

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ,
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2009-2014.**

Ελένη Χρυσίλη

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ,
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2009-2014.**

Ελένη Χρυσίλη, ΑΜ: 15514

Επιβλέπων: Θεόδωρος Παπαηλίας, Καθηγητής του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά,
του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης
στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**M.Sc. IN
«PUBLIC ECONOMICS
AND POLICY»**

**PIRAEUS UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF
ACCOUNTING & FINANCE**

M.Sc. in Public Economics and Policy

**THE OPERATION AND THE EFFECTIVENESS OF THE MAIN
AUDIT MECHANISMS OF PUBLIC EXPENDITURE IN GREECE,
DURING THE PERIOD OF 2009 - 2014.**

Eleni Chrisily, R.N. 15514

SUPERVISOR: Theodoros Papailias

Professor, Piraeus University of Applied Sciences,
Department of Accounting & Finance

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance
of the T.E.I. of Piraeus in partial fulfillment of the requirements
for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Piraeus, Greece, 2017

Στους γονείς μου

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή Θεόδωρο Παπαηλία, καθώς και σε όλους τους καθηγητές του Τμήματος Δημόσιας Οικονομικής και Πολιτικής του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά, για την εποικοδομητική συνεργασία μας και τις γνώσεις που μου προσέφεραν καθόλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στους Αντιπροέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Κα Γεωργία Μαραγκού και Κο Κωνσταντίνο Κωστόπουλο, για την πολύτιμη βοήθειά τους και την συμβουλευτική καθοδήγησή τους, καθώς και για το χρόνο που μου αφιέρωσαν για τις συνεντευξιακού τύπου, συζητήσεις μας, στο πλαίσιο εκπόνησης της παρούσης έρευνας.

Επίσης ευχαριστώ, τους δικαστικούς λειτουργούς, τους Επιτρόπους και τους συναδέλφους μου στο Ελεγκτικό Συνέδριο καθώς και τους υπαλλήλους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου για τη συμμετοχή τους στην έρευνα, καθόσον η συμβολή τους ήταν καθοριστική για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων της παρούσης.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω την οικογένειά μου, αλλά και το στενό φιλικό μου περιβάλλον, για την αμέριστη υποστήριξη και συμπαράστασή τους σε όλες τις δύσκολες στιγμές της τελευταίας διετίας, διότι χωρίς αυτούς δεν θα ήταν δυνατή η επιτυχής ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

Η δράση και η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών επί των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, κατά την περίοδο 2009-2014.

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά, «*Δημόσια Οικονομική και Πολιτική*», επιχειρείται μια εκτενής ανάλυση της δράσης και της αποτελεσματικότητας των κύριων ελεγκτικών μηχανισμών των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, για την χρονική περίοδο 2009 - 2014.

Αναλυτικότερα, το εύρος του αντικείμενου της εργασίας επικεντρώνεται στην ανάλυση των αρμοδιοτήτων, του έργου, αλλά και στην διερεύνηση της αποτελεσματικότητας, ή μη, των πλέον σημαντικότερων δημοσίων θεσμοθετημένων οργάνων, τα οποία ασκούν τον δημοσιονομικό έλεγχο στη χώρα μας, ήτοι το Ελεγκτικό Συνέδριο (εφεξής Ελ.Συν.) και το Υπουργείο Οικονομικών (εφεξής Υπ.Οικ.).

Για την πληρέστερη ανάλυση του θέματος παρατίθενται πληροφορίες και οικονομικά στοιχεία, για τις εξαιρετικά δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που διαβιεί η χώρα μας κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Προς αυτή την κατεύθυνση αναδεικνύονται οι εκτεταμένες διαρθρωτικές αδυναμίες ως προς τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών για τη λειτουργία του κράτους, αλλά πρωτίστως υπογραμμίζεται ότι η διόγκωση του δημοσίου χρέους και η εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα στην εσωτερική ζωή της Ελλάδας, οικονομικής και πολιτικής, δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο.

Περαιτέρω, η ανάλυση επικεντρώνεται στην παρουσίαση στατιστικών στοιχείων, τα οποία αποκρυσταλλώνουν το ρόλο, τη σημαντικότητα και τη σκοπιμότητα του ελέγχου των δημοσίων δαπανών, με κύριο στόχο την ανάδειξη ως αδήριτης ανάγκης την ενδυνάμωση του ρόλου των ως άνω φορέων, στο πλαίσιο της γενικότερης εθνικής στρατηγικής για την εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης και της επανόδου της χώρας μας σε ρυθμούς οικονομικής σταθερότητας και ευημερίας.

Εν ολίγοις, η εργασία αυτή δεν έχει στόχο να αποτελέσει μια εξαντλητική παρουσίαση της φύσης και της λειτουργίας των υπό εξέταση ελεγκτικών μηχανισμών, δεδομένου ότι έχουν ήδη αναδειχθεί κατά το παρελθόν (βιβλιογραφία, αρθρογραφία, επιστημονικές εργασίες, κ.ο.κ.). Μοναδική φιλοδοξία αποτελεί η απόδοση μιας μερικής έστω εικόνας για την κατάδειξη της αναγκαιότητας ενδυνάμωσης του ρόλου του δημοσιονομικού ελέγχου των δημοσίων δαπανών και της σημαντικότητας αξιοποίησής

του στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας του κράτους για την απομείωση του χρέους.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, το ερευνητικό μέρος της εργασίας αναμένεται να εξάγει συμπεράσματα αναφορικά με: **α)** το βαθμό αποτελεσματικότητας του υπάρχοντος ελεγκτικού μηχανισμού **β)** το βαθμό συσχέτισης της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών μηχανισμών με το συνεχώς αυξανόμενο χρέος και **γ)** τη δυνατότητα αξιοποίησης των ελεγκτικών εργαλείων /μηχανισμών για την ενδυνάμωση του δημοσιονομικού ελέγχου και τη συνδρομή του στην αποκατάσταση της δημοσιονομικής «ακαμψίας» της χώρας μας και τον απεγκλωβισμό της από τις μνημονιακές υποχρεώσεις.

Λέξεις - κλειδιά: *Ελεγκτικό Συνέδριο, Υπουργείο Οικονομικών, δημοσιονομικός έλεγχος, δημόσιο χρέος, δημόσιες δαπάνες, χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.*

The operation and effectiveness of the main audit mechanisms of public expenditure in Greece, during the period of 2009 - 2014.

Abstract

In this study, prepared in the framework of Master Degree in Public Economics and Policy of the T.E.I. of Piraeus is attempted a comprehensive analysis for the operation and effectiveness of the main audit mechanisms of public expenditure in Greece, during the period of 2009 - 2014.

Specifically, the scope of this project is focused on the analysis of responsibilities and actions and as well as to investigate the effectiveness of the most important public statutory bodies which perform financial audit in Greece, namely the Court of Audit and the Ministry of Finance.

Furthermore, this paper provides information and financial data for the exceptionally adverse economic living circumstances of our country during the above-mentioned period. In this direction, the extensive structural weaknesses in public expenditure management is highlighted but above all the paper puts emphasis on the accumulation of public debt in combination with the interference of the international community in the internal economic and political issues of Greece- not a recent phenomenon.

For a more thorough analysis of this issue, financial data and figures stress the role, the significance and feasibility of public expenditure audit, focusing on the imperious need to strengthen the role of the abovementioned bodies in the context of fiscal consolidation in order to assist the country's return to economic stability and social welfare.

In support thereof, the research part of this thesis is expected to draw conclusions concerning: **a)** the degree of the existing audit mechanism's effectiveness **b)** the degree of correlation of the audit mechanism's effectiveness with the constantly increasing debt and **c)** the possibility of using audit tools / mechanisms aiming at restoring confidence, enabling the return of our country economy to sustainable growth and escaping the debt gap.

In short, this thesis is not an exhaustive description of the nature and operation of the abovementioned audit mechanisms, as already identified in the past (literature, articles, papers, etc.). Its sole ambition is to provide an overall picture of the necessity to

strengthen the role of public expenditure audit and its significant importance within the overall state's effort in reducing the public debt.

Key Words: *Court of Audit, Ministry of Finance, financial audit, public expenditures, sound financial management.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>Περίληψη</i>	xi
<i>Abstract</i>	xiii
<i>Κατάλογος Πινάκων</i>	xix
<i>Κατάλογος Διαγραμμάτων</i>	xxi
<i>Πίνακας Συντιμήσεων – Ακρωνόμιων</i>	xxiii
<i>Εισαγωγή</i>	1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ :

Η διαδρομή του δημοσιονομικού ελέγχου στην Ελλάδα

1.1. Ιστορική εξέλιξη του δημοσιονομικού ελέγχου	5
1.1.1 Ο δημοσιονομικός έλεγχος στην αρχαιότητα	6
1.1.2. Ο δημοσιονομικός έλεγχος στα νεώτερα χρόνια.....	7
1.2. Η αρχιτεκτονική του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού	10
1.2.1 Ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος στην Ελλάδα.....	10
1.2.2 Η δράση και οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου	14
1.2.3 Η δράση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ :

Οι δυσμενείς δημοσιονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και η διόγκωση του δημόσιου χρέους

2.1. Η εξέλιξη του δημοσίου χρέους στην Ελλάδα	22
2.2 Η υπαγωγή της Ελλάδος στο καθεστώς των Μνημονίων Χρηματοδότησης	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ :

Η Διαχείριση των Δημοσίων Δαπανών στην Ελλάδα

3.1. Η σύνθεση και η ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών	33
3.2. Η διαχρονική εξέλιξη των δημοσίων δαπανών κατά την περίοδο 2009-2014.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ :

Η δράση και η αποτελεσματικότητα των φορέων του Υπουργείου Οικονομικών κατά την περίοδο 2009 - 2014.

4.1 Πεδίο δραστηριοποίησης άσκησης δημοσιονομικού ελέγχου των Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ).	51
4.2 Η αποτελεσματικότητα των αρμόδιων υπηρεσιών του ΓΛΚ.. επί του ελέγχου των δημοσίων δαπανών	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ :

Η δράση και η αποτελεσματικότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την περίοδο 2009 - 2014.

5.1 Πεδίο δραστηριοποίησης άσκησης δημοσιονομικού ελέγχου των Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου	71
5.2 Η αποτελεσματικότητα των αρμόδιων υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου., επί του ελέγχου των δημοσίων δαπανών	79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ανάλυση αποτελεσμάτων εμπειρικής έρευνας

6.1 Ανάλυση Ερωτηματολογίων έρευνας	92
6.2 Προφίλ συμμετεχόντων στην έρευνα του Ελεγκτικού Συνεδρίου	95
6.3 Η δράση και η αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου	100
6.4 Προφίλ συμμετεχόντων στην έρευνα στις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών	130
6.5 Η δράση και η αποτελεσματικότητα των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών	133
<i>Επίλογος - Συμπεράσματα</i>	153
<i>Βιβλιογραφία Ιστότοποι</i>	157
<i>Παραρτήματα</i>	163

Παράρτημα Α: Βασικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Υπουργείου Οικονομικών.....	163
Παράρτημα Β: Στατιστικά στοιχεία διαχρονικής εξέλιξης δημοσίου χρέους.....	177
Παράρτημα Γ: Διαχείριση και διάρθρωση δημοσίων δαπανών, κατά την περίοδο 2009-2014	187
Παράρτημα Δ: Οργανωτική δομή και το εύρος δραστηριοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου	190
Παράρτημα Ε: Ερωτηματολόγια έρευνας	196

Κατάλογος Πινάκων

1.1 Συνοπτική Παρουσίαση των βασικών αρμοδιοτήτων του πλέγματος του ελεγκτικού μηχανισμού βάσει του Ν.4270/2014	13
2.1 Χρηματοδότηση της Ελλάδας στο πλαίσιο των 3ων Μνημονίων Συνεννόησης (δισ ευρώ).....	29
3.1 Διαχρονική Εξέλιξη Δημοσίων Δαπανών, περιόδου ετών 2008 – 2018.....	40
3.2 Τομείς Ταξινόμησης των δημοσίων δαπανών, κατά λειτουργική δραστηριότητα σύμφωνα με τη Διεθνή Μεθοδολογία COFOG.....	43
4.1 Απορριπτόμενες Δαπάνες από τις ΥΔΕ ως % επί των συνολικών ελεγχθέντων δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού των Υπουργείων, για τα έτη 2009-2014.....	60
4.2 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα ελέγχου από τα όργανα και τις ελεγκτικές υπηρεσίες του ΓΛΚ κατά την περίοδο 2009-2014 (σε εκατ. €)	66
5.1 Όρια προϋπολογισθείσας αξίας δαπανών υποχρεωτικής διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου από το Ελ.Συν.	76
5.2 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα προληπτικού ελέγχου δαπανών των Υπηρεσιών Επιτρόπου του Ελ.Συν κατά την περίοδο 2009-2014.....	80
5.3 Αποτελέσματα ελέγχου χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής περιόδου 2009 – 2014	84
5.4 Αποτελεσματικότητα του ασκούμενου δημοσιονομικού ελέγχου από το Ελ.Συν. και το Υπ.Οικ. κατά την περίοδο 2009-2014	86
6.1 Φύλλο Ερωτηθέντων από το Ελεγκτικό Συνέδριο	96
6.2 Έτη προϋπηρεσίας / Επίπεδο εκπαίδευσης δείγματος έρευνας [Crosstab]	98
6.3 Συχνότητα εμφάνισης παρατυπιών ανά κατηγορία δαπάνης	101
6.4 Απεικόνιση Ανάλυσης \$Κατηγορία Δαπάνης*Job [Crosstabulation1].....	103
6.5 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation2].....	104
6.6 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation3].....	105
6.7 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation4].....	106
6.8 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης Job [Crosstabulation 5].....	107
6.9 Επανάληψη όμοιων λαθών και παρατυπιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων	108
6.10 Πλεονεκτήματα του Δημοσιονομικού Ελέγχου από το Ελ.Συν.	109
6.11 Αδυναμίες του Δημοσιονομικού Ελέγχου από το Ελ.Συν.....	111
6.12 Βαθμός υλοποίησης αρμοδιοτήτων Ελ.Συν. σύμφωνα με το ν.4270/2014 /Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation].....	113

6.13 Απεικόνιση Ανάλυσης \$Μέτρα*Proipiresia [Crosstabulation1].....	117
6.14 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation2].....	118
6.15 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation3].....	119
6.16 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation4].....	121
6.17 Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation5].....	122
6.18 Περιγραφικά στοιχεία ανάλυσης μέτρων δράσης ανάκαμψης της οικονομίας (Descriptive Statistics).....	123
6.19 Αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης του Ελ.Συν. στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον.....	129
6.20 Συσχέτιση μεταβλητών Απασχόληση * Προϋπηρεσία [Crosstabulation]	132
6.21 Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation1]	134
6.22 Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation2].....	135
6.23 Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation3].....	136
6.24 Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation4].....	137
6.25 Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation5].....	138
6.26 Βαθμός συμμόρφωσης ελεγχόμενων φορέων	139
6.27 Πλεονεκτήματα / Οφέλη δημοσιονομικού ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.	140
6.28 Αδυναμίες δημοσιονομικού ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.....	141
6.29 Βαθμός Υλοποίησης διατάξεων ν. 4270/2014.	142
6.30 Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξοικονόμηση πόρων.....	143
6.31 Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξοικονόμηση πόρων / Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation].....	144
6.32 Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξυγίανση της οικονομίας	146

Κατάλογος Διαγραμμάτων

2.1 Εξέλιξη Δημοσιονομικού Ελλείμματος των ετών 2004 – 2009	26
2.2 Διαχρονική Εξέλιξη του Χρέους της Γενικής Κυβέρνησης την περίοδο ετών 2004-2014	30
3.1 Οικονομική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών	35
3.2 Διαχρονική Εξέλιξη των Δημοσίων Δαπανών, περιόδου ετών 2008-2018 (ως % του ΑΕΠ).....	41
3.3 Διαχρονική Εξέλιξη των Δημοσίων Δαπανών, περιόδου ετών 2008-2015 (σε ονομαστικές τιμές).....	41
3.4 Σύνθεση Δημοσίων Δαπανών ως % επί των συνολικών δαπανών, κατά την περίοδο ετών 2009-2014	45
3.5 Διάρθρωση δημοσίων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης για τα έτη 2009 & 2014 ..	47
3.6 Διαχρονική εξέλιξη δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, στην ΕΕ- 19, στην ΕΕ-28, κατά την περίοδο ετών 2009-2014 (ως % του ΑΕΠ)	48
3.7 Συγκριτική Παρουσίαση της σύνθεσης των δημοσίων δαπανών ως % του ΑΕΠ στην Ελλάδα, στην ΕΕ-28, στην ΕΕ-28, κατά το έτος 2014	49
4.1 Κυριότεροι Φορείς Διενέργειας Δημοσιονομικού Ελέγχου του ΓΛΚ	52
5.1 Συνοπτική Οργανωτική Δομή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	72
5.2 Εξελικτική πορεία απορριφθεισών δαπανών κατά την περίοδο 2009-2014	82
5.3 Ποσοστιαία αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Υπουργείου Οικονομικών για την περίοδο 2009-2014	87
6.1 Ηλικίες Ερωτηθέντων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.....	96
6.2 Επίπεδο Εκπαίδευσης δείγματος έρευνας στο Ελεγκτικό Συνέδριο	97
6.3 Έτη προϋπηρεσίας / Επίπεδο εκπαίδευσης δείγματος έρευνας [Crosstabulation] ...	99
6.4 Κύρια θέση απασχόλησης δείγματος έρευνας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.....	100
6.5 Επανάληψη όμοιων λαθών και παρατυπιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων	108
6.6 Βαθμός υλοποίησης αρμοδιοτήτων Ελ.Συν. σύμφωνα με το ν.4270/2014 /Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation].....	114
6.7 Βαθμός εξοικονόμησης πόρων και περιορισμός διαφθοράς /Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation]	115
6.8 Σημαντικότητα υιοθέτησης σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων ελέγχου	116
6.9 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value1	124

6.10 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value2.....	125
6.11 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value3.....	126
6.12 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value4.....	127
6.13 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value5.....	128
6.14 Φύλλο Ερωτηθέντων από τις Υ.Δ.Ε.	130
6.15 Ηλικίες Ερωτηθέντων από τις Υ.Δ.Ε.	130
6.16 Επίπεδο Εκπαίδευσης δείγματος έρευνας στις Υ.Δ.Ε.	131
6.17 Επίπεδο Αποτελεσματικότητας ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.	144
6.18 Επίπεδο Αποτελεσματικότητας ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.	145
6.19 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε./ Frequency Value1	147
6.20 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value2.....	148
6.21 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value3.....	149
6.22 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value4.....	150
6.23 Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value5.....	151

Πίνακας Συντμήσεων – Ακρωνύμιων

AMECO	Macro-economic Database Of the European Commission
COFOG	Classification Of the Functions Of Government
IMF	International Monetary Fund
INTOSAI	International Organisation of Supreme Audit Institutions
A.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Γ.Δ.Δ.Ε.	Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικού Ελέγχου
Ε.Δ.Δ.	Ελληνική Δανειακή Διευκόλυνση
Δ.Ν.Τ.	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
Δ.Υ.Ε.	Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος
Δ.Υ.Ε.Ε.	Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου
Ε.Δ.ΕΛ.	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ελ. Συν.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Μ.Σ.	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
Ε.Σ.ΕΛ.	Επιτροπή Συντονισμού Ελέγχου
Ε.Τ.Χ.Σ.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
Μ.Π.Δ.Σ.	Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής
ν./ Ν.	Νόμος / νόμος
ν.δ. /Ν.Δ.	Νομοθετικό Διάταγμα
ν.π.δ.δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ν.π.ι.δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Δ.ΔΗ.Χ	Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
π.δ./Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π/σμός	Προϋπολογισμός
παρ.	Παράγραφος
Σ.Λ.Ε.Ε.	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣυνθΕΚ	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Υ.Δ.Ε.	Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου
Υπ.Οικ.	Υπουργείο Οικονομικών
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδος της Κυβέρνησης

Εισαγωγή

Η δημοσιονομική κρίση που ενδημεί στη χώρα μας και οι δυσοίωνες προβλέψεις για το μέλλον τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, επιτείνουν την ανάγκη εξεύρεσης λύσεων και λήψης κατάλληλων μέτρων για τον εξορθολογισμό των δημόσιων οικονομικών. Υπό αυτές τις συνθήκες, κάθε φορέας του κρατικού οικοδομήματος οφείλει να συμβάλλει στην αποκατάσταση της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης και κυρίως οι ελεγκτικοί θεσμικοί φορείς, των οποίων το έργο επικεντρώνεται στην εποπτεία και στον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας της δημοσιονομικής διαχείρισης και στην έντιμη διαχείριση του «δημόσιου θησαυρού»¹, με κύριους πρωταγωνιστές το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Υπουργείο Οικονομικών.

Το Ελ.Συν.² είναι ο αρχαιότερος και μακροβιότερος θεσμός³, εκ των Ανωτάτων Δικαστηρίων της χώρας, λειτουργεί αδιάκοπα από το 1833⁴ και οι πολιτικές μεταπτώσεις που σημειώθηκαν έκτοτε δεν κατάφεραν να επηρεάσουν το έργο του. Αποτελεί το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο⁵ του Κράτους, ως ανώτατος εξωτερικός ελεγκτής, η ύπαρξη και οι ελεγκτικές αρμοδιότητες του οποίου κατοχυρώνονται συνταγματικά στο άρθρο 98 του Συντάγματος 1975/86/01/08.

¹ Η έννοια αυτή έχει τις ρίζες της από την Ελληνική Αρχαιότητα, σύμφωνα με την εισήγηση περί διαχείρισης των δημοσιονομικών της Μαχαιρά Μ.,(1997) Βουλευτού Πειραιώς και δικηγόρου, *Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας του Ελ.Συν. και του Τομέα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στις 10/10/1997*, Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

² Ο θεσμός του Ελληνικού Ελ.Συν. έχει τις ρίζες του στο αντίστοιχο Court des Comptes της Γαλλίας (Δικαστήριο των Λογαριασμών) που ιδρύθηκε από τον Μ. Ναπολέοντα το 1807, για την αστυνόμευση της κρατικής δαπάνης. *«Ιστορική εξέλιξις του θεσμού των Ελεγκτικών Συνεδρίων Ελλάδος και Γαλλίας, πρακτικά διημέρου συζητήσεων αφιερωμένον στην ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Ελεγκτικών Συνεδρίων Ελλάδος και Γαλλίας»*. (1993) Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, σελ.43

³ Ο Άρειος Πάγος ιδρύθηκε στις 16 Οκτωβρίου 1834 με βασιλικό διάταγμα, όπου ιδρύθηκε το Ανώτατο Δικαστήριο του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους, και ονομάστηκε επισήμως Άρειος Πάγος από το ομώνυμο αρχαίο δικαστήριο. ΠΗΓΗ: Ιστορικά στοιχεία από την επίσημη ιστοσελίδα του Αρείου Πάγου, www.areiospagos.gr/ Το Συμβούλιο της Επικρατείας ιδρύθηκε το έτος 1929, ωστόσο, δεν λειτουργήσε αμέσως. Χρειάστηκε να περάσουν δύο περίπου έτη για να εκδοθεί, μετά την ενηλικίωση του Θωanos, το από 18/30-9-1835 διάταγμα με τον τίτλο *"Οργανικόν Διάταγμα περί συστάσεως Συμβουλίου της Επικρατείας"*, (φ.8). ΠΗΓΗ: Ιστορικά στοιχεία από την επίσημη ιστοσελίδα του ΣτΕ, www.adjustice.gr

⁴ Η οργάνωση και η λειτουργία του Ελ.Συν. θεσπίστηκε με το Διάταγμα του 1833 *«Περί Ιδρύσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου»*, το οποίο δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 32 και αποτελείται από 63 άρθρα λακωνικού περιεχομένου.

⁵ Ο νομομαθής Γκέοργκ Λούντβιχ Μάουρερ στο βιβλίο του *«Ο Ελληνικός Λαός»(2007) Αθήνα: Συλλογή*, διατύπωσε την άποψη ότι με την ιδρυτική πράξη του το Ελ.Συν. πήρε δισπόστατη μορφή, ήταν δηλαδή Ανώτατη Ανεξάρτητη Ελεγκτική Αρχή και συγχρόνως Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο για τη γενική οικονομική διαχείριση, δηλαδή Ανώτατο Δημοσιολογιστικό Δικαστήριο.

Το Υπ.Οικ. είναι αρμόδιο για τη δημοσιονομική πολιτική, το σχεδιασμό και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Κράτους (δημόσια έσοδα και έξοδα). Επίσης, είναι υπεύθυνο για την σύνταξη και την εποπτεία των κρατικών λογαριασμών των φορέων της δημόσιας διοίκησης και ενέχει το ρόλο του εσωτερικού ελεγκτή της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης.

Επισημαίνεται ότι προς χάριν εκπλήρωσης των σκοπών της εργασίας αυτής, η μελέτη επικεντρώνεται στην πλευρά ελέγχου των δημοσίων δαπανών και όχι των εσόδων, δεδομένου ότι οι περισσότεροι οικονομικοί μελετητές έχουν αναδείξει μεταξύ άλλων, ως τη βασικότερη αιτία του οικονομικού «αδιεξόδου» στο οποίο έχει επέλθει η χώρα μας, την κατασπατάληση των δημοσίων δαπανών και την αδυναμία προστασίας του δημόσιου χρήματος.

Στο πρώτο κεφάλαιο, παρατίθεται η ιστορική διαδρομή του δημοσιονομικού ελέγχου, η οποία ξεκινά από την Αρχαία Ελλάδα, συνεχίζεται στα νεότερα χρόνια και καταλήγει στο «σήμερα». Εν τούτοις, παρέχεται η δυνατότητα στον αναγνώστη όπως αντιληφθεί την εξέχουσα σημασία του ελέγχου των δημοσίων οικονομικών, και τη σύνδεσή αυτού, με τα ισχύοντα πολιτικά καθεστώτα και τις επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

Στο ίδιο κεφάλαιο, παρουσιάζεται επίσης συνοπτικά, η αρχιτεκτονική του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ενώ στα επιμέρους κεφάλαια του παρόντος, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο πεδίο δράσης και στις αρμοδιότητες του Ελ.Συν. και στις υπηρεσίες του Υπ.Οικ..

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αποκρυσταλλώνονται οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες της χώρας, οι οποίες στιγματίσαν την εξεταζόμενη περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό παρατίθεται η ασθενική πορεία του δημοσίου χρέους, από την υπαγωγή της χώρας στο πρώτο Μνημόνιο Συνεννόησης μέχρι σήμερα, ενώ παρουσιάζονται ιστορικά στοιχεία τα οποία ανασύρουν παρόμοιες συνθήκες που βίωσε η χώρα μας κατά το παρελθόν

Στο τρίτο κεφάλαιο, περιγράφεται η υιοθετούμενη στρατηγική διαχείρισης των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Εν τούτοις στις ενότητες του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται η ταξινόμηση, η διάρθρωση και η διαχρονική πορεία του ύψους των δημοσίων δαπανών, ανά κατηγορία δαπάνης, σύμφωνα με το ισχύον δημόσιο λογιστικό και τη διεθνή μεθοδολογία.

Στο τέταρτο και στο πέμπτο κεφάλαιο επιχειρείται η συνοπτική αποτύπωση και στατιστική ανάλυση της δράσης και της αποτελεσματικότητας του διενεργούμενου

δημοσιονομικού ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ.. και των υπηρεσιών του Ελ.Συν. αντίστοιχα.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η ερευνητική προσέγγιση του αντικειμένου της εργασίας, η οποία προσδοκάται ότι θα συμβάλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων βάσει ανάλυσης πληροφοριών και στοιχείων, που θα προκύψουν από το ερωτηματολόγιο και τη δευτερογενή επεξεργασία των καταστάσεων του Π/σμού και των εκθέσεων των υπό εξέταση φορέων.

Εν κατακλείδι, αναδεικνύεται η σημαντικότητα του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών ως προς την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και διερευνώνται ενδεχόμενες προοπτικές σχετικά με τον επερχόμενο ρόλο των ελεγκτικών θεσμών, εν μέσω της σοβούσας οικονομικής κρίσης στη χώρα μας.

Προς επίρρωση των ανωτέρω και προς χάριν διευκόλυνσης του αναγνώστη στο τέλος παρατίθενται οι βιβλιογραφικές πηγές και οι σχετικοί ιστότοποι άντλησης πληροφοριών καθώς επίσης και το παράρτημα, το οποίο περιλαμβάνει αποσπάσματα της σχετικής με την έρευνα, νομοθεσίας, επιβοηθητικούς πίνακες και διαγράμματα, καθώς επίσης και το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η μελέτη της ιστορικής διαδρομής του ελέγχου της δημόσιας διαχείρισης, η διαπίστωση της μακράιωνης ανάγκης για την προστασία του δημόσιου χρήματος και τη διασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας συνιστούν πολύτιμα εργαλεία για την ανάδειξη της σπουδαιότητας του ρόλου του δημοσιονομικού ελέγχου. Αδιαμφισβήτητα ο έλεγχος της διαχείρισης της δημόσιας εξουσίας και του δημόσιου πλούτου από το κράτος αποτελεί θεμελιώδη αρχή του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Στο κεφάλαιο αυτό αποκρυσταλλώνεται η διαδρομή του δημοσιονομικού ελέγχου ξεκινώντας από τα δειλά βήματα του κατά την αρχαιότητα έως τις μέρες μας.

1.1 Η Ιστορική εξέλιξη του δημοσιονομικού ελέγχου

Στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού καθεστώτος η άντληση πληροφοριών και ο έλεγχος της δράσης των κυβερνώντων κατά την άσκηση της εξουσίας τους, αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε πολίτη ενώ παράλληλα η ποιότητα της δημοκρατίας αξιολογείται από το κατά πόσον οι πολιτικώς υπεύθυνοι για τη διαχείρισή του κράτους ενημερώνουν και λογοδοτούν έναντι των πολιτών για τις σχετικές δράσεις τους⁶.

Για την εκπλήρωση του ως άνω σκοπού κρίθηκε σκόπιμη η ίδρυση ενός πλέγματος ελεγκτικού μηχανισμού, αρμόδιου για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Δημοκρατίας και προς αποφυγή φαινομένων καταχρήσεων και αυθαιρεσιών εκ μέρους των κυβερνώντων. Τα αίτια σύστασης και η αποστολή των δημοσίων θεσμών/οργάνων που ανέλαβαν, στο πλαίσιο του Κράτους δικαίου, την ευθύνη διενέργειας του δημοσιονομικού ελέγχου από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας περιγράφονται συνοπτικά στην ακόλουθη ιστορική επισκόπηση, η οποία διακρίνεται σε τρεις μεγάλες ιστορικές περιόδους, ήτοι στην αρχαιότητα, στα νεώτερα χρόνια και στη σύγχρονη εποχή.

⁶ Σαρμάς, Δ.Ι. (2006) σελ.285-289

1.1.1 Ο δημοσιονομικός έλεγχος στην αρχαιότητα

Η σπουδαιότητα του ελέγχου των δημοσίων δαπανών και εν γένει της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους απαντάται ακόμη από την αρχαιότητα. Οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι, αναφορικά με τα προβλήματα στη λειτουργία της πολιτείας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισεως, χάραξαν βασικές κατευθύνσεις, οι οποίες με τη δυναμική τους μορφή διατηρούν την επικαιρότητά τους και επηρέασαν σημαντικά την ανθρωπότητα στο τομέα της οικονομικής διαχείρισης.

Στην Αρχαία Αθήνα, ως προηγμένη Πολιτεία, δινόταν μεγάλη βαρύτητα στον έλεγχο των δημοσίων οικονομικών γεγονόσ το οποίο καταδεικνύεται από την καθιέρωση του θεσμού των Δέκα (10) Αρχόντων ή Λογιστών, των οποίων το έργο συνεπικουρούνταν από δέκα (10) «Ευθύνους» και δέκα (10) «Παρέδρους». Αυτοί ασκούσαν έλεγχο σε όσους κατ' οιαδήποτε τρόπο αναμειγνύονταν με τη «διοίκηση των κοινών» με σκοπό την αποφυγή φαινομένων κατάχρησης του δημόσιου πλούτου. Επρόκειτο ουσιαστικά για το πρώτο θεσμοθετημένο ανεξάρτητο Ελεγκτικό Σώμα (το οποίο εκληρούντο από τη Βουλή των Πεντακοσίων) με αντικείμενο τη συγκέντρωση και τον έλεγχο όλων των απολογιστικών στοιχείων των διαχειρίσεων των δημοσίων υπολόγων, μη εξαιρουμένων της βουλής του Αρείου Πάγου και της Βουλής των Πεντακοσίων⁷. Το όργανο αυτό έπειτα από τη διενέργεια του ελέγχου ανάλογα με τις διαπιστώσεις που προέκυπταν, προέβαινε είτε στην κύρωση των ορθών λογαριασμών ενώ στην αντίθετη περίπτωση, στην παραπομπή των υπολόγων με σχετική εισήγησή τους στο δικαστήριο της Ηλιαίας⁸ στου οποίου μάλιστα κατείχαν την προεδρία του. Επισημαίνεται ότι για την αποτροπή του πειρασμού των καταχρήσεων αλλά και για τη διασφάλιση της άμεσης αποκατάστασης των κρατικών ελλειμμάτων, η επιλογή τόσο των κρατικών υπολόγων αλλά και των κρατικών ταμιών διεξήγοντο μεταξύ ατόμων (κυρίως αρχόντων) υψηλού εισοδήματος και κύρους, οι οποίοι λόγω της εξέχουσας

⁷ Επίσης η Βουλή των Πεντακοσίων ήταν αρμόδια για την εποπτεία των αρχόντων και την ανακάλυψη τυχόν ατασθαλιών είτε κολάσιμων πράξεων κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους. Α. Αρβανιτόπουλου (1900) «Περί των Ευθυνών των Αρχόντων» Εφημερίς, 9-6-1900

⁸ Το Δικαστήριο της Ηλιαίας ήταν το αρμόδιο όργανο για την απαλλαγή ή την καταδίκη του λογοδοτούντος και όχι οι δέκα Λογιστές. Οι τελευταίοι απλά κατέθεταν το πόρισμά τους και στη συνέχεια καλούσαν προς απολογία τον εκάστοτε υπόλογο. Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο

θέσης τους μέσα στην αθηναϊκή πολιτεία, θα παρείχαν εγγυήσεις - ακόμη και με την πατρική τους περιουσία - για την ορθή διαχείριση του δημόσιου πλούτου⁹.

1.1.2. Ο δημοσιονομικός έλεγχος στα νεώτερα χρόνια

Ο δημοσιονομικός έλεγχος ωστόσο λάβει τη σημερινή του μορφή, αναπτύχθηκε στα νεώτερα χρόνια της ιστορίας σε τρία διακριτά μεταξύ τους στάδια. Αρχικώς, στα προκοινοβουλευτικά – μοναρχικά καθεστώτα, ο έλεγχος των δημοσίων λογαριασμών αποσκοπούσε στο να διαπιστωθεί εάν ο ταμίας-υπόλογος (αυτός δηλαδή που διαχειριζόταν τα χρηματικά διαθέσιμα του μονάρχη), είχε υπεξαιρέσει χρήματα και ότι οι λογαριασμοί του ήταν ακριβείς. Προς αυτή την κατεύθυνση πορεύτηκε και Ναπολέοντας, ιδρύοντας στη Γαλλία το Ελ. Συν. το έτος 1807. Αυτό ήταν το πρώτο Ελ. Συν. της σύγχρονης εποχής, δηλαδή η ύπαρξη ενός θεσμικού οργάνου με κύρος και αξιοπιστία, που αφενός μεν να παρέχει πληροφορίες για το ύψος του δημόσιου πλούτου, αφετέρου δε να αναλαμβάνει τον έλεγχο των υπολόγων, και ανάλογα με τα προκύπτοντα ευρήματα να προβαίνει στην εκδίκαση και τον καταλογισμό των ευθυνών τους για την αποκατάσταση της οικονομικής ζημίας που προκάλεσαν στο κράτος¹⁰ (κρατικό έλλειμμα / government deficit). Αυτό είναι το πρώτο και το απλούστερο από ελεγκτικής άποψης στάδιο.

Σ' αυτό το στάδιο, και συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα της Ελλάδος έναντι του οθωμανικού ζυγού συστήθηκε *ενδεκαμελής Επιτροπή* υπό τον Μ. Μαυρομιχάλη αρμόδια για τον έλεγχο των λογαριασμών του Κράτους. Κατόπιν, με το υπ' αριθμ. 23/8.9.1929 ψήφισμα της Δ' Εθνοσυνελεύσεως συστήθηκε το

⁹ Σε περίπτωση καταδίκης το «τίμημα» ήταν η καταβολή προστίμου, το οποίο επιβαλλόταν σε περιπτώσεις «κλοπής» (δλδ καταχρήσεων) «δώρων» (δλδ δωροληψίας εκ μέρους του άρχοντα) και «αδικίου» (δλδ για ζημιά που προξενήθηκε στο δημόσιο ή τον ιδιώτη από άστοχη ή κακόβουλη πράξη του άρχοντα. Η απόφαση του ηλιακού δικαστηρίου σύμφωνα με την ισχύουσα δικονομία ήταν ανέκκλητη. *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, σελ.49

¹⁰ Ο Πλάτων ο πιο επιφανής από τους Αθηναίους, ήταν ο πρώτος ο οποίος ιχνηλάτησε στο δωδέκατο βιβλίο των Νόμων του, το πορτραίτο αυτού που πρέπει να είναι ο «ειδικός» δικαστής, στον οποίο έχει ανατεθεί ο έλεγχος της διαχείρισεως αυτών, οι οποίοι ασκούν δημόσια αξιώματα και λειτουργήματα. Θεωρούσε ότι αυτός που ελέγχει είναι ανώτερος από τον ελεγχόμενο, ότι πρέπει να αναδεικνύεται από το σύνολο των πολιτών και να είναι από τα πιο έντιμα πρόσωπα και με τα περισσότερα χαρίσματα που θα μπορούσαν να βρεθούν μεταξύ όλων των πολιτών. *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, σελ. 3

«Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον»¹¹, ωστόσο η ιδρυτική πράξη του σημερινού ελληνικού Ελ. Συν. τελέστηκε με το διάταγμα της 27 Σεπτεμβρίου – 7 Οκτωβρίου 1833 της Αντιβασιλείας. Στη συνέχεια, με το Β.Δ. του Σεπτεμβρίου του 1842 (ΣΙΒ/1842), συστάθηκε το Γενικό Λογιστήριο, αρμόδιο για την ορθή διαχείριση των εσόδων και των εξόδων του Κράτους¹²

Με την έλευση του κοινοβουλευτισμού και τη σταδιακή επικράτηση της αρχής της νομιμότητας, ακολούθησε το δεύτερο στάδιο του δημοσιονομικού ελέγχου. Στο στάδιο αυτό δεν ερευνάται μόνο η ακριβής καταγραφή των λογαριασμών των υπολόγων, αλλά επιπροσθέτως, και εάν η κρατική δαπάνη διενεργήθηκε σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας και της κανονικότητας της δαπάνης). Το στάδιο αυτό αποτελεί επίσης αφετηρία της συνεργασίας των Κοινοβουλίων με τα εγχώρια Ελεγκτικά Συνέδρια, καθόσον τοιουτοτρόπως παρέχεται η δυνατότητα στο Κοινοβούλιο όπως αξιολογήσει το βαθμό συμμόρφωσης της εκτελεστικής εξουσίας με το νομοθετικό έργο που αυτό επιτελεί.

Μεταπολεμικά, το σημαντικότερο κοινωνικοπολιτικό γεγονός, που χαρακτηρίζει όλες τις προηγμένες ευρωπαϊκές και βορειοαμερικανικές χώρες ήταν η εμφάνιση του κοινωνικού κράτους και η συνεχής διεύρυνση του ρόλου του κράτους στην οικονομία. Επακόλουθο του φαινομένου αυτού ήταν η σταδιακή διόγκωση των κρατικών δαπανών, αλλά - αναπόφευκτα - και των φορολογικών βαρών. Είναι εν τοις πράγμασι επαλήθευση του περίφημου νόμου του Wagner, διατυπωμένου ήδη από το 1892.¹³ Τα κράτη έχουν την τάση συνεχούς διεύρυνσης των δημοσίων δαπανών ή αντιστρόφως των δημοσίων αναγκών¹⁴. Αυτή η ανάμειξη του κράτους στην οικονομική ζωή, ο

¹¹ Το Λογιστικό και Ελεγκτικό Συμβούλιο επιφορτίστηκε να αναθεωρήσει του λογαριασμούς της δημόσιας οικονομίας και να επαγρυπνεί για το δημόσιο χρήμα, ώστε η δαπάνη αυτού να γίνεται κατά το νόμο και να μη γίνονται καταχρήσεις ή σφετερισμοί. *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο σελ.8-9

¹² Αιτιολογική έκθεση ν. 4270/2014. ΠΗΓΗ: www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-aped-eis-olo.pdf

¹³ Νόμος του Wagner: «Καθώς μία οικονομία αναπτύσσεται, η δραστηριότητα του δημόσιου τομέα σε σχέση με εκείνη του ιδιωτικού τομέα αυξάνεται». Οι λόγοι αυτοί της συμπεριφοράς του δημόσιου τομέα είναι: α) η αύξηση των διοικητικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών ασφαλείας, λόγω αύξησης του πληθυσμού και της έντασης της αστικοποίησης, β) η αύξηση των δαπανών του κοινωνικού κράτους και γ) η αύξηση των δραστηριοτήτων του δημοσίου για τον έλεγχο των μονοπωλίων».

¹⁴ Ενδεικτικά σημειώνεται ότι κατά το 19^ο αιώνα στις ευρωπαϊκές χώρες οι δημόσιες δαπάνες αντιπροσώπευαν μόλις το 10% του ΑΕΠ. Το 1960 αυξήθηκαν στο 30%, ενώ σήμερα σε αρκετές χώρες υπερβαίνουν το 50% (Γαλλία, Βέλγιο, Σουηδία). Μόνο η Ελβετία και οι ΗΠΑ είναι κάτω του 40%, ενώ η Ελλάδα, κατόπιν των δημοσιονομικών μέτρων που ελήφθησαν την τελευταία δετία είναι γύρω στο 41% με 44% του ΑΕΠ. Πρακτικά ΙΘ' Επιστημονικού Συμποσίου Πανεπιστημίου Πειραιά σε συνεργασία με το Ελ.Συν., 12-12/3/2016 Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ. 97

αναβαθμισμένος ρόλος του στην οικονομία και η διαχείριση τεράστιων πλέον χρηματικών ποσών, οδήγησε αναπόφευκτα στο τρίτο στάδιο του δημοσιονομικού ελέγχου¹⁵. Κατά το στάδιο αυτό ο δημοσιονομικός έλεγχος, πέραν του ελέγχου της ακρίβειας των λογαριασμών και της τήρησης των αρχών της νομιμότητας και της κανονικότητας, στράφηκε στον έλεγχο της τήρησης της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.¹⁶ Κατά τον έλεγχο της τήρησης της αρχής αυτής εξετάζεται εάν η υπό εξέταση δημόσια δαπάνη εξυπηρετεί τους τιθέμενους στόχους της δημόσιας διοίκησης, εάν επέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Στην αντίθετη περίπτωση παρέχεται, στη διοίκηση, η δυνατότητα επανεξέτασης των τιθέμενων στόχων μέσω ανεύρεσης νέων προσφορότερων μέσων δράσης ή μεθόδων επίλυσης των εντοπιζόμενων αδυναμιών των ελεγχόμενων φορέων. Ο έλεγχος αυτός προϋποθέτει ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα δύο προηγούμενα στάδια και αποτελεί πολύτιμο μέσο θεραπείας των αδυναμιών της δημόσιας διακυβέρνησης και βάση για την ομαλή προώθηση των μεταρρυθμίσεων για ένα καλύτερο κράτος¹⁷. Στο στάδιο αυτό, επίσης, διαπιστώνεται ο βαθμός αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των δημόσιων φορέων καθώς και οι τυχόν αδυναμίες ή σφάλματα που δεν σχετίζονται αποκλειστικά στον εντοπισμό συγκεκριμένου ελλείμματος ή παράνομης δαπάνης, αλλά στον εντοπισμό συστημικής δυσλειτουργίας στην εφαρμοζόμενη κρατική πολιτική. Περαιτέρω ανάλυση για τη διάθρωση και τις σύγχρονες τάσεις του δημοσιονομικού ελέγχου ακολουθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

¹⁵ Συλλογικό Έργο (2013), «Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο» Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Νικόλαο Ι. Μπάρμπα, σελ. 112

¹⁶ Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης Άρθρο 33, Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α'143)

«...α) Σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η διαχείριση της περιουσίας και των υποχρεώσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους και τους δημοσιονομικούς κινδύνους της χώρας, πρέπει να διενεργείται με σύνεση και με γνώμονα την εξασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Ειδικότερα, η αρχή αυτή εξειδικεύεται:

αα. στην αρχή της οικονομικότητας, σύμφωνα με την οποία τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των κυβερνητικών πολιτικών πρέπει να διατίθενται έγκαιρα, στην ενδεδειγμένη ποιότητα και ποσότητα, με την ελάχιστη δημοσιονομική επιβάρυνση και με τη χρήση των αναγκαίων μόνο διοικητικών πόρων, ββ. στην αρχή της αποδοτικότητας, σύμφωνα με την οποία πρέπει να τηρείται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και των επιτυγχανόμενων αποτελεσμάτων και γγ. στην αρχή της αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με την οποία ελέγχεται η επίτευξη των συγκεκριμένων αντικειμενικών στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν εκ των προτέρων οριστεί...». Βλ. επίσης άρθρο 317 ΣΛΕΕ, άρθρο 27 του Δημοσιονομικού Κανονισμού 1605/2002 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το οποίο εκδόθηκε σε εφαρμογή του άρθρου 279 της Συνθήκης (322 ΣΛΕΕ).

¹⁷ Εισήγηση Σαρμά Ι.Δ. (Speech Nauplia 2/6/2008) στο πλαίσιο του συνεδρίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τη Νέα Δημοσιονομική διαχείριση που έλαβε χώρα στο Ναύπλιο στις 2-4/6/2008.

1.2 Η αρχιτεκτονική του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού

Διανύοντας πλέον το κατώφλι του 21^ο αιώνα - ο οποίος καλείται και εποχή της «νέας δημόσιας διακυβέρνησης» - διασκελίζουμε πιθανόν το τέταρτο στάδιο εξέλιξης του δημοσιονομικού ελέγχου¹⁸. Στο στάδιο αυτό ο δημοσιονομικός έλεγχος συγχρωτίζεται με μια σωρεία επιστημών που διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στην ιδιωτική οικονομία (όπως το μάνατζμεντ, τη λογιστική, την ελεγκτική κ.α.) προσανατολιζόμενος στη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των δημοσίων υπηρεσιών.

Ωστόσο ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος στην Ελλάδα διαμορφώθηκε υπό διαφορετικές συνθήκες, δηλαδή εν μέσω τεράστιας οικονομικής κρίσης και συνεχούς αυξανόμενου δημόσιου χρέους. Την τελευταία πενταετία η δομή του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού στο πρίσμα της νέας δημόσιας διακυβέρνησης σχεδιάστηκε στη βάση της γενικότερης προσπάθειας για την αποτελεσματική επίτευξη των απαιτούμενων, από τις μνημονιακές συμβάσεις, δημοσιονομικών στόχων και τη λήξη της παρατεταμένης ύφεσης. Η θέσπιση των νέων εποπτικών εργαλείων και η υιοθέτηση νέων τεχνικών ελέγχου αναμένεται να συμβάλλουν στη θωράκιση των δημοσίων δαπανών και στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας¹⁹.

1.2.1.Ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος

Από τις μεταρρυθμίσεις που επήλθαν από το ν.3492/2006 έως και το ν.4270/2014 εισήχθησαν θεμελιώδεις αλλαγές στην αρχιτεκτονική του ελεγκτικού μηχανισμού στην Ελλάδα. Τα τελευταία έτη σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές ως προς το αντικείμενο, τις αρμοδιότητες και το εύρος του δημοσιονομικού ελέγχου, ως απόρροια των γενικότερων μεταρρυθμίσεων για την εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και την εμπέδωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος²⁰.

Ο πιο πρόσφατος νόμος (ν. 4270/2014) - ο οποίος θεσπίστηκε στο πλαίσιο των μνημονιακών δεσμεύσεων της χώρας μας, έναντι των δανειστών - αναφέρεται εκτενώς

¹⁸Συλλογικό Έργο (2013) «Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο» Συλλογικό Έργο, Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Νικόλαο Ι. Μπάρμπα, σελ. 113-115

¹⁹Η: www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-apred-eis-olo.pdf Υπογραμμίζεται ότι τόσο στην αιτιολογική έκθεση, όσο και στις διατάξεις του ν.4270/2014 μεγάλη σημασία δίδεται στην υιοθέτηση θεσμών και ευρωπαϊκών μεθοδολογιών στο πλαίσιο της νέας δημοσιονομικής διακυβέρνησης, με βασικό προσανατολισμό την αυστηρή δημοσιονομική προσαρμογή και πειθαρχία, ενώ δεν προσυπολογίζονται η ανάπτυξη και οι βασικές αρχές του κοινωνικού κράτους.

²⁰ Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του, (Ιούνιος 1983), σελ. 49

στη δημοσιονομική εποπτεία των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, των ΟΤΑ καθώς επίσης και των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα, με στόχο τη διασφάλιση της υλοποίησης των επιβεβλημένων δημοσιονομικών κανόνων και την επίτευξη της δημοσιονομικής πειθαρχίας²¹. Στο πλαίσιο της τήρησης των μνημονιακών απαιτήσεων βασικό μέλημα του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού αποτελεί η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διοικητικής δράσης και η καταπολέμηση της σπατάλης και της διαφθοράς.

Η αναμόρφωση του δημοσιονομικού νομοθετικού πλαισίου, με τη ψήφιση του ν.4270/2014, εστιάζει μεταξύ άλλων στον προσδιορισμό του ρόλου των θεσμικών οργάνων που συμμετέχουν στη δημοσιονομική διαχείριση και στο βαθμό συμμόρφωσης των δημοσίων φορέων με τους δημοσιονομικούς κανόνες²² που διέπουν την εφαρμοζόμενη οικονομική πολιτική σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Μ.Π.Δ.Σ.).

Προς τη κατεύθυνση αυτή το υφιστάμενο σύστημα ελέγχου των δημοσίων δαπανών απαριθμεί ένα μεγάλο αριθμό θεσμικών οργάνων, των οποίων οι αρμοδιότητες περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 31 του ν.4270/2014. Στο άρθρο 17 του ίδιου ως άνω νόμου καθορίζονται τα ελεγκτικά όργανα με αρμοδιότητες επί των δημοσίων οικονομικών, ως εξής:

- α.** Η Βουλή των Ελλήνων
- β.** Το Υπουργικό Συμβούλιο
- γ.** Ο Υπουργός Οικονομικών
- δ.** Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
- ε.** Οι Υπουργοί και λοιποί επικεφαλής της Γενικής Κυβέρνησης
- στ.** Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
- ζ.** Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων
- η.** Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης
- θ.** Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.

²¹ Επισημαίνεται ότι ο νόμος δεν έχει εφαρμοστεί ακόμη πλήρως, και ιδιαίτερα όσον αφορά τον θεσμό του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Μέχρι και τη συγγραφή της παρούσης δεν υπάρχουν αξιόπιστες πληροφορίες αναφορικά με το έργο που έχει διατελέσει.

²² Επίσης σημειώνεται ότι «... με τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού καθορίζονται ο τρόπος με τον οποίο η πολιτεία συναλλάσσεται με τους τρίτους, οι σχέσεις των διαχειριστών του δημόσιου πλούτου προς την πολιτεία, οι ευθύνες αυτών, ο τρόπος πραγματοποίησης των εισπράξεων και των δαπανών και οι προβλέψεις αυτών.» Στασινόπουλος Μ., (1966), σελ.29. Βλ. επίσης τους δημοσιονομικούς κανόνες που τέθηκαν με τα άρθρα 35-37, του ν.4270/2014, στο πλαίσιο τήρησης του Μ.Π.Δ.Σ.

- ι. Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή
- ια. Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο
- ιβ. Ο Οργανισμός Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους
- ιγ. Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το πλέγμα του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού, προσαρμοσμένο πλέον στις επιταγές των διεθνών εξελίξεων, συνδράμει αποφασιστικά στη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης μέσω της υιοθέτησης νέων ελεγκτικών μεθόδων και τεχνικών (που ήδη εφαρμόζονται στον ιδιωτικό τομέα) σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, τα οποία με τη σειρά τους συνιστούν πολύτιμα εργαλεία για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του σε σχέση με την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας στη χώρα μας.

Το ελεγκτικό αυτό μοντέλο, που στηρίζεται στα ευρωπαϊκά και διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και μεθοδολογία, και ακολουθείται ήδη από τις εθνικές διοικήσεις των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί μεταξύ άλλων υποχρέωση της Ελληνικής Κυβέρνησης ως προς τη διάσταση της ενσωμάτωσης της οδηγίας 2011/85/ΕΕ (L 306/46) στο εθνικό δίκαιο και στην εξειδίκευση των αριθμητικών κανόνων που είχαν προβλεφθεί στη Συνθήκη για τη σταθερότητα, το συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Ε.Ε., η οποία κυρώθηκε με το ν.4063/2012.²³

Η εποπτεία και η στενή παρακολούθηση επί της εφαρμογής των δημοσιονομικών κανόνων από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποτελεί μια από τις βασικότερες υποχρεώσεις της χώρας μας, έναντι των δανειστών. Ωστόσο η τήρηση των δημοσιονομικών αρχών και κανόνων λειτουργίας του Κράτους συντελεί αδιαμφισβήτητα στην αποτροπή φαινομένων κακοδιαχείρισης και σπατάλης του δημόσιου πλούτου, και δεδομένων των οικονομικών συνθηκών κρίνεται επιβεβλημένη η θωράκιση της δημοσιονομικής διαχείρισης από ένα θεσμικό πλέγμα εποπτείας και συστηματικού ελέγχου των υφιστάμενων κρατικών δομών.

Το πεδίο δράσης και οι αρμοδιότητες που των ελεγκτικών μηχανισμών, που ορίζονται με το ισχύον Δημόσιο Λογιστικό (ν.4270/2014) απεικονίζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

²³ Αιτιολογική έκθεση του ν.4270/2014. ΠΗΓΗ: Ιστοσελίδα www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-apred-eis-olo.pdf

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1

Συνοπτική Παρουσίαση των βασικών αρμοδιοτήτων του πλέγματος του ελεγκτικού μηχανισμού βάσει του Ν.4270/2014

Φορέας	Βασικές Αρμοδιότητες
Βουλή των Ελλήνων	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Συζητά και ψηφίζει : <ul style="list-style-type: none"> ▪ το Μ.Π.Δ.Σ. και την επικαιροποίησή του. ▪ τον ετήσιο Κρατικό Π/σμό και, εφόσον απαιτείται, το συμπληρωματικό Π/σμό. ▪ τον απολογισμό του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, τον Ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης. ▪ το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39, καθώς και την αναστολή ισχύος του όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.- ☐ Παρακολουθεί τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου, ιδίως μέσω εκθέσεων που υποβάλλονται σε αυτήν.
Υπουργικό Συμβούλιο	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Εγκρίνει το Μ.Π.Δ.Σ., το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, τον ετήσιο το συμπληρωματικό Κρατικό Π/σμό, τον απολογισμό, τον ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης που υποβάλλονται στη Βουλή. ☐ Εγκρίνει το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39, πριν από την υποβολή του στη Βουλή
Υπουργός Οικονομικών	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Συντονίζει όλες τις ενέργειες για την κατάρτιση του Π/μού και του Μ.Π.Δ.Σ. και υποβάλλει στη Βουλή: <ul style="list-style-type: none"> ▪ το προσχέδιο και ▪ το σχέδιο του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, ▪ την εισηγητική του έκθεση, ▪ το σχέδιο του συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού
Γραφείο Π/μού του Κράτους στη Βουλή	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Παρέχει υποστήριξη που αφορά στην παρακολούθηση <ul style="list-style-type: none"> ▪ της εκτέλεσης του Π/σμού, ▪ της εφαρμογής των δημοσιονομικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων που ψηφίζονται από τη Βουλή των Ελλήνων, ☐ Αναλύει και αξιολογεί τα στοιχεία του Π/σμού, τις προβλέψεις για τα δημόσια έσοδα /δαπάνες και την πορεία των μακροχρόνιων δημοσιονομικών μεγεθών.
Ελεγκτικό Συνέδριο	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Διενεργεί όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους που ορίζονται στο Σύνταγμα (άρθρο 98) καθώς & του ν. 4129/13 & τον προβλεπόμενο από την παρ. 6 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 473/2013 έλεγχο των λογαριασμών του Κράτους και όλων των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

- Καταρτίζει τον ετήσιο και το συμπληρωματικό Π/σμό και την εισηγητική του έκθεση.
- Παρακολουθεί την εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού ασκώντας έλεγχο στη δημοσιονομική διαχείριση.
- Καταρτίζει τους Π/σμούς όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Ενημερώνει το Ελ.Συν για τους φορείς εκείνους της Γενικής Κυβέρνησης που δεν συμμορφώνονται με τις δημοσιονομικές αρχές και κανόνες του παρόντος νόμου.
- Καταρτίζει μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση των Π/σμών της Κεντρικής Διοίκησης και των λοιπών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.
- Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημόσιων επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών, των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ., που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται με οποιονδήποτε τρόπο από τον Κρατικό Π/σμό .

Επεξεργασία των διατάξεων των άρθρων 17 έως 31 του ν.4270/2014

Το σύνολο των ως άνω φορέων συνιστά το σύγχρονο ελεγκτικό οικοδόμημα, το οποίο ενσωματώθηκε στο δημοσιονομικό δίκαιο σχετικά πρόσφατα, με κύριο στόχο το σαφή προσδιορισμό των επιμέρους ελεγκτικών αρμοδιοτήτων κάθε φορέα ξεχωριστά, οι οποίοι ωστόσο έχουν όμοιο προσανατολισμό, και κοινή επιδίωξη όλων αποτελεί ο εξορθολογισμός των δομών της δημοσιονομικής ελεγκτικής και η προάσπιση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Στις επόμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση της δράσης και των αρμοδιοτήτων των πλέον σημαντικότερων ελεγκτικών μηχανισμών, οι οποίοι έχουν διανύσει μακραινώνη διαδρομή στη δημοσιονομική ιστορία της Ελλάδος και η δράση τους έχει αναδείξει σημαντικές αδυναμίες ως προς τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών, όπως θα παρουσιαστεί αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσης εργασίας.

1.2.2. Η δράση και οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Η οργάνωση και τα καθήκοντα του Ελ.Συν., και εν γένει τα αποτελέσματα της αδιάλειπτης λειτουργίας του, αναδεικνύουν το Ελ.Συν.²⁴ ως ενός εκ των σπουδαιότερων

²⁴ Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο διατελέσας Πρόεδρος του Ελ.Συν. κ. Ρίζος «*Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι δημιούργημα κοινωνικής ανάγκης, θεσμικό όργανο του κράτους, διαφύλαξης της χρηστής διαχείρισης του κρατικού πλούτου. Θεσμός, που χωρίς αυτόν εκκολάπτεται η διαφθορά, υπονομεύεται η οικονομία της χώρας, κλονίζεται η ασφάλεια των συναλλαγών, φθείρεται η κοινωνική δομή, υποδαυλίζονται οι*

ελεγκτικών μηχανισμών της χώρας. Η άσκηση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του στη δημόσια διαχείριση αποσκοπεί στη διασφάλιση της νομιμότητας της δημοσιονομικής δράσης του κράτους και στην καταπολέμηση της διαφθοράς.

Το Ελ. Συν. είναι άρρηκτα συνυφασμένο με αρμοδιότητες που είναι αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία της δημόσιας διακυβέρνησης, οι οποίες παρέχονται δαυιλώς από το Σύνταγμα. «Κατά το άρθρο 98 του Συντάγματος στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν κυρίως ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό, ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, ο έλεγχος των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις, η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους, η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων και τον έλεγχο των λογαριασμών και τέλος η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων»²⁵. [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.1: Βασικές Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου]

Η οργανωτική δομή και οι κανόνες για την εύρυθμη λειτουργία του περιγράφονται στον εσωτερικό κανονισμό που εκδόθηκε αρχικά με το ν.δ. της 4ης/6ης Ιουλίου 1923,

συγκρούσεις, αποσυντονίζεται η κρατική μηχανή, υποβαθμίζεται το ήθος της πόλεως». ΠΗΓΗ: Διαδικτυακός τόπος: www.greeklaws.com/pubs/uploads/word/995.doc

²⁵ - ΠΗΓΗ: Επίσημη ιστοσελίδα Ελεγκτικού Συνεδρίου <http://www.elsyn.gr/>

- Ο διενεργούμενος έλεγχος μπορεί να ταξινομηθεί σε τρεις κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσεται ο προληπτικός έλεγχος (ex ante) των δαπανών, όπου ελέγχεται η νομιμότητα και η κανονικότητα των δαπανών πριν την εκταμίευση της δαπάνης. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκει ο προσυμβατικός έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, όπου ελέγχεται η διαγωνιστική διαδικασία και το σχέδιο σύμβασης, πριν ακόμη το Δημόσιο καταστεί οφειλέτης. Στην τρίτη κατηγορία εντάσσεται ο κατασταλτικός έλεγχος (ex post), όπου ελέγχεται a posteriori νομιμότητα μιας δαπάνης, δηλαδή έπειτα από την πληρωμή της. *Η Δημοσιονομική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα*, σελ.93

- Υπογραμμίζεται ότι με την παρ. 10, του άρθρου 10 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α'129) καταργείται ο προληπτικός έλεγχος και αντικαταστάθηκε το άρθρο 31 του ν. 4270/2014 ως εξής: «Από 1.1.2017, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013 (Α'52), δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες του Κράτους. Από 1.1.2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των προαναφερόμενων λοιπών νομικών προσώπων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατόπιν γνώμης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.»

ενώ έκτοτε σημαντικές τροποποιήσεις επήλθαν με το ν.δ. 2712/11.11.1953²⁶ καθώς και με το π.δ. 774/1980 «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίο κείμενο των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων υπό τον τίτλο «Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου» και το π.δ. 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων».

Τη τελευταία τριετία, στο πλαίσιο υιοθέτησης ενός πλέγματος πολιτικών με κύριο στόχο τη μείωση των ελλειμμάτων και τη «σωτηρία» της οικονομίας της χώρας μας, θεσπίστηκαν, μεταξύ άλλων, μέτρα ενίσχυσης του πλαισίου της οικονομικής διακυβέρνησης, με τη σημαντική αναθεώρησή και ενδυνάμωση του ρόλου του Ελ.Συν. Προς αυτή την κατεύθυνση, με το ν.4129/2013 εκσυγχρονίστηκαν οι ελεγκτικές αρμοδιότητες του Ελ. Συν., με την υιοθέτηση των Ελεγκτικών Προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων [*International Organisation of Supreme Audit Institutions* (INTOSAI)] και ακολουθώντας - με κάποια χρονική υστέρηση - μια τάση που επικρατεί και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Περαιτέρω, με την ενσωμάτωση του άρθρου 3, παρ.1, της Οδηγίας 2011/85/ ΕΕ στην ελληνική νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 81, του ν. 4055/2012 και το άρθρο 40, παρ. 1 και 2 του ν.4129/2013, το Ελ.Συν., ως ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο αναδεικνύεται ως ο ανώτατος εξωτερικός ελεγκτής²⁷ της χώρας. Στο πλαίσιο των ήδη υφιστάμενων αρμοδιοτήτων του Ελ.Συν. εντάσσεται πλέον η διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, το αντικείμενο των οποίων εξειδικεύεται πέραν της διαδικασίας των κλασσικών κατασταλτικών ελέγχων. Οι έλεγχοι αυτοί, διακρίνονται σε: (α) ελέγχους επί των οικονομικών καταστάσεων, ήτοι *χρηματοοικονομικούς ελέγχους* (financial audit), (β) *ελέγχους συμμόρφωσης* (compliance audit) και (γ) *ελέγχους επίδοσης* (performance audit). Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος εστιάζει στον προσδιορισμό του κατά πόσον οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες του φορέα, όπως απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, είναι σύμφωνες με το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς καθώς και με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Ο έλεγχος επιδόσεων διαπιστώνει εάν οι δημόσιοι

²⁶ Ενδεικτικά σημειώνεται ότι με το παρόν ν.δ. συστάθηκαν δικαστικά κλιμάκια, αρμόδια, για τον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και για τον κανονισμό περί απονομής συντάξεων και την αναγωγή της Ολομέλειας του Σώματος σε ακυρωτικό σχηματισμό

²⁷ Άρθρο 169 του ν.4270/2014 ορίζει ότι: «1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και λογαριασμών, καθώς και των συστημάτων λογιστικών και δημοσιονομικών αναφορών κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/85/ ΕΕ, για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Επίσης, παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου και των εσωτερικών δικλίδων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης».

φορείς εκτελούν τους σκοπούς τους σύμφωνα με τις αρχές της οικονομικότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας καθώς επίσης αναδύονται τυχόν αποκλίσεις από τη στοχοθεσία της εκάστοτε οικονομικής πολιτικής. Τέλος, ο έλεγχος συμμόρφωσης διαπιστώνει εάν ο ελεγχόμενος φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένες νομικές ή κανονιστικές διατάξεις, επαγγελματικά πρότυπα, καθιερωμένους κώδικες, συμβατικούς όρους κ.τ.λ.²⁸

Ο εκσυγχρονισμός του Ελ.Συν. με την εισαγωγή νέων μορφών κατασταλτικού ελέγχου, οδήγησε το Ελ.Συν. στους κόλπους του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου και στην αξιοποίηση των σύγχρονων ελεγκτικών εργαλείων, με κύριο στόχο την εστίαση στην ορθή εφαρμογή των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ακολούθως στην αποφυγή του συστημικού κινδύνου λόγω μη εντοπισμού (*Detection Risk*) των σφαλμάτων και των παρατυπιών που δεν ήταν δυνατό να ανευρεθούν με τη κλασική μεθοδολογία του λεγόμενου *κλασσικού κατασταλτικού ελέγχου*.

Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα δεκαοχτώ (18)²⁹ στοχευμένοι έλεγχοι, με αντικείμενο τομείς της δημόσιας δραστηριότητας³⁰ όπου εντοπίστηκαν σημαντικά προβλήματα κακοδιαχείρισης, σύμφωνα με το ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχου του Ελ.Συν, και τις προτάσεις της αρμόδιας Επιτροπής Σχεδιασμού Ελέγχου³¹. [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α4.]

Το Ελ.Συν. πέραν των ως άνω ελέγχων εκπονεί σε ετήσια βάση την Έκθεση των πεπραγμένων του και την Ετήσια Διαδήλωση περί του Απολογισμού και Ισολογισμού του Κράτους (άρθρο 66, 67 του ν.4129/2013 και άρθρο 98 παρ.1 του Συντάγματος) τις οποίες υποβάλλει στο Κοινοβούλιο. Κατά αυτόν τον τρόπο, επισημαίνει τις παραβάσεις οι οποίες διαπιστώθηκαν κατά το ίδιο οικονομικό έτος κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού, καθώς και κατά την εφαρμογή των κανόνων του Δημοσίου

²⁸ Οι έλεγχοι αυτοί, καθορίζονται στο ετήσιο ή τετραετές πρόγραμμα ελέγχου που εγκρίνεται από την Ολομέλεια του Ελ. Συν.

²⁹ Εκ των οποίων οι τέσσερις δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη, και δυο εξ αυτών έχουν παρουσιαστεί στις οικείες Επιτροπές του Κοινοβουλίου. ΠΗΓΗ: Πρακτικά της 4^{ης} Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016, σελ. 23-24

³⁰ Οι στοχευμένοι έλεγχοι του Ελ.Συν., διενεργήθηκαν σε Νοσοκομεία, σε Ο.Τ.Α., σε Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, στον Ο.Α.Ε.Δ., σε Δ.Ο.Υ. Αττικής, στον ΕΛΓΑ, σε ανεξάρτητες αρχές κ.ο.κ. με αντικείμενο κατά περίπτωση, τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών και εσόδων των φορέων, τη διαχείριση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων καθώς και σε ελέγχους συμμόρφωσης και επίδοσης.

³¹ Η απόφαση σύστασης Επιτροπής Σχεδιασμού ελέγχου ελήφθη από την 19ης Συνέλευση της Ολομέλειας του Ελ.Συν., της 30ης Οκτωβρίου έτους 2013, η οποία μεταξύ άλλων συγκεντρώνει τις προτάσεις για τους φορείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος των Υπηρεσιών Επιτρόπων, και έπειτα από την αξιολόγησή τους, συντάσσει το τετραετές στρατηγικό σχέδιο ελέγχου του Ελ.Συν.

Λογιστικού και Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ και Ο.Τ.Α. ή άλλων σχετικών με την αρμοδιότητα του Ελ.Συν. διατάξεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ελ.Συν. εκτός από τις παρατηρήσεις και την παρουσίαση των ελεγκτικών ευρημάτων του, υποβάλλει επίσης, συστάσεις προς τους ελεγχόμενους φορείς για τη βελτίωση του βαθμού συμμόρφωσης τους με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο αυτό υποδεικνύει κατά την κρίση του τα μέσα αποτροπής επαναλήψεως των διαπιστωθεισών παραβάσεων και αναπτύσσει τις σκέψεις του σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις βελτιώσεις οι οποίες πρέπει να περιληφθούν στη νομοθεσία, για τις αρμοδιότητες του Ελ. Συν.³²

1.2.3. Η δράση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών

Το Υπ.Οικ. διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στο ως άνω περιγραφόμενο πλέγμα του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού. Με τη συνδρομή των ελεγκτικών του οργάνων, εκ των οποίων εξέχουσα θέση κατέχουν το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) και οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.)³³ επιδιώκει την ασφαλή διαχείριση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού και ασκεί εν γένει την υψηλή εποπτεία στην εφαρμογή των μεσοπρόθεσμων στόχων του Μ.Π.Δ.Σ. για την επίτευξη της οικονομικής σταθερότητας και τη λήξη της παρατεταμένης ύφεσης στη χώρα μας.

Συγκεκριμένα, οι κύριες αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών, αφορούν **(α)** στην παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού από τους Διατάκτες (Υπουργούς, Γεν. Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων κ.λπ.), **(β)** στον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., **(γ)** στον έλεγχο της διαχείρισης των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, **(δ)** στην άσκηση δημοσιονομικού ελέγχου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), Υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.)³⁴ διοικητικά ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ελέγχουν

³² Πρακτικά 19ης Συνέλευση Ολομέλειας του Ελ.Συν της 30^{ης} Οκτωβρίου έτους 2013

³³ Οι οποίες - όπως θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο - ανήκουν οργανικά στο Γ.Λ.Κ.

³⁴ Με το Β.Δ. της 17ης Σεπτεμβρίου του 1842 ιδρύεται το Γ.Λ.Κ.. Με το άρθρο 16 του ιδρυτικού αυτού διατάγματος, το προσωπικό του Γενικού Λογιστηρίου αποτελείτο από 12 υπαλλήλους: 1 Διευθυντής, 2 Πάρεδροι, 5 Υπουργικοί Γραμματείς Α και Β τάξεως και 4 γραφείς. Αξίζει να σημειωθεί ότι την περίοδο 1842-1846 το Γ.Λ.Κ. εθεωρείτο Αυτοτελής και Ανεξάρτητη Αρχή, όπως το Ελ. Συν.

τις δαπάνες, καθώς και από άλλα αρμόδια όργανα και Υπηρεσίες αυτού³⁵. [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.2].

Το Γ.Λ.Κ. συνεπικουρεί το έργο του Υπουργού Οικονομικών, δεδομένου ότι έχει αναλάβει το συντονισμό όλων των οικονομικών υποθέσεων του Κράτους Βασικοί άξονες δράσης του, αποτελούν μεταξύ άλλων, **α)** η κατάρτιση του Μ.Π.Δ.Σ., του Κρατικού Προϋπολογισμού και Απολογισμού, του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης (καθώς και η σύνταξη των αντίστοιχων εισηγητικών τους εκθέσεων), **β)** ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των δημόσιων επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών, των λοιπών ν.π.δ.δ. και των ν.π.ι.δ. που ανήκουν στο Δημόσιο, καθώς και των ν.π.δ.δ., που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται με οποιονδήποτε τρόπο από τον Κρατικό Π/σμό σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του προϋπολογισμού τους ή από τον προϋπολογισμό φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς **γ)** η έγκαιρη παροχή κάθε είδους πληροφοριών / στοιχείων προς τον Υπουργό Οικονομικών, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και σε οποιαδήποτε δημόσιο φορέα, κλπ.³⁶ [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.3].

Η επιτυχία του δημοσιονομικού προγράμματος σταθερότητας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών / οδηγιών από τους δημόσιους φορείς συνίστανται σε μεγάλο βαθμό στην αποτελεσματική εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Γ.Λ.Κ.. Το Γ.Λ.Κ. αποτελεί το *οικονομικό παρατηρητήριο* ολόκληρης της δημόσιας διοίκησης και η συνεργασία του με τον Υπουργό Οικονομικών πραγματοποιείται μέσω της υποβολής στοιχείων (μηνιαίων και τριμηνιαίων εκθέσεων) και των εισηγήσεων / προτάσεων για αναγκαίες τροποποιήσεις αναφορικά με την πορεία εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Από την άλλη πλευρά ο ασκούμενος, από τις Υ.Δ.Ε.,³⁷ έλεγχος στις δαπάνες των δημόσιων φορέων συνίσταται, κατ' αρχήν, στη διενέργεια προληπτικού ελέγχου των δαπανών που υπάγονται σε αυτές, ενώ εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφερόμενα ζητήματα νομιμότητας των πράξεων της Διοίκησης που σχετίζονται με τη δαπάνη (άρθρο 89, ν.4270/2014). Οι ΥΔΕ είναι διοικητικά ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες, καθώς και από άλλα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες αυτού. Για την επίλυση διαφωνιών που ανακύπτουν κατά την εκκαθάριση της δαπάνης

³⁵ Έκθεση επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών οικονομικού έτους 2014 [Άρθρο 13 ν. 2362/1995 (ΦΕΚ Α.247)]

³⁶ Άρθρο 21, του ν.4270/2014

³⁷ Αποτελούν Υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ. οι οποίες λειτουργούν στα Υπουργεία, σε ορισμένα ν.π.δ.δ, ν.π.ι.δ. και ΟΤΑ και στις έδρες των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων σε όλη την επικράτεια.

μεταξύ Υ.Δ.Ε. και Διατάκτη προβλέπονται ειδικές διαδικασίες όπως και για την άσκηση επιτόπιου ελέγχου, εάν κατά τη διαδικασία πληρωμής της γεννηθούν βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος αυτής.

Μέχρι σήμερα, ο ασκούμενος έλεγχος, από τις Υ.Δ.Ε. αφορά στην έγκριση, στην εκκαθάριση δαπανών καθώς επίσης και στην έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Η εκκαθάριση της δαπάνης, διενεργείται βάσει των νόμιμων δικαιολογητικών που αποστέλλονται από τους Διατάκτες και τα οποία αποδεικνύουν πλήρως την απαίτηση κατά του Δημοσίου. Το αντικείμενο του ελέγχου περιλαμβάνει τις λειτουργικές δαπάνες των ελεγχόμενων φορέων, τα εκτελούμενα απ' αυτούς έργα, τις δαπάνες μετακίνησης των οργάνων τους, τις προμήθειες αυτών κ.λπ., ενώ δεν ελέγχονται από τις Υ.Δ.Ε. συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών, όπως αποδοχές υπαλλήλων, συντάξεις, τοκοχρεολύσια κ.λπ., ο έλεγχος των οποίων διενεργείται από άλλα αρμόδια όργανα του Γ.Λ.Κ.³⁸

Ωστόσο, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των ελεγκτικών μηχανισμών και της ανάγκης υιοθέτησης διεθνών ελεγκτικών εργαλείων θεσμοθετήθηκαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις για την ποιοτική αναβάθμιση των Υ.Δ.Ε.. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παρ. 24, του άρθρου 10 του ν.4337/2015, μέχρι την 1.1.2017 οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) και τα Ειδικά Λογιστήρια μετονομάζονται σε Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) και αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες, που αναλυτικά περιγράφονται σε αυτό. Εν ολίγοις, οι αρμοδιότητές τους θα περιέλθουν σταδιακά (μέχρι την 1.1.2017) στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ενώ οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου τους θα αναλάβουν πλέον τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας. Κατά αυτόν τον τρόπο μεταβιβάζεται η ευθύνη διενέργειας της δαπάνης στις οικονομικές υπηρεσίες των ελεγχόμενων φορέων ενώ σε περιπτώσεις που από τον διενεργούμενο δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώνονται διαχειριστικές παραβάσεις και ατασθαλίες θα πραγματοποιείται μείωση στις πιστώσεις του προϋπολογισμού (δημοσιονομικές διορθώσεις) των υπό εξέταση φορέων.³⁹

³⁸ Έκθεση επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών οικονομικού έτους 2014 [Άρθρο 13 ν. 2362/1995 (Α.247)]

³⁹ 6ο Συνέδριο Διοικητικών Επιστημόνων, 15-17/10/2015, Καλαμάτα, άρθρο της Μαρίας Μαυρικού (Οικονομολόγος, Πολιτικός Επιστήμων), στη διαδικτυακή εφημερίδα «Κοινή Γνώμη» Διαθέσιμο στη Ιστοσελίδα: <http://www.koinignomi.gr/news/politiki/2015/10/20/6o-synedrio-dioikitikon-epistimonon.html>, 20 Οκτωβρίου, 2015

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΔΙΟΓΚΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Στο κεφάλαιο αυτό, περιγράφεται η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2009-2014), προκειμένου να διερευνηθούν οι δημοσιονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες διεξήχθη ο δημοσιονομικός έλεγχος από το Ελ.Συν. και το Υπ.Οικ. κατά την περίοδο της χρηματοοικονομικής κρίσης.

Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ήταν εξαιρετικά κρίσιμο για τη χώρα μας καθόσον οι εξελίξεις στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας υπήρξαν ραγδαίες. Η διεθνής χρηματοπιστωτική ανισορροπία ξεκίνησε ήδη από τα μέσα του 2007, εξαιτίας της κρίσης στην αγορά ενυπόθηκων δανείων των ΗΠΑ. Το γεγονός αυτό άσκησε σημαντικές επιδράσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα των οικονομιών παγκοσμίως, και επέφερε δυσμενείς εξελίξεις στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, καλλιεργώντας κλίμα αβεβαιότητας και έλλειψης εμπιστοσύνης στους επενδυτές με αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης και τη δημιουργία μακροοικονομικών ανισορροπιών στις ανεπτυγμένες οικονομίες. Ακόμη και οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί αποδείχθηκαν αδύναμοι των περιστάσεων, μη δυνάμενοι να αξιολογήσουν επαρκώς και να προβλέψουν με ακρίβεια το μέγεθος των πραγματικών διαστάσεων της οικονομικής κρίσης.

Ωστόσο, η χώρα μας, παρά την επιδείνωση των εγχώριων δημοσιοοικονομικών μεγεθών, συνέχισε να πορεύεται αγνοώντας ή ακόμη αδιαφορώντας για τις ραγδαίες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά, επηρεασμένη ακόμη από τα οφέλη της ένταξης της χώρας μας στη ζώνη του ευρώ⁴⁰ (2001). Επιπλέον, δε συμμορφώθηκε πλήρως ως προς το τρίτο στάδιο της Ο.Ν.Ε.,⁴¹ και συγκεκριμένα στο σημείο αναφοράς για τη μείωση

⁴⁰ Σημειώνεται ότι η Ελλάδα κατά το χρόνο ένταξής της στην ευρωζώνη το δημόσιο χρέος ήταν 102,9% ως ποσοστό του ΑΕΠ (*Δημόσιο Χρέος = 140.047 δις ευρώ, ΑΕΠ = 130.547 δις ευρώ*). ΠΗΓΗ: Eurostat

⁴¹ Στο τρίτο στάδιο επίτευξης της πλήρους ολοκλήρωσης της Ο.Ν.Ε. απαιτούνταν από τις χώρες μέλη η επίτευξη των ακόλουθων κριτηρίων (α) ποσοστό πληθωρισμού που προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών· (β) επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα, πράγμα που σημαίνει ότι το δημόσιο έλλειμμα δεν ξεπερνάει το 3% του ΑΕΠ και ότι το συνολικό δημόσιο χρέος δεν ξεπερνάει το 60% του ΑΕΠ (γ) σταθερή σύγκλιση αντανακλώμενη στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων· και (δ) τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος επί δύο τουλάχιστον χρόνια (*άρθρο 140 ΣΛΕΕ*).

του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω του 3% και στο σταδιακό περιορισμό του λόγου του δημόσιου χρέους ως προς το Α.Ε.Π. κάτω του 60%, εντός μιας δεκαετίας.

Έπειτα από την πάροδο σχεδόν μιας δεκαετίας από την εμφάνιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της παρατεταμένης ύφεσης, είναι πρόδηλο ότι δεν ελήφθησαν τα κατάλληλα διαρθρωτικά μέτρα για την έγκαιρη απαγκίστρωση της χώρας από τις απαρχαιωμένες κρατικές δομές με την υιοθέτηση ενός υγιούς μοντέλου διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, με αποτέλεσμα να υποστεί από τα πλέον σημαντικότερα πλήγματα που δέχθηκαν οι χώρες της Ε.Ε., τα οποία μάλιστα αντιμετωπίζει μέχρι σήμερα.

2.1. Η εξέλιξη του δημοσίου χρέους στην Ελλάδα

Τα δημοσιονομικά προβλήματα της χώρας μας δεν είναι καθόλου τυχαία και προκειμένου να υπογραμμιστεί η κρισιμότητα της πρόσφατης κρίσης χρέους, δεδομένου μάλιστα ότι στις μέρες μας το μέγεθος του δημόσιου χρέους⁴² διαμορφώνεται σε υψηλά ακόμη επίπεδα, (σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης σε ονομαστικές τιμές ανέρχεται στα 309.209 εκατ. ευρώ),⁴³ κρίνεται σκόπιμη η συνοπτική παρουσίαση της εξέλιξής του, στην οικονομική ιστορία της Ελλάδος, η οποία παρουσιάζεται στην ενότητα του κεφαλαίου αυτού.

Τον 20^ο αιώνα το δημόσιο χρέος των κρατών είχε αξιοσημείωτες αυξητικές τάσεις λόγω της υπερβολικής αύξησης κρατικών δαπανών με σκοπό την αποκατάσταση των ζημιών που επέφεραν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και η διεθνής οικονομική κρίση του 1929-1933.

Ακόμη και από τα πρώτα χρόνια σύστασης του Ελληνικού Κράτους και την απελευθέρωση της χώρας από τον οθωμανικό ζυγό, το ύψος των δημοσίων δαπανών ήταν ανεπαρκές ως προς την κάλυψη των δημοσίων εσόδων λόγω μη επαρκών εσόδων από τη φορολογία. Έκτοτε, δεν ήταν λίγες φορές που η Ελλάδα υποχρεώθηκε να καταφύγει στον δανεισμό προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της για την

⁴² Με βάση τον ορισμό χρέους που χρησιμοποιείται για το κριτήριο του Μάαστριχτ, το δημόσιο χρέος παρουσιάζεται σε ενοποιημένη μορφή. Δηλαδή όπου το χρέος ενός υποτομέα της Γενικής Κυβέρνησης είναι στην κατοχή ενός άλλου υποτομέα της Γενικής Κυβέρνησης, αυτό δεν παρουσιάζεται ως δημόσιο χρέος. Οποιοσδήποτε υποχρεώσεις της Κεντρικής Κυβέρνησης προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων δεν αποτελούν μέρος του δημοσίου χρέους με βάση τον ορισμό Μάαστριχτ, που υιοθετείται και από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat). ΠΗΓΗ: <http://www.mof.gov.cy/mof/>

⁴³ ΕΛΣΤΑΤ (2016), σελ. 26

ανοικοδόμηση του κράτους και την ικανοποίηση της αυξημένης ζήτησης για κατανάλωση. Εξαιτίας της εξαιρετικής διόγκωσης του δημοσίου χρέους και της αδυναμίας εξυπηρέτησής του, η χώρα μας κήρυξε πτώχευση τέσσερις φορές. Η πρώτη επίσημη πτώχευση συνέβη το έτος 1827, με διοικητή της χώρας τον Ιωάννη Καποδίστρια, όπου οι ξένες δυνάμεις αρνήθηκαν να δανείσουν εκ νέου τη χώρα μας, δεδομένου ότι δεν είχαν εξυπηρετηθεί ακόμα τα λεγόμενα «δάνεια της ανεξαρτησίας», που συνομολογήθηκαν με χρηματοπιστωτικούς οίκους του Λονδίνου το 1824 και το 1825⁴⁴ (συνολικά 2,8 εκ. λίρες στερλίνες).

Με την ίδρυση του ελληνικού κράτους και τον ερχομό του Όθωνα ως βασιλιά το 1832, που συνοδεύτηκε από εγγυήσεις για την παροχή δανείου 60 εκατ. γαλλικών φράγκων (ποσού που δεν είχε δοθεί το 1827), ελήφθη νέο δάνειο από τις τρεις μεγάλες δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, όπου κάθε μια εγγυήθηκε το 1/3 του δανείου) εκ του οποίου εκχωρήθηκαν μόνο τα 2/3 μέχρι το έτος 1833. Στην πραγματικότητα το ποσό του δανείου που εισπράχθηκε, ήταν πολύ μικρότερο ενώ το μεγαλύτερο μέρος του δαπανήθηκε για το στρατό, την κρατική γραφειοκρατία και την εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων. Παράλληλα, τα «εθνικά κτήματα» συνέχιζαν να είναι υποθηκευμένα. Μέχρι το έτος 1843 η οικονομία παρέμενε κρίσιμη καθόσον η χώρα αδυνατούσε για μια ακόμη φορά να εκπληρώσει το δημόσιο χρέος της και οι ξένες δυνάμεις αρνήθηκαν να καταβάλουν την τρίτη δόση του δανείου του 1832. Τελικά ο Όθωνας αναγκάστηκε να κηρύξει επίσημη πτώχευση εκλιπαρώντας για νέες πιστώσεις. Η διάσκεψη που ακολούθησε στο Λονδίνο έθεσε αυστηρούς όρους για την καταβολή των ελληνικών οφειλών, όρισε επιτροπή ελέγχου της ελληνικής οικονομίας και επέβαλε την εκχώρηση όλων των εθνικών πόρων για την εξυπηρέτηση των δανείων.

Η οικονομική κατάσταση της χώρας κατά το έτος 1881 εξακολουθούσε να είναι προβληματική. Εκείνη την εποχή την πρωθυπουργία της χώρας είχε αναλάβει ο Χαρίλαος Τρικούπης και το εξωτερικό χρέος διογκώθηκε ακόμη περισσότερο λόγω των οικονομικών αποζημιώσεων που έπρεπε να καταβληθούν στην Τουρκία έπειτα από την προσάρτηση της Θεσσαλίας και της Άρτας στην Ελλάδα. Από το 1879 ως το 1890 η χώρα δανειζόταν αλόγιστα και αναγκαζόταν να εκχωρεί σε δάνεια το 40% με 50% των εσόδων της. Δεδομένων των δυσμενών οικονομικών συνθηκών, όπως ήταν

⁴⁴ Για την αντιμετώπιση της κατάστασης ο Καποδίστριας στράφηκε σε ένα εσωτερικό κυρίως πρόγραμμα ανοικοδόμησης της οικονομίας που προκάλεσε όμως την αντίδραση τόσο του εξαθλιωμένου λαού που ζητούσε την αναδιανομή των «εθνικών γαιών» όσο και των προκρίτων που αισθάνθηκαν ότι παραμερίζονται από τα κέντρα άσκησης της εξουσίας. Βλ. σχετικά: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους - Τόμος ΙΔ Νεώτερος ελληνισμός από 1861 ως 1913» (1977)

αναμενόμενο, στις 10 Δεκεμβρίου του 1893 η Ελλάδα οδηγήθηκε πάλι στην πτώχευση και ο Τρικούπης αναφώνησε χαρακτηριστικά στη βουλή το ιστορικό «*Κύριοι, δυστυχώς επτωχέυσαμεν*» και η χώρα μας τέθηκε υπό διεθνή οικονομικό έλεγχο. Κατόπιν ακολούθησαν σημαντικές κοινωνικοπολιτικές συνθήκες και εξεγέρσεις στην ελληνική επικράτεια⁴⁵ με αποκορύφωμα το εθνικιστικό παραλήρημα της «Εθνικής εταιρείας»⁴⁶, που ουσιαστικά ασκούσε την εξωτερική πολιτική, με αποτέλεσμα η χώρα να υποστεί στρατιωτική πανωλεθρία από τον τουρκικό στρατό τον Μάιο του 1897. Ως αποτέλεσμα της ήττας, η χώρα μας αναγκάστηκε να πληρώσει πολεμικές αποζημιώσεις 4 εκατ. τουρκικών λιρών και να δεχθεί νέο Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο για το διογκωμένο εξωτερικό της χρέος⁴⁷.

Η αναταραχή που ξέσπασε στη συνέχεια με την παγκόσμια οικονομική κρίση εξαιτίας του κραχ του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης το 1929, είχε σημαντικές επιδράσεις στην οικονομία της Ελλάδας.⁴⁸ Ένα χρόνο πριν, η χώρα είχε επανέλθει στον «κανόνα χρυσού» με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων ξένων κεφαλαίων. Στο μεταξύ η Αγγλία μέσω του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου και της Δημοσιονομικής Επιτροπής της Κοινωνίας των Εθνών επενέβαινε στις ελληνικές υποθέσεις με σκοπό τη διασφάλιση των οφειλών προς τους Βρετανούς τραπεζίτες. Η δραχμή για να παραμείνει στον «κανόνα χρυσού» συνδέθηκε με το αμερικανικό δολάριο και το Σεπτέμβρη του 1931 ακολούθησε «φυγάδευση» στο εξωτερικό 3,6 εκατ. δολαρίων από ιδιώτες και τράπεζες. Η κυβέρνηση για μια ακόμη φορά κατέφυγε στον δανεισμό, δίχως αποτέλεσμα και την άνοιξη του 1932 ο Βενιζέλος εγκατάλειψε καθυστερημένα τον «χρυσό κανόνα» και υποτίμησε την δραχμή. Την πρωτομαγιά του ίδιου έτους ανακοίνωσε στην ελληνική βουλή την πτώχευση της Ελλάδας και την στάση πληρωμών

⁴⁵ Βλ. σχετικά: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους - Τόμος ΙΔ Νεώτερος ελληνισμός από 1861 ως 1913», (1977).

⁴⁶ Το 1894 μια ομάδα ανθυπολοχαγών όλων των όπλων συνέστησε μια συνωμοτική στρατιωτική οργάνωση με την επωνυμία *Εθνική Εταιρεία*. Η προπαγάνδα για μια δυναμική αλυτρωτική πολιτική και ο έλεγχος από την Εταιρεία ενός μέρους των στρατιωτικών και πολιτικών μηχανισμών οδήγησαν με γρηγορότερους ρυθμούς στην πολεμική σύγκρουση με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, με την εισβολή 1.800 ενόπλων της Εταιρείας και 90 ιταλών εθελοντών υπό τον Κυπριάνι στη Μακεδονία στις 28 Μαρτίου του 1897. Μετά τον πόλεμο η Εταιρεία, παρότι δεν ανέλαβε ποτέ τις ευθύνες της, έσβησε μέσα σε μια ασαφή απογοήτευση και στο αρνητικό κλίμα της ήττας. ΠΗΓΗ: Ομοίως ως άνω σημείωση 45.

⁴⁷ Ο έλεγχος, εκτός από τη διαχείριση όλων των οικονομικών πόρων του κράτους ανέλαβε να καθορίζει και τη νομισματική πολιτική. Η εθνική κυριαρχία της χώρας είχε δεχθεί ακόμη ένα ισχυρό πλήγμα.

⁴⁸ Οι εξαγωγές καπνού, που είχε υποκαταστήσει τη σταφίδα ως κύριο εξαγωγικό προϊόν, μειώθηκαν δραματικά εξαιτίας της γερμανικής ύφεσης. Η Γερμανία αποτελούσε τον κύριο εισαγωγέα του ελληνικού καπνού.

του εξωτερικού χρέους.⁴⁹ Από το 1932 μέχρι το 1936 η πολιτική ζωή χαρακτηρίστηκε από την παρουσία βραχύβιων κυβερνήσεων και στρατιωτικών πραξικοπημάτων. Η επιστροφή του βασιλιά Γεώργιου το 1935 έδωσε το έναυσμα για την άνοδο στην εξουσία του Ιωάννη Μεταξά, που εγκαθίδρυσε τη στυγνή δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936. Ο Μεταξάς επανέλαβε τα ίδια λάθη για την αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους και σύναψε νέα ασύμφορα δάνεια από την Αγγλία και τη Γερμανία επιδεινώνοντας ακόμη περισσότερο τα οικονομικά του κράτους, αυξάνοντας τις δανειακές τις υποχρεώσεις και εν τέλει το δημόσιο χρέος.

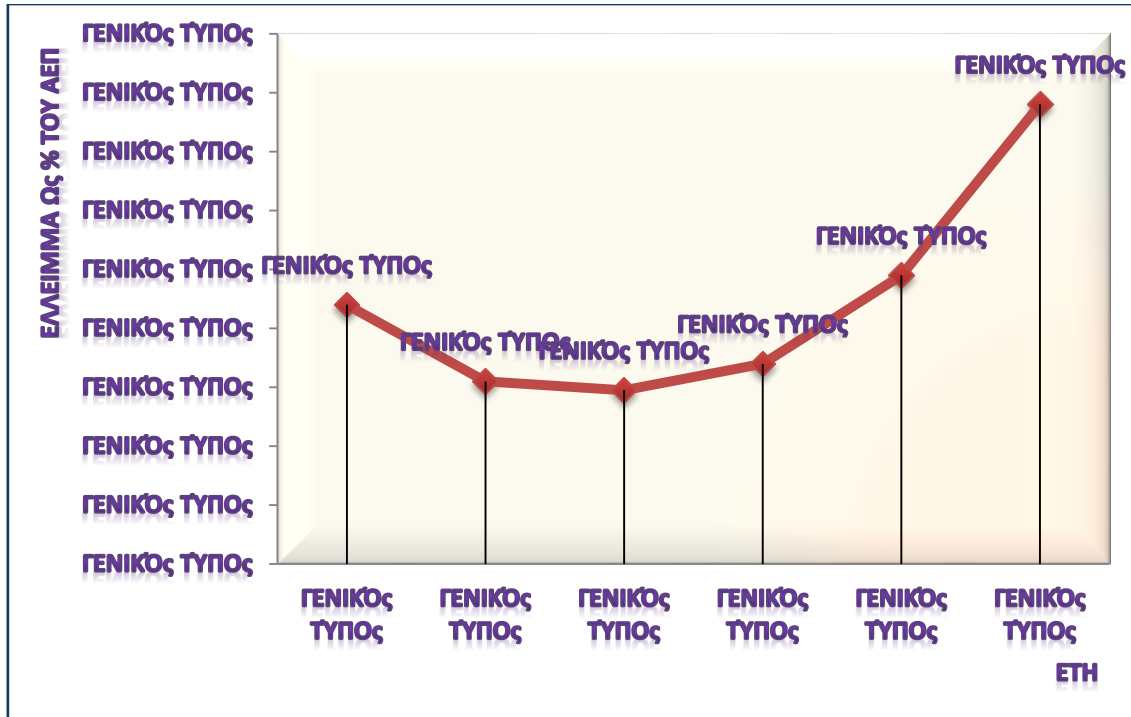
2.2 Η υπαγωγή της Ελλάδος στο καθεστώς των Μνημονίων Χρηματοδότησης

Οι τέσσερις χαρακτηριστικές περιπτώσεις χρεοκοπίας του παρελθόντος που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες με την πρόσφατη απειλή της χρεοκοπίας της χώρας μας το έτος 2009 και αναδεικνύουν τη διαχρονική εξάρτησή της από τους διεθνείς πιστωτές / δανειστές (όπως σήμερα από το Δ.Ν.Τ. και την Ε.Ε.). Η παγκόσμια ύφεση διόγκωσε τα συσσωρευμένα οικονομικά προβλήματα τόσων ετών και επιδείνωσε την πτωτική πορεία της οικονομίας ενώ σμίκρυνε σε τέτοιο βαθμό την αξιοπιστία της χώρας μας στο εξωτερικό (εξαιτίας της μη πιστής εφαρμογής των επιβεβλημένων, από τους δανειστές, μέτρων προσαρμογής), ώστε το καλοκαίρι του 2015 η Ελλάδα βρέθηκε αντιμέτωπη ακόμη και με τον κίνδυνο εξόδου από τη ζώνη του ευρώ και τις ενδεχόμενες συνέπειες που θα προκαλούσε η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα της επιστροφής της σε εγχώριο νόμισμα.

Το κρίσιμο χρονικό σημείο, το οποίο σηματοδότησε την έναρξη του πρόσφατου εκτροχιασμού του ύψους των δημοσιονομικών μεγεθών της χώρας οριοθετείται περίπου στο έτος 2004, όπου ξεκίνησε η ανοδική πορεία του δημόσιου ελλείμματος με αποκορύφωμα το έτος 2009 όπου η δημοσιονομική κατάσταση έγινε ανεξέλεγκτη. Η συσσώρευση των ελλειμμάτων έως και το 2004, προκλήθηκε λόγω της υστέρησης εσόδων (ιδίως από το 2001 και έπειτα) και των πραγματοποιούμενων υπερβάσεων στις πιστώσεις των πρωτογενών δαπανών του προϋπολογισμού. Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, το φθινόπωρο του 2009 η ελληνική οικονομία έφθασε στα πρόθυρα της χρεοκοπίας εξαιτίας του υψηλού δημόσιου ελλείμματος καθώς και της αδυναμίας εκ

⁴⁹ Όλα τα αναφερόμενα ιστορικά στοιχεία προέρχονται από ΠΗΓΗ: Τόμοι ΙΒ, ΙΔ, «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους» και είναι διαθέσιμα στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.iskra.gr>

νέου δανεισμού από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου, με αποτέλεσμα τη διόγκωση του δημοσίου χρέους. Στο Διάγραμμα 2.1 απεικονίζεται η πορεία του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά τη χρονική περίοδο 2004-2009, ως εξής:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1

Εξέλιξη Δημοσιονομικού Ελλείμματος των ετών 2004 – 2009

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, Δημοσιονομικά στοιχεία περιόδου 2007 – 2010, (Δημοσίευση:17/10/2011) και Δημοσιονομικά στοιχεία περιόδου 2008 – 2011, (Δημοσίευση:22/10/2012)

Συγκεκριμένα τα μεγέθη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των ετών 2007 (6,8% του ΑΕΠ)⁵⁰ και 2008 (9,8% του ΑΕΠ)⁵¹ ήταν εξαιρετικά υψηλά, ενώ κατά το έτος 2009 το ύψος του ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης σχεδόν διπλασιάστηκε σε σχέση με το έτος 2004 και διαμορφώθηκε στο υπερβολικό ποσοστό της τάξεως του 15,6% του ΑΕΠ, έναντι 9,8% του έτους 2008. Το αποτέλεσμα ήταν η υπαγωγή της χώρας μας στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (Δ.Υ.Ε).

Οι αγορές, κινούμενες σ' ένα πλαίσιο επανεκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου, όπου η ανάγκη δανεισμού και ο κίνδυνος της χρεοκοπίας ταλάνιζε τη χώρα, μας έθεταν ολοένα επαχθέστερους όρους δανεισμού, οι οποίοι σταδιακά κατέστησαν το κόστος

⁵⁰ ΕΛΣΤΑΤ, Δημοσιονομικά στοιχεία περιόδου 2007 – 2010, 17/10/2011

⁵¹ ΕΛΣΤΑΤ, Δημοσιονομικά στοιχεία περιόδου 2008 – 2011, 22/10/2012

- Το έλλειμμα υπερέβη την τιμή αναφοράς του 3% το 2007 και το 2008, με συνέπεια την ενεργοποίηση της Δ.Υ.Ε. για την Ελλάδα

δανεισμού σχεδόν απαγορευτικό. Στις αρχές του 2010 κατέστη πρόδηλο ότι δεν ήταν πλέον δυνατόν να καλυφθούν τα ελλείμματα με χρηματοδότηση από τις αγορές, εν συνεπεία τον Απρίλιο του έτους 2010 η ελληνική κυβέρνηση απηύθυνε στις χώρες της ζώνης του ευρώ και στο ΔΝΤ, επίσημο αίτημα χρηματοδοτικής στήριξης, και τον επόμενο μήνα (2 Μαΐου 2010) υπογράφηκε το πρώτο Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (εφεξής Μνημόνιο) για την υλοποίηση ενός προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, με τη μορφή «Δανειακής Διευκόλυνσης για την Ελλάδα» (Δ.Δ.Ε. / Loan Facility Agreement for Greece), το οποίο συμφωνήθηκε από την λεγόμενη Τρόικα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΔΝΤ και ΕΚΤ)⁵².

Η υπογραφή του πρώτου Μνημονίου⁵³ εγκαινίασε μια πορεία απότομης δημοσιονομικής προσαρμογής συνοδευόμενης από δυσβάσταχτα μέτρα με απώτερο στόχο τη διάσωση της Ελλάδας από την χρεοκοπία, και την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και η εισαγωγή του θεσμικού πλαισίου που νομοθετήθηκαν για την υιοθέτηση των διαρθρωτικών οικονομικών μέτρων του μνημονίου δεν απέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Παρόλη τη μείωση του ελλείμματος του έτους 2010 κατά 0,9% σε σχέση με το 2009, ωστόσο δεν πραγματοποιήθηκε ο αναμενόμενος στόχος που είχε τεθεί από το Μνημόνιο. Σύμφωνα με την Έκθεση του Διοικητή της Ελλάδος του οικονομικού έτους 2010, η αδυναμία επίτευξης των στόχων του Μνημονίου οφειλόταν

⁵² Στις 3 Μαΐου 2010 η Ελλάδα αιτήθηκε €80δισ από τις υπόλοιπες (15) χώρες του Ευρώ και €30δισ από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Την αίτηση συνόδευαν 3 συνημμένα μνημόνια:

"Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής" (ΜΟΧΠ), "Τεχνικό Μνημόνιο Συνεννόησης" (ΤΜΣ) και "Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής" (ΣΠΟΠ).

Υπογράφοντες για την ελληνική πλευρά ήταν ο Υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου και ο Πρόεδρος της Τράπεζας της Ελλάδος Γεώργιος Προβόπουλος, χωρίς κύρωση της δανειακής σύμβασης από τη Βουλή των Ελλήνων. Στις 8 Μαΐου 2010 υπογράφηκαν η "Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης" ("Loan Facility Agreement") με τις χώρες του Ευρώ και "Διακανονισμός Χρηματοδότησης Αμέσου Ετοιμότητας" ("Stand-by Agreement") με το ΔΝΤ. Το σύνολο αυτών των συμφωνιών ονομάζεται συχνά για συντομία "Μνημόνιο". Στη συνέχεια σχηματίστηκε ομάδα εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), γνωστή και ως "Τρόικα", η οποία ανά τρίμηνο αξιολογεί την πρόοδο του προγράμματος εφαρμογής των όρων του "Μνημονίου" και αποφασίζει για την εκταμίευση της αντίστοιχης δόσης του δανείου. Πηγή capital.gr

⁵³ Με βάση την Ειδική Έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελ.Συν., υπ' αριθμ 95/2015: «...Το Μνημόνιο περιλαμβάνει τους ειδικούς όρους της χρηματοδοτικής στήριξης και υπόκειται σε τακτική αναθεώρηση (το πρώτο πρόγραμμα αναθεωρήθηκε πέντε φορές, το δεύτερο τέσσερις, - η τελευταία αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2015). Βασίζόταν σε τρεις στόχους:

α) αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στη χρηματοπιστωτική αγορά και της δημοσιονομικής βιωσιμότητας·

β) προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας·

γ) διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα».

κυρίως στη μη είσπραξη των αναμενόμενων εσόδων, γεγονός το οποίο αντισταθμίστηκε από τη μείωση των δημόσιων δαπανών. Οι συνεχείς καθυστερήσεις ως προς την υλοποίηση των συμφωνηθέντων δημοσιονομικών μέτρων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, το αρνητικό οικονομικό κλίμα και η δραματική πτώση της οικονομικής δραστηριότητας κατέστησαν αναγκαία - στη διάρκεια του 2011⁵⁴ και στις αρχές του 2012 - την εκ νέου αναπροσαρμογή των δημοσιονομικών στόχων και τη λήψη πρόσθετων δημοσιονομικών μέτρων, και εν τέλει στην υπογραφή του Δεύτερου Μνημονίου το Μάρτιο του 2012, όπου και χορηγήθηκε νέο δάνειο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.). Το 1^ο Μνημόνιο χρηματοδοτήθηκε από τα κράτη- μέλη της Ε.Ε. και τον μηχανισμό οικονομικής στήριξης, Ε.Μ.Χ.Σ.,⁵⁵ που ιδρύθηκε το ίδιο έτος, καθόσον δεν υπήρχε κάποιος άλλος μηχανισμός οικονομικής στήριξης χωρών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ το 2^ο Μνημόνιο προήλθε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ),⁵⁶ και τα κεφάλαια του τελευταίου Μνημονίου προέρχονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.)⁵⁷ - ο οποίος αντικατέστησε τον Ε.Τ.Χ.Σ. και τον Ε.Μ.Χ.Σ. - και αποτελεί πλέον τον μόνιμο μηχανισμό άμεσης παροχής οικονομικής βοήθεια για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες άντλησης κεφαλαίων από τις αγορές.

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις προς την Ε.Ε., τους Ευρωπαϊκούς Μηχανισμούς Χρηματοδότησης (Ε.Μ.Χ.Σ./ΕFSM, Ε.Τ.Χ.Σ./ΕFSF, Ε.Μ.Σ./ΕSM) και το ΔΝΤ (συμμετοχή στα δύο πρώτα Μνημόνια) στο πλαίσιο των υπογεγραμμένων Μνημονίων Συνεννόησης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.1 που ακολουθεί και υπολογίζονται περίπου στα 301,9 δις ευρώ συνολικά έως τον Αύγουστο του 2018.

⁵⁴ Προκειμένου να υποστηριχτεί η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που προβλέπονταν στο Μνημόνιο και να επισπευσθεί η απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ, το καλοκαίρι του 2011 η Επιτροπή συγκρότησε την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα (ΟΔΕ). Το σχέδιο της Επιτροπής για την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος τεχνικής βοήθειας για την Ελλάδα εγκρίθηκε από το Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του στις 23 και 24 Ιουνίου 2011. ΠΗΓΗ: Η Υπ' Αριθμ. 19/2015 Ειδική έκθεση Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, σελ 9. Διαθέσιμη στον Διαδικτυακό τόπο: <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=35302>

⁵⁵ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετικά τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.efsm.eu/>

⁵⁶ Συστήθηκε τον Ιούνιο του έτους 2010 ως προσωρινός μηχανισμός επίλυσης κρίσεων και δεν αναλαμβάνει πλέον νέα δανειακά προγράμματα. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετικά τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.efsf.europa.eu/>

⁵⁷ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετικά στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.esm.europa.eu/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

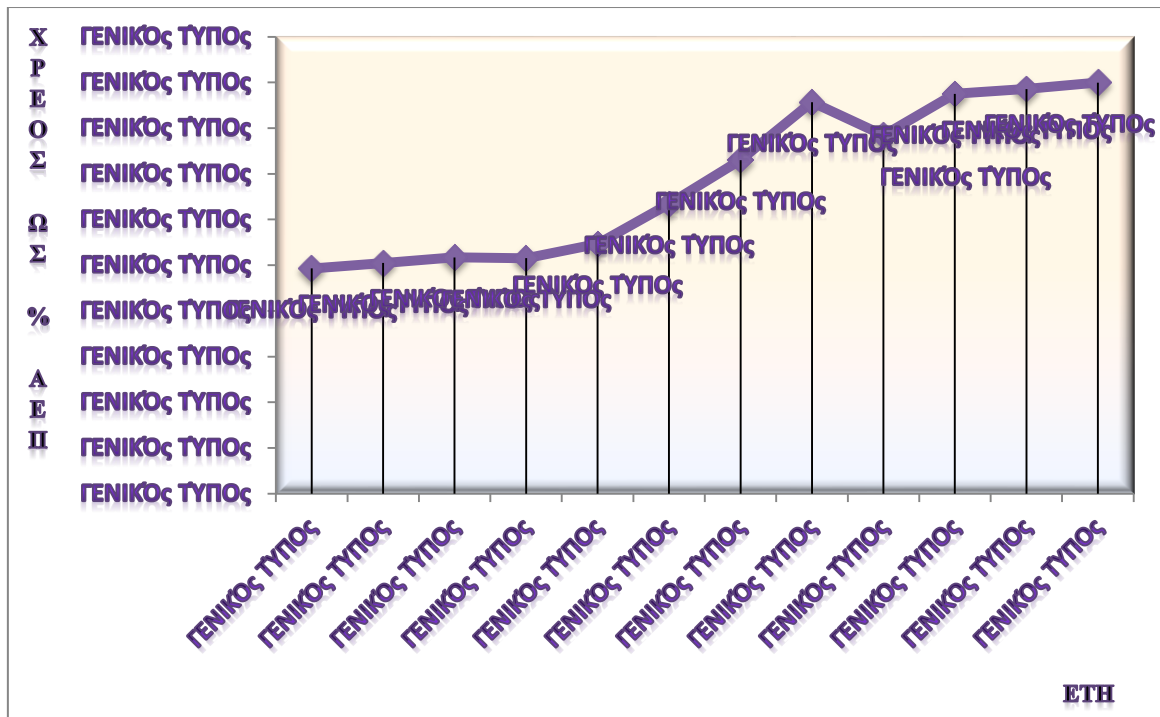
Χρηματοδότηση της Ελλάδος στο πλαίσιο των
3^{ων} Μνημονίων Συνεννόησης (σε δις ευρώ)

Μνημόνια Συνεννόησης	ΕΔΔ	ΔΝΤ	Σύνολο
1^ο Μνημόνιο (Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2011)	52.9 (72.5%)	20.1 (27.5%)	73 (100%)
2^ο Μνημόνιο (Μάρτιος 2012 - Ιούνιος 2015)	130.9 (91.6%)	12 (8.4%)	142.9 (100%)
Συνολικό ποσό 1^{ου} & 2^{ου} Μνημονίου	183.8 (85.1%)	32.1 (14.9%)	215.9 (100%)
3^ο Μνημόνιο (Αύγουστος 2015-Αύγουστος 2018)	86 (100%)	-	86 (100%)
Σύνολο Χρηματοδότησης 3^{ων} Μνημονίων	269.8 (89.4%)	32.1 (10.6%)	301.9 (100%)

Πηγές: Factsheet: ESM/EFSF programmes for Greece & FAQ
on ESM/EFSF financial assistance for Greece. Διαθέσιμα στους διαδικτυακούς τόπους
www.esm.europa.eu/pdf/Greece_factsheet.pdf/www.esm.europa.eu/pdf/2015-08-19_FAQ_Greece.pdf

Από τον Πίνακα 2.1 διαπιστώνεται ότι ο συνολικός δανεισμός της χώρας μας αναμένεται να διαμορφωθεί έως τον Αύγουστο του 2018 στα 301,9 δις ευρώ και ότι το μεγαλύτερο τμήμα του δανεισμού προέρχεται κυρίως από πόρους των χωρών της Ε.Ε., ποσοστού της τάξεως του 89,4%, έναντι 10,6 % που προέρχεται από κεφάλαια του ΔΝΤ. Η συμβολή του ΔΝΤ στην τρίτη χρηματοδότηση καθίσταται αβέβαιη και δεν έχει συμφωνηθεί μέχρι σήμερα, διότι δεν έχει επιλυθεί το ζήτημα της ελάφρυνσης και της βιωσιμότητας του χρέους.

Για την πληρέστερη παρουσίαση των δυσμενών οικονομικών συνθηκών της χώρας, στο Διάγραμμα 2.2, απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης από το έτος 2004 μέχρι το έτος 2015, ως ποσοστό του Α.Ε.Π.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2

Διαχρονική Εξέλιξη του Χρέους Γενικής Κυβέρνησης την περίοδο ετών 2004-2015

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος και της ΕΛΣΤΑΤ, ετών 2004-2015

Από την ανάλυση των στοιχείων του Διαγράμματος 2.2, διαπιστώνεται ότι από το έτος 2004 μέχρι και το έτος 2012, η ετήσια ποσοστιαία αύξηση του χρέους κατά μέσο όρο ανέρχεται στο ποσοστό της τάξεως του 9,42%. Χαρακτηριστικό είναι, ότι το έτος 2015 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκε στα 313 δις €, αυξημένο περίπου κατά 130 δις € (71% αύξηση) σε σχέση με το έτος 2004. Το έτος 2012, παρατηρείται ότι το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκε στα 304,7 δις ευρώ ή διαφορετικά στα 156,9% ως ποσοστό του ΑΕΠ, μειωμένο κατά 14,4 δις ευρώ σε σχέση με το έτος 2011. Η μείωση αυτή οφείλεται στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων του ελληνικού δημοσίου με τη συμμετοχή του ιδιωτικού κεφαλαίου στο πακέτο χρηματοδοτικής στήριξης της χώρας μας (PSI / Private Sector Involvement). Το 2013 υπήρξε μια εκ νέου αύξηση ποσοστού της τάξεως του 4,7% και το χρέος διαμορφώθηκε στα 319,1 δις €. Το 2014 και το 2015 (την 30/6/2015) το χρέος υποχώρησε κατά 0,6% (317 δις €) και 1,3% (312,8 δις €) αντίστοιχα. Σε γενικές γραμμές το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ ακολουθεί κατά βάση ανοδική πορεία, δεδομένου ότι από 98% κατά το 2004, έφτασε στο 177,1% κατά το 2014, και στο 179,9% κατά το έτος 2015. Αυτό οφείλεται στην αύξηση του χρέους λόγω του

συνεχόμενου δανεισμού αλλά και στη συρρίκνωση του ΑΕΠ. Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι το 2009 το ΑΕΠ διαμορφώθηκε περίπου στα 237,5 δις €, ενώ το 2015 μειώθηκε στα 176 δις. €, δηλαδή σημειώθηκε μια μείωση της τάξεως του 26%. [Σχετικά βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - Πίνακες Β1, Β2, Β3, Β4].

Από το ίδιο, ως άνω γράφημα προκύπτει ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ ήταν περίπου 137% το έτος 2010 ενώ στα τέλη του 2015 έφτασε το 179,9%, σημειώνοντας αύξηση ποσοστού της τάξεως του 57%. Από την προηγούμενη ανάλυση συνάγεται ότι από τη στιγμή υπαγωγής της χώρας μας (έτος 2010) στο καθεστώς των μνημονίων και την επιβολή όλων αυτών των δυσμενών δημοσιονομικών μέτρων, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές μακροοικονομικές ανισορροπίες και το πρόβλημα του διογκωμένου χρέους παραμένει ακόμη απειλητικό. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού του έτους 2016, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα ανέλθει στα 327,6 δις. € ή 187,8% του ΑΕΠ, εξαιτίας της ανάγκης κάλυψης των ελλειμμάτων του Προϋπολογισμού και της χρηματοδότησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Για το ίδιο έτος, το χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στα 337,6 δις € ή στο 193,5% του ΑΕΠ.⁵⁸ [Σχετικά βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - Πίνακα Β6 και Διαγράμματα Β1, Β2] παρότι μειώθηκαν δραματικά οι δαπάνες για μισθούς, συντάξεις και κοινωνικά επιδόματα και αυξήθηκε σημαντικά η άμεση και έμμεση φορολογία, και παρότι εισπράχθηκαν πολλά χρήματα από εκποιήσεις ΔΕΚΟ και δημόσιας περιουσίας. [Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τη διαχρονική πορεία του χρέους βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - Πίνακες Β1, Β2, Β3, Β4, Β7, Β8 και Διαγράμματα Β3, Β4].

Από την ως άνω διαδρομή στην οικονομική πορεία της Ελλάδος από τα χρόνια της απελευθέρωσης της χώρας από τον οθωμανικό ζυγό έως και σήμερα, διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα υποχρεώθηκε πολλές φορές να προσφύγει στο δανεισμό από το εξωτερικό, προκειμένου να διασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους για την κάλυψη των δημοσίων αναγκών της. Εντούτοις, αναδεικνύονται οι εκτεταμένες διαρθρωτικές αδυναμίες του δημοσιονομικού τομέα, που οφείλονται κυρίως στην κακοδιαχείριση των δημοσίων δαπανών, στην χρηματοδότηση μη παραγωγικών δαπανών και στη σπατάλη δημοσίων πόρων. Όμως, το σπουδαιότερο συμπέρασμα που προκύπτει από τα ως άνω εκτεθέντα στοιχεία, δεν είναι μόνο η αδυναμία των εκάστοτε κυβερνήσεων να αποφύγουν τη διαχρονική συσσώρευση του δημόσιου χρέους και χρεοκοπίας, αλλά πρωτίστως

⁵⁸ Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2016, Αθήνα, Νοέμβριος 2015, σελ 127

υπογραμμίζεται ότι η εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα στην εσωτερική ζωή της Ελλάδας, οικονομικής και πολιτικής, δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο. Η συνεχής διόγκωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του εξωτερικού δημόσιου χρέους ανασύρουν στην επιφάνεια τη διαχρονική ανικανότητα των εκάστοτε κυβερνήσεων επί (α) της συγκρότησης ενός επιμελώς οργανωμένου ελληνικού κράτους και (β) της εγκαθίδρυσης ενός ισχυρού θεσμικού πλαισίου οικοδόμησης ισχυρών κρατικών δομών, εφοδιασμένου με τα κατάλληλα όργανα (/ή μηχανισμούς) εντοπισμού και αξιολόγησης των επικείμενων δημοσιονομικών ανισορροπιών, με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ασθενική πορεία της ελληνικής οικονομίας και οι πρόσφατες δυσμενείς δημοσιονομικές εξελίξεις που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, ανέδειξαν τις χρόνιες παθολογίες της δημόσιας διαχείρισης, ωστόσο από την εν λόγω ανάλυση κυρίως διαπιστώθηκε το γεγονός της διαχρονικής υιοθέτησης λανθασμένων πολιτικών επιλογών και της απουσίας εθνικής στρατηγικής.

Η διόγκωση του δημόσιου χρέους, ήταν απότοκος της αναποτελεσματικής διαχείρισης των δημοσίων δαπανών και της υστέρησης εσόδων. Από τα χρόνια της μεταπολίτευσης μέχρι πρόσφατα, η υιοθετούμενη πολιτική διαχείρισης των δημοσίων δαπανών χαρακτηρίστηκε από σπατάλες δημοσίων πόρων, υπερτιμολογήσεις στη διενέργεια προμηθειών - έργων - και παροχής υπηρεσιών, άνευ εκ των προτέρων αξιολόγησης της οικονομικότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους. Το μοντέλο αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αναιμική ανάπτυξη της χώρας, τη διόγκωση των δημοσίων δαπανών και ακολούθως την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος και εν τέλει τη συσσώρευση υπέρμετρου δημόσιου χρέους.

Κατά συνέπεια, η παρουσίαση της διαχρονική εξέλιξης των δαπανών κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2009 - 2014, κρίνεται χρήσιμη προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο του δημοσιονομικού ελέγχου και να καταστεί εφικτή η προσέγγιση του βαθμού της αποτελεσματικότητας του έργου του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ.. Εντούτοις, στις επόμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται η ταξινόμηση, η διάρθρωση και η διαχρονική πορεία του ύψους των δημοσίων δαπανών, ανά κατηγορία δαπάνης, σύμφωνα με το ισχύον δημόσιο λογιστικό και τη διεθνή μεθοδολογία.

3.1. Η σύνθεση και η ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών

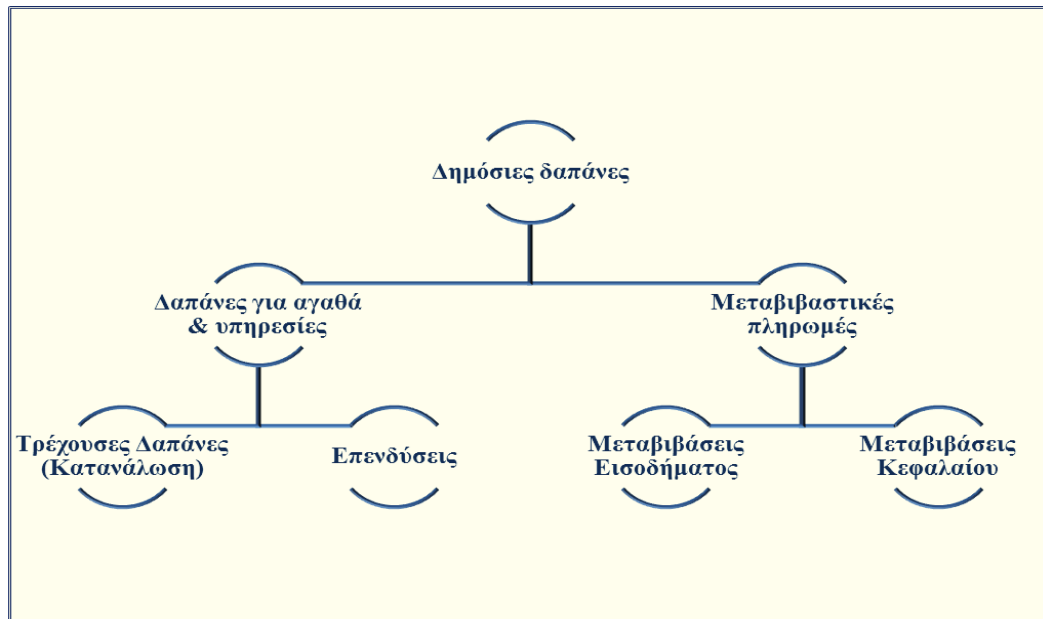
Στο επίκεντρο της δημοσιονομικής θεωρίας τοποθετείται ο ρόλος του κράτους, ως υπεύθυνου για την παροχή δημόσιων αγαθών,⁵⁹ η έννοια των οποίων πολλές φορές ταυτίζεται με την έννοια των δημοσίων δαπανών. Ο όρος *δημόσιες δαπάνες* αντιπροσωπεύει το μέσο εκπλήρωσης της αποστολής του κράτους για τη διασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας και περιλαμβάνει την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών

⁵⁹ Στην πραγματικότητα ο όρος αναφέρεται σε παροχή υπηρεσιών και όχι σε παροχή αγαθών ή / προϊόντων.

που παρέχονται στους πολίτες για την ικανοποίηση των ευρύτερων κοινωνικών τους αναγκών. Είναι γεγονός το ότι οι δημόσιες δαπάνες διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στη συνολική θεώρηση της δημοσιονομικής πολιτικής, καθόσον η υλοποίησή τους αποτελεί πρωτίστως μέσο οικονομικής ενίσχυσης των πολιτών, επιτάχυνσης της οικονομικής ανάπτυξης και δίκαιης αναδιανομής του εισοδήματος της οικονομίας.

Οι δημόσιες δαπάνες ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες, καθόσον κατά αυτόν τον τρόπο εξυπηρετείται από τη μια όψη η διεξαγωγή οικονομικής έρευνας από πλευράς μελέτης και αξιολόγησης αυτών, ενώ από την άλλη παρέχεται η δυνατότητα επαρκούς πληροφόρησης των πολιτών αναφορικά με την κατεύθυνση των προτεραιοτήτων της ασκούμενης κυβερνητική πολιτικής. Ωστόσο, η κατηγοριοποίηση αυτή είναι πρωτίστως σημαντική διότι διευκολύνει τον ασκούμενο δημοσιονομικό έλεγχο, ο οποίος διεξάγεται, κατά περίπτωση σύμφωνα με το σκοπό, τον προορισμό και τη φύση της εκάστοτε δαπάνης. Εντούτοις, η διάκριση των δημοσίων δαπανών διενεργείται με βάση τρία (3) κριτήρια, ήτοι το οικονομικό, το λειτουργικό και το διοικητικό και ταξινομούνται ως ακολούθως:

(Α) Οικονομική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών (με βάση το οικονομικό κριτήριο), η οποία αφορά στον τρόπο με τον οποίο οι διενεργούμενες δαπάνες επηρεάζουν την παραγωγή και την απασχόληση και περιλαμβάνει δύο μεγάλες κατηγορίες, ήτοι τις δαπάνες για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και τις μεταβιβαστικές πληρωμές. Οι πρώτες υποδιαιρούνται (α) στις τρέχουσες δαπάνες, οι οποίες κατ' ουσίαν περιλαμβάνουν δαπάνες που προορίζονται για δημόσια κατανάλωση και κρίνονται απαραίτητες για την λειτουργία του κράτους και την επιτέλεση των λειτουργιών του και (β) στις δαπάνες επένδυσης. Ενώ οι δεύτερες υποαναλύονται στις μεταβιβάσεις κεφαλαίου και στις μεταβιβάσεις εισοδήματος. Το Διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζει σχηματικά τη σχετική κατηγοριοποίηση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1

Οικονομική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών

ΠΗΓΗ: http://users.uom.gr/~mariap/dim_oik/diafaneies_2011-12.pdf

Οι δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες αφορούν στις συναλλαγές του κράτους με ιδιωτικούς φορείς, οι οποίες διεξάγονται για τη κάλυψη λειτουργικών αναγκών του δημόσιου τομέα⁶⁰ και οδηγούν στην άμεση απασχόληση παραγωγικών συντελεστών και στη δημιουργία αντίστοιχων εισοδημάτων. Οι *τρέχουσες δαπάνες* ή *δαπάνες κατανάλωσης* αναφέρονται στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών που το όφελός τους εξαντλείται στην τρέχουσα χρήση (όπως λ.χ. μισθοί δημοσίων υπαλλήλων, προμήθεια γραφικής ύλης κ.ο.κ.), ενώ οι *δαπάνες επενδύσεων* αφορούν στην παραγωγή αγαθών το όφελος των οποίων δεν εξαντλείται στην τρέχουσα χρήση αλλά επεκτείνεται χρονικά σε μια σειρά ετών⁶¹ (όπως λ.χ. κατασκευή οδικών δικτύων, σχολικών κτιρίων κ.ο.κ.). Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι μεταβολές στην αξία των κρατικών αποθεμάτων.

Οι *δαπάνες για μεταβιβαστικές πληρωμές* δεν αποτελούν με τη στενή έννοια, ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες και εν συνεχεία δεν συμβάλλουν (τουλάχιστον άμεσα) στην

⁶⁰ Οι δαπάνες αυτές αντικατοπτρίζουν τη ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών από τη πλευρά του Δημοσίου και αυξάνουν το κεφάλαιο της οικονομίας.

⁶¹ Υπάρχουν βέβαια περιπτώσεις όπου η κατηγοριοποίηση μιας δαπάνης στη μια ή στην άλλη υποκατηγορία καθίσταται δυσχερής στην πράξη και τελικά διενεργείται με αυθαίρετα κριτήρια. Για παράδειγμα η προμήθεια επίπλων και σκευών ή εκτυπωτών, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες για μια σειρά ετών ταξινομούνται συμβατικά στις τρέχουσες δαπάνες. Ως τρέχουσες δαπάνες θεωρούνται επίσης και οι δαπάνες προμήθειας στρατιωτικού εξοπλισμού, παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω αγαθά ανήκουν στην κατηγορία των κεφαλαιουχικών αγαθών, με την έννοια ότι προσφέρουν υπηρεσίες πέραν του τρέχοντος έτους.

απασχόληση παραγωγικών συντελεστών και στη δημιουργία αντίστοιχων εισοδημάτων μέσω του παραγωγικού μηχανισμού, καθόσον αντιπροσωπεύουν μονομερείς παροχές από την πλευρά του Δημοσίου προς τους ιδιώτες (νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις) χωρίς άμεση αντιπαροχή αγαθών ή υπηρεσιών των φορέων, οι οποίες επιφέρουν έμμεση αύξηση στα ιδιωτικά εισοδήματα.⁶² Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιου είδους δαπανών αποτελούν τα επιδόματα ανεργίας, οι συντάξεις, οι επιδοτήσεις των επιχειρήσεων κ.ο.κ.

Όπως απεικονίζεται στο ως άνω διάγραμμα οι μεταβιβαστικές πληρωμές διακρίνονται περαιτέρω στις μεταβιβάσεις εισοδήματος, οι οποίες αναφέρονται στην ενίσχυση των ιδιωτικών εισοδημάτων, και στις μεταβιβάσεις κεφαλαίου οι οποίες αποβλέπουν στην κάλυψη ενός τμήματος των δαπανών των ιδιωτικών φορέων για την απόκτηση κεφαλαιουχικών αγαθών.⁶³ Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι τόκοι του δημόσιου χρέους αποτελούν αμοιβή των δανειστών του Δημοσίου για τη μεταβίβαση της αποταμίευσής τους σε αυτό, δηλαδή αποτελούν περιουσία που αποκτήθηκε μέσω δανεισμού και εξομοιώνεται με εισόδημα. Με την έννοια αυτή θα έπρεπε οι τόκοι του δημοσίου χρέους να περιληφθούν στις δαπάνες για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών (δημόσια κατανάλωση), ωστόσο στη πράξη ενσωματώνονται στις μεταβιβαστικές πληρωμές.

Η οικονομική κατηγοριοποίηση των δημοσίων δαπανών είναι ιδιαίτερος σημαντική για την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής της εκάστοτε κυβέρνησης, διότι καθίσταται εφικτή η αναγνώριση του αντίκτυπου των μεταβολών κάθε κατηγορίας δαπάνης στο επίπεδο της γενικότερης οικονομικής δραστηριότητας.

(Β) Διοικητική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών (με βάση το διοικητικό κριτήριο), η οποία διενεργείται με βάση το δημόσιο φορέα που πραγματοποιεί τη σχετική δαπάνη και διακρίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες:

⁶² Επίσης, το κριτήριο με βάση το οποίο γίνεται η διάκριση αυτή, είναι το ότι οι δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες δημιουργούν παραγωγή και εισόδημα και καταλήγουν ως αμοιβή ενός παραγωγικού συντελεστή για τη συμβολή του στην παραγωγή των αγαθών που αγοράζονται. Αντίθετα οι μεταβιβαστικές πληρωμές δεν αποτελούν τμήμα του εθνικού εισοδήματος, γιατί, ενώ αυξάνεται το εισόδημα των ατόμων που τις λαβαίνουν, ωστόσο δεν αυξάνεται το συνολικά παραγόμενο προϊόν της οικονομίας και ουσιαστικά αποτελούν μεταβιβάσεις εισοδήματος μεταξύ των παραγωγικών συντελεστών.

⁶³ Παραδείγματα της πρώτης υποκατηγορίας αποτελούν οι συντάξεις, η επιδότηση της τιμής των προϊόντων που πωλούν ορισμένες επιχειρήσεις κ.ο.κ., ενώ της δεύτερης αποτελούν οι πάσης φύσεως επιδοτήσεις για την κατασκευή των εγκαταστάσεων μιας επιχείρησης ή ενός νοικοκυριού (επιδότηση αγοράς κατοικίας ή ενοικίου) κ.ο.κ.

- 1) Δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης
- 2) Δαπάνες Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης
- 3) Δαπάνες των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- 4) Δαπάνες λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

(Γ) Λειτουργική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών (με βάση το λειτουργικό κριτήριο), η οποία αναφέρεται στην κατηγοριοποίηση των δαπανών ανάλογα με την ανάγκη που εξυπηρετείται από αυτήν, το σκοπό δηλαδή τον οποίο επιτελεί. Η σημαντικότητα της λειτουργικής ταξινόμησης έγκειται στο γεγονός του ότι καθίσταται εφικτή η αναγνώριση των προτεραιοτήτων της πολιτικής εξουσίας από τους πολίτες, από την άποψη ικανοποίησης των επιμέρους αναγκών τους. Η αύξηση για παράδειγμα των δαπανών εθνικής άμυνας σε βάρος του αντίστοιχου ποσοστού δαπανών για την παιδεία, αντικατοπτρίζει μια διαφορετική ιεράρχηση των στόχων της κυβέρνησης, υπέρ της πρώτης κατηγορίας και εις βάρος της δεύτερης, η οποία εν προκειμένω υποδηλώνει ενδεχομένως την ευρύτερη ανάγκη της χώρας περί διασφάλισης της εθνικής κυριαρχίας και της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή, βασιζόμενη σε γεωπολιτικά κριτήρια.⁶⁴

Η συγκεκριμένη ταξινόμηση δημιουργεί επίσης δυσχέρειες στην πρακτική της εφαρμογή, καθόσον μια συγκεκριμένη δαπάνη δύναται να εξυπηρετεί ταυτόχρονα διαφορετικές ανάγκες ή και το αντίστροφο.

Παρόμοια ζητήματα περιορίζουν σε ένα βαθμό την υιοθέτηση μιας ενιαίας και γενικότερα αποδεκτής ταξινόμησης στη διεθνή δημοσιονομική βιβλιογραφία και πρακτική. Εντούτοις, για την αποφυγή δυσερμηνειών και την τυποποίηση του πλήθους και ποικίλου είδους δημοσίων δαπανών, έχουν καθοριστεί οι μείζονες κατηγορίες δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθμ. 2/72629/0020/2010 (ΦΕΚ Β' 1790) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, έτσι όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 2/1897/0020/12 (ΦΕΚ Β' 44) και απαριθμούνται ως εξής:

1. Αποδοχές και Συντάξεις

στην οποία εντάσσονται οι Κωδικοί Αριθμοί Εξόδων⁶⁵ (ΚΑΕ) των υποκατηγοριών 0100, 0200, 0300, 0400 και 0600 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

⁶⁴Καράγιωργα Δ.Π. (1981), σελ. 105-139

⁶⁵ Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού εντάσσονται σε εννέα (9) τετραψήφιες κατηγορίες οι οποίες υποδιαιρούνται σε κωδικές υποκατηγορίες, που απεικονίζονται επίσης με τετραψήφιους αριθμούς που μεταβάλλονται κατά εκατοντάδα. Κάθε κωδική υποκατηγορία διαιρείται

2. Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της υποκατηγορίας 0500 και οι ΚΑΕ της υποκατηγορίας 9500, του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ των υποκατηγοριών 0700, 0800 και των κατηγοριών 1000 και 5000 και των υποκατηγοριών 9100, 9700, 9800 και 9900 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Μεταβιβαστικές πληρωμές

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 2000 και οι ΚΑΕ της υποκατηγορίας 9200 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 3000 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

6. Δαπάνες ΝΑΤΟ

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 4000 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

7. Δαπάνες εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 6000 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

8. Απαλλοτριώσεις, αγορές ακινήτων, κατασκευές, συμμετοχές

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 7000 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

9. Δαπάνες για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

στην οποία εντάσσονται οι ΚΑΕ της κατηγορίας 8000 του ισχύοντος Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

Η ως άνω κατάταξη των δημοσίων δαπανών, έτσι όπως αποτυπώνεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό εξυπηρετεί στην κατανομή των πιστώσεων κατά Υπουργείο και κατά δραστηριότητα, λαμβανομένων υπόψη των κυβερνητικών προτεραιοτήτων και του προσδοκώμενου από τη διάθεση των πιστώσεων αυτών κοινωνικού και αναπτυξιακού οφέλους. Επίσης συμβάλλει στη διαχείριση και στην παρακολούθηση της πορείας των

ακολούθως σε κωδικές ομάδες, που χαρακτηρίζονται με τετραψήφιους αριθμούς, που μεταβάλλονται κατά ομάδα.

δαπανών, τόσο σε ετήσια βάση όσο σε μια σειρά ετών, γεγονός το οποίο επιτρέπει με τη σειρά του την αναθεώρηση των κυβερνητικών πολιτικών ως προς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.⁶⁶ Εν ολίγοις, οι διαχρονικές διακυμάνσεις του ύψους των δημοσίων δαπανών ανά κατηγορία, παρέχει την κατάλληλη πληροφόρηση τόσο στην πολιτική εξουσία, όσο και στους πολίτες, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αξιολόγηση της ακολουθούμενης εθνικής στρατηγικής και η διαπίστωση του βαθμού απόκλισης από τους αρχικά τιθέμενους στόχους της εκάστοτε κυβέρνησης.

Η επόμενη ενότητα του παρόντος κεφαλαίου εμβαθύνει στη διαχρονική πορεία των συνολικών δημοσίων δαπανών κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2009-2014) και ακολούθως ανά κατηγορία δαπάνης με κριτήριο τη λειτουργική δραστηριότητα της γενικής κυβέρνησης. [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΠΙΝΑΚΑΣ Γ2].

3.2. Η διαχρονική εξέλιξη των δημοσίων δαπανών κατά την περίοδο 2009 -2014

Η συνεχής διεύρυνση των δραστηριοτήτων του δημοσίου συνδυαζόμενη με τη ραγδαία τεχνολογική πρόοδος και τη μεγέθυνση των οικονομικών συναλλαγών οδήγησε αναπόφευκτα στην αύξηση της δημοσίας δαπάνης. Χαρακτηριστικό αυτής της αποσταθεροποιητικής περιόδου δεν είναι μόνο η παγκόσμια οικονομική ύφεση, αλλά κυρίως ο εκτροχιασμός του κόστους λειτουργίας του κράτους και του δημοσιονομικού ελλείμματος. Είναι γεγονός ότι ακόμη και σήμερα, που η χώρα μας εξακολουθεί να βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σοβαρή οικονομική δυσπραγία, γίνονται έντονες κριτικές για τη διαχείριση και την αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών που διενεργήθηκαν προ κρίσης, ήτοι την περίοδο 2004-2009. Στο επίκεντρο αυτών των κριτικών τοποθετούνται κυρίως οι ανεξέλεγκτοι διορισμοί στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, οι αδιαφανείς και σπάταλες διαδικασίες στις κρατικές προμήθειες και τα αμφισβητούμενης επενδυτικής αξίας δημόσια έργα. Πράγματι, κατά την περίοδο 2004-2009 σημειώθηκε σημαντική αύξηση στις δημόσιες

⁶⁶ Γνωρίζοντας τις επιπτώσεις κάθε κατηγορίας δαπάνης, η κυβέρνηση μπορεί να τις αξιολογεί συγκριτικά και να επιλέγει αυτές που θεωρεί αποτελεσματικές κάθε φορά για την υλοποίηση των οικονομικών της στόχων. Δ.Π. Καράγιωργα, (1981), Δημόσια Οικονομική 2 – Οι Δημοσιονομικοί Θεσμοί, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σελ. 137 – 139.

δαπάνες και κυρίως στις δαπάνες που αφορούν στις μισθολογικές δαπάνες του δημοσίου και τις δαπάνες κοινωνικής πρόνοιας⁶⁷.

Στον Πίνακα 3.1, αποτυπώνεται η πορεία των δημοσίων δαπανών κατά το χρονικό διάστημα 2008 - 2018⁶⁸.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

Διαχρονική Εξέλιξη Δημοσίων Δαπανών, περιόδου ετών 2008 – 2018

Έτη	Δημόσιες Δαπάνες σε ονομαστικές τιμές (δισ €)	Δημόσιες Δαπάνες ως % του ΑΕΠ
2008	123	50,8%
2009	128,4	54,1%
2010	118,6	52,5%
2011	112,3	54,2%
2012	105,7	55,3%
2013	112,1	62,1%
2014	89,9	50,7%
2015	97,4	55,3%
2016*	90,2	51,6%
2017*	89,3	49,3%
2018*	87,6	46,4%

*Τα μεγέθη των εν λόγω ετών αντικατοπτρίζουν εκτιμώμενες τιμές βάσει στοιχείων της AMECO

Επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από General Government Data, Part I – Tables by Country, AMECO / European Commission / Directorate General for Economics And Financial Affairs, April 2016. σελ. 22. Ανακτήθηκε από: ec.europa.eu/economy_finance/.../ameco/ στις 12/10/2016

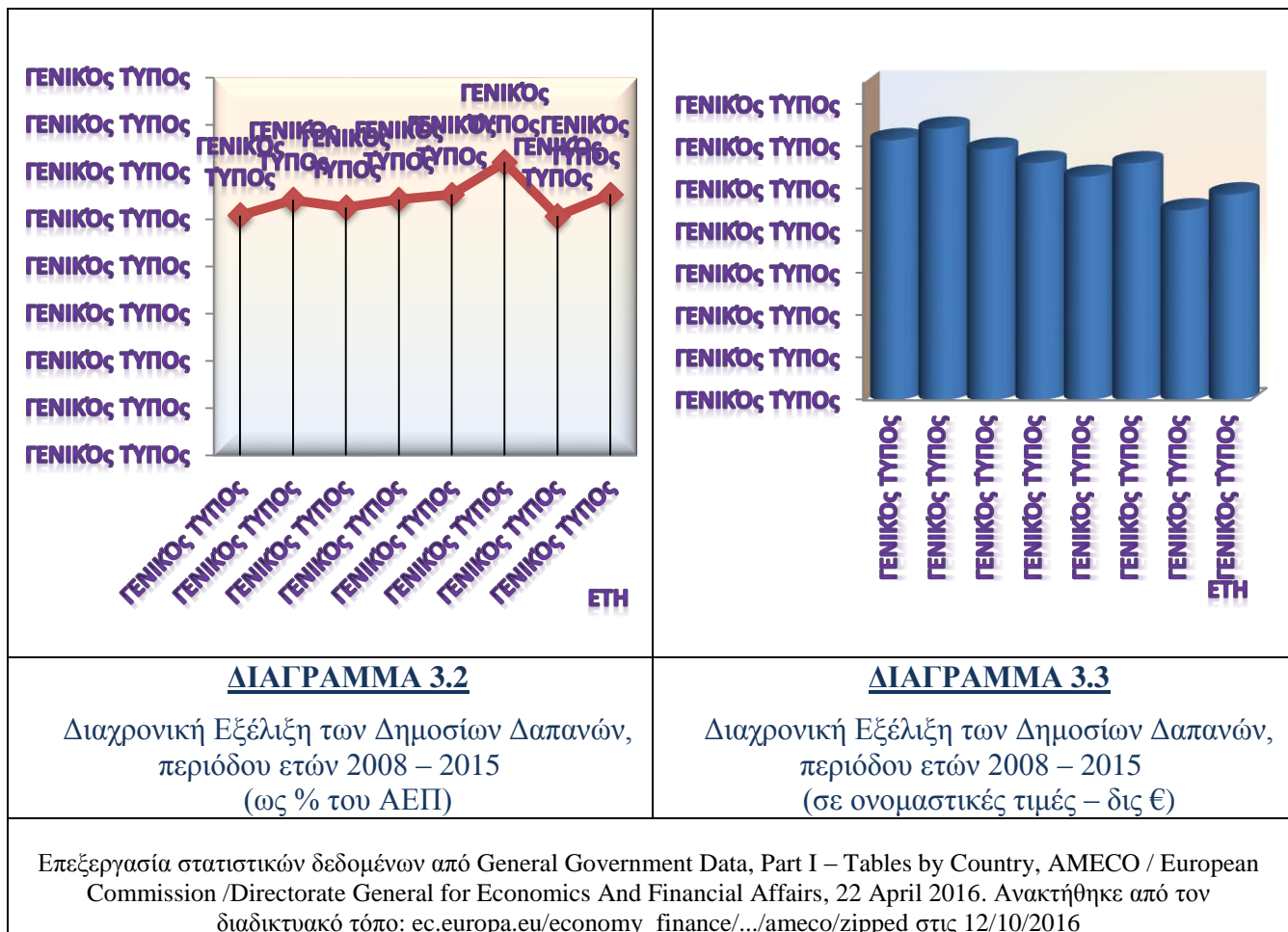
Από μια πρωτόλεια ανάλυση των δεδομένων του ως άνω πίνακα διαπιστώνεται ότι οι δημόσιες δαπάνες καθόλη την περίοδο κινούνται άνω του ποσοστού του 50% του ΑΕΠ, και μάλιστα σημειώνουν κατά κύριο λόγο ελάχιστες αυξητικές τάσεις διαχρονικά (περίπου κατά μέσο όρο 0,53% -λαμβάνομένων υπόψη των μειώσεων κατά τα έτη 2010 και 2014). Εν τούτοις αν αναλογιστεί κανείς ότι τα ανωτέρω μεγέθη πραγματοποιήθηκαν εν μέσω οικονομικής ύφεσης και κατά την εφαρμογή σκληρών δημοσιονομικών μέτρων δε σημειώθηκαν αξιοσημείωτες μεταβολές, γεγονός το οποίο

⁶⁷ Στοιχεία από τους Απολογισμούς ετών 2004 -2009.

⁶⁸ Η παρουσίαση της εξέλιξης του ύψους των δημοσίων δαπανών επεκτείνεται σκόπιμα στα έτη 2008 και 2015 (δλδ. πέραν της εξεταζόμενης περιόδου) προκειμένου να καταγραφούν πληρέστερα οι διαχρονικές τάσεις του συγκεκριμένου μεγέθους

αναδεικνύει για ακόμη μια φορά την αναποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου πλούτου. Ωστόσο, οι μελλοντικές προβλέψεις, δείχνουν μειωτικές τάσεις, ποσοστού της τάξεως του 9% μεταξύ των ετών 2015 – 2018.

Η διακύμανση των δημοσίων δαπανών, για την περίοδο 2008-2014, τόσο σε ονομαστικές τιμές όσο και ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρατίθενται στη συνέχεια και σε μορφή γραφήματος στα Διαγράμματα 3.2 και 3.3, όπου αποτυπώνονται ευκρινέστερα τα στοιχεία του ως άνω πίνακα.

Όπως τεκμηριώνεται και από τα ανωτέρω διαγράμματα το έτος 2015 σημειώθηκε αύξηση στις δημόσιες δαπάνες ως % του ΑΕΠ κατά 4,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το έτος 2008 και κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2009. Το έτος 2014 σημειώθηκε μείωση στις δημόσιες δαπάνες ως % του ΑΕΠ κατά (-1) ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με το έτος 2008 και κατά (-3,4) ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2009. Ομοίως παρατηρούμε ότι οι δημόσιες δαπάνες σε ονομαστικές μειώνονται κατά 38,5 εκατ. € το 2014, σε σχέση με το έτος 2009. Οι οποιεσδήποτε στρεβλώσεις (λ.χ. αυξομειώσεις μεταξύ ονομαστικών τιμών και ως % του ΑΕΠ για τα έτη 2010-2011,

2011-2012) που προκύπτουν αναφορικά με την πραγματική πορεία του κόστους λειτουργίας του κράτους (δημόσιες δαπάνες), οφείλονται στη συνεχή μείωση του ΑΕΠ και ως εκ τούτου το μέγεθος των δημοσίων δαπανών ως % του ΑΕΠ δεν καταγράφει το μέγεθος απώλειας της εθνικής παραγωγικότητας.

Βέβαια, κατά το έτος 2015 παρατηρείται ότι οι δημόσιες δαπάνες αυξάνονται τόσο σε ονομαστικές τιμές όσο και σε ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, γεγονός το οποίο οφείλεται στην αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων και στην αύξηση του αριθμού των αποχωρησάντων δημοσίων υπαλλήλων, λόγω σύνταξης. Το ίδιο έτος η οικονομική κατάσταση επιδεινώθηκε.

Στον ως άνω πίνακα αποτύπωσης της πορείας των δημοσίων δαπανών παρατηρείται ότι, με βάση τα εκτιμώμενα στοιχεία που αντλήθηκαν από την πληροφοριακή βάση της AMECO, προβλέπεται ότι το μέγεθος των δημοσίων δαπανών θα σημειώσει μειωτικές τάσεις κατά την περίοδο 2016-2018. Το έτος 2018 η εκτιμώμενη μείωση θα ανέλθει στις 4,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το έτος 2014 και στις 8,9 αντίστοιχα σε σχέση με το 2015. Η τάση αυτή οφείλεται ενδεχομένως στην ενσωμάτωση των συμφωνηθέντων μέτρων υλοποίησης των όρων του τρίτου Μνημονίου, όπου μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται περαιτέρω μειώσεις στις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων και των συνταξιούχων, καθώς επίσης και στις περικοπές των πάσης φύσεως επιδομάτων που χορηγούνται από το κράτος προς τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (λ.χ. επιδόματα και συντάξεις αναπήρων κ.ο.κ.).

Στη συνέχεια της ενότητας, εξετάζονται με λεπτομέρεια οι διακυμάνσεις επί του ύψους των δαπανών στους επιμέρους τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του κράτους, βάσει της Διεθνούς Μεθοδολογίας COFOG⁶⁹ του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία οι βασικές λειτουργίες του κράτους διακρίνονται σε δέκα (10) τομείς, των οποίων το περιεχόμενο εξειδικεύεται στον ακόλουθο πίνακα [Σχετικά Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Πίνακας Γ1].

⁶⁹ Classification of the Functions of Government.

[Για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με την ταξινόμηση των κρατικών δαπανών ανά λειτουργία COFOG βλ. στην διαδικτυακή διαδρομή: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX_02013R0549-20150824]

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2

Τομείς Ταξινόμησης των δημοσίων δαπανών, κατά λειτουργική δραστηριότητα σύμφωνα με τη Διεθνή Μεθοδολογία COFOG

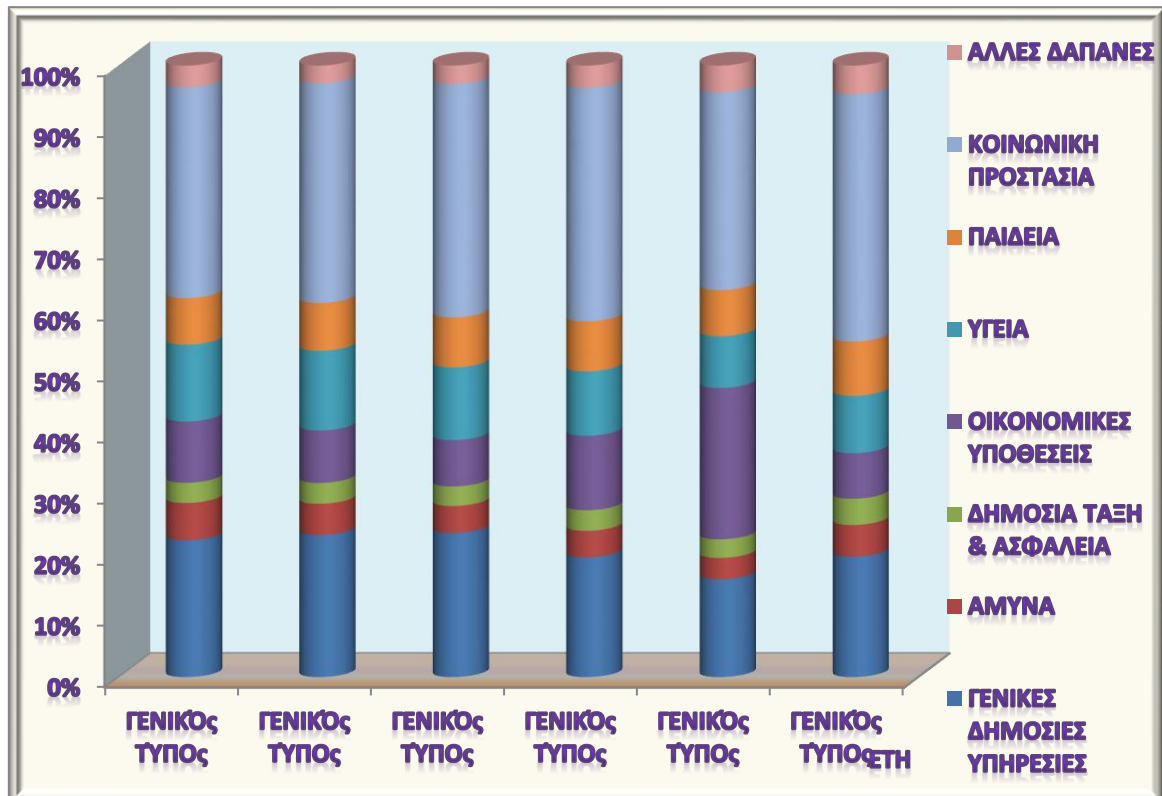
A/A	ΤΟΜΕΑΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ /ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	<i>Δαπάνες εξωτερικής βοήθειας, έρευνας, έρευνας και ανάπτυξης, εξόφληση δημόσιου χρέους, κ.λ.π.</i>
2	ΑΜΥΝΑ	<i>Δαπάνες εξοπλισμού, έρευνας και ανάπτυξης, αμυντική και πολιτική προστασίας, της ξένης βοήθειας, κ.λ.π..</i>
3	ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	<i>Σώματα Ασφαλείας, Αστυνομία, Πυροσβεστική, Φυλακές, Σωφρονισμός, Δικαστήρια, έρευνα, κ.λ.π.</i>
4	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	<i>Όλοι οι τομείς της οικονομίας</i>
5	ΥΓΕΙΑ	<i>Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, Επιστημονικός και Τεχνολογικός Εξοπλισμός, Έρευνα, Φάρμακο, κ.λ.π.</i>
6	ΠΑΙΔΕΙΑ	<i>Όλων των βαθμίδων, εξοπλισμός, εναλλακτικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, κ.λπ.</i>
7	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	<i>Συντάξεις, επιδόματα, ανθρωπιστική βοήθεια, ανεργία, κοινωνικός αποκλεισμός, περίθαλψη, πτωχοκομεία, γηροκομεία, κ.λπ.</i>
8	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	<i>Διαχείριση Αποβλήτων, Διαχείριση Υδάτων, Προστασία Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, Έρευνα και Ανάπτυξη, κ.λ.π.</i>
9	ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ	<i>Οικιστική πολιτική, παροχή ύδατος, παροχή φωτισμού, εξυπηρέτηση νοικοκυριών, κ.λ.π.</i>
10	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ	<i>Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Θρησκείας, Έρευνα και Ανάπτυξη, Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, Δημοσιεύσεις, κ.λπ.</i>

ΠΗΓΗ: OECD

Στον Πίνακα 3.2, οι δαπάνες έχουν κατηγοριοποιηθεί σε δέκα (10) Τομείς λειτουργικής δραστηριότητας σύμφωνα με τη μεθοδολογία ταξινόμησης Κρατικών Λειτουργιών COFOG, η οποία έχει συνταχθεί από τον ΟΟΣΑ. Το επιμέρους περιεχόμενο κάθε τομέα επεξηγείται επιγραμματικά στη δεξιά στήλη του πίνακα. Ωστόσο επειδή ορισμένοι τομείς δεν είναι ιδιαίτερα οικείοι στην ελληνική «δημοσιονομική ορολογία», υπογραμμίζεται ότι ο τομέας των γενικών δημόσιων υπηρεσιών περιλαμβάνει έξοδα σχετικά με εκτελεστικά και νομοθετικά όργανα, χρηματοπιστωτικά και δημοσιονομικά ζητήματα, εξωτερικές υποθέσεις, εξωτερική οικονομική υποστήριξη, γενικές υπηρεσίες, βασική έρευνα, συναλλαγές σχετικές με το δημόσιο χρέος, μεταβιβάσεις γενικού χαρακτήρα μεταξύ διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Οι οικονομικές υποθέσεις περιλαμβάνουν σε γενικές γραμμές δαπάνες για οικονομικά, εμπορικά και εργασιακά θέματα, τον τομέα της γεωργίας - δασοκομίας - αλιείας - θήρας, καυσίμων και ενέργειας, μεταποίησης και κατασκευών, συγκοινωνιών και επικοινωνίας. Ο τομέας κοινωνικής προστασίας περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν σε παροχές ασθένειας και αναπηρίας, γήρατος, επιζώντων, οικογένειας και παιδιών ανεργίας και στέγασης.⁷⁰

Με βάση αυτή την ταξινόμηση που αναλύθηκε παραπάνω, το διάγραμμα που ακολουθεί αποκρυσταλλώνει διαχρονικά το ύψος κάθε τομέα δημοσίων δαπανών ως ποσοστό (%) επί των συνολικών δαπανών στην Ελλάδα, κατά την περίοδο ετών 2009-2014.

⁷⁰ Για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με το περιεχόμενο των τομέων ταξινόμησης των κρατικών δαπανών ανά λειτουργία COFOG βλ. Πίνακα ΣΤ.1. Πηγή: OECD National Accounts Database (2012), doi: 10.1787/na-data-en; και OECD (2011), Government at a Glance 2011, OECD Publishing, doi: 10.1787/gov_glance-2011-en]

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4

Σύνθεση Δημοσίων Δαπανών ως % επί των συνολικών δαπανών,
κατά την περίοδο ετών 2009-2014

Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων OECD / General Government Spending, ανάκτηση από το διαδικτυακό τόπο: <https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>, στις 10/8/2016

Επισημαίνεται ότι για λόγους απλοποίησης της διαγραμματικής απεικόνισης έχουν ενσωματωθεί στην ομάδα *κοινωνικές δαπάνες* οι τομείς 3, 5, 6, 7, και στις *άλλες δαπάνες* οι τομείς 8, 9 και 10.

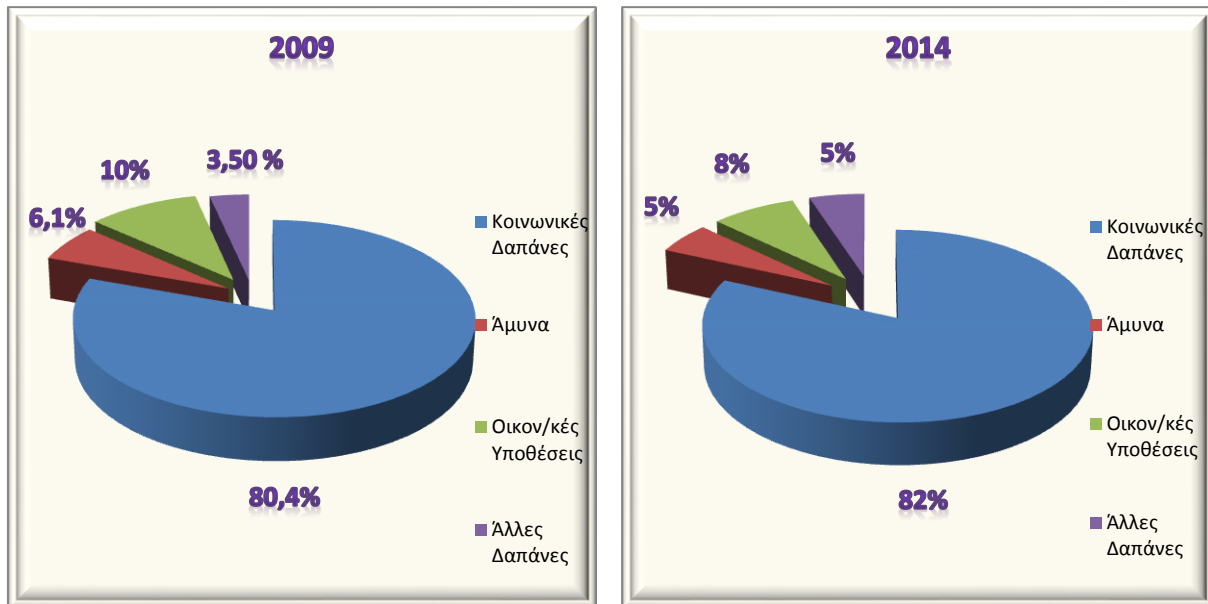
Στο Διάγραμμα 3.4, σκιαγραφείται η ποσοστιαία σύνθεση επί του συνόλου των δημοσίων δαπανών στους επιμέρους τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του κράτους, βάσει της Διεθνούς Μεθοδολογίας COFOG του Ο.Ο.Σ.Α.. Παρατηρούμε ότι κατά την περίοδο 2009-2014 πραγματοποιήθηκε αύξηση του ποσοστού δαπανών στους τομείς δραστηριότητας που αφορούν στην Προστασία του Περιβάλλοντος κατά 77,8%, στη Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια κατά 16,7%, στην Κοινωνική Προστασία κατά 8,1% και στην Παιδεία κατά 7,3%. Στους υπόλοιπους τομείς σημειώθηκαν μειώσεις, και συγκεκριμένα στον τομέα των Οικιστικών και Κοινοτικών Διευκολύνσεων σημειώθηκε μείωση κατά 50%, στις Οικονομικές Υποθέσεις κατά 31,5%, στην Υγεία κατά 30,9%, στις Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες κατά 18,9%, στην Άμυνα κατά 18,2% και στον Πολιτισμό- Αθλητισμό - Θρησκεία κατά 14,3%. Όπως ήδη διαπιστώθηκε παραπάνω

(Πίνακας 3.1), η πτώση των συνολικών δαπανών ανήλθε στο ποσοστό της τάξεως του 7%, ωστόσο ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί το *suis generis* φαινόμενο, όπου ενώ οι κοινωνικές δαπάνες - εκτός του τομέα Υγείας - που αφορούν στον τομέα των δαπανών Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης, καθώς επίσης και οι λοιπές που διενεργούνται προς όφελος του κοινωνικού συμφέροντος δεν μειώθηκαν σημαντικά, εντούτοις στην πραγματικότητα το μεγαλύτερο ποσοστό της κοινωνίας δεν είναι ικανοποιημένο από πλευράς κοινωνικών παροχών και μάλιστα δεν είναι λίγοι εκείνοι που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Συνεπώς, ενώ ένα μεγάλο τμήμα των δημοσίων δαπανών, περίπου ποσοστού της τάξεως του 80% (κοινωνικές δαπάνες), περιλαμβάνει δαπάνες διασφάλισης και αποκατάστασης των αναγκών των πολιτών, ωστόσο εύλογα διαπιστώνεται, ότι η διαχείρισή τους παρουσιάζει αδυναμίες και κρίνεται εν τέλει ως μη αποτελεσματική. Αυτή η διαπίστωση γίνεται περισσότερο κατανοητή με τη βοήθεια του ακόλουθου διαγράμματος, όπου απεικονίζεται συγκριτικά, η ποσοστιαία μεταβολή στη διάρθρωση των δημοσίων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης μεταξύ των ετών 2009 και 2014.

Στο εν λόγω διάγραμμα που ακολουθεί, απεικονίζονται συνοπτικά οι δημόσιες δαπάνες ως ποσοστό επί του συνόλου των πραγματοποιηθεισών δαπανών για τα έτη 2009 και 2014,. Σημειώνεται δε, ότι για λόγους διευκόλυνσης της παρούσης ανάλυσης έχουν ενσωματωθεί στις «κοινωνικές δαπάνες» οι τομείς⁷¹ 3, 5, 6, 7, και στις επονομαζόμενες «άλλες δαπάνες» (όπως και παραπάνω) οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας 8, 9 και 10.

⁷¹ Τομείς Ταξινόμησης των δημοσίων δαπανών, κατά λειτουργική δραστηριότητα σύμφωνα με τη Διεθνή Μεθοδολογία COFOG, Βλ. σχετ. Πίνακα 3.2.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.5

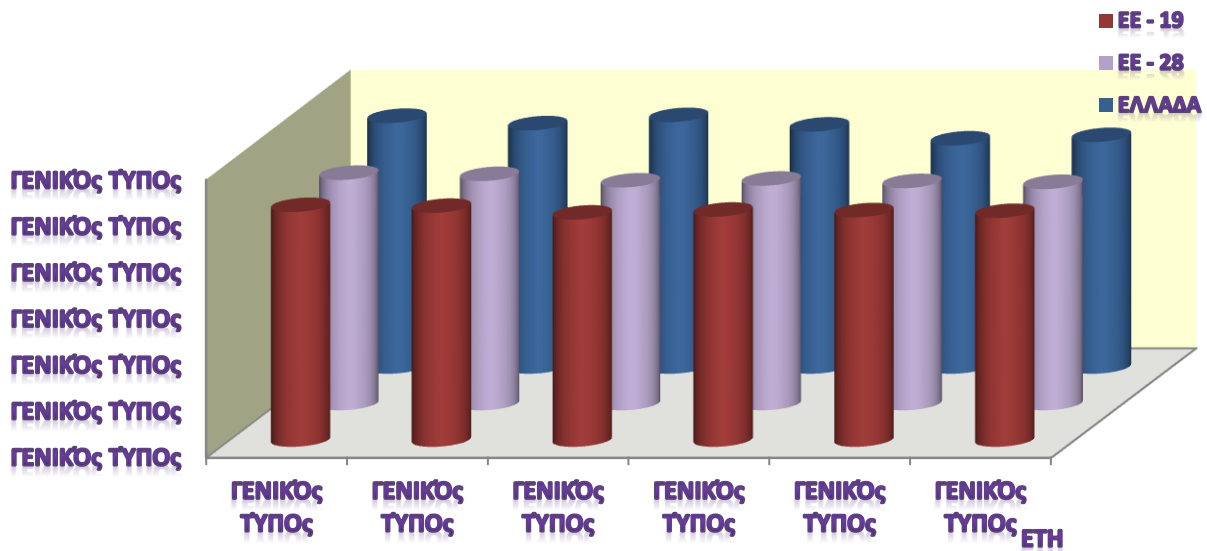
Διάρθρωση δημοσίων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης για τα έτη 2009 και 2014

Επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από OECD / General Government Spending. Ανακτήθηκε από το διαδικτυακό τόπο: <https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>, στις 10/8/2016

Σε γενικές γραμμές παρατηρούνται μειώσεις στις κατηγορίες των κοινωνικών δαπανών, στις δαπάνες για οικονομικές υποθέσεις και την άμυνα οι οποίες «εξισορροπούνται» με μια αύξηση στο ποσοστό των κοινωνικών δαπανών. Περαιτέρω, δεν παρατηρούνται αξιοσημείωτες ποσοστιαίες μεταβολές (με μέγιστη απόκλιση-μείωση περίπου της τάξεως του 2%, αφορώσες τις δαπάνες για οικονομικές υποθέσεις) μεταξύ των δύο αυτών ετών, ωστόσο λαμβανομένων υπόψη των αριθμητικών δεδομένων του Πίνακα 3.1, «Διαχρονική Εξέλιξη Δημοσίων Δαπανών περιόδου ετών 2008 – 2018» διαπιστώνεται ότι στην πραγματικότητα το σύνολο των δημοσίων δαπανών κατά το έτος 2014 παρουσιάζει μείωση, ήτοι ποσοστού της τάξεως του 4% σε σχέση με το έτος 2009 (και σε ονομαστικές τιμές 38,5 εκατ. €). Η εν λόγω διαφορά οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση του ΑΕΠ⁷².

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνει, επίσης η συγκριτική ανάλυση του μεγέθους των δημοσίων δαπανών της Ελλάδος σε σχέση με την ΕΕ-28 και ΕΕ-19.

⁷² ΑΕΠ₂₀₀₉ = 231.081 εκατ. € και ΑΕΠ₂₀₁₄ = 177.559 εκατ. €, για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. σχετ. Παράρτημα Β – Πίνακας Β1 και Πίνακας Β3.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.6

Διαχρονική εξέλιξη δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, στην ΕΕ- 19, στην ΕΕ-28, κατά την περίοδο ετών 2009-2014 (ως % του ΑΕΠ)

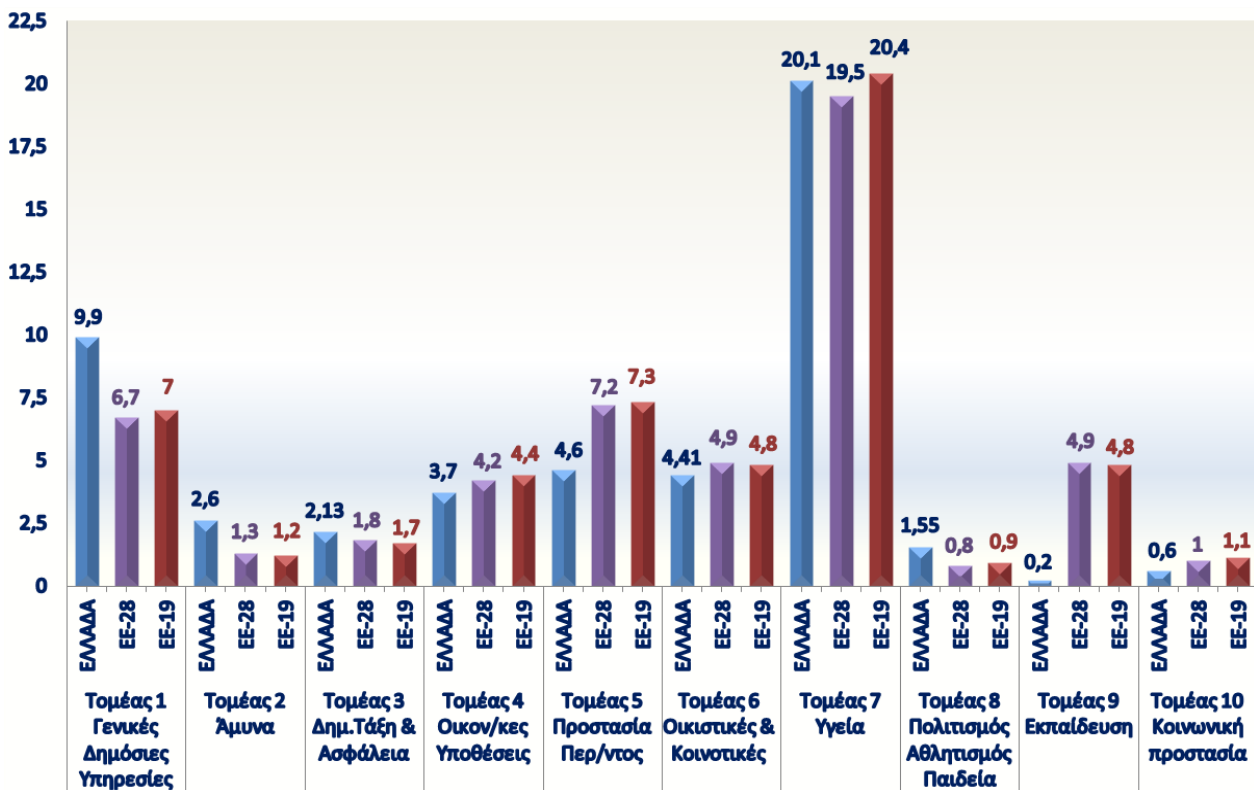
Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων IMF / World Economic Database Outlook διαθέσιμα στον διαδικτυακό τόπο: www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/. Ανάκτηση στις 27/10/2016

Στο Διάγραμμα 3.6 απεικονίζεται η συσχέτιση των δημοσίων δαπανών μεταξύ Ελλάδος, ΕΕ-28⁷³ και της ΕΕ-19⁷⁴, για την περίοδο ετών 2009 - 2014. Εν πρώτοις διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα διαχρονικά σημειώνει μεγέθη υψηλότερα από την ΕΕ-28 και την ΕΕ-19, αν και η χώρα μας κατά την εξεταζόμενη περίοδο υιοθέτησε επώδυνα μέτρα περικοπής δημοσίων δαπανών (όπως λ.χ. μείωση μισθών δημοσίων υπαλλήλων, μείωσης κοινωνικών παροχών, κ.ο.κ.). Ωστόσο οι πραγματοποιούμενες διαφορές δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικές, συγκεκριμένα η ΕΕ-28 και ΕΕ-19 σημειώνει μεγέθη γύρω στο 49% - 50% ενώ η Ελλάδα κινείται κατά μέσω όρο στο ποσοστό της τάξεως του 54,8%. [Τα στοιχεία που απεικονίζονται στο εν λόγω διάγραμμα παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Πίνακας Γ3].

⁷³ «Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μια μοναδική οικονομική και πολιτική ένωση 28 ευρωπαϊκών χωρών, που όλες μαζί καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής ηπείρου. Αυτό που αρχικά ήταν μια καθαρά οικονομική ένωση μετεξελίχθηκε σε έναν οργανισμό που δραστηριοποιείται σε ποικίλους τομείς πολιτικής, από το κλίμα, το περιβάλλον και την υγεία μέχρι τις εξωτερικές σχέσεις και την ασφάλεια, τη δικαιοσύνη και τη μετανάστευση. Η μετεξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζεται και στην αλλαγή της ονομασίας το 1993, από Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)... Η Ένωση απέκτησε το σημερινό της μέγεθος των 28 κρατών μελών με την προσχώρηση της Κροατίας την 1η Ιουλίου 2013». ΠΗΓΗΣ: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_elhttps://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries_el. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετ. https://europa.eu/european-union/index_el

⁷⁴ Περιλαμβάνει τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως το ενιαίο νόμισμα, και αποτελούν τη λεγόμενη ζώνη του ευρώ (€). Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετ. http://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_el

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στατιστικά στοιχεία του Ο.Ο.Σ.Α. και της Eurostat, από όπου συνδυαστικά προκύπτουν αξιόλογα στοιχεία αναφορικά με τη σύνθεση των δαπανών, όπως απεικονίζεται στο Διάγραμμα 3.7.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.7

Συγκριτική Παρουσίαση της σύνθεσης των δημοσίων δαπανών ως % του ΑΕΠ στην Ελλάδα, στην ΕΕ-28, στην ΕΕ-19, κατά το έτος 2014
Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων OECD και Eurostat. Ανάκτηση στις 27/10/2016

Από το ως άνω διάγραμμα συνάγεται ότι και οι τρεις (Ελλάδα, ΕΕ-28 και ΕΕ-19) διαθέτουν τα μεγαλύτερα ποσά στον Τομέα δραστηριότητας 7 (Κοινωνική Προστασία) ήτοι ΕΕ-19: 20,4%, η Ελλάδα: 20,1% και η ΕΕ-28: 19,5%. Η Ελλάδα υπερβαίνει κατά μέσο όρο το ύψος δαπανών σε σχέση με την ΕΕ-28 και ΕΕ-19, στους Τομείς 1 (περίπου κατά 3,2%) και 2 (περίπου κατά 0,4%). Στον Τομέα 6 (Παιδεία) και στον Τομέα 4 (Οικονομικές Υποθέσεις), δεν παρατηρούνται αξιοσημείωτες αποκλίσεις των δαπανών της Ελλάδος συγκριτικά με εκείνες των ΕΕ-28 και ΕΕ-19, εντούτοις αξιόλογες αποκλίσεις, της τάξεως περίπου του 2,8% πραγματοποιήθηκαν στον Τομέα 5 (Υγεία). Αξίζει να σημειωθεί ότι η χώρα μας καταλαμβάνει συγκριτικά με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. πρώτη θέση ως προς τη κατανομή των Δημοσίων δαπανών στον Τομέα 2 (Άμυνα),

5 (Υγεία), και 8 (Προστασία Περιβάλλοντος)⁷⁵. Για πληρέστερη πληροφόρηση επί της σύνθεσης των δημοσίων δαπανών σύμφωνα με τη διεθνή μεθοδολογία COFOG, βλ. στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Πίνακας Γ1].

Η ανάλυση της εξελικτικής πορείας των δημοσίων δαπανών κατά την εξεταζόμενη περίοδο αποκαλύπτει συνολικά ότι παρά την υιοθέτηση των μέτρων περί δημοσιονομικής σταθεροποίησης των μνημονιακών συμφωνιών, το κόστος λειτουργίας του κράτους διατηρήθηκε πάνω - κάτω στα ίδια επίπεδα, σε σχέση με το συνολικό μέγεθος της οικονομίας. Κατά συνέπεια η βελτίωση της παραγωγικότητας της οικονομίας δεν επετεύχθη και η αναπτυξιακή πορεία της παραμένει ακόμη ακατόρθωτη. Το κύριο συμπέρασμα, έτσι όπως τεκμηριώνεται στον Πίνακα 3.1 το 2014 το ύψος των δημοσίων δαπανών σε σχέση με το συνολικό μέγεθος της οικονομίας ήταν παρόμοιο με αυτό του 2009 (54,1% έναντι 50,7% του ΑΕΠ). Παρ' όλα αυτά, είναι γνωστό τοις πάσι ότι κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα (αλλά και σήμερα) ότι τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις επιβαρύνθηκαν με υψηλότερη φορολογία ενώ οι παρεχόμενες δημόσιες υπηρεσίες ήταν ποιοτικά αλλά και ποσοτικά υποδεέστερες (π.χ. ελλειπείς υπηρεσίες παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, μειώσεις μισθών και συντάξεων) και με τις υποδομές να φθίνουν ραγδαία (δημόσια κτίρια, οδικά δίκτυα κ.ο.κ.). Εν τούτοις, η οικονομική δυσπραγία του κράτους ήταν αναπόφευκτη, δεδομένου ότι η χώρας μας βρίσκεται σε καθεστώς ελεγχόμενης χρεοκοπίας από το έτος 2010 έως και σήμερα και βασική της προτεραιότητα αποτελεί η αποπληρωμή των δανειακών της υποχρεώσεων προκειμένου να αποφευχθεί η οριστική κατάρρευση.

⁷⁵ ΠΗΓΗ: Eurostat/General government expenditure by function.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2009 - 2014.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται συνοπτικά η αποτελεσματικότητα των διενεργούμενων ελέγχων που πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), καθώς και από τα άλλα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ., τα οποία ενσωματώνονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Οικονομικών. Το πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον έλεγχο της δημοσιονομικής διαχείρισης των δαπανών, οι οποίες εξειδικεύονται (α) στην παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού από τους πρωτεύοντες και δευτερεύοντες Διατάκτες (Υπουργούς, Γεν. Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων κ.λπ.), τους Ο.Τ.Α. και τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., και (β) στη διαχείριση των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο δημοσιονομικός έλεγχος των υπηρεσιών του Γ.Λ.Κ. επί των δημόσιων δαπανών, περικλείει το σύνολο των δραστηριοτήτων των δημόσιων φορέων με κύριο στόχο την εξακρίβωση της νομιμότητας και κανονικότητας των ενεργειών της δημοσιονομικής διαχείρισης, καθώς και ο προσδιορισμός της οικονομικής ζημίας που τυχόν προκαλείται από τη μη νόμιμη διαχείριση του δημόσιου πλούτου.

Στις ενότητες που ακολουθούν αποκρυσταλλώνεται το πεδίο δραστηριοποίησης των επιμέρους υπηρεσιών του Γ.Λ.Κ. που επιφορτίζονται με την άσκηση του δημοσιονομικού ελέγχου καθώς και η αποτελεσματικότητα των εργασιών τους κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Η *απόπειρα* προσδιορισμού της αποτελεσματικότητας του δημοσιονομικού ελέγχου διενεργείται με βάση τα ποσοστά περικοπών επί των διαπιστωθέντων ως μη νόμιμων δαπανών, έτσι όπως αποτυπώνονται στις Ετήσιες Εκθέσεις του Γ.Λ.Κ. των ετών 2009 – 2014.

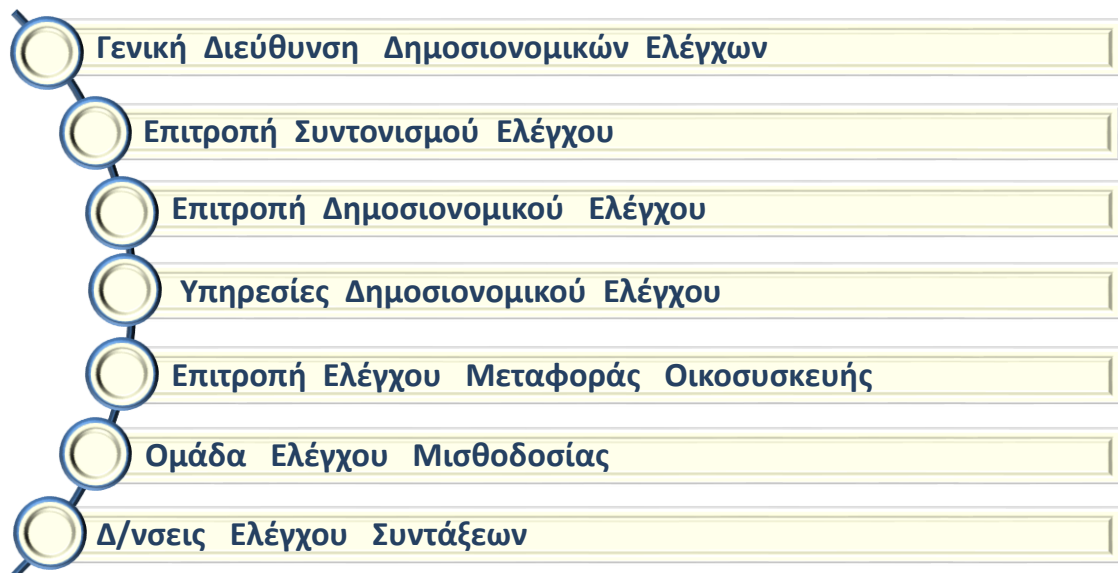
4.1 Πεδίο δραστηριοποίησης φορέων άσκησης δημοσιονομικού ελέγχου του Γ.Λ.Κ.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες διατάξεις του δημόσιου λογιστικού (ν.4270/2014), το Γ.Λ.Κ. αποτελεί το *οικονομικό παρατηρητήριο* ολόκληρης της δημόσιας διοίκησης, και οι υπηρεσίες του διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στις διαδικασίες εκτέλεσης και

εποπτείας των μεγεθών του κρατικού προϋπολογισμού. Η συνεργασία του με τον Υπουργό Οικονομικών πραγματοποιείται μέσω της υποβολής στοιχείων (μηνιαίων και τριμηνιαίων εκθέσεων) και των εισηγήσεων / προτάσεων για αναγκαίες τροποποιήσεις αναφορικά με την πορεία εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Το ΓΛΚ σε πλήρη ταύτιση με τις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής απαρτίζεται από τις Γενικές Διευθύνσεις Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού, Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Λογιστικού, Δημοσιονομικών Ελέγχων και Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα, οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των δημοσιονομικών λειτουργιών του κράτους.⁷⁶

Στο διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζονται οι φορείς του ΓΛΚ που είναι αρμόδιοι για την άσκηση του δημοσιονομικού ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, το έργο των οποίων αποτελεί αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1

Κυριότεροι Φορείς Διενέργειας Δημοσιονομικού Ελέγχου του ΓΛΚ

Επεξεργασία δεδομένων Ετησίων Εκθέσεων του ΓΛΚ έτους 2009-2014

- **Η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων (Γ.Δ.Δ.Ε.),** συστάθηκε με τις διατάξεις του ν.3492/2006 (ΦΕΚ Α' 210), επιφορτισμένη με ευρείες ελεγκτικές αρμοδιότητες και υπαγόμενη στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικών Ελέγχων. Βασική επιδίωξή της αποτελεί η διασφάλιση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά την άσκηση των λειτουργιών της Γενικής Κυβέρνησης και των λοιπών φορέων της που εντάσσονται στην ελεγκτική της αρμοδιότητα (βλ. άρθρο 3 του

⁷⁶ΠΗΓΗ: <https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/SYNTMIST>

ιδίου ως άνω νόμου). Στη Γ.Δ.Δ.Ε. υπάγονται η 26η Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής των Δημοσιολογιστικών Διατάξεων, οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ), καθώς και το Ειδικό Λογιστήριο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας⁷⁷.

Οι κυριότητες αρμοδιότητες της Γ.Δ.Δ.Ε. περιγράφονται στο άρθρο 2, του ως άνω συστατικού της νόμου και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) έλεγχος στη διαχείριση του προϋπολογισμού των φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου, στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των φορέων αυτών, καθώς και σε κάθε πράξη ή παράλειψη που επηρεάζει ή δύναται να επηρεάσει την οικονομική τους κατάσταση,

(β) λήψη ή εισήγηση διοικητικών μέτρων για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των φορέων,

(γ) επιβολή κυρώσεων (καταλογισμός, δημοσιονομική διόρθωση)

(δ) σύνταξη της ετήσιας έκθεσης ελέγχου.

(ε) συνεργασία με αντίστοιχες υπηρεσίες άλλων κρατών σε ζητήματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Οι δημοσιονομικοί έλεγχοι που ασκούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Γ.Δ.Δ.Ε. διακρίνονται σε προγραμματισμένους⁷⁸ και έκτακτους⁷⁹. Τα αποτελέσματα των ελέγχων, η αξιολόγηση επί των ευρημάτων καθώς και οι συστάσεις για τη βελτίωση των συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης των ελεγχόμενων, περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση της Γ.Δ.Δ.Ε., η οποία τελικά υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και συνοδεύει το Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους του μεθεπόμενου έτους εκείνου του οποίου αφορά.

Αν κατά τον έλεγχο διαπιστωθούν ουσιώδεις παρατυπίες και ελλείψεις λαμβάνονται αποφάσεις για καταλογισμό,⁸⁰ είτε επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις. Οι

⁷⁷ Άρθρο 6 του ν.3492/2006.

⁷⁸ Οι προγραμματισμένοι έλεγχοι διενεργούνται κατόπιν των οριζόμενων στο ετήσιο πρόγραμμα της Επιτροπής Εποπτείας.

⁷⁹ Οι έκτακτοι έλεγχοι διενεργούνται κατόπιν διαπίστωσης παρατυπιών, καταγγελιών, βάσιμων πληροφοριών περί φαινομένων διαφθοράς και απάτης από τους ελεγχόμενους φορείς.

⁸⁰ Το καταλογιστέο ποσό προσανξάνεται με πρόστιμο δύο τοις εκατό (2%). Αν από τον έλεγχο προκύψει δόλος ή βαριά αμέλεια σε βάρος των υπέρ ου ο καταλογισμός, η υπόθεση παραπέμπεται στον αρμόδιο εισαγγελέα για τα περαιτέρω. Σε περίπτωση καταλογισμού σε βάρος περισσότερων προσώπων, αυτά ευθύνονται αλληλεγγύως εις ολόκληρον.[Άρθρο 16, παρ. 2 του ν.3492/2006].

δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται από τη ΓΔΔΕ⁸¹ αφορούν στη καθαρή μείωση του συνολικού προϋπολογισμού του ελεγχόμενου φορέα, ενώ εκείνες που διενεργούνται από τις μονάδες εσωτερικού ελέγχου αποτελούν καθαρή μείωση του προϋπολογισμού της υπηρεσίας του ελεγχόμενου φορέα, η οποία ήταν υπαίτια για τη διαπιστωθείσα μη νόμιμη / παράτυπη ενέργεια. Στην τελευταία περίπτωση ο συνολικός προϋπολογισμός του ελεγχόμενου φορέα δεν περικόπτεται, αλλά το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, δύναται να διατεθεί σε πιστώσεις άλλων λειτουργιών / υπηρεσιών του φορέα.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η Γ.Δ.Δ.Ε. υποβάλλει επίσης, συστάσεις / προτάσεις στους ελεγχόμενους φορείς για την βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών διαχείρισης των δημόσιων δαπανών, η εφαρμογή των οποίων παρακολουθείται από την αρμόδια διεύθυνση της ΓΔΔΕ είτε από την αρμόδια Υ.Δ.Ε., έπειτα από σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η αρμοδιότητα αυτή, υπογραμμίζει τον ιδιαίτερο ρόλο της ΓΔΔΕ ως προς την παροχή τεχνογνωσίας και εμπειρίας προς τους ελεγχόμενους φορείς προκειμένου οι ίδιοι να συμμορφωθούν έγκαιρα με τις διαπιστώσεις του ελέγχου και να αποφύγουν την επανάληψή τους στο μέλλον.

▪ **Η Επιτροπή Συντονισμού Ελέγχων (Ε.Σ.Ε.Α.),** συστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4081/2012, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 10 του Ν.3492/2006 και αποτελεί συλλογικό όργανο,⁸² υπαγόμενο στη ΓΔΔΕ. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της ΕΣΕΑ περιγράφονται στο άρθρο 1, του ως άνω συστατικού της νόμου και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) έγκριση του ετήσιου προγράμματος των ελέγχων,

⁸¹ Η Γ.Δ.Δ.Ε. μπορεί να επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις, σε περιπτώσεις που εντοπισθούν μεμονωμένες ή συστημικές παρατυπίες σε υπηρεσίες των φορέων του άρθρου 3, σύμφωνα με τον Κανονισμό Επιβολής Δημοσιονομικών Διορθώσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 20. [Άρθρο 19, παρ.2 του ν.3492/2006].

⁸² Αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 10 με την παρ. 1(Γ) του αρθ. 5 του ν. 4281/2014, (ΦΕΚ Α'160): «...Συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από τον προϊστάμενο της ΓΔΔΕ ως Πρόεδρο, τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων: (i) Ελέγχου Υπουργείων, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, (ii) Ελέγχου Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δ.Ε.Κ.Ο., Ν.Π.Ι.Δ. και Λοιπών Φορέων, (iii) Υποστήριξης και Επικοινωνίας, (iv) Εκτάκτων Δημοσιονομικών Ελέγχων και (v) Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής των Δημοσιολογιστικών Διατάξεων καθώς και δύο (2) πρόσωπα από το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα που διαθέτουν εμπειρία σε θέματα ελέγχου δαπανών και συστημάτων διαχείρισης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη της ΕΣΕΑ και η γραμματεία αυτής, η οποία στελεχώνεται από υπαλλήλους των ανωτέρω διευθύνσεων και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που αφορά στη λειτουργία της. Ανάλογα με το θέμα το οποίο εξετάζεται, εισηγητής της ΕΣΕΑ είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος εκ των μελών, ο οποίος μετέχει στη σύνθεση της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου της Επιτροπής προεδρεύει ο αναπληρωτής αυτού και αντ' αυτού μετέχει ως τακτικό μέλος ο αναπληρωτής του...».

(β) εξέταση των αντιρρήσεων που υποβάλλονται από τους αποδέκτες των συστάσεων των ελέγχων της Γ.Δ.Δ.Ε., επίλυση διαφωνιών του οργάνου της Γ.Δ.Δ.Ε. που εκδίδει σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν.3492/2006 την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης ή την πράξη καταλογισμού με τα συμπεράσματα της έκθεσης ελέγχου.

(γ) παρακολούθηση και αξιολόγηση του ελεγκτικού έργου, έγκριση της προβλεπόμενης από την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν.3492/2006 ετήσιας έκθεσης και εισήγηση για τη λήψη πρόσθετων μέτρων, όταν δεν συμμορφώνονται οι φορείς στις συστάσεις που περιλαμβάνει η έκθεση ελέγχου.

(δ) σύνταξη ετήσιας έκθεσης⁸³ προς τον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής, με τα σημαντικότερα ευρήματα των δημοσιονομικών ελέγχων και την αξιολόγηση του ελεγκτικού έργου.

■ **Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)**, συστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 2860/2010, έτσι όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με άρθρο 11 του ν. 4314/2014, και αποτελεί συλλογικό όργανο,⁸⁴ υπαγόμενο στη ΓΔΔΕ. Η Ε.Δ.Ε.Λ. είναι ανεξάρτητη ελεγκτική αρχή, υπεύθυνη για τον έλεγχο της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και επίσης διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε πράξεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.⁸⁵ Οι κυριότερες αρμοδιότητες⁸⁶ της ΕΔΕΛ περιγράφονται στο π.δ. 111/2015, στο ν.4314/2014 και στις αντίστοιχες Στρατηγικές Ελέγχων που συντάσσονται με βάση τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και τις απαιτήσεις των οικείων Κανονισμών ως εξής:

⁸³ Η ανωτέρω έκθεση υποβάλλεται το Μάιο κάθε έτους στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιείται στα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου. (Άρθρο 10, παρ.2γ, ν.4082/2012).

⁸⁴ Η ΕΔΕΛ συγκροτείται από το Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικών Ελέγχων ως Πρόεδρο, τους προϊστάμενους των Διευθύνσεων Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΔΕΔΣΠ), Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων (ΔΣΑΕ) και Εκτάκτων και Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και δύο εμπειρογνώμονες με εμπειρία σε θέματα εφαρμογής δικαίου της ΕΕ και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων ή κρατικών ενισχύσεων. (Άρθρο 11, παρ.1, ν.4314/2014).

⁸⁵ Η ΕΔΕΛ έχει οριστεί ως Αρχή Ελέγχων: για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 και ΕΣΠΑ 2007-2013, για το Ε.Π. «Αλιεία 2007-2013» και το ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020», του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού (ΧΜ) του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) περιόδου 2009-2014 και 2014-2021, του Γενικού Προγράμματος Αλληλεγγύη και Διαχείριση των μεταναστευτικών ροών περιόδου 2008-2013 και 2014-2020, του ΕΠ «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» για την Ελλάδα, που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), του Ταμείου Παγκοσμιοποίησης, του Μηχανισμού «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη». ΠΗΓΗ: <http://www.edel.gr/>

⁸⁶ ΠΗΓΗ: <http://www.edel.gr/EDEL.aspx>

- (α) διενέργεια ελέγχων επί των συστημάτων των Διαχειριστικών Αρχών, των Ενδιάμεσων Φορέων και της Αρχής Πιστοποίησης, σε κατάλληλο δείγμα πράξεων που υλοποιούν οι δικαιούχοι και ελέγχους σε σχέση με τους λογαριασμούς της Α.Π.,
- (β) παρακολούθηση και αξιολόγηση των υιοθετούμενων μέτρων, που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σε συνέχεια των ελέγχων,
- (γ) σύνταξη ετήσιας έκθεσης ελέγχου και παροχή γνωμοδότησης για τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου,
- (δ) πιστοποίηση της εγκυρότητας των αιτημάτων αποπληρωμής που υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβανομένου υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχουν διενεργήσει όλα τα αρμόδια εθνικά και κοινοτικά όργανα,
- (ε) συνεργασία με τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το συντονισμό των ελέγχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των μεθόδων διενέργειας αυτών και ανταλλάσει απόψεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου καθώς και για άλλα θέματα, και
- (στ) αξιολόγηση της θέσπισης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

▪ **Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.)**⁸⁷ συστάθηκαν με το άρθρο 23 του ν. 2362/1995, σε αντικατάσταση των Υπηρεσιών Εντελλομένων Εξόδων οι οποίες συστάθηκαν με το π.δ.284/1988 (ΦΕΚ Α'128), υποστηριζόμενες από την Δ26-Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων.

Οι ΥΔΕ είναι διοικητικά ανεξάρτητες από τους ελεγχόμενους φορείς⁸⁸, καθώς και από άλλα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες αυτού. Οι κυριότερες αρμοδιότητες των ΥΔΕ περιγράφονται στο άρθρο 23, του ν.2362/1995⁸⁹ και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Εισήγηση προς το ΓΛΚ, για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των ελεγχόμενων φορέων και παρακολούθηση επί της ορθής εκτέλεσής του

⁸⁷ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 24, του άρθρου 10 του ν.4337/2015, μέχρι την 1.1.2017 οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) και τα Ειδικά Λογιστήρια μετονομάζονται σε Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) και αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες, που αναλυτικά περιγράφονται σε αυτό. Εν ολίγοις, οι αρμοδιότητές τους θα περιέλθουν σταδιακά (μέχρι την 1.1.2017) στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ενώ οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου τους θα αναλάβουν πλέον τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας.

⁸⁸ Φορείς Κεντρικής Διοίκησης, ΟΤΑ β' βαθμού και οποιαδήποτε άλλου φορέα κατ' εντολή του Υπουργού Οικονομικών.

⁸⁹ Μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσης και μέχρι το Μάιο του οικ. έτους 2017 οι ΥΔΕ εξακολουθούν να εκτελούν τα καθήκοντα των ισχυουσών διατάξεων του προϊσχύοντος Δημοσίου Λογιστικού. Σχετ. η υπ' αριθμ. 2/84084/0026/3-10-2016 «Ενέργειες των ΥΔΕ / ΔΥΕΕ μετά την 31/12/2016» Εγκύκλιος του Γ.Λ.Κ.

(παρακολούθηση και έλεγχος πιστώσεων – μητρώο δέσμευσης πιστώσεων ελεγχόμενων φορέων) και διάθεσης των πιστώσεών τους.

(β) Έλεγχος επί της νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών, εκκαθάριση και έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 26 του ίδιου ως άνω νόμου για τις δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

(γ) Έλεγχος των επιχορηγούμενων από την Ε.Ε. προγραμμάτων.

(δ) Βεβαίωση περί ύπαρξης σχετικής πίστωσης στον Προϋπολογισμό επί των πράξεων διορισμών, εντάξεων και μετατάξεων δημοσίων υπαλλήλων.

(ε) Εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής.

(στ) Κατάρτιση του απολογισμού εξόδων των φορέων του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε.

(ζ) Άσκηση κάθε άλλης αρμοδιότητα που ανατίθεται σε αυτές με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών

Επισημαίνεται ότι κατά την άσκηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών από τις ΥΔΕ αν διαπιστωθούν περιπτώσεις διενέργειας μη νόμιμων ή μη κανονικών δαπανών τότε η ΥΔΕ προβαίνουν, κατά περίπτωση, στην περικοπή μέρους ή του συνολικού ποσού της επίμαχης δαπάνης.

▪ **Η Επιτροπή Μεταφοράς Οικοσυσκευών**, συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 2/26512/0022/00 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Εξωτερικών (ΦΕΚ Β'471), (έτσι όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και υπάγεται στην αρμόδια Διεύθυνση της ΓΔΔΕ. Έργο της Επιτροπής αυτής αποτελεί ο έλεγχος των δαπανών μεταφοράς οικοσκευής μετατιθεμένων, τοποθετημένων και αποσπασμένων υπαλλήλων (πλην διπλωματικών), που μετακινούνται λόγω μετάθεσης, απόσπασης για εκτέλεση υπηρεσίας, ειδικής αποστολής ή εκπαίδευσης, από και προς το εξωτερικό και από αρχή του εξωτερικού σε άλλη αρχή του εξωτερικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23, του ν.2685/1999 (ΦΕΚ Α'35) και των σχετικών εκδιδόμενων οδηγιών.

Συγκεκριμένα η ως άνω Ειδική Επιτροπή είναι αρμόδια για την ετήσια κατάρτιση του πίνακα των εγκεκριμένων μεταφορικών εταιρειών, οι οποίες κατά την άσκηση του προβλεπόμενου προληπτικού ελέγχου αναδείχτηκαν ως «ικανές» (με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που έχουν τεθεί με τις σχετικές ΚΥΑ και του κανονικού του αντιτίμου των προσφορών των εταιρειών μεταφοράς) για την εκτέλεση μεταφοράς οικοσυσκευών του επ' ωφελεία προσωπικού του δημοσίου.

▪ **Η Ομάδα Ελέγχου Μισθοδοσίας**, συστάθηκε και λειτούργησε σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ Α΄) και της υπ' αριθμ. 2081241/11652/0022/17-11-1997 (ΦΕΚ Β΄1056) απόφασης του Υπ.Οικ., το έργο της οποίας διενεργούνται από τη Δ50-Διεύθυνση Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Εντολής Πληρωμής Αποδοχών μέχρι την 31/10/2012. Οι αρμοδιότητες της ομάδας αυτής ήταν ο έλεγχος και ο καταλογισμός των εκκαθαριστών μισθοδοσίας επί της νομιμότητας των μισθολογικών διατάξεων και εν γένει των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων⁹⁰. Από την 1-11-2012, οι ως άνω έλεγχοι και οι καταλογισμοί των εκκαθαριστών μισθοδοσίας ανατέθηκαν στις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της ΓΔΔΕ, του άρθρου 6 του ν.3492/2006.

▪ **Οι Διευθύνσεις Συντάξεων**,⁹¹ είναι αρμόδιες για τον υπολογισμό, τη βεβαίωση και την πληρωμή συντάξεων στους υπαλλήλους που αποχωρούν με δημοσιούπαλληλικές διατάξεις, είτε πρόκειται για υπηρεσία αμιγώς παρασχεθείσα στο Δημόσιο, είτε με διατάξεις διαδοχικής ασφάλισης στις οποίες το Δημόσιο είναι απονέμων ή συμμετέχων φορέας στο τελικό ποσό σύνταξης.

Η λειτουργία των ως άνω υπηρεσιών του ΓΛΚ, που προβλέπεται από το ν.3492/2006, έτσι όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συμβάλει στην ορθή και κανονική διαχείριση των δημοσίων πόρων και στην αποφυγή φαινομένων σπατάλης και καταδολίευσης του δημόσιου πλούτου από τους υπολόγους των δημοσίων δαπανών.

Η αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου των προειρημένων φορέων, κατά την κρίσιμη, για την ελληνική οικονομία περίοδο (2009 - 2014), παρουσιάζεται αναλυτικά στην ενότητα που ακολουθεί.

⁹⁰Άρθρο 28, παρ. 2, του ν.2470/1997: «...Σε περίπτωση που διαπιστώνεται υπέρβαση των νόμιμων ποσών η αρμόδια Διεύθυνση ή Γενική Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. ενημερώνει εγγράφως τον εκκαθαριστή αποδοχών, καθώς και τον οικείο επιθεωρητή οικονομικής επιθεώρησης των Δ.Ο.Υ. για την έκδοση καταγωγικής πράξης σε βάρος των υπαλλήλων που έλαβαν αχρεωστήτως τα σχετικά ποσά. Σε περίπτωση αδυναμίας καταλογισμού των αχρεωστήτως λαβόντων, λόγω θανάτου ή άλλης αιτίας, γίνεται καταλογισμός σε βάρος του εκκαθαριστή εφόσον οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια...».

⁹¹Οι Δ/σεις Συντάξεων και Μισθοδοσίας του ΓΛΚ, στο πλαίσιο τήρησης των αρχών της διαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων δαπανών, αναρτούν κάθε πληροφορία που αφορά στην εκκαθάριση της μισθοδοσίας, της σύνταξης και των λοιπών αποδοχών – αποζημιώσεων (καθώς και στοιχεία περί αδειών, απεργιών κ.ο.κ.) των δημοσίων υπαλλήλων στο διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr.

4.2 Η αποτελεσματικότητα των αρμόδιων υπηρεσιών του ΓΛΚ. επί του ελέγχου των δημοσίων δαπανών.

Έπειτα από μια πρωτόλεια σταχυολόγηση της κατανομής των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού συνάγεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του δημοσίου (άνω του 60%) διοχετεύεται προς τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, σημαντικό τμήμα της οποίας αποτελούν τα Υπουργεία της Κυβέρνησης. Εν τούτοις, η παρούσα έρευνα εμβαθύνει στην αποτελεσματικότητα επί του ελέγχου της δημοσιονομικής διαχείρισης εκ μέρους των Υπουργείων, ενώ στη συνέχεια παρατίθενται συγκεντρωτικά στοιχεία για τα αποτελέσματα του ελέγχου των λοιπών ελεγχόμενων φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητα των φορέων που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα του παρόντος κεφαλαίου.

Η διεξαγωγή της έρευνας βασίστηκε στις Εκθέσεις επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Γ.Λ.Κ. για την περίοδο οικονομικών ετών 2009 – 2014.

Για την αποφυγή οποιονδήποτε στρεβλώσεων κατά την ανάγνωση των δεδομένων της ανάλυσης των αποτελεσμάτων του ελέγχου, επισημαίνεται ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2009-2014) σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές σχετικές με τη σύσταση, την κατάργηση και τη μετονομασία Υπουργείων, καθώς και ως προς την κατανομή των υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων των φορέων του Γ.Λ.Κ.

Επισημαίνεται ότι για τους ως άνω λόγους, δεν ήταν ευχερής η ορθή ενσωμάτωση των απορριφθεισών δαπανών στο εκάστοτε Υπουργείο όσο και η διαχρονική συσχέτιση των δαπανών μεταξύ των Υπουργείων, εκτός ορισμένων εξαιρετικών περιπτώσεων, οι οποίες θα παρουσιαστούν παρακάτω.

Εν τούτοις προς διευκόλυνση του αναγνώστη, για τις περιπτώσεις ενσωμάτωσης των αρμοδιοτήτων δύο ή περισσότερων Υπουργείων ή και το αντίστροφο, παρατίθενται σχετικές παρατηρήσεις στο υπόμνημα των σχετικών πινάκων, που καταρτίστηκαν για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων του διενεργούμενου ελέγχου.

Στον Πίνακα 4.1 απεικονίζονται οι απορριφθείσες, από τις αρμόδιες ΥΔΕ, δαπάνες ανά Υπουργείο για την εξεταζόμενη περίοδο ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

Απορριπτόμενες Δαπάνες από τις ΥΔΕ ως % επί των συνολικών ελεγχθέντων δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού των Υπουργείων, για τα έτη 2009-2014

α/α	Υπουργείο	% Απορρίψεων δαπανών τακτικού προϋπολογισμού Υπουργείων ελεγχόμενων από τις Υ.Δ.Ε.						Μέσος Όρος
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
1	Προεδρία της Δημοκρατίας	-	-	0,12	0,01	0,02	0,35	0,13
2	Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	-	-	1,14	0,01	1,86	0,28	0,82
3	Δημ. Τάξης & Προστασίας του Πολίτη	-	0,01	0,09	0,29	0,94	2,13	0,86
4	Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	-	0,05	0,11	0,13	0,22	0,29	0,19
5	Εργασίας Κοιν. Ασφάλισης & Πρόνοιας	-	-	-	-	0,06	0,08	0,04
6	Ναυτιλίας & Αιγαίου	-	-	-	-	4,21	0,72	2,47
7	Περιβάλ., Ενέργειας & Κλιματ. Αλλαγής	0,08	-	0,01	0,23	0,03	-	0,07
8	Πολιτισμού & Αθλητισμού	0,01	-	0,25 ²	0,29 ²	-	0,25	0,26
9	Υγείας	-	-	0,01	0,14	0,02	0,1	0,07
10	Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων	-	-	0,40	0,59	-	0,46	0,48
11	Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας	0,03	0,38	-	0,03	0,03	-	0,02
12	Εσωτερικών	0,35	-	0,01	0,18	0,01	0,01	0,05

13	Μακεδονίας & Θράκης	-	-	-	-	1,17	0,74	0,96
14	Παιδείας & Θρησκευμάτων	2,94	0	0,76	0,58	0,44	0,6	0,60
15	Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρ. Διακυβ/σης	-	-	-	0,07	0,1	2,1	0,76
16	Εξωτερικών	0,81	0,04	0,01	-	0,01	0,03	0,01
17	Οικονομικών	-	-	-	-	0,01	0	0,01
18	Τουρισμού	-	0,01	-	-	0,89	0,22	0,56
19	Υπηρεσίες που υπάγονται στον Πρωθυπουργό	0,39	-	-	-	-	-	0,39
20	Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	-	0,79	-	-	-	-	0,79
% επί του συνόλου των ελεγχθέντων δαπανών		0,13	0,03	0,02	0,02	0,04	0,02	0,04
επί του συνόλου των ελεγχθέντων δαπανών σε €		48.706.787	9.566.797	21.379.004	24.831.147	39.835.261	31.033.425	29.225.403

Επεξεργασία στοιχείων των Εκθέσεων επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών των οικ. ετών 2009-2014 (Αρχική ΠΗΓΗ: ΥΠΟΙΚ/ΓΛΚ/Δ26-Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών διατάξεων

Παρατηρήσεις: Στα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα δεν περιλαμβάνονται η Βουλή των Ελλήνων (επειδή δεν υφίσταται ΥΔΕ) και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (η εκκαθάριση και η πληρωμή διενεργείται από τα Ειδικά Ελεγκτήρια Δαπανών των Σωμάτων Εθνικής Άμυνας μέσω του Ειδικού Λογιστηρίου του ΥΠΟΙΚ στο ΥΠΕΘΑ).

¹ Οι ενδείξεις με παύλα (-) υποδηλώνουν ότι κατά το οικείο έτος δεν υπήρχε το εν λόγω Υπουργείο.

² Ενσωματώνει ποσοστό δαπανών του Υπ. Τουρισμού.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, από το σύνολο των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού, που ελέγχθησαν κατά την περίοδο 2009-2014, πραγματοποιηθήκαν κατά μέσο όρο απορρίψεις της τάξεως του 0,04%. Το μεγαλύτερο ποσοστό απορρίψεων -και μάλιστα με μεγάλη διαφορά από τα υπόλοιπα- σημειώθηκε κατά το έτος 2009 (ήτοι 0,13% ή 48,7 εκατ. €), ενώ το μικρότερο ποσοστό σημειώθηκε κατά τα έτη 2011, 2012, 2014, ίσο με 0,02%. Το μέγιστο ποσοστό απορρίψεων κατά μέσο όρο έλαβε χώρα στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, ίσο με ποσοστό της

τάξεως του 2,47% επί του συνόλου των ελεγχθέντων δαπανών, ενώ το μικρότερο αφορά στα Υπουργεία Οικονομικών και Εξωτερικών, της τάξεως του 0,01%.

Περαιτέρω, τα Υπουργεία τα οποία σημείωσαν κατ' έτος, τις περισσότερες παρατυπίες και απορρίφθηκαν οι διενεργούμενες δαπάνες τους, καθόσον κρίθηκαν ως μη νόμιμες, από τις Υ.Δ.Ε., ήταν το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (2009: 31,6€), το Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2010: 8,2€), το Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (2011:10,4€), το Εσωτερικών (2012: 6,2€), το Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (2013:11,3€) και το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (2014: 9,4€.)⁹²

Από τον πίνακα προκύπτει ότι κατά την εξεταζόμενη πενταετία πραγματοποιήθηκαν περικοπές από τις ΥΔΕ, συνολικής αξίας περίπου 175,3 εκατ. € επί του συνόλου των ελεγχθέντων δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού των Υπουργείων που ανήλθε περίπου στα 643.060 εκατ. €, (ή αλλιώς η συνολική περικοπή ανήλθε στο ποσοστό της τάξεως του 0,027%)

Από την ανάλυση των συμπερασμάτων που προκύπτουν από τις Εκθέσεις του ΓΛΚ, εξάγονται σημαντικές διαπιστώσεις αναφορικά με το είδος των ευρημάτων του ελέγχου. Τα πλέον συνήθη και μάλιστα επαναλαμβανόμενα αίτια απόρριψης δαπανών των Υπουργείων από τις ΥΔΕ, αφορούν συνοπτικά στις ακόλουθες κατηγορίες ευρημάτων:

➤ **Μη ορθή τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων διενέργειας των δαπανών**, κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων. Συγκεκριμένα, οι ελεγχόμενοι φορείς προβαίνουν σε διάφορες δαπάνες, όπου η διενέργειά τους εντάσσεται σε συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, και εν προκειμένω δεν ακολουθείται με αποτέλεσμα οι δαπάνες να καθίστανται ως μη νόμιμες (και πολλές φορές μάλιστα θεωρούνται ως ανυπόστατες / άκυρες, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις όπου πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης δεν έχει προηγηθεί η οικεία ανάληψη πίστωσης), και τελικά απορρίπτονται. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις απόρριψης δαπανών για τους ως άνω λόγους, αποτελούν η περικοπή δαπανών (α) ποσού αξίας 13.421 χιλ. € στο Υπουργείο Εσωτερικών με αντικείμενο την καταβολή επιδομάτων παρελθόντων ετών σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, κατά το οικ. έτος 2009, (β) ποσού αξίας 554,9 χιλ. € στο Υπουργείο Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων για δαπάνες πάσης φύσεως

⁹² ΠΗΓΗ: Εκθέσεις επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών οικ. έτους 2009-σελ.23, οικ. έτους 2010-σελ. 19, οικ. έτους 2011-σελ.21, οικ. έτους 2012-σελ.21, οικ. έτους 2013-σελ. 21, οικ. έτους 2014-σελ.27.

εξοπλισμού, εκτέλεσης εργασιών, κατασκευής έργων συντήρησης και λοιπών εργασιών στις εγκαταστάσεις των αερολιμένων της επικράτειας, κατά το οικ. έτος 2012 και (γ) ποσού αξίας 315,3 χιλ. € στις Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης με αντικείμενο την καταβολή εξόδων μετάθεσης ή απόσπασης προσωπικού στο εξωτερικό κατά το οικ. έτος 2010.

➤ **Μη ορθή τήρηση των όρων των συναφθεισών συμβάσεων.** Η διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων και η ορθή εκτέλεσή τους, αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικότερα αντικείμενα του δημοσιονομικού ελέγχου. Η παραβίαση ουσιωδών όρων της σύμβασης όπως λ.χ. της συμβατικής διάρκειας, των όρων τροποποίησης της σύμβασης κ.ο.κ., καθιστούν την επίμαχη δαπάνη και την εξόφλησή της ως μη νόμιμη.

Συγκεκριμένα, απορρίφθηκαν από τις ΥΔΕ, δαπάνες προμηθειών καυσίμων (κίνησης και θέρμανσης) και λιπαντικών συνολικής αξίας 255,7 χιλ., κατά το έτος 2014 στα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (234,9 χιλ. €), Πολιτισμού και Τουρισμού (6,5 χιλ. €), Οικονομικών (6,5 χιλ. €), Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (5,5 χιλ. €) και στην Προεδρία της Δημοκρατίας (2,3 χιλ. €).

➤ **Υπέρβαση της προϋπολογισθείσας αξίας των δαπανών.** Βασική αρχή της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού αποτελεί, η τήρηση του ορίου των εγγεγραμμένων πιστώσεων⁹³. Η μη τήρηση της ως άνω αρχής καθιστά την ελεγχόμενη δαπάνη ως μη νόμιμη και το υπερβάλλον / ή ολόκληρο το ποσό περικόπτεται. Για την αποφυγή διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των πιστώσεων του προϋπολογισμού των ελεγχόμενων φορέων θεσμοθετήθηκε μεταξύ άλλων, η υποχρεωτική έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης από τους φορείς του Δημοσίου πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης. Σε περιπτώσεις διαπίστωσης μη τήρησης της άνω διαδικασίας ή μη τήρησης των ορίων των πιστώσεων ανά ΚΑΕ του φορέα η επίμαχη δαπάνη καθίσταται αυτοδίκαια και απόλυτα άκυρη και περικόπτεται.⁹⁴

Χαρακτηριστική περίπτωση περικοπής δαπάνης λόγω έλλειψης της απαιτούμενης πίστωσης, αποτελεί το Υπουργείο Εσωτερικών, όπου το οικονομικό έτος 2010 απορρίφθηκαν για τον ως άνω λόγο δαπάνες για την διενέργεια εκλογών, συνολικής αξίας 7.839,2 χιλ. €.

⁹³Άρθρο 49, παρ. 2, του ν.4270/2014 και άρθρο 21 του ν.2362/1995: «... Καμία δαπάνη δεν δύναται να αναληφθεί ή και να πραγματοποιηθεί, αν υπερβαίνει, για μεν την Κεντρική Διοίκηση και τα Ν.Π.Δ.Δ. τις εγκεκριμένες πιστώσεις, για δε τα Ν.Π.Δ.Δ. τον προϋπολογισμό τους (αρχή της καθολικότητας)...»

⁹⁴ Άρθρο 66, του ν.4270/2014.

➤ **Έλλειψη ουσιαστών δικαιολογητικών εγγράφων**, που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν την εκκαθάριση της εκάστοτε δαπάνης. Για τη νόμιμη εκκαθάριση των δημοσίων δαπανών απαιτείται η προσκόμιση των αντίστοιχων συνοδευτικών δικαιολογητικών εγγράφων προκειμένου ο έλεγχος να αποφανθεί περί της κανονικότητας και της νομιμότητας, ή μη, της διενεργούμενης δαπάνης. *Ως νόμιμα δικαιολογητικά θεωρούνται τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, από τις κείμενες διατάξεις και τις εκδιδόμενες κανονιστικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.*⁹⁵

Σε περίπτωση όπου κατά τον έλεγχο διαπιστωθούν ελλείψεις δικαιολογητικών, τότε κατά περίπτωση παρέχεται από το νόμο η δυνατότητα, στις ΥΔΕ να συμπληρώσουν τις οικείες ελλείψεις έπειτα από την αποστολή έγγραφου αιτήματος προς τον ελεγχόμενο φορέα (σε περίπτωση που καθίσταται εφικτή η θεραπεία της δαπάνης), άλλως απορρίπτουν ή περικόπτουν την οικεία δαπάνη (σε περίπτωση όπου οι ελλείψεις δεν επιδέχονται θεραπεία).

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά το έτος 2012 απορρίφθηκαν δαπάνες συνολικής αξίας 398,5 χιλ. €, στα Υπουργεία Πολιτισμού και Τουρισμού (258,6 χιλ. €), Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (122,8 χιλ. €), Οικονομικών (17,1 χιλ. €) λόγω μη προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών για δαπάνες καταβολής μισθωμάτων κτιρίων. Επίσης, για τους ίδιους λόγους περικόπηκαν δαπάνες συνολικής αξίας 88,6 χιλ. €, που αφορούσαν στην καταβολή επιχορηγήσεων σε επιστημονικούς, πολιτιστικούς οργανισμούς και ιδρύματα, στο Υπουργείο Οικονομικών κατά το οικονομικό έτος 2014.

➤ **Λανθασμένη εκκαθάριση των δαπανών** (εσφαλμένος υπολογισμός). Σε πολλές κατηγορίες δημοσίων δαπανών όπως λ.χ. στις δαπάνες οδοιπορικών εξόδων μετακινούμενων υπαλλήλων εντός ή εκτός της επικράτειας, στις δαπάνες μισθοδοσίας και κάθε άλλου είδους πρόσθετων αποδοχών των μισθοδοτούμενων υπαλλήλων από το Δημόσιο κ.ο.κ., προβλέπεται ειδική αμοιβή / ή αποζημίωση η οποία εξειδικεύεται από την κατά περίπτωση ισχύουσα νομοθεσία. Εν προκειμένω οποιαδήποτε εσφαλμένη εκκαθάριση πέραν του ύψους του νομίμως οριζόμενου ποσού, περικόπτεται και δεν καθίσταται εφικτή η πληρωμή της.

Η απόρριψη / περικοπή δαπανών για τους ως άνω λόγους αφορά μεγάλο πλήθος δαπανών (όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη παράγραφο) και δεν εξειδικεύεται

⁹⁵ Άρθρο 1, παρ. 2 του π.δ./τος 151/1998 (ΦΕΚ Α' 116): «Διαδικασία ελέγχου, εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου», [Σχετικά βλ. και άρθρο 2 (Εξόφληση Χρηματικών Ενταλμάτων) - άρθρο 3 (Αρμόδια Όργανα και ευθύνες αυτών) και άρθρο 5 (Μεταβατικές και Τελικές Διατάξεις) του π.δ./τος 155/2013, ΦΕΚ-245 Α/7-11-13 – Ισχύς από 1-1-2014].

σε μια μόνο κατηγορία δαπάνης. Ενδεικτικά αναφέρεται η περικοπή ποσού συνολικής αξίας 903,4 χιλ. € στο Υπουργείο Υγείας κατά το έτος 2013, η οποία οφειλόταν κατά κύριο λόγο σε δαπάνες καταβολής αποζημιώσεων εφημεριών ιατρών του ΕΣΥ.

Από τη μελέτη των υπό επεξεργασία εκθέσεων οικ. ετών 2009 -2014, διαπιστώνεται ότι οι ΥΔΕ στα Υπουργεία διαπίστωσαν σωρεία παραβάσεων επί της κείμενης νομοθεσίας και η συμβολή τους στην περιστολή των δημοσίων δαπανών, αποδεικνύεται εξαιρετικά σημαντική.

Προς αυτή την κατεύθυνση έχουν πορευτεί και οι υπόλοιπες Υπηρεσίες του ΓΛΚ, το έργο των οποίων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί. Έπειτα επιχειρείται μια συνοπτική αξιολόγηση της δράσης των ως άνω φορέων προκειμένου να καταστεί εφικτή η αποτελεσματικότητα του έργου που επιτελούν.

Στον Πίνακα 4.2 παρατίθενται οι δαπάνες που έχουν απορριφθεί από τις Υπηρεσίες του ΓΛΚ, κατά την εξεταζόμενη περίοδο ανά φορέα ελέγχου, οι οποίοι υποαναλύονται σε αντίστοιχους τομείς ελέγχου και απαριθμούνται με τη λατινική αρίθμηση ως I, II, III, IV και V ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

Συγκεντρωτικά αποτελέσματα ελέγχου από τα όργανα και τις ελεγκτικές υπηρεσίες του ΓΛΚ κατά την περίοδο 2009-2014 (σε εκατ. €)

Τομείς Ελέγχου			2009	2010	2011	2012	2013	2014
I.1	ΥΔΕ στα Υπουργεία	Υπουργεία	48,7	9,6	21,4	24,8	39,8	31
2	ΥΔΕ στις έδρες αποκεντρωμένων Διοικήσεων	Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	-	-	-	2,9	2,6	2,6
	ΥΔΕ στους Νομούς & τις Νομαρχίες / Περιφέρειες	Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων	5,8	6,6	1,1			
3	ΥΔΕ στα ΝΠΔΔ & ΟΤΑ ά βαθμού	ΝΠΔΔ, περιλαμβανομένου και του Δ. Αθηναίων	5,6	1,3	0,8	1,7	0,4	0,1
4	ΥΔΕ στους Νομούς στις Νομαρχίες & τέως Νομ.Τομείς	Περιφέρειες	-	-	13,5	18,1	19	12,9
		Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις	11,7	18,9	-	-	-	-
		Υπηρεσίες Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (ΥΠΑΔ)	71,9	69,4	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ I(1+2+3+4)			143,7	105,8	36,8	47,5	61,8	46,6
II.	Ομάδες ελέγχου μισθοδοσίας	Μισθοδοσία προσωπικού	5	0,7	1,9	-	-	-
III.	Επιτροπή μεταφοράς οικοσυσκευών	Μεταφορά οικοσκευών πολιτικών (πλην διπλωματών) και στρατιωτ.	1	1,2	1,4	0,8	0,9	1
III.	Ε.Δ.Ε.Λ.	Επιχειρησιακά Προγράμματα, έργα συγχρηματοδοτούμενα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμ. Αλληλεγγύης και το ΕΣΠΑ	1,7	33,6	92,8	107,4	61,5	154,1
IV.	Δ/νσεις Ελέγχου Συντάξεων	Συντάξεις πολιτικών & στρατιωτικών συνταξιούχων	-	-	-	300,9	0,2	15,5
V.	Δ41/Γ'	Ταμείο Γενικού Προγράμματος «Αλληλεγγύη και Διαχείριση των Μεταναστευτικών Ροών Περιόδου 2007-2013»	-	0,03	0,1	0,2	35,8	-
ΣΥΝΟΛΟ (I+II+III+IV)			151,4	141,3	133	457,2	160,2	217,2

Επεξεργασία στοιχείων των Εκθέσεων επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών των οικ. ετών 2009-2014 (ΠΗΓΗ: ΥΠΟΙΚ/ΓΛΚ/Δ26-Δ/νη Συντονισμού & Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών διατάξεων).

Από τον ως άνω πίνακα διαπιστώνεται ότι το σύνολο των περικοπών που πραγματοποιήθηκαν από τις υπηρεσίες του Γ.Λ.Κ. κατά την περίοδο 2009 – 2014 ανήλθε στο ποσό των 1.260,3 εκατ. €.

Οι περικοπές δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στους ελεγχόμενους φορείς που υπάγονταν κατά την εξεταζόμενη περίοδο στην αρμοδιότητα ελέγχου των ΥΔΕ, ανήλθαν συνολικά στα 442,2 εκατ. €. Η συμβολή του έργου τους στην γενικότερη προσπάθεια για την εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης των δημοσίων δαπανών και την αποφυγή της σπατάλης δημόσιων πόρων κρίνεται ιδιαίτερα αξιόλογη.

Από την περαιτέρω μελέτη των στοιχείων του παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου των ΥΔΕ μειώνονται κατά μέσο όρο κατά 76,57 ποσοστιαίες μονάδες την περίοδο 2011-2014⁹⁶ σε σχέση με τις περικοπές των ετών 2009-2010⁹⁷. Αυτή η μείωση οφείλεται μεταξύ άλλων, κατά κύριο λόγο στην κατάργηση, με νόμο, του προληπτικού ελέγχου των ΥΠΑΔ από τις ΥΔΕ και την υπαγωγή τους στις αρμόδιες ΥΠΑΔ⁹⁸. Στην Έκθεση της ΓΔΔΕ του έτους 2011, επισημαίνονταν οι πιθανοί κίνδυνοι εμφάνισης φαινομένων παράτυπων και παράνομων ενεργειών λόγω της απουσίας του ελέγχου των εν λόγω δαπανών⁹⁹. Ωστόσο οι δαπάνες αυτές υπάγονται μέχρι και σήμερα (και έπειτα από την κατάργηση των Υ.Π.Α.Δ. και τη σύσταση του Ε.Ο.Π.Π.Υ.) στον προληπτικό έλεγχο που ασκείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Ελ.Συν., γεγονός το οποίο διασφαλίζει την ορθή και σύννομη εκταμίευση των δημόσιων πόρων που διατίθενται για τις ως άνω δαπάνες.

Από τον ως άνω πίνακα προκύπτει ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο ο έλεγχος των ΥΔΕ στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Α.Δ.) και στις Περιφερειακές Υπηρεσίες των Υπουργείων (Π.Υ.Υ.) επέφεραν περικοπές συνολικής αξίας 196,9 εκατ. € (κατά μέσο όρο στις Α.Δ. = 3,6 εκατ. € και στις Π.Υ.Υ. = 29,2 εκατ. €), στις Περιφέρειες συνολικής αξίας 63,5 εκατ. €, στα ΝΠΔΔ και στο Δ. Αθηναίων συνολικής αξίας 9,9 εκατ. €. Οι κυριότεροι λόγοι των ως άνω περικοπών αφορούσαν σε παραβάσεις, παρατυπίες και παρεκκλίσεις από τις ισχύουσες διατάξεις σχετικές με τις δαπάνες οδοιπορικών εξόδων, την καταβολή αποδοχών και πάσης φύσεως αποζημιώσεων, την εκτέλεση δικαστικών

⁹⁶ μ.ο. ετών 2011-2014 =48,18%

⁹⁷ μ.ο. 2009-2010 =124,75%

⁹⁸ Άρθρο 79, παρ. 11 του ν.3918/2011 (ΦΕΚ Α'31), «Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις».

⁹⁹ Έκθεση επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών οικ. έτους 2011, σελ 55.

αποφάσεων, τις επιδοτήσεις για την αγορά κατοικίας σε προβληματικές περιοχές, τις δαπάνες δημοσίων σχέσεων κ.ο.κ..

Οι έλεγχοι επί της νόμιμης, ή μη, καταβολής της μισθοδοσίας των δημοσίων υπαλλήλων, διαπίστωσαν σημαντικά ευρήματα σχετικά με την παραβίαση της ισχύουσας νομοθεσίας με αποτέλεσμα την περικοπή ύψους δαπανών συνολικής αξίας 7,6 εκατ. €, για τα έτη 2009 - 2011.

Οι έλεγχοι των δικαιολογητικών για τη μεταφορά οικοσκευών πολιτικών (πλην διπλωμάτων) και στρατιωτικών υπαλλήλων που μετακινούνται λόγω μετάθεσης, απόσπασης για εκτέλεση υπηρεσίας, ειδικής αποστολής ή εκπαίδευσης, από και προς το εξωτερικό που πραγματοποιήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΓΛΚ, επέφεραν περικοπές συνολικού ποσού αξίας 6,3 εκατ. €.

Σημαντική περικοπή δαπανών, ήτοι συνολικής αξίας 451,1 εκατ. €, πραγματοποιήθηκε από την ΕΔΕΛ, κατά τον έλεγχο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των συγχρηματοδοτούμενων έργων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, του Ταμείου Αλληλεγγύης και του ΕΣΠΑ. Σε γενικές γραμμές, απορρίφθηκαν μη επιλέξιμες και παράνομες δαπάνες στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Οι έλεγχοι επί της διαχείρισης του προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών»,¹⁰⁰ που υλοποιήθηκαν από την Δ.41¹⁰¹- Διεύθυνση Δημοσιονομικών Σχέσεων με Ε.Ε. και Διεθνείς Οργανισμούς, είχαν σαν αποτέλεσμα την περικοπή συνολικού ποσού αξίας 36,13 εκατ. €. Στο πλαίσιο αυτό προέκυψαν παρατυπίες λόγω μη τήρησης των κανόνων διοικητικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης και επιλεξιμότητας των δαπανών για έργα που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ένταξης υπηκόων Τρίτων Χωρών για την περίοδο 2006 έως 2013 (2008/435/ΕΚ.).

Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν από τις αρμόδιες Δ/νσεις συντάξεων είχαν σαν αποτέλεσμα την περικοπή ενός αξιοσημείωτου ποσού που αντιστοιχούσε στη μη νόμιμη καταβολή τους. Εν συνεχεία για τα έτη 2012-2014 επετεύχθη σημαντική

¹⁰⁰ Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την ομαλή προσαρμογή και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ελληνική επικράτεια (ΚΥΑ 25057/2008)

¹⁰¹ Η Διεύθυνση Δημοσιονομικών Σχέσεων με Ε.Ε. και Διεθνείς Οργανισμούς του Υπ.Οικ. είναι αρμόδια για τη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων για τις χρηματικές δοσοληψίες στην Ε.Ε. και τον έλεγχο στη διαχείριση κοινοτικών πόρων στη χώρα μας καθώς επίσης συμμετέχει στη διαδικασία κατάρτισης του Κοινοτικού Προϋπολογισμού. ΠΗΓΗ: *Κατάλογος με την συνοπτική καταγραφή των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών*. Διαθέσιμος στον Διαδικτυακό τόπο: www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Contact/documents_Contact/MAILS.pdf

εξοικονόμηση δημοσίων πόρων, και επήλθαν περικοπές συνολικού ποσού αξίας 316,6 εκατ. €. Μάλιστα κατά το έτος 2012 περικόπηκαν δαπάνες καταβολής συντάξεων 300,9 εκατ. €, καθόσον έκτοτε ο έλεγχος αξιοποίησε σημαντικά εργαλεία για τη διασταύρωση στοιχείων των συνταξιούχων, δια μέσου των πληροφοριών που αντλήθηκαν από τη βάση δεδομένων του TAXIS, της ΗΔΙΚΑ Α.Ε.¹⁰² και των στοιχείων του ΑΜΚΑ και του ΑΦΜ των ελεγχόμενων. Από την επεξεργασία των ως άνω δεδομένων διαπιστώθηκαν κατά κύριο λόγο περιπτώσεις καταβολής συντάξεων σε αποθανόντες και σε άτομα που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις θεμελίωσης σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας .

Εκ των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι οι διενεργούμενοι δημοσιονομικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και τα ελεγκτικά όργανα του Γ.Λ.Κ., συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στη θωράκιση των δημοσίων δαπανών και στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της δημόσιας διαχείρισης ελέγχους. Η συμβολή τους, δεν περιορίζεται μόνο στην εξοικονόμηση περίπου 1,26 δις € κατά την εξεταζόμενη περίοδο από τον Τακτικό Προϋπολογισμό αλλά πρέπει να συνεκτιμηθεί το γεγονός του ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος συνεισφέρει στη μεταφορά τεχνογνωσίας και στην ενίσχυση του βαθμού συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο. Επίσης, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι ο έλεγχος, σε όλες τις εκφάνσεις του, λειτουργεί αποτρεπτικά προς τους ελεγχόμενους και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην επανάληψη όμοιων προβλημάτων στο προσεχές μέλλον.

¹⁰² Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετ. www.idika.gr/

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2009 - 2014.

Το Ελ.Συν αποτελεί ένα από τα αρχαιότερα θεσμικά όργανα του Κράτους και επιτελεί σπουδαίο έργο στη δημοσιονομική διαχείριση των δημοσίων δαπανών από το 1833 μέχρι και σήμερα. Με αφετηρία τη δικαστική του φύση, την αξιοπιστία του και την ποιότητα των εργασιών του, συνεισφέρει σημαντικά στην εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης και στην προστασία του δημόσιου πλούτου της χώρας.

Στη κρίσιμη οικονομική περίοδο που διανύει η χώρα μας, η οποία αναλύθηκε διεξοδικά στο δεύτερο και στο τρίτο κεφάλαιο της παρούσης, ο ρόλος που διαδραματίζει πλέον το Ελ.Συν. ως ανώτατος εξωτερικός ελεγκτής της δημοσιονομικής διαχείρισης του Κράτους κρίνεται σημαντικότερος από ποτέ. Στη γενικότερη προσπάθεια της χώρας για την εξυγίανση των δημοσιονομικών μεγεθών, το ελεγκτικό έργο του Ελ.Συν. επιφορτίζεται με τη ανάγκη περαιτέρω περιφρούρησης των δημοσίου πλούτου, και την αποτροπή εμφάνισης υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων που οφείλονται στην εκταμίευση πιστώσεων του κρατικού Προϋπολογισμού λόγω πλημμελών ή παράνομων δραστηριοτήτων της δημόσιας διοίκησης.

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται η παρουσίαση της αποτελεσματικότητας του έργου του Ελ.Συν. κατά την περίοδο της κρίσης και συγκεκριμένα για την περίοδο ετών 2009 -2014. Εν πρώτοις περιγράφονται τα όργανα διεξαγωγής του ελέγχου, το πεδίο και το αντικείμενο δραστηριοποίησής τους, ενώ στη συνέχεια παρατίθεται το σύνολο των περικοπών επί των δημοσίων δαπανών που διενεργήθηκαν κατά την ως άνω περίοδο από το Ελ. Συν.

5.1 Πεδίο δραστηριοποίησης φορέων άσκησης δημοσιονομικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην ενότητα του πρώτου κεφαλαίου το Ελ. Συν. είναι άρρηκτα συνυφασμένο με αρμοδιότητες που είναι αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία της δημόσιας διακυβέρνησης, οι οποίες παρέχονται δαμιλώς από το Σύνταγμα. Περαιτέρω το εύρος των αρμοδιοτήτων του περιγράφονται αναλυτικά στις πρόσφατες διατάξεις που κυρώθηκαν με το νόμο 4129/2013. [Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. σχ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Α1, Α2].

Οι αρμοδιότητες του Ελ. Συν., ως ανώτατου δημοσιολογιστικού δικαστηρίου, κατηγοριοποιούνται σε ελεγκτικές, γνωμοδοτικές και δικαιοδοτικές και επιτελούνται από τους Δικαστικούς σχηματισμούς (δικαστικούς λειτουργούς) και τις Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελ.Συν. (δικαστικούς υπαλλήλους). Προς χάριν εκπλήρωσης των σκοπών της παρούσης εργασίας η έρευνα περιορίζεται στις ελεγκτικές και μόνο αρμοδιότητες του Ελ. Συν και όχι στις υπόλοιπες αρμοδιότητες οι οποίες εν προκειμένω δεν εξυπηρετούν την παρούσα ανάλυση.

Στο Διάγραμμα 5.1 απεικονίζεται συνοπτικά η οργανωτική δομή του Ελ.Συν και τα όργανα που εμπλέκονται στην άσκηση του δημοσιονομικού ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, το έργο των οποίων αποτελεί αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1

Συνοπτική Οργανωτική Δομή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Ελ. Συν.

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Δεδομένων από τον διαδικτυακό τόπο: <https://www.elsyn.gr/>

Όπως ήδη αναφέρθηκε το Ελ.Συν αποτελεί κατά βάση Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο διενεργεί δικαστικό και δημοσιονομικό έλεγχο. Στο ως άνω διάγραμμα απεικονίζεται σχηματικά ακριβώς αυτή η διττή φύση του Ελ.Συν. Η οργανωτική δομή και τα όργανα που απαρτίζουν τον ελεγκτικό μηχανισμό του Ελ.Συν. αποτελείται από δικαστικούς λειτουργούς και δικαστικούς υπαλλήλους που συνεπικουρούν στην άσκηση των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του. Ο δικαστικός έλεγχος του Ελ.Συν ασκείται από την Ολομέλεια, τον Γενικό Επίτροπο Επικρατείας και τα δικαστικά Τμήματα και Κλιμάκια Ελέγχου και ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις οργανικές διατάξεις του Ελ.Συν.

Οι Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελ.Συν. απαρτίζονται από δικαστικούς υπαλλήλους που διενεργούν προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο, υπό την εποπτεία και την καθοδήγηση των τριών (3) Υπηρεσιών Συντονιστών Επιτρόπων. Το ως άνω απεικονιζόμενο πλέγμα του ελεγκτικού μηχανισμού του Ελ.Συν. προσανατολίζεται από κοινού προς (α) την ανεύρεση των δυσχερειών που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του κράτους και (β) την θεραπεία των αδυναμιών της δημόσιας διαχείρισης σύμφωνα με τις αρχές του Κράτους δικαίου προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. [Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την οργανωτική δομή των Υπηρεσιών Επιτρόπου Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ1]

Στο πλαίσιο ανάλυσης του ελεγκτικού έργου του Ελ.Συν. που εξειδικεύεται στον έλεγχο των δημοσίων δαπανών και της διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, κρίνεται χρήσιμη η εν συντομία περιγραφή των σημαντικότερων ασκούμενων μορφών δημοσιονομικών ελέγχων από το Ελ. Συν., ως ακολούθως:

➤ *Προληπτικός Έλεγχος Δαπανών*¹⁰³ / *Pre-audit*, ο οποίος θεσμοθετήθηκε με το ΣΙΒ /1852 (ΦΕΚ Α'60) «Περί Διοικήσεως των δημοσίων εσόδων και εξόδων και περί Δημοσίου Λογιστικού του Κράτους»¹⁰⁴. Κύριο χαρακτηριστικό του ως άνω ελέγχου είναι το ότι η πραγματοποίησή του λαμβάνει χώρα πριν από την εξόφληση της εκάστοτε δαπάνης, προκειμένου να παρεμποδίζεται η μη σύννομη πληρωμή τους και τοιουτοτρόπως διασφαλίζεται η ορθή διαχείριση των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού (πριν την εκταμίευση δημόσιου χρήματος). Κατά αυτόν τον τρόπο καθίσταται εφικτή (α) η διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, καθόσον ο έλεγχος διενεργείται με αμεροληψία και αξιοπιστία από δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι λειτουργούν ανεξάρτητα από την εκτελεστική εξουσία, (β) η ασφάλεια των συναλλαγών, διότι οι πάσης φύσεως συμβαλλόμενοι με το Δημόσιο δεν αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο μη είσπραξης των οφειλομένων ποσών,¹⁰⁵ (γ) η προστασία των διατακτών

¹⁰³ Αποτελεί το λεγόμενο δικαστικό έλεγχο και δεν πρέπει να συγχέεται με τον έλεγχο που ασκείται από τους Υπουργούς και τον Κοινοβουλευτικό έλεγχο που ασκείται από την εκτελεστική εξουσία.

¹⁰⁴ Στην πραγματικότητα, ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών του κράτους ανατέθηκε και τελικά διενεργήθηκε από το Ελ.Συν. με το ν.ΑΥΟΖ'28.5/3.6.1887 «Περί της Υπηρεσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου». ΠΗΓΗ: *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, σελ.57

¹⁰⁵ Σε περίπτωση απόρριψης μιας δαπάνης από το Ελ.Συν. οι πάσης φύσεως συμβαλλόμενοι με το δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., έχουν την ευχέρεια είσπραξης του αντίτιμου των παρεχόμενων υπηρεσιών νομιμοτόκως, από τα τακτικά δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού του Αστικού Κώδικα. ΠΗΓΗ: *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, σελ.59

από καταλογισμούς, δεδομένου ότι σε περίπτωση διαπίστωσης παράνομης ενέργειας από το Ελ.Συν. απλά περικόπτεται η δαπάνη και δεν επωμίζονται τις δυσμενείς συνέπειες που ορίζονται από τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού περί καταλογισμού δημόσιων υπολόγων.

Ο προληπτικός έλεγχος ασκείται στις δαπάνες του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ και Ν.Π.Ι.Δ¹⁰⁶ καθώς και των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων τους, που υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχό του Ελ.Συν. με ειδική διάταξη νόμου. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι από το πεδίο του προληπτικού ελέγχου εξαιρούνται οι δαπάνες τακτικής μισθοδοσίας και συντάξεων δημόσιων υπαλλήλων και διάφορων παγίων εξόδων του δημοσίου,¹⁰⁷ και μάλιστα εκτιμάται ότι οι εν λόγω δαπάνες ξεπερνούν κατά το ήμισυ περίπου των δαπανών που ελέγχονται από το Ελ. Συν.¹⁰⁸

Ωστόσο σημαντικές αλλαγές ως προς το εύρος του προληπτικού ελέγχου επήλθαν με τις διατάξεις του π.δ./τος 136/2011(ΦΕΚ Α'267) έτσι όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 87/2014 (ΦΕΚ Α'131) και την παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4075/2012 (ΦΕΚ Α'89) [Βλ. σχετικά ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.2]. Υπογραμμίζεται ότι με την παρ. 10, του άρθρου 10 του ν.4337/2015 (ΦΕΚ Α'129) καταργείται ο προληπτικός έλεγχος και αντικαταστάθηκε το άρθρο 31 του ν. 4270/2014 ως εξής: «Από 1.1.2017, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013 (Α'52), δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες του Κράτους. Από 1.1.2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των προαναφερόμενων λοιπών νομικών προσώπων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατόπιν γνώμης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.». Η επέμβαση αυτή της εκτελεστικής εξουσίας στις αρμοδιότητες ενός εκ των τριών Ανώτατων Δικαστηρίων της χώρας, οι οποίες ορίζονται δαμνώς από το Σύνταγμα, προκάλεσε ποικίλες

¹⁰⁶ Όπως προβλέφθηκε με την ψήφιση της συνταγματικής αναθεώρησης τον Απρίλιο του 2001

¹⁰⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν.2362/1995 προβλέπεται ότι: «...με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται έπειτα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι σταθερές και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπάνες, που εξαιρούνται από την άσκηση ελέγχου των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και πληρώνονται με άλλους τίτλους πληρωμής, υποκείμενες στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου»

¹⁰⁸ ΠΗΓΗ: Μηλιώνης Ν.Α., (2012α), σελ.162-163

αντιδράσεις.¹⁰⁹ Σύμφωνα με το από 14/10/2015 ψήφισμα της Ένωσης Δικαστικών Λειτουργών του Ελεγκτικού Συνεδρίου: « ... Με την υιοθετούμενη ρύθμιση παραβιάζεται ευθέως η διάταξη του άρθρου 98 του Συντάγματος που κατοχυρώνει αδιαστίκτως τον προληπτικό έλεγχο στις δαπάνες των ανωτέρω φορέων. Επισημαίνεται ότι το μέτρο της κατάργησης του προληπτικού ελέγχου όχι μόνο είναι αμφίβολης σκοπιμότητας ως προς την οικονομική αποτελεσματικότητά του, αλλά αντιθέτως θέτει σε διακινδύνευση το στόχο της πάταξης της διαφθοράς και αποτροπής της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος, η εκ των υστέρων ανάκτηση του οποίου έχει αποδειχθεί εξαιρετικά δυσχερής. Επίσης, η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου ακυρώνει την αποτρεπτική λειτουργία του ελεγκτικού μηχανισμού στη διενέργεια παράνομων δαπανών και εκθέτει τους υπολόγους και τους διατάκτες σε κίνδυνο καταλογισμού». Εν τούτοις, ακόμη και σήμερα το ζήτημα αυτό αποτελεί βασικό θέμα συζητήσεων μεταξύ του Ελ. Συν. και του Υπ.Οικ.¹¹⁰ και δεν έχει αποσαφηνιστεί πλήρως αν τελικά θα ισχύσει η από 1.1.2017 κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δημοσίων δαπανών από το Ελ.Συν. [Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετικά ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ3].

➤ **Προληπτικός έλεγχος δημοσίων συμβάσεων σημαντικής οικονομικής αξίας (προσυμβατικός έλεγχος)**, προβλέπεται από το ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α'88), και το άρθρο 98 του Συντάγματος. Η διενέργειά του λαμβάνει χώρα όχι μόνο πριν από την εξόφληση της δαπάνης αλλά και πριν την σύναψη συμβάσεων προμήθειας αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης δημόσιων έργων σημαντικού οικονομικού αντικειμένου.

Ο έλεγχος των σχεδίων των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας που συνάπτει το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τα νομικά πρόσωπα που εξομοιώνονται με αυτό (ήτοι τις δημοτικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ), διενεργείται εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α) της εκάστοτε δαπάνης ξεπερνά το κατά περίπτωση τιθέμενο όριο, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

¹⁰⁹ Βλ. σχετικά το Πρακτικό της 19^{ης} Γενικής Συνεδρίασεως της Ολομέλειας του Ελ.Συν. στις 14/10/2015. [Διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <http://dikastis.blogspot.gr/2015/10/14102015.html>], καθώς επίσης και το ψήφισμα της Ένωσης Δικαστικών Λειτουργών του Ελ. Συν. [Διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.protothema.gr/greece/article/518431/diamarturia-elegtikou-sunedriou-stin-igesia-tou-upourgeiou-dikaiosunis/>].

¹¹⁰ Το ζήτημα αυτό απασχολεί και το Υπ.Οικ. καθόσον όπως ήδη αναφέρθηκε στο πρώτο κεφάλαιο της παρουσίασης, με το άρθρο 168 του ν.4270/2014 το Υπ.Οικ. αναλαμβάνει την αρμοδιότητα του εσωτερικού ελέγχου των δημοσίων φορέων και ακολούθως με τα οριζόμενα στη παρ. 24, του άρθρου 10 του ν.4337/2015, μέχρι την 1.1.2017 οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) και τα Ειδικά Λογιστήρια μετονομάζονται σε Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) και αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες, που αναλυτικά περιγράφονται σε αυτό. Εν ολίγοις, οι αρμοδιότητές τους θα περιέλθουν σταδιακά (μέχρι την 1.1.2017) στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ενώ οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου τους θα αναλάβουν πλέον τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1

Όρια προϋπολογισθείσας αξίας δαπανών υποχρεωτικής διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου από το Ελ.Συν.

Ελεγχόμενοι Φορείς	Δημόσιο, Ν.Π.Π.Δ., Δημόσιες Επιχειρήσεις ¹	Ο.Τ.Α., Νομικά Πρόσωπα Ο.Τ.Α. ²	Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα ³
Υπηρεσία Επιτρόπου	500.000 - 1.000.000€	200.000€ - 500.000€	
Αρμόδιο Κλιμάκιο Ελ.Συν.	> 1.000.000€	>500.000€	>10.000.000€

Επεξεργασία νομοθετικών διατάξεων περί προσυμβατικού ελέγχου

Σημείωση:

¹ Άρθρο 35 του ν.4129/2013 και υποπαρ. Γ1 του άρθρου 1ου του ν.4254/2014

² Άρθρο 278 του ν.3852/2010 και άρθρο 9 του ν.4071/2012

³ Άρθρο 35 του ν.4129/2013 και άρθρο 73 του ν. 4146/2013

Ο Πίνακας 5.1 αποτυπώνει συνοπτικά τα όρια της προϋπολογιζόμενης δαπάνης, με βάση την οποία διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας σύμβασης, πριν από τη σύναψή της, από τα αρμόδια όργανα του Ελ.Συν.. Συγκεκριμένα, τα σχετικά όρια που τίθενται για το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 35 του ν.4129/2013, έτσι όπως τροποποιήθηκε με την περ. 1 της υποπαρ. Γ1 του άρθρου 1^{ου} του ν.4254/2014 (ΦΕΚ Α'85) και ορίζεται ότι: «Στις κατηγορίες συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου, που συνάπτονται από το Δημόσιο και τα υπαγόμενα σε προληπτικό έλεγχο δαπανών Ν.Π.Δ.Δ., η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ και μέχρι το όριο του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των φορέων αυτών». Αντίστοιχα, σε περίπτωση που η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης των ιδίων ως άνω φορέων ξεπερνά το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000), διενεργείται υποχρεωτικά προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας, από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελ.Συν.

Τα όρια που τίθενται για τους Ο.Τ.Α. και τις δημοτικές επιχειρήσεις θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 278 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87), έτσι όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2, του άρθρου 9 του ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α'85) στο οποίο

διαλαμβάνονται τα εξής: «Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ποσού άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους.» Αντίστοιχα σε περίπτωση που η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης των ιδίων ως άνω φορέων ξεπερνά το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000€), διενεργείται υποχρεωτικά προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας, από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελ.Συν¹¹¹.

Οι συμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. και οι προγραμματικές συμβάσεις υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο μόνον εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία τους υπερβαίνει το ποσό των δέκα εκατομμυρίων ευρώ (10.000.000€), και ασκείται αποκλειστικά από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελ.Συν.¹¹²

➤ **Κατασταλτικός Έλεγχος Δαπανών¹¹³/ Post-audit**, ο οποίος προβλέπεται από το άρθρο 15 του π.δ./τος 774/1980 (ΦΕΚ Α'189) και το άρθρο 98 του Συντάγματος. Κύριο χαρακτηριστικό του ως άνω ελέγχου είναι το ότι η πραγματοποίησή του, εκτελείται έπειτα από την πραγματοποίηση της εκάστοτε δαπάνης προκειμένου να διασφαλιστεί η κανονική και ορθή διαχείριση των δημοσίων δαπανών από τους δημόσιους υπολόγους. Αντικείμενο του κατασταλτικού ελέγχου αποτελεί ο έλεγχος της κανονικότητας και της νομιμότητας των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, των απολογισμών των ΟΤΑ και των άλλων ΝΠΔΔ, εφόσον έχουν ελεγχθεί προληπτικά, ενώ εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφύομενα ζητήματα νομιμότητας των πράξεων της Διοίκησης που σχετίζονται με τη δαπάνη καθώς και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών ή ειδικών λογαριασμών.¹¹⁴ Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο επιτυγχάνεται η ανεύρεση

¹¹¹ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 του π.δ./τος 774/1980.

¹¹² Άρθρο 35 του ν. 4129/2013 έτσι όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του αρθ. 73 του ν. 4146/2013, (ΦΕΚ Α'90) Υπογραμμίζεται ότι η ως άνω νομοθεσία περί προσυμβατικού ελέγχου των δαπανών παρέχει τη δυνατότητα στους ελεγχόμενους φορείς, όπως υποβάλλουν δικαιολογητικά προς έλεγχο για τα επιμέρους στάδια κατάρτισης της σύμβασης, ήτοι σε οποιοδήποτε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας.

¹¹³ Αποτελεί το λεγόμενο δικαστικό έλεγχο και δεν πρέπει να συγχέεται με τον έλεγχο που ασκείται από τους Υπουργούς και τον Κοινοβουλευτικό έλεγχο που ασκείται από την εκτελεστική εξουσία. Επίσης περιλαμβάνεται στις απαραίτητες αρμοδιότητες του κάθε Ανώτατου Ελεγκτικού Ιδρύματος, ανεξαρτήτως της ύπαρξης προληπτικού ελέγχου ή μη. (Βλ. σχετ. ISSAI I, I General).

¹¹⁴ Σχετικά βλ. άρθρο 151, του π.δ./τος 1225/1981 (ΦΕΚ Α' 304).

περιπτώσεων μη νόμιμης ή μη κανονικής εκταμίευσης δημόσιου χρήματος και η αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας μέσω του καταλογισμού του υπολόγου με το αντίστοιχο ποσό του σχετικού ελλείμματος.

Η προειρημένη περιγραφή αφορά στην κλασσική μορφή του κατασταλτικού ελέγχου, ωστόσο το Ελ.Συν. δε θα μπορούσε να αποστασιοποιηθεί από τα διεθνή ελεγκτικά ρεύματα και προχώρησε προς τη βελτίωση του συστήματος του κατασταλτικού ελέγχου ακολουθώντας την σύγχρονη ελεγκτική μεθοδολογία με βάση τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα του INTOSAI¹¹⁵. Στα πρώτα δειλά βήματά του προς την κατεύθυνση αυτή και με τη μεταλαμπάδευση της εμπειρίας των άλλων Ευρωπαϊκών Ελ.Συν. διενέργησε το έτος 2012 για πρώτη φορά - και εξακολουθεί έως και σήμερα - στοχευμένους ελέγχους σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμά του που εκπονεί η Ολομέλειά του.

Τα ως άνω περιγραφόμενα είδη ελέγχου αφορούν στις πλέον σημαντικότερες και συνήθεις αρμοδιότητες του Ελ.Συν., ωστόσο επισημαίνεται ότι το Ελ. Συν. προβαίνει και σε άλλα πεδία ελέγχου (όπως λ.χ. ειδικός έλεγχος κατά προτεραιότητα επί των λογαριασμών των Ο.Τ.Α., έλεγχος πόθεν έσχες της περιουσιακής κατάστασης των δημοσίων λειτουργών, ενώ εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφερόμενα ζητήματα νομιμότητας των πράξεων της διοίκησης που σχετίζονται με την επίμαχη δαπάνη κ.ο.κ.) τα οποία αφορούν σε ειδικές διατάξεις νόμων και δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσης καθώς δεν υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα ποσοτικά στατιστικά στοιχεία προς περαιτέρω επεξεργασία.

Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του προληπτικού και του κατασταλτικού ελέγχου των δαπανών του δημοσίου, αλλά και του έργου των δικαστικών σχηματισμών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

¹¹⁵ Άρθρο 80,81 του ν.4055/2012 (ΦΕΚ Α'51)

5.2 Η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επί του ελέγχου των δημοσίων δαπανών.

Το ελεγκτικό έργο του Ελ.Συν., επιτελείται από τους καθ' ύλη αρμόδιους δικαστικούς σχηματισμούς και από τις Υπηρεσίες Επιτρόπων, έτσι όπως κατανέμονται ανά την επικράτεια, σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις του και τις αποφάσεις της Ολομέλειας.

Οι συσταθείσες Υπηρεσίες Επιτρόπων στα Υπουργεία, στα Ν.Π.Δ.Δ, στους Ο.Τ.Α και στους πρώην Νομούς της Ελλάδος, απασχολούνται με τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο των δαπανών των φορέων που υπάγονται στην καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδιότητα τους [Σχετικές πληροφορίες για την κατανομή των Υπηρεσιών του Ελ.Συν. ανά την Επικράτεια βλ. Παράτημα Ε1]. Εν τούτοις, η παρούσα ανάλυση εμβαθύνει στην αποτελεσματικότητα¹¹⁶ δαπανών των ελεγχόμενων φορέων που επιβαρύνουν τον Τακτικό Προϋπολογισμό και τον Προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.).

Η στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων του έργου των Υπηρεσιών του Ελ.Συν., βασίστηκε στις Ετήσιες Εκθέσεις πεπραγμένων του Ελ.Συν, και στις Διαδηλώσεις των οικονομικών ετών 2009 – 2014. Για την αποφυγή οποιονδήποτε στρεβλώσεων κατά την ανάγνωση των δεδομένων της ανάλυσης των αποτελεσμάτων του ελέγχου, επισημαίνεται ότι μέχρι τη σύνταξη της παρούσης, δεν είχαν ακόμη δημοσιευτεί οι αντίστοιχες ως άνω Εκθέσεις για τα οικονομικά έτη 2013-2014¹¹⁷. Εν τούτοις, η συγκέντρωση των συνολικών στοιχείων και πληροφοριών για τα έτη αυτά κατέστη εξαιρετικά δυσχερές και η ανάλυση που ακολουθεί διεξήχθη βάσει προσωρινών πρωτογενών στοιχείων που αντλήθηκαν από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου, και η επεξεργασία τους διεξήχθη από τη συγγραφέα. Επειδή η δημοσίευση των ως άνω στοιχείων δεν επιτρέπεται πριν την παρουσίασή τους στο Κοινοβούλιο και

¹¹⁶ Άρθρο 100, του ν.4270/2014: «1. Χρηματικό Ένταλμα Προπληρωμής (Χ.Ε.Π.), είναι το χρηματικό ένταλμα με το οποίο προκαταβάλλεται χρηματικό ποσό σε οριζόμενο υπόλογο, ο οποίος αποδίδει λογαριασμό σε τακτή προθεσμία με την υποβολή των νόμιμων δικαιολογητικών.2. Επιτρέπεται η έκδοση Χ.Ε.Π., μετά από αιτιολογημένη απόφαση, για πραγματοποίηση δαπανών, που λόγω της φύσεώς τους ή λόγω επείγουσας υπηρεσιακής ανάγκης, είναι δυσχερές η τήρηση των διατυπώσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις για τη δικαιολόγηση τους, καθώς και μικροδαπανών, χωρίς αιτιολόγηση, μέχρι του ύψους των επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ κατά Κ.Α.Ε., ετησίως. Το ποσό αυτό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών». Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σχετ. τα άρθρα 100-104 του ίδιου ως άνω νόμου.

¹¹⁷ Οι Ετήσιες Εκθέσεις για τα έτη 2009-2012, είναι διαθέσιμες στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του Ελ.Συν., <https://www.elsyn.gr/>

στα Μ.Μ.Ε., καθώς και της έκδοσής τους σε Φ.Ε.Κ., η στατιστική επεξεργασία περιορίζεται στην παρουσίαση συγκεντρωτικών αριθμητικών στοιχείων επί της αξίας των μη εξοφληθέντων δαπανών.

Για τους ίδιους ως άνω λόγους, και επειδή δεν υπήρχαν στατιστικά στοιχεία αποτιμώμενα σε χρηματικές αξίες δεν ήταν ευχερής η ακριβής και ορθή ενσωμάτωση του συνόλου των απορριφθεισών δαπανών του κατασταλτικού ελέγχου λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, και εν συνεχεία η ανάλυση που ακολουθεί περιορίζεται, όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, στην καταγραφή της αποτελεσματικότητας του προληπτικού ελέγχου της δημοσιονομικής διαχείρισης των δημοσίων δαπανών, καθώς επίσης και του κατασταλτικού ελέγχου των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

Στον πίνακα που ακολουθεί, απεικονίζεται η συνολική αξία των μη νόμιμων δαπανών που υποβλήθηκαν προς έλεγχο από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ, τους Ο.Τ.Α α΄ και β΄ βαθμού, στο πλαίσιο άσκησης του προληπτικού ελέγχου δαπανών, για τη χρονική περίοδο 2009-2014, ως εξής :

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2

Συγκεντρωτικά αποτελέσματα προληπτικού ελέγχου δαπανών,
κατά την περίοδο 2009-2014

ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΤΑΚΤΙΚΟΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ)	Ν.Π.Δ.Δ.	ΟΤΑ Α΄ & Β΄ ΒΑΘΜΟΥ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	505.296.206,53 €	113.525.439,29 €	32.979,66 €	38.904.569,59 €	657.759.195,07 €
2010	56.881.517,00 €	42.337.032,00 €	926,00 €	47.278.579,00 €	146.498.054,00 €
2011	10.548.915,17 €	80.576.429,00 €	1.000,00 €	43.478.906,89 €	134.605.251,06 €
2012	91.659.164,00 €	51.346.057,73 €	154.441,38 €	31.814.074,99 €	174.973.738,10 €
2013	26.780.958,44 €	74.228.576,88 €	25.748.957,04 €	2.215,31 €	126.760.707,67 €
2014	82.222.388,51 €	43.568.432,16 €	24.822.880,90 €	1.170.499,54 €	151.784.201,11 €
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΝΟΜΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	773.389.149,65 €	405.581.967,06 €	50.761.184,98 €	162.648.845,32 €	1.392.381.147,01 €

Επεξεργασία Ετήσιων Εκθέσεων ετών 2009-2012 και στοιχείων Υπηρεσιών Επιτρόπων ετών 2013-2014

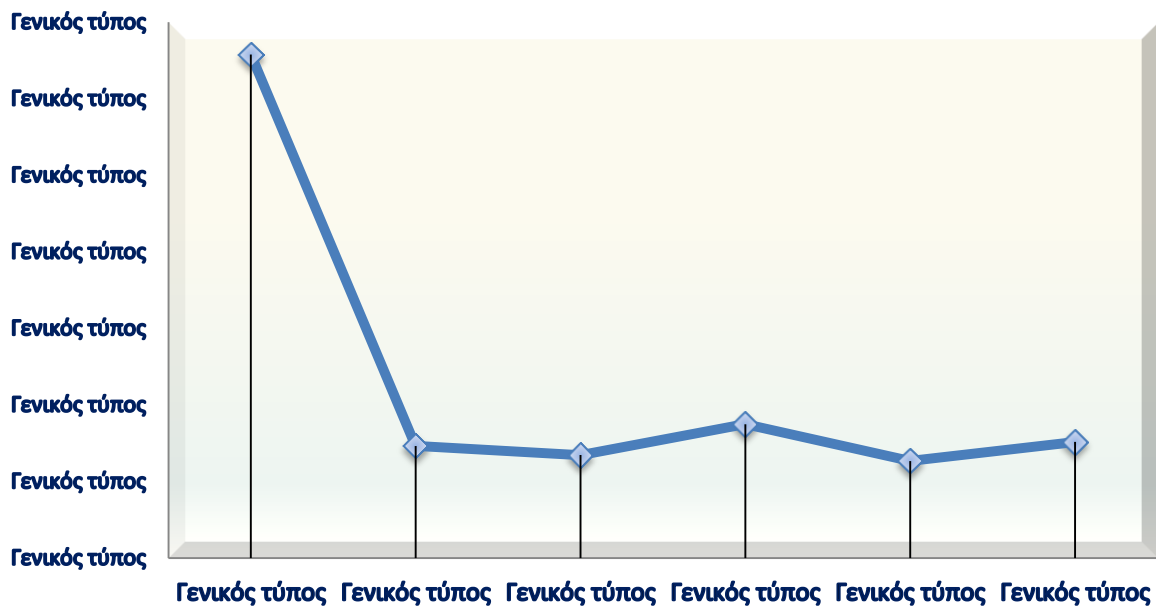
Από τον Πίνακα 5.2 προκύπτει ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο το σύνολο των μη νόμιμων δαπανών που απορρίφθηκαν από το Ελ.Συν., ανήλθε περίπου στα 1,39 δις €¹¹⁸ και περικόπηκαν σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο δαπάνες συνολικής αξίας 232 εκατ. €. Συγκεκριμένα, κατά τον προληπτικό έλεγχο δαπανών διαπιστώνεται ότι στο Δημόσιο επήλθαν περικοπές δαπανών συνολικής αξίας 773,4 εκατ. €, στα Ν.Π.Δ.Δ. συνολικής αξίας 405,5 εκατ. €, στους Ο.Τ.Α. συνολικής αξίας 50,7 εκατ. € και κατά τον έλεγχο των ειδικών λογαριασμών συνολικής αξίας 162,6 εκατ. €.

Οι κυριότεροι λόγοι απόρριψης των ως άνω δαπανών αφορούσαν σε παραβάσεις και παρεκκλίσεις επί της ισχύουσας νομοθεσίας περί εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων εκτέλεσης έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, περί αποζημιώσεων και απολαβών προσώπων μισθοδοτούμενων από το δημόσιο, περί εσφαλμένης εκκαθάρισης και ενταλματοποίησης ποσών μεγαλύτερων από τα πραγματικά οφειλόμενα, λόγω λανθασμένου υπολογισμού ή ποσών που είχαν πληρωθεί με προηγούμενα χρηματικά εντάλματα κ.ο.κ.

Στο δημόσιο και στα Ν.Π.Δ.Δ πραγματοποιήθηκαν οι σημαντικότερες (από οικονομική άποψη) περικοπές κατά το έτος 2009, ήτοι συνολικής αξίας 505,3 εκατ. €, (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 65% επί του συνόλου των περικοπών) και 113,5 εκατ. € (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 28% επί του συνόλου) αντίστοιχα, ενώ στους Ο.Τ.Α. κατά το έτος 2013 όπου πραγματοποιήθηκαν περικοπές συνολική αξίας 25,7 εκατ. € (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 50% επί του συνόλου) και στους ειδικούς λογαριασμούς κατά το έτος 2010 συνολικής αξίας 47,2 εκατ. € (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 30% επί του συνόλου).

Σημαντικές διαπιστώσεις προκύπτουν επίσης, με τη βοήθεια του ακόλουθου διαγράμματος, όπου απεικονίζονται γραφικά οι διακυμάνσεις των απορριφθεισών δαπανών, στους ως άνω φορείς, σε ετήσια βάση, ως εξής:

¹¹⁸ Πολλές από τις μη νόμιμες αυτές δαπάνες είναι πάγιου χαρακτήρα (μισθοί, επιδόματα, πρόσθετες αμοιβές κ.λπ.), δηλαδή δαπάνες επαναλαμβανόμενες σε τακτά, συνήθως, χρονικά διαστήματα, και μεταφερόμενες και στα επόμενα οικονομικά έτη και συνεπώς το πραγματικό ύψος των μη νόμιμων δαπανών, σε ετήσια βάση, είναι πολύ μεγαλύτερο. Στις ως άνω δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες που χαρακτηρίζονται σταθερές και διαρκείς ή περιοδικού χαρακτήρα, οι οποίες πληρώνονται από τις Δ.Ο.Υ. ή από το Διατραπεζικό Σύστημα με άλλους τίτλους πληρωμής (καταστάσεις ή πίνακες) που καθορίζονται με νόμο ή ειδική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (άρθρ. 28 παρ. 3 του ν. 2362/1995) και ελέγχονται κατασταλτικά από το Ελεγκτικό Συνέδριο. ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση Ελ.Συν. οικ. έτους 2009, σελ. 17-18.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2

Εξελικτική πορεία απορριφθεισών δαπανών κατά την περίοδο 2009-2014
Επεξεργασία Ετήσιων Εκθέσεων ετών 2009-2012 και στοιχείων Υπηρεσιών Επιτρόπων ετών 2013-2014

Από το ως άνω διάγραμμα διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερης αξίας μέρος δημοσίων δαπανών περικόπηκε κατά το έτος 2009, και ανήλθε στα 657,7 εκατ. €, τα οποία αντιστοιχούν στο ποσοστό του 47,24% επί του συνόλου των περικοπών για τα έτη 2009-2014, ενώ ακολουθεί το έτος 2012, όπου απορρίφθηκαν δαπάνες συνολικής αξίας περίπου 175 εκατ. € (σε ποσοστό 12,57% επί του συνόλου). Τα υπόλοιπα έτη η συνολική αξία των περικοπών ανήλθε περίπου στα ίδια επίπεδα και κινήθηκε κατά μέσο όρο σε ετήσια βάση, στα 140 εκατ. € (κατά μέσο όρο στο 10% ετησίως επί του συνόλου των περικοπών). Αντιστοίχως, το μικρότερης αξίας τμήμα των δαπανών περικόπηκε το έτος 2013 και ανήλθε στα 126,7 εκατ. €.

Η εμφανής αυτή περικοπή δαπανών κατά το έτος 2009, δύναται να εξηγηθεί από τη συνδυαστική μελέτη των παρατηρήσεων της Ετησίας Έκθεσης, της Διαδήλωσης και του Απολογισμού του οικ. έτους 2009. Ωστόσο κύρια αιτία της εμφανούς διαφοροποίησης, ως προς το ύψος των απορριφθεισών δαπανών, κατά το έτος 2009 οφείλεται κυρίως στον καθορισμό ορίων διεξαγωγής προληπτικού ελέγχου των δαπανών από το Ελ.Συν. και της εν συνεχεία εξαίρεσης ενός αξιοσημείωτου αριθμού και είδους συναλλαγών από τον έλεγχο.¹¹⁹ Επίσης, κατά το έτος 2009, όπως άλλωστε ήδη αναφέρθηκε στο τρίτο κεφάλαιο της παρούσης, οι δημόσιες δαπάνες σε

¹¹⁹ Σχετ. Βλ. Πρακτικά της 28^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2011.

ονομαστικές τιμές ήταν ιδιαίτερα αυξημένες σε σχέση με τα επόμενα έτη και εν συνεπεία το αντικείμενο ελέγχου, ήτοι η αξία των χρηματικών ενταλμάτων, ήταν ιδιαίτερα σημαντική¹²⁰. Ακολούθως, το εν λόγω έτος σημειώθηκαν σημαντικές περικοπές λόγω διαπίστωσης ουσιωδών παραβάσεων στις προμήθειες των Νοσοκομείων, για τις οποίες εκδόθηκαν νομιμοποιητικές ρυθμίσεις περί εξόφλησης ληξιπρόθεσμων οφειλών των νοσοκομείων. Επιπλέον, κατά το ίδιο έτος περικόπηκε σημαντικό ύψος δαπανών, που αφορούσε στις αποζημιώσεις εφημεριών Ε.Σ.Υ. (για τις οποίες δεν υπήρχε επαρκής πίστωση στον Προϋπολογισμό), στην εξόφληση μεταβιβαστικών πληρωμών. Λόγω έλλειψης επαρκούς πίστωσης περικόπηκαν δαπάνες για αποζημίωση έκτακτης απασχόλησης κατά την περίοδο των εκλογών.¹²¹

Ο πίνακας που ακολουθεί καταγράφει τις περικοπές που πραγματοποιήθηκαν από το Ελ.Συν., κατά την εξεταζόμενη περίοδο, στις δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού για την εξόφληση των οποίων εκδόθηκαν χρηματικά εντάλματα προπληρωμής.

Στο σημείο αυτό, σημειώνεται ότι η εξόφληση δαπανών μέσω έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής αποτελεί μια ιδιαίτερη διαδικασία εκταμίευσης πιστώσεων η οποία λαμβάνει χώρα όχι μόνο σε χρόνο προγενέστερο της διενέργειας της δαπάνης, αλλά και προτού εκδοθούν τα απαραίτητα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά εκκαθάρισης της δαπάνης. Για την έκδοσή τους αρκεί η προσκόμιση των αποφάσεων ανάληψης της δαπάνης και έκδοσης χρηματικού εντάλματος πληρωμής με την οποία ορίζεται υπόλογος για τη διαχείριση του αιτούμενου ποσού και ασφαλώς η σαφής αιτιολόγηση εκ μέρους του φορέα, ότι η εξόφληση της δαπάνης με την έκδοση τακτικού χρηματικού εντάλματος πληρωμής καθίσταται εν προκειμένω δυσχερής.¹²² Ο έλεγχος των λοιπών δικαιολογητικών των προπληρωθέντων δαπανών και η απαλλαγή του υπολόγου, διενεργείται κατά τον κατασταλτικό έλεγχο, κατά την απόδοσή αυτών εντός της τιθέμενης προθεσμίας προς θεώρηση και την επιστροφή του τυχόν υπολοίπου αχρεωστήτως ληφθέντος ποσού.

¹²⁰ Σύμφωνα με τη Διαδήλωση του Ελ.Συν, οικ. έτους 2009 οι πραγματικές πληρωμές από τον Τακτικό Προϋπολογισμό διαμορφώθηκαν στα 155.842.796.081,15 € ή 65,62% του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας απόκλιση σε σχέση με τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού κατά €47.676.796.081,15 και κατά ποσοστό 44,08%. σελ.30. Οι πραγματικές πληρωμές από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθαν στα 9.311.991.719,95 €, αντιπροσωπεύοντας το 5,98% των εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού. Κρατικού Προϋπολογισμού και το 3,92% του ΑΕΠ.

¹²¹ Διαδήλωση Ελ.Συν. έτους 2009, σελ. 35 – 36, Ετησία Έκθεση οικ. έτους 2009, σελ. 107-408.

¹²² Σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά για τη θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

Τα αποτελέσματα του έργου των Υπηρεσιών του Ελ.Συν. επί της προειρημένης διαδικασίας αποτυπώνονται στον Πίνακα 5.3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3

Αποτελέσματα ελέγχου χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής,
κατά την περίοδο 2009-2014

ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
	ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΤΑΚΤΙΚΟΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ)	Ν.Π.Δ.Δ.	ΟΤΑ Α΄ & Β΄ ΒΑΘΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	29.761.726,61 €	39.618,49 €	12.891,96 €	29.814.237,06 €
2010	3.146.967,00 €	202.500,00 €	25.780,00 €	3.375.247,00 €
2011	4.356.508,00 €	15.070,00 €	10.200,00 €	4.381.778,00 €
2012	2.762.954,89 €	208.188,47 €	1.803.425,24 €	4.774.568,60 €
2013	11.374.506,33 €	226.364,51 €	299.075,09 €	11.899.945,93 €
2014	9.365.064,60 €	95.286,69 €	12.895.597,51 €	22.355.948,80 €
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΝΟΜΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	60.767.727,43 €	787.028,16 €	15.046.969,80 €	76.601.725,39 €

Επεξεργασία Ετήσιων Εκθέσεων ετών 2009-2012 και στοιχείων Υπηρεσιών Επιτρόπων ετών 2013-2014

*Σημείωση: Τα εν λόγω ποσά απεικονίζουν προσωρινές εκτιμήσεις.

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα διαπιστώνεται ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο το σύνολο των μη νόμιμων δαπανών που απορρίφθηκαν από το Ελ.Συν., ανήλθε περίπου στα 76,6 εκατ. € και περικόπηκαν σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο δαπάνες συνολικής αξίας 12,7 εκατ. €. Η πορεία των περικοπών χαρακτηρίζεται από συνεχείς αυξομειώσεις, συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι στο Δημόσιο επήλθαν περικοπές δαπανών συνολικής αξίας 60,7 εκατ. €, στα Ν.Π.Δ.Δ. συνολικής αξίας 787 χιλ. €, στους Ο.Τ.Α. συνολικής αξίας περίπου 15 εκατ. €.

Οι υψηλότερης αξίας, περικοπές, επήλθαν κατά το έτος 2009, ποσού αξίας 29,8 εκατ. € και οι πιο χαμηλής αξίας κατά το έτος 2010 (3,3 εκατ. €), ενώ αξιοσημείωτη ήταν η περικοπή που σημειώθηκε το έτος 2014, περίπου ίσης με 22,4 εκατ. ευρώ.

Επισημαίνεται ότι στα ως άνω αναγραφόμενα ποσά περιλαμβάνεται και η αξία των καταλογιστικών πράξεων επί των δημοσίων υπολόγων οι οποίες αναλύονται ανά έτος

ως εξής: για τις ελλείψεις ή παρανομίες που διαπιστώθηκαν κατά το έτος 2009 εκδόθηκαν καταλογιστικές πράξεις, συνολικού ποσού αξίας 12.308.405,10 €, αντίστοιχα κατά το έτος 2010 - συνολικού ποσού αξίας 168.713 €, κατά το έτος 2011 - συνολικού ποσού αξίας 331.345 €, κατά το έτος 2012 - συνολικού ποσού αξίας 311.513,20 €, κατά το έτος 2013 - συνολικού ποσού αξίας 54.796,68 € και κατά το έτος 2014 - συνολικού ποσού αξίας 181.189,79 €.

Από τα δεδομένα του ως άνω πίνακα αναλυτικότερα προκύπτει ότι, στο δημόσιο οι σημαντικότερες (από οικονομική άποψη) περικοπές πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2009, συνολικής αξίας 29,7 εκατ. €, (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 49% επί του συνόλου των περικοπών), ενώ αντίστοιχα στα Ν.Π.Δ.Δ. κατά το έτος 2013, όπου οι περικοπές ανήλθαν περίπου στα 226 χιλ. € (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 28,7% επί του συνόλου) και τέλος στους Ο.Τ.Α. κατά το έτος 2014, όπου οι περικοπές ανήλθαν περίπου στα 12,9 εκατ. € (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 85,7% επί του συνόλου).

Οι ως άνω ετήσιες διακυμάνσεις του ποσού των περικοπών που παρουσιάστηκαν στους Πίνακες 5.2 και 5.3, δεν δύναται να εξηγηθούν από κάποιο μεμονωμένο γεγονός, καθόσον το ύψος τους εξαρτάται άμεσα από τις δημοσιολογιστικές διατάξεις και ρυθμίσεις που διέπουν την εκάστοτε δαπάνη για την εξεταζόμενη περίοδο. Είναι γεγονός ότι η περίοδος των ετών 2009 - 2014, διακρίνεται για τις μεταρρυθμίσεις που επήλθαν στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Κράτους. Χαρακτηριστικά αναφέρονται, η θέσπιση χρηματικών ορίων για τη διενέργεια προληπτικού ελέγχου των δαπανών (π.δ. 136/2011), οι συνεχείς νομοθετικές ρυθμίσεις περί εξόφλησης μη νόμιμων ληξιπρόθεσμων δαπανών των Νοσοκομείων, η αλλαγή των δημοσιολογιστικών κανόνων με αφετηρία τη θέσπιση του π.δ./τος 113/2010, περί υποχρεωτικής έκδοσης απόφασης ανάληψης υποχρέωσης της δαπάνης και τελικό προορισμό την αλλαγή του δημόσιου λογιστικού και τη ψήφιση του ν.4270/2014.

Η προηγηθείσα αποτύπωση των περικοπών μη νόμιμων δαπανών από τις Υπηρεσίες του Ελ.Συν. σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες του Υπ.Οικ. αντιπροσωπεύουν σε ένα βαθμό την αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου, των υπό εξέταση μηχανισμών ως προς την εξοικονόμηση δημόσιων πόρων και την αποτροπή φαινομένων εκταμίευσης πιστώσεων για τη διενέργεια παράτυπων και μη νόμιμων ενεργειών, εκ μέρους των δημόσιων φορέων. Η αποτελεσματικότητα του έργου των Υπηρεσιών του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ., αποτιμώμενη σε χρηματικές αξίες, καταγράφεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4

Συνολική αποτελεσματικότητα του ασκούμενου δημοσιονομικού ελέγχου από το Ελ.Συν. και το Υπ.Οικ. κατά την περίοδο 2009-2014

ΕΤΗ	ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Γ.Λ.Κ.	ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΝΟΜΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ		
2009	657.759.195,07 €	29.814.237,06 €	151.400.000,00 €	838.973.432,13 €
2010	146.498.054,00 €	3.375.247,00 €	141.300.000,00 €	291.173.301,00 €
2011	134.605.251,06 €	4.381.778,00 €	133.000.000,00 €	271.987.029,06 €
2012	174.973.738,10 €	4.774.568,60 €	457.200.000,00 €	636.948.306,70 €
2013	126.760.707,67 €*	11.899.945,93 €*	160.200.000,00 €	298.860.653,60 €
2014	151.784.201,11 €*	22.355.948,80 €*	217.200.000,00 €	391.340.149,91 €
ΣΥΝΟΛΟ	1.392.381.147,01 €	76.601.725,39 €	1.260.300.000,00 €	2.729.282.872,40 €

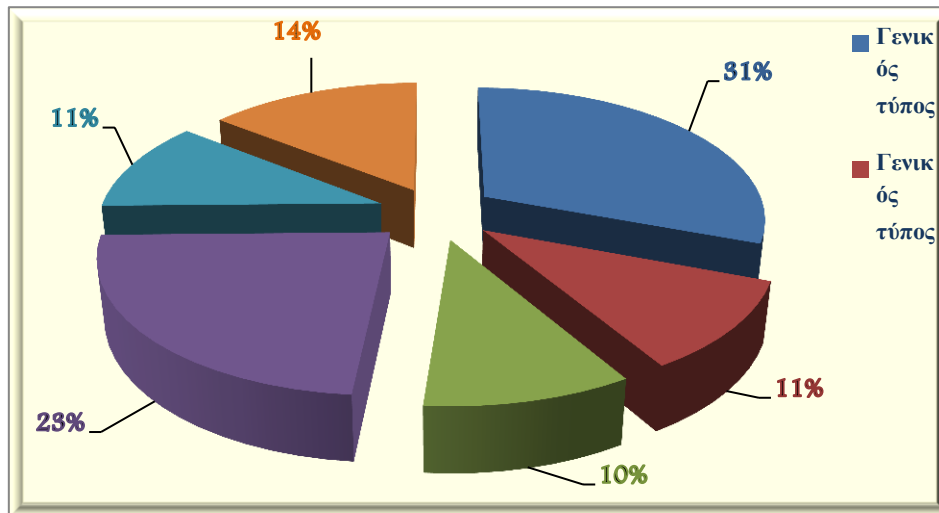
Επεξεργασία Ετήσιων Εκθέσεων ετών 2009-2012 και στοιχείων Υπηρεσιών Επιτρόπων ετών 2013-2014

*Σημείωση: Τα εν λόγω ποσά απεικονίζουν προσωρινές εκτιμήσεις.

Ο ως άνω πίνακας αποτυπώνει συγκεντρωτικά την αποτελεσματικότητα των υπό εξέταση ελεγκτικών μηχανισμών για την περίοδο ετών 2009-2014. Αναλυτικότερα, παρουσιάζεται η συνολική αξία των απορριφθεισών δαπανών σε ετήσια βάση, τόσο ανά ελεγκτικό φορέα όσο και συγκεντρωτικά.

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα διαπιστώνεται ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο το σύνολο των μη νόμιμων δαπανών που απορρίφθηκαν, ανήλθε περίπου στα 2,72 δις € και περικόπηκαν σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο δαπάνες συνολικής αξίας περίπου 455 εκατ. €. Το Ελ.Συν συνολικά πραγματοποίησε περικοπές συνολικής αξίας 1,47 δις € ενώ το Υπ.Οικ. συνολικής αξίας 1,26 δις €. Η εν λόγω διαφορά έγκειται στο γεγονός του ότι ο διενεργούμενος έλεγχος που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ελ.Συν. είναι αρκετά ευρύτερος εκείνου που διενεργείται από το Υπ.Οικ. Στην πραγματικότητα η διαφορά είναι ακόμη μεγαλύτερη καθόσον όπως επισημάνθηκε στην εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου, η παρούσα ανάλυση δεν περιλαμβάνει την, αποτιμημένη σε χρηματικές αξίες, συμβολή του κατασταλακτικού ελέγχου των δαπανών, από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατασταλακτικού ελέγχου καθόσον δεν τηρούνται στο σύνολό τους τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία.

Από τα δεδομένα του Πίνακα 5.4, είναι εφικτή η απεικόνιση της ποσοστιαίας αποτελεσματικότητας του έργου του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ., η οποία απεικονίζεται ευκρινέστερα στο Διάγραμμα 5.3.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3

Ποσοστιαία αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ. για την περίοδο 2009-2014

Από το ως άνω διάγραμμα είναι εμφανές ότι οι υψηλότερης αξίας περικοπές πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2009, όπου περικόπηκαν συνολικά δαπάνες συνολικής αξίας περίπου 839 εκατ. €, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 30,74% επί των συνολικών περικοπών. Στον αντίποδα οι χαμηλότερης αξίας περικοπές πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2011, συνολικής αξίας περίπου 272 εκατ. €, που αποτελούν το 9,97% επί του συνόλου των περικοπών της περιόδου 2009-2014. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τα υπόλοιπα έτη, κινούνται κατά μέσο όρο στο ποσοστό της τάξεως του 14,82% ενώ η συνολική αξία τους κατά μέσο όρο ισούται με 404,5 εκατ. €.

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας του δημοσιονομικού ελέγχου δύναται να αξιολογηθεί σε συνάρτηση με το μέγεθος των δημοσίων δαπανών και τη διόγκωση του δημόσιου χρέους, τα οποία αναλύθηκαν σε προηγούμενα κεφάλαια της παρούσης. Η εξοικονόμηση 2,72 δις € κατά την εξαετία 2009-2014, ισοδυναμεί με ισόποση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και εν συνεχεία του δημοσίου χρέους. Τα εν λόγω μεγέθη, θα είχαν ενδεχομένως επιβαρυνθεί και με την αξία των απορριφθεισών δαπανών, οι οποίες αντικατοπτρίζουν ένα τμήμα των παράτυπων και παράνομων συναλλαγών που διενεργούνται κατά τη λειτουργία του κράτους. Εάν το εύρος του

υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου περιλάμβανε και άλλους τομείς της δημόσιας δραστηριότητας, θα ήταν εφικτή η διαπίστωση πρόσθετων ατασθαλιών με αποτέλεσμα την περαιτέρω εξοικονόμηση δημόσιων πόρων, οι οποίοι θα απορροφούνταν σε άλλες δραστηριότητες, για την κάλυψη περισσότερο επείγουσών αναγκών δεδομένης της δυσμενής οικονομικής συγκυρίας.

Για την ολοκλήρωση της ανάλυσης επί της αποτελεσματικότητας του έργου του Ελ.Συν. κρίνεται σκόπιμη η υπογράμμιση της αποτελεσματικότητας των στοχευμένων ελέγχων, οι οποίοι διενεργήθηκαν σύμφωνα με τον ετήσιο προγραμματισμό του ελέγχου, στο πλαίσιο προσαρμογής του δημοσιονομικού ελέγχου στα ελεγκτικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Οι στοχευμένοι έλεγχοι σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος και χρηματοοικονομικού κινδύνου, διενεργήθηκαν από ελεγκτικές ομάδες, αποτελούμενες από δικαστικούς λειτουργούς, (ως επικεφαλής), Επιτρόπους και δικαστικούς υπαλλήλους, οι οποίοι, κατά το χρόνο διεξαγωγής του ελέγχου, απασχολήθηκαν αποκλειστικά και μόνο με αυτό το αντικείμενο

Το έργο των ελεγκτικών ομάδων των στοχευμένων ελέγχων δεν περιορίστηκε στη διερεύνηση και στη διαπίστωση τυχόν παρατυπιών /ή ατασθαλιών στη δράση των δημόσιων φορέων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αποτύπωση αξιόπιστων συμπερασμάτων επί του αντικειμένου του ελέγχου και στη διατύπωση συστάσεων και πιθανών διορθωτικών ενεργειών για τη θεραπεία των εντοπιζόμενων αδυναμιών του ελεγχόμενου φορέα. Για την παρακολούθηση του βαθμού συμμόρφωσης των ελεγχόμενων με τις συστάσεις του ελέγχου, διενεργούνται επαναληπτικοί έλεγχοι συμμόρφωσης (follow up), μετά την πάροδο δύο (ή τριών) ετών από τη σύνταξη και τη δημοσίευση των εκθέσεων ελέγχου.

Οι ως άνω έλεγχοι, εντόπισαν σημαντικές και πάσης φύσεως αδυναμίες της δημοσιονομικής διαχείρισης των δαπανών και ανέδειξαν για ακόμη μια φορά τον εποπτικό ρόλο του Ελ.Συν. στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών,

Από την πρότερη ανάλυση συνάγεται ότι η αποτελεσματικότητα του έργου των υπό εξέταση μηχανισμών δεν είναι διόλου αμελητέα, δεδομένου μάλιστα ότι περιλαμβάνει μόνο ποσοτικοποιημένα δεδομένα (ήτοι χρηματικές αξίες) και αγνοεί την ποιοτική συμβολή του δημοσιονομικού ελέγχου στη διαχείριση των δημοσίων δαπανών. Τουτέστιν δεν αποτυπώνεται ο καθοδηγητικός ρόλος τους και η συμβολή τους στην εμπέδωση της δημοσιονομικής τάξης και πειθαρχίας. Η δράση των ελεγκτικών οργάνων δεν περιορίζεται στην ανεύρεση μη νόμιμων δαπανών και στον καταλογισμό

των δημόσιων υπολόγων, αλλά επεκτείνεται και στην παροχή συστάσεων με τη μορφή οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών προς τους ελεγχόμενους, για την ορθή εφαρμογή των δημοσιολογιστικών και λοιπών διατάξεων και την αποφυγή επανάληψης λανθασμένων ενεργειών στο μέλλον. Τα λοιπά στοιχεία, τα οποία με τη σειρά τους επαυξάνουν την αποτελεσματικότητα του έργου των υπό εξέταση μηχανισμών αναδεικνύονται από την ποιοτική έρευνα που διεξήχθη μέσω των ερωτηματολογίων, η ανάλυση και η επεξεργασία των οποίων ακολουθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η εμπειριστατωμένη ανάλυση του ρόλου του ελεγκτικού μηχανισμού των δημοσίων δαπανών και η επεξεργασία των στοιχείων που αναλύθηκαν στις προηγούμενες ενότητες της παρούσης, απώτερο σκοπό έχει την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων και του ελεγκτικού έργου του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ. με σημείο αναφοράς τις ετήσιες εκθέσεις, οι οποίες απεικονίζουν την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου. Εν τούτοις, επιχειρείται η έως σε ένα βαθμό εκτίμηση της αξίας του δημοσιονομικού ελέγχου ως προς τη διαφύλαξη και την ορθή τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των δημοσίων.

Βασική προτεραιότητα για την πληρέστερη προσέγγιση του θέματος και την διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, αποτέλεσε η χρήση των κατάλληλων ερωτηματολογίων, τα οποία απευθύνθηκαν σε ένα ικανοποιητικό αριθμό δείγματος αποτελούμενο από στελέχη και υπαλλήλους των υπό εξέταση φορέων. Προς αυτή την κατεύθυνση πραγματοποιήθηκαν στοχευμένες συνεντεύξεις, με εξειδικευμένα ερωτήματα, σε *ανώτατα δικαστικά στελέχη* του Ελ.Συν., απαντήθηκαν *καίρια ζητήματα* που απασχολούν την εξελικτική πορεία και τον επερχόμενο ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί στην Ελλάδα, ως προς τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών, εν όψει των δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών και της συνεχώς αυξανόμενης κρίσης χρέους.

Στο κεφάλαιο αυτό, αναλύονται τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας, η οποία είχε ως κύριο στόχο αφενός τον εντοπισμό του επιπέδου αποτελεσματικότητας του ελεγκτικού έργου μέσω της ανάδειξης των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών του υφιστάμενου ελέγχου και αφετέρου, η συσχέτιση της αποτελεσματικότητας (ή μη) του έργου των ελεγκτικών φορέων με την υπάρχουσα δυσμενή οικονομική κατάσταση της χώρας καθώς επίσης η ανεύρεση ρεαλιστικών λύσεων / μέτρων απεγκλωβισμού της χώρας μας από το υπέρογκο χρέος μέσω της αξιοποίησης των πόρων, της εμπειρίας και της μεθοδολογίας ελέγχου που εφαρμόζουν οι υπό εξέταση μηχανισμοί.

6.1 Ανάλυση Ερωτηματολογίων έρευνας

Η επιστημονική έρευνα που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της παρούσης, διεξήχθη μέσω της σύνταξης δύο (2) ερωτηματολογίων, τα οποία απευθύνθηκαν σε ένα ικανοποιητικό αριθμό δείγματος αποτελούμενο από στελέχη και υπαλλήλους του Ελ.Συν. (το μεν πρώτο) και του Υπ.Οικ. (το δεύτερο). [Το περιεχόμενο των ως άνω ερωτηματολογίων παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε].

Προς αυτή την κατεύθυνση πραγματοποιήθηκαν επίσης και στοχευμένες συνεντεύξεις, με εξειδικευμένα ερωτήματα, σε δύο αντιπροέδρους του Ελ.Συν. μέσω των οποίων απαντήθηκαν καίρια ζητήματα που απασχολούν την εξελικτική πορεία και τον επερχόμενο ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί στην Ελλάδα, ως προς τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών, εν όψει των δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών και της συνεχώς αυξανόμενης κρίσης χρέους.

Η επιστημονική έρευνα διεξήχθη κατά το χρονικό διάστημα από 12/10/2016 – 9/12/2016. Η συλλογή των πληροφοριών έγινε με τη χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου της Google Forms. Η ανάλυση των ερωτηματολογίων διενεργήθη με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS και του προγράμματος διαχείρισης φύλλων εργασίας Excel. Επισημαίνεται ότι τα δεδομένα που συλλέχθηκαν ήταν ανώνυμα και εμπιστευτικά, προκειμένου να διασφαλιστεί το απόρρητο της ταυτότητας των ερωτώμενων και των απαντήσεων τους.

Το σχήμα δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε και στα δυο ερωτηματολόγια, αποτελεί έναν συνδυασμό στρωματοποιημένης δειγματοληψίας και δειγματοληψίας κατά ομάδες. Εν τούτοις, κάθε συνδυασμός κατηγορίας κύριας απασχόλησης αποτέλεσε ένα στρώμα από το οποίο ελήφθη δείγμα κατά ομάδες, ήτοι από τους απασχολούμενους σε κάθε οργανική μονάδα. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η επιλογή του στρώματος (φορέων/ή οργανικών μονάδων) διενεργήθη με βάση ακόμη ένα κριτήριο, το οποίο ήταν η πρότερη εμπειρία και απασχόληση στις περισσότερες, εκ των αναφερόμενων στα προηγούμενα κεφάλαια, μορφές δημοσιονομικού ελέγχου και κυρίως η ενασχόληση των ερωτώμενων στους στοχευμένους / επιτόπιους ελέγχους των υπό εξέταση μηχανισμών.

Το δείγμα της έρευνας που απευθυνόταν στο Ελ.Συν. (εφεξής πρώτο ερωτηματολόγιο), περιλαμβάνει εξήντα άτομα και αντιστοιχεί στο ποσοστό της τάξεως

του 10%¹²³ των ασχολούμενων στο Ελ.Συν. Το εν λόγω ποσοστό θεωρείται αρκετά ικανοποιητικό για την ανάλυση των στατιστικών παραμέτρων και τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

Το πρώτο ερωτηματολόγιο περιέχει δέκα εννέα (19) ερωτήσεις εκ των οποίων οι δεκαπέντε (15) είναι κλειστού τύπου¹²⁴ και οι τέσσερις (4) ανοιχτού τύπου.¹²⁵ Είναι γεγονός ότι το σύστημα ανοικτού τύπου ερωτήσεων υποκρύπτει αντικειμενικές δυσκολίες ως προς την κατηγοριοποίηση των απαντήσεων και την μετέπειτα επεξεργασία τους, ωστόσο η υποβολή τέτοιου τύπου ερωτήσεων έγινε, προκειμένου να καταστεί εφικτή η άντληση πρόσθετων στοιχείων, για χάριν εμπλουτισμού της έρευνας, αλλά και για τη διασφάλιση της πλήρους κάλυψης των πιθανών απαντήσεων. Οι ερωτήσεις αφορούσαν στο σύνολο των συμμετεχόντων και η συμπλήρωσή τους ήταν υποχρεωτική.

Η δομή του συγκροτείται από τρεις κύριες ενότητες /μέρη, ενώ συνοδεύεται από το εισαγωγικό σημείωμα το οποίο παρέχει εισαγωγικές πληροφορίες για το αντικείμενο της έρευνας και για τη συμπλήρωσή του.

Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου αποτελείται από πέντε ερωτήσεις και αποτυπώνει το προφίλ του ερωτώμενου, ήτοι το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης την κύρια απασχόληση και τα έτη προϋπηρεσίας του στο Ελ.Συν., στοιχεία απαραίτητα για τη μετέπειτα επεξεργασία του και τη διαπίστωση τυχόν διαφοροποιήσεων μεταξύ διαφορετικών φύλων ή επιπέδου σπουδών.

Στη συνέχεια το δεύτερο μέρος αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις που αφορούν στη διεξαγωγή του δημοσιονομικού ελέγχου από το Ελ.Συν., προκειμένου να καταστεί εφικτός ο εντοπισμός των ωφελειών αλλά και των αδυναμιών του υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου, τα οποία εν γένει επηρεάζουν τη συνολική αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της καταγραφής του βαθμού συμφωνίας ή διαφωνίας¹²⁶ των συμμετεχόντων με διάφορες προτάσεις, οι οποίες έχουν διατυπωθεί σε παρελθοντικό χρόνο, στο πλαίσιο διαφόρων επιστημονικών συμποσίων και ημερίδων του Ελ.Συν., καθώς επίσης και κατά τη

¹²³ Ο υπολογισμός βασίστηκε στα αναφερόμενα στοιχεία της επετηρίδας του Ελ.Συν. έτους 2015.

¹²⁴ Συμπληρώνονται με βάση τις προτεινόμενες, κατά περίπτωση, απαντήσεις.

¹²⁵ Συμπληρώνονται από τον ερωτώμενο και δεν υπάρχουν προτεινόμενες απαντήσεις.

¹²⁶ Με βάση την πενταβάθμια κλίμακα Likert η οποία εκτείνεται από βαθμό απόλυτης διαφωνίας έως βαθμό απόλυτης συμφωνίας (1-5 αντίστοιχα).

διάρκεια των σεμιναρίων της ομάδας παροχής Τεχνικής Βοήθειας¹²⁷ στο Ελ.Συν. για την προσαρμογή του στις διατάξεις του ν.4055/2012.

Το τρίτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου αποτελείται από εννέα ερωτήσεις και αποτυπώνει ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα του δημοσιονομικού ελέγχου και την ενδυνάμωση του επερχόμενου ρόλου του Ελ.Συν. σε συνθήκες υπέρμετρης δημοσιονομικής κρίσης. Προς αυτή την κατεύθυνση αρχικά διατυπώνονται ερωτήματα σχετικά με το βαθμό ενσωμάτωσης των πρόσφατων νομοθετικών διατάξεων και ελεγκτικών εργαλείων από το Ελ.Συν. και τίθεται «ανοιχτά» (με τη μορφή δύο ανοικτών ερωτήσεων) το ερώτημα επί της αποτελεσματικότητας, ή μη, του υφιστάμενου ελέγχου. Περαιτέρω, επιχειρείται η ανεύρεση μέτρων / δράσεων που πρέπει να υιοθετηθούν από το Ελ.Συν. για την ενίσχυση του ρόλου του και τον απεγκλωβισμό της χώρας από το οικονομικό αδιέξοδο.

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο συντάχθηκε προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενες στρεβλώσεις από τη σύνταξη ενιαίου ερωτηματολογίου απευθυνόμενου και στους δύο ελεγκτικούς μηχανισμούς, καθόσον υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τη σύνθεση και τις αρμοδιότητές τους. Ως εκ τούτου το δεύτερο ερωτηματολόγιο περιέχει δέκα πέντε (15) κλειστού τύπου ερωτήσεις που απευθύνονται σε υπαλλήλους των Υ.Δ.Ε., και το δείγμα αποτελείται από 20 υπαλλήλους των Υ.Δ.Ε.. Το μέγεθος του δείγματος δεν είναι αρκετά ικανοποιητικό, ωστόσο επειδή απαρτίζεται από άτομα που πληρούν το ως άνω τιθέμενο κριτήριο, δεδομένου ότι οι συμμετέχοντες έχουν πλούσια εμπειρία και έχουν επί τω πλείστον απασχοληθεί σε επιτόπιους ελέγχους του Υπ.Οικ. κρίνεται εντέλει αξιόπιστο και ικανοποιητικό.

Το περιεχόμενό του δεύτερου ερωτηματολογίου κινείται στην ίδια «φιλοσοφία» κατά την οποία συντάχθηκε το πρώτο, και οι διαφοροποιήσεις τους είναι ελάχιστες και εξειδικεύονται πρωτίστως στην ανομοιογένεια των αρμοδιοτήτων τους και στη μη διατύπωση ανοικτού τύπου ερωτήσεων. Η δομή του, εν συντομία, συγκροτείται από τρία κύρια μέρη και συνοδεύεται από την αντίστοιχη ως άνω εισαγωγική επιστολή. Το πρώτο μέρος αποτελείται από πέντε ερωτήσεις οι οποίες συνθέτουν το προφίλ του ερωτώμενου, το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει τέσσερις ερωτήσεις που εξειδικεύονται

¹²⁷Η TFGR (Task Force Greece), διοργάνωσε μια διάσκεψη συντονισμού στην Αθήνα στις 28/3/12, η οποία έφερε κοντά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ΔΝΤ (με την ιδιότητα του ως επικεφαλής για την τεχνική βοήθεια στο πεδίο της δημοσιονομικής διαχείρισης στην Ελλάδα), το Ελληνικό Ελ.Συν., το Ολλανδικό, το Βελγικό, το Γαλλικό και το Ευρωπαϊκό Ελ.Συν. Η διάσκεψη αυτή αποτέλεσε την αφετηρία για το σχεδιασμό ενός οδικού χάρτη παροχής τεχνικής βοήθειας για το Ελ.Συν. Για περισσότερες πληροφορίες για την Τεχνική Βοήθεια προς το Ελ.Συν. βλ. σχετικά στον διαδικτυακό τόπο: <https://syelsyn.files.wordpress.com/2012/09/road.pdf>

στην ανίχνευση των ωφελειών και των αδυναμιών του υφιστάμενων μορφών ελέγχου του Υπ.Οικ. και τέλος το τρίτο μέρος περιλαμβάνει έξι ερωτήσεις αναφορικά με το βαθμό αποτελεσματικότητας του δημοσιονομικού ελέγχου, τα πιθανά μέτρα που πρέπει να υιοθετηθούν για την ενδυνάμωση του ρόλου του Υπ.Οικ. και τη συμμετοχή του στη γενικότερη προσπάθεια του κράτους για την απομείωση του χρέους.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι, κατά την κατάρτιση των ως άνω ερωτηματολογίων, βασικό μέλημα της συγγραφέως αποτέλεσε η διατύπωση κατανοητών, εύστοχων και καίριων ερωταπαντήσεων (προτεινόμενων απαντήσεων), προκειμένου να εξαντληθούν όλες οι πιθανές απαντήσεις και τα συμπεράσματα της έρευνας να προκύπτουν από αξιόπιστα και ακριβή στοιχεία.

Τα ερωτηματολόγια καταρτίστηκαν με απώτερο στόχο την καταγραφή των απόψεων των απασχολούμενων, με το δημοσιονομικό έλεγχο, ατόμων και την αποτύπωση της εμπειρικής τους γνώμης αναφορικά με τα κρίσιμα ζητήματα που αφορούν το παρόν και το μέλλον του ελεγκτικού έργου του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ. η ανάλυση και η επεξεργασία των οποίων παρουσιάζεται στο επόμενο κεφάλαιο.

Τα στατιστικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τα ακόλουθα:

A. Για τις ποιοτικές μεταβλητές:

- Διαγράμματα πίτας και ραβδογράμματα για την γραφική παρουσίαση.
- Πίνακες συχνοτήτων για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.
- Crosstabs (πίνακες διπλής εισόδου) για την αποτύπωση της σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων ποιοτικών μεταβλητών.

B. Για τις ποσοτικές μεταβλητές:

- Πίνακες με στατιστικά περιγραφικά μέτρα (μέσο όρο, μέγιστο, ελάχιστο κ.ο.κ.) για την ανάλυση και την περιγραφή των μεταβλητών.

6.2 Προφίλ συμμετεχόντων στην έρευνα του Ελεγκτικού Συνεδρίου

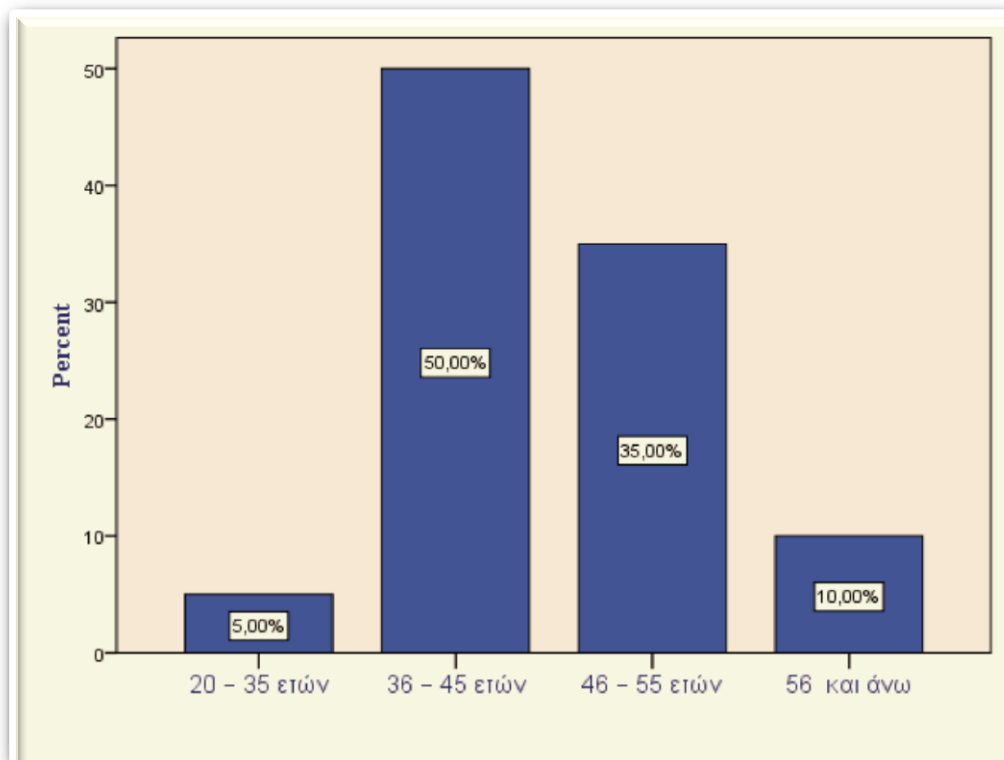
Η αποτύπωση του προφίλ των συμμετεχόντων, ήτοι το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης την κύρια απασχόληση και τα έτη προϋπηρεσίας τους στο Ελ.Συν., αποτελούν στοιχεία απαραίτητα για τη μετέπειτα επεξεργασία των μεταβλητών και τη διαπίστωση τυχόν διαφοροποιήσεων μεταξύ διαφορετικών φύλων ή επιπέδου σπουδών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1

Φύλλο Ερωτηθέντων από το Ελεγκτικό Συνέδριο

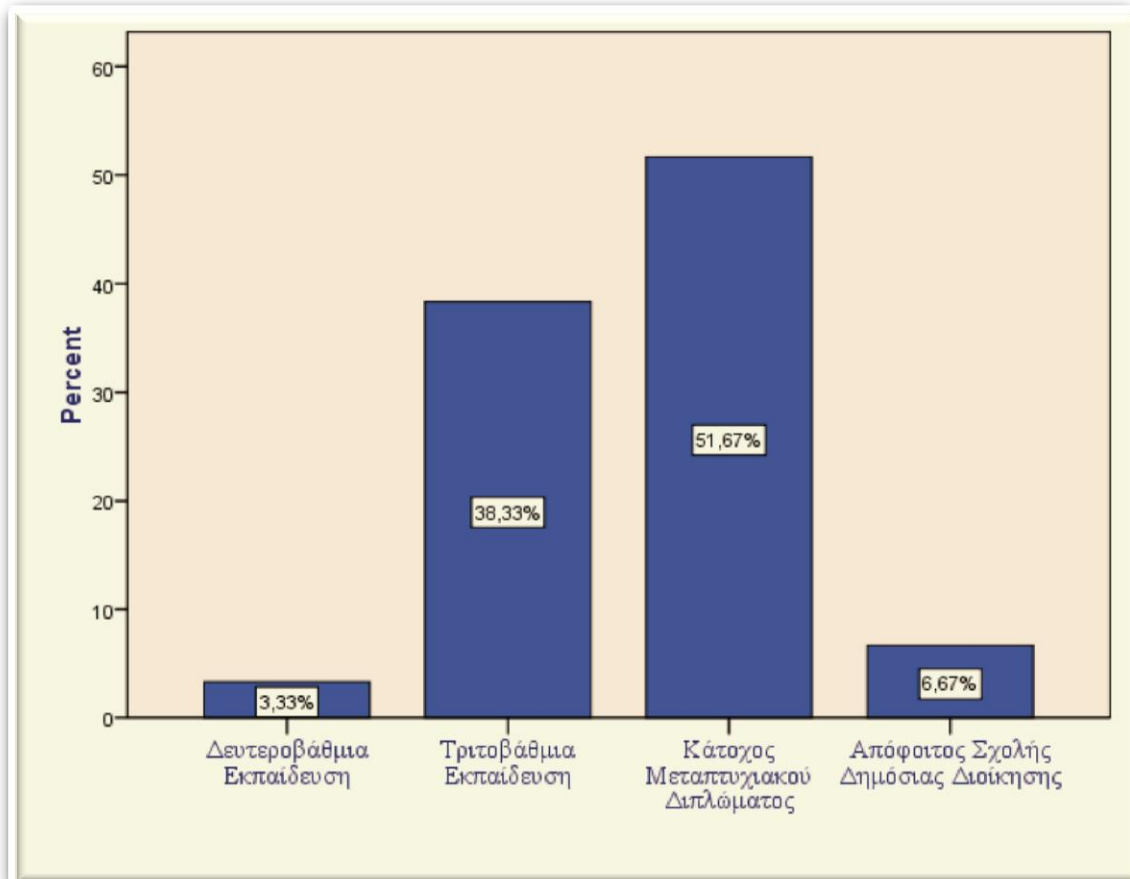
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Γυναίκα	34	56,7	56,7	56,7
Άνδρας	26	43,3	43,3	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 6.1, η πλειονότητα των μελών του δείγματος είναι γυναίκες, και αποτελεί ποσοστό της τάξεως του 56,7% επί του συνόλου, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό της τάξεως του 43,3% αποτελείται από άνδρες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.1

Ηλικίες Ερωτηθέντων από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία μεταξύ 36 – 45 ετών (50%) ενώ ακολουθεί η κατηγορία μεταξύ 46 – 55 ετών (35%). Στην ανώτερη ηλικιακή κατηγορία συμμετείχε το 10% ενώ το υπόλοιπο 5% αφορούσε σε μικρότερης ηλικίας υπαλλήλους, μεταξύ 20-35 ετών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.2

Επίπεδο Εκπαίδευσης δείγματος έρευνας στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Από το ως άνω διάγραμμα, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 51,67% ανήκε στην κατηγορία των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και ότι το 6,67% προέρχεται από τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, γεγονός το οποίο καταδεικνύει ότι περίπου το 60% των ερωτηθέντων κατέχει εξαιρετικά υψηλό επίπεδο γνώσεων.

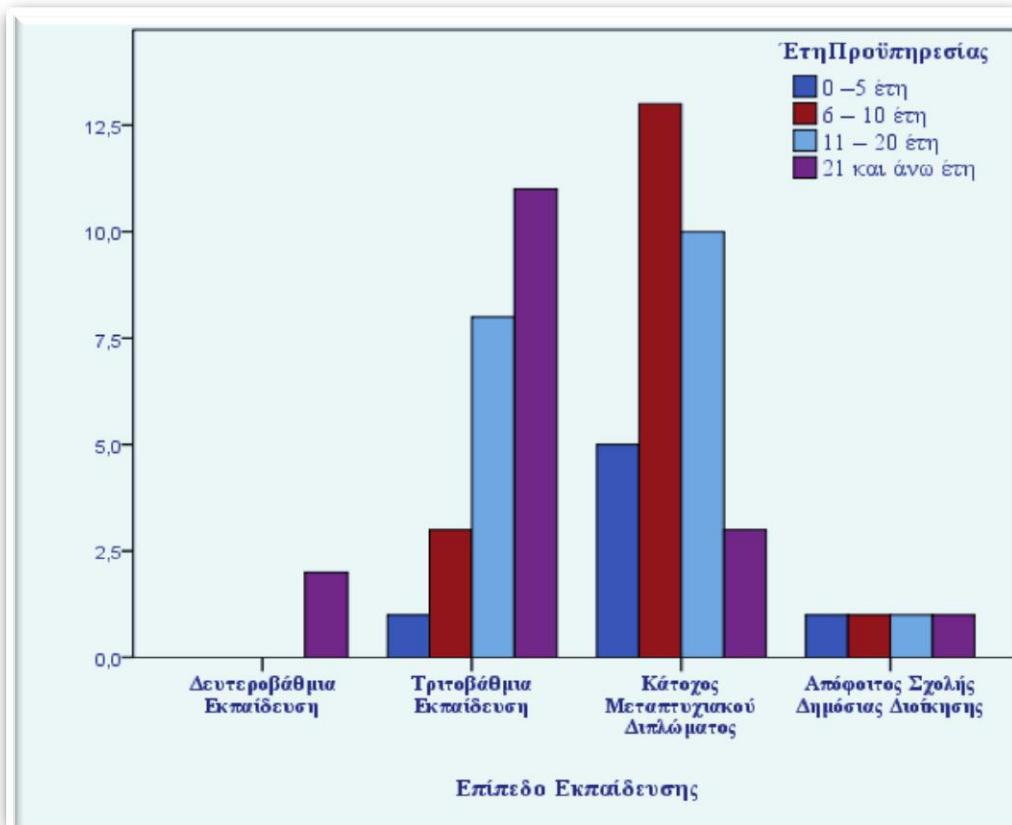
Στον Πίνακα 6.2 και στο Διάγραμμα 6.3 αποτυπώνεται η συσχέτιση μεταξύ των ετών προϋπηρεσίας και επιπέδου γνώσεων του δείγματος ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2

Έτη προϋπηρεσίας / Επίπεδο εκπαίδευσης δείγματος έρευνας [Crosstab]

		5. Προϋπηρεσία				Total
		0 – 5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω έτη	
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Count	0	0	0	2	2
	% within 3. Εκπαίδευση	,0%	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	% within 5. Προϋπηρεσία	,0%	,0%	,0%	11,8%	3,3%
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Count	1	3	8	11	23
	% within 3. Εκπαίδευση	4,3%	13,0%	34,8%	47,8%	100,0%
	% within 5. Προϋπηρεσία	14,3%	17,6%	42,1%	64,7%	38,3%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	Count	5	13	10	3	31
	% within 3. Εκπαίδευση	16,1%	41,9%	32,3%	9,7%	100,0%
	% within 5. Προϋπηρεσία	71,4%	76,5%	52,6%	17,6%	51,7%
Απόφοιτος Σχολής Δημόσιας Διοίκησης	Count	1	1	1	1	4
	% within 3. Εκπαίδευση	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%	100,0%
	% within 5. Προϋπηρεσία	14,3%	5,9%	5,3%	5,9%	6,7%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% within 3. Εκπαίδευση	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%
	% within 5. Προϋπηρεσία	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Από τον ως άνω πίνακα προκύπτει ότι οι νεοεισερχόμενοι δικαστικοί υπάλληλοι κατέχουν ανώτατη εκπαίδευση και επί το πλείστον είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (ήτοι ποσοστό της τάξεως του 71,4% εκ του συνόλου των νεοεισερχόμενων υπαλλήλων), ενώ οι απόφοιτοι της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης προέρχονται ισομερώς και από νεοεισερχόμενους αλλά και από αρχαιότερους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελ.Συν..

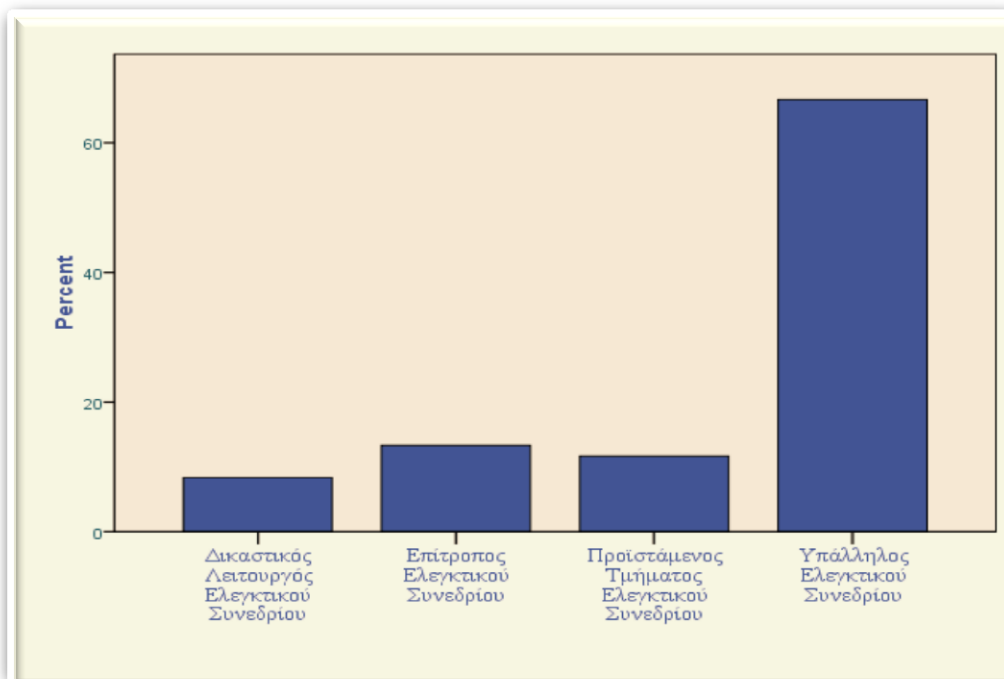

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.3

Έτη προϋπηρεσίας / Επίπεδο εκπαίδευσης δείγματος έρευνας

Από τα στοιχεία του ως άνω πίνακα και τη βοήθεια του Διαγράμματος 6.3 συνάγεται ότι η πλειοψηφία των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, ήτοι ποσοστό 76,5% κατέχει προϋπηρεσία μεταξύ 6 -10 ετών, ενώ το 52,6% κατέχει προϋπηρεσία μεταξύ 11 -20 ετών. Επίσης, διαπιστώνεται ότι όση ανήκουν στην κατηγορία Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατέχουν προϋπηρεσία μεταξύ 21 και άνω ετών. Τα μέλη του δείγματος που ανήκουν στην κατηγορία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί το μικρότερο ποσοστό και ισούται με 3,3% εκ του συνόλου.

Στο διάγραμμα απεικόνισης συχνοτήτων που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά τα ποσοστά της κάθε κατηγορίας θέσης απασχόλησης των ατόμων που έλαβαν μέρος στην έρευνα ως εξής:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.4

Κύρια θέση απασχόλησης δείγματος έρευνας στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Η σύνθεση του δείγματος της έρευνας, σύμφωνα με την κύρια θέση απασχόλησής του, αποτελείται κατά τη συντριπτική πλειοψηφία από δικαστικούς υπαλλήλους το οποίο καταλαμβάνει ποσοστό της τάξεως του 66,7%, το υπόλοιπο δείγμα κατανέμεται κατά 13,3% από Επιτρόπους, κατά 11,7% από Προϊσταμένους Τμημάτων και κατά 8,3% από Δικαστικούς Λειτουργούς του Ελ.Συν. των οποίων η προϋπηρεσία απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

6.3 Η δράση και η αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η αποτελεσματικότητα του δημοσιονομικού ελέγχου που διενεργείται στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Ελ.Συν., προκειμένου να καταστεί εφικτός ο εντοπισμός των ωφελειών αλλά και των αδυναμιών του υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου, τα οποία εν γένει επηρεάζουν τη συνολική αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του. Στον ακόλουθο πίνακα συχνοτήτων απεικονίζονται - με τη βοήθεια επιμέρους πινάκων - οι κατηγορίες δημοσίων δαπανών

στις οποίες ανακύπτουν συχνότερα παρατυπίες και παραβιάσεις επί της νομιμότητας και της κανονικότητάς τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3

Συχνότητα εμφάνισης παρατυπιών ανά κατηγορία δαπάνης /ή αντικειμένου ελέγχου

6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου Συχνά	2	3,3%
	Λιγότερο Συχνά	6	10,0%
	Αρκετά συχνά	8	13,3%
	Συχνά	5	8,3%
	Πολύ Συχνά	39	65,0%
	Total	60	100,0%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου Συχνά	30	50,0%
	Λιγότερο Συχνά	17	28,3%
	Αρκετά συχνά	5	8,3%
	Συχνά	5	8,3%
	Πολύ Συχνά	3	5,0%
	Total	60	100,0%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου Συχνά	10	16,7
	Λιγότερο Συχνά	20	33,3
	Αρκετά συχνά	17	28,3
	Συχνά	7	11,7
	Πολύ Συχνά	6	10,0
	Total	60	100,0
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου Συχνά	1	1,7
	Λιγότερο Συχνά	7	11,7
	Αρκετά συχνά	15	25,0
	Συχνά	30	50,0
	Πολύ Συχνά	7	11,7
	Total	60	100,0
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου Συχνά	15	25,0
	Λιγότερο Συχνά	9	15,0
	Αρκετά συχνά	16	26,7
	Συχνά	14	23,3
	Πολύ Συχνά	6	10,0
	Total	60	100,0

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι το 65%, ανέδειξε ότι κατά τον έλεγχο συμβάσεων προμηθειών / έργων / παροχής υπηρεσιών εντοπίζονται πολύ συχνά παρατυπίες και παραβιάσεις της κείμενης νομοθεσίας, ενώ με ποσοστό 50% ακολουθούν οι συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών, ενώ σύμφωνα με την εμπειρία ποσοστού της τάξεως του 28,3% έκρινε ότι ανακύπτουν αρκετά συχνά ευρήματα κατά τον έλεγχο επιχορηγήσεων. Ενώ λιγότερο συχνά έως καθόλου συχνά εντοπίζονται ατασθαλίες κατά τον έλεγχο δαπανών μισθοδοσίας / εξόδων προσωπικού και στις επιχορηγήσεις δημόσιων φορέων, σύμφωνα με την άποψη του 50% και του 33,3% των ερωτηθέντων αντίστοιχα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη επί της συσχέτισης του ελεγκτικού κινδύνου (με κριτήριο το επίπεδο συχνότητας εμφάνισης παρατυπιών) που παρουσιάζει κάθε κατηγορία δαπάνης από αυτές που αναλύθηκαν παραπάνω, με τη βαθμίδα κύριας απασχόλησης των ερωτηθέντων. Για την ανάλυση αυτή παρατίθενται οι ακόλουθοι πίνακες [crosstabs analysis] με βάση τις απαντήσεις του δείγματος της εμπειρικής έρευνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4

Απεικόνιση Ανάλυσης \$Κατηγορία Δαπάνης*Job [Crosstabulation1]

Κατηγορία Δημόσιας Δαπάνης		Απασχόληση				Total
		Δικαστικός Λειτουργός	Επίτροπος	Προϊστάμενος Τμήματος	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	5	6	5	23	39
	% within \$Πολύ_Συχνά	12,8%	15,4%	12,8%	59,0%	
	% within Job	100,0%	75,0%	71,4%	57,5%	
	% of Total	8,3%	10,0%	8,3%	38,3%	65,0%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού	Count	0	0	0	3	3
	% within \$Πολύ_Συχνά	,0%	,0%	,0%	100,0%	
	% within Job	,0%	,0%	,0%	7,5%	
	% of Total	,0%	,0%	,0%	5,0%	5,0%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης	Count	0	1	1	4	6
	% within \$Πολύ_Συχνά	,0%	16,7%	16,7%	66,7%	
	% within Job	,0%	12,5%	14,3%	10,0%	
	% of Total	,0%	1,7%	1,7%	6,7%	10,0%
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών	Count	0	0	0	7	7
	% within \$Πολύ_Συχνά	,0%	,0%	,0%	100,0%	
	% within Job	,0%	,0%	,0%	17,5%	
	% of Total	,0%	,0%	,0%	11,7%	11,7%
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας	Count	0	1	1	4	6
	% within \$Πολύ_Συχνά	,0%	16,7%	16,7%	66,7%	
	% within Job	,0%	12,5%	14,3%	10,0%	
	% of Total	,0%	1,7%	1,7%	6,7%	10,0%
Total	Count	5	8	7	40	60
	% of Total	8,3%	13,3%	11,7%	66,7%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 5

Από τον ως άνω πίνακα διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος των συμβάσεων προμηθειών / έργων /παροχής υπηρεσιών ενέχει τον υψηλότερο βαθμό ελεγκτικού κινδύνου - από την άποψη του βαθμού συχνότητας των εντοπιζόμενων παρατυπιών - γεγονός το οποίο υποστηρίζεται από όλες τις βαθμίδες κύριας απασχόλησης των ερωτηθέντων. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται ακόμη περισσότερο δεδομένου ότι υποστηρίχθηκε από το 100% των Δικαστικών Λειτουργών και το 75% των Επιτρόπων, οι οποίοι διαθέτουν σαφώς πλουσιότερη εμπειρία από τους λοιπούς ερωτηθέντες τμηματάρχες και υπαλλήλους, οι οποίοι με τη σειρά τους ανέδειξαν ομοίως το εν λόγω είδος δαπανών στο οποίο εντοπίζονται πολύ συχνά διάφορα ελεγκτικά ευρήματα, με ποσοστό της τάξεως του 71,4% και 57,5% αντιστοίχως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation2]

Κατηγορία Δημόσιας Δαπάνης		Απασχόληση				Total
		Δικαστικός Λειτουργός	Επίτροπος	Προϊστάμενος Τμήματος	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	0	0	1	4	5
	% within \$ Συχνά	,0%	,0%	20,0%	80,0%	
	% within Job	,0%	,0%	14,3%	10,0%	
	% of Total	,0%	,0%	1,7%	6,7%	8,3%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού	Count	0	1	1	3	5
	% within \$ Συχνά	,0%	20,0%	20,0%	60,0%	
	% within Job	,0%	12,5%	14,3%	7,5%	
	% of Total	,0%	1,7%	1,7%	5,0%	8,3%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης	Count	0	1	0	6	7
	% within \$ Συχνά	,0%	14,3%	,0%	85,7%	
	% within Job	,0%	12,5%	,0%	15,0%	
	% of Total	,0%	1,7%	,0%	10,0%	11,7%
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών	Count	5	4	3	18	30
	% within \$ Συχνά	16,7%	13,3%	10,0%	60,0%	
	% within Job	100,0%	50,0%	42,9%	45,0%	
	% of Total	8,3%	6,7%	5,0%	30,0%	50,0%
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας	Count	0	2	2	10	14
	% within \$ Συχνά	,0%	14,3%	14,3%	71,4%	
	% within Job	,0%	25,0%	28,6%	25,0%	
	% of Total	,0%	3,3%	3,3%	16,7%	23,3%
Total	Count	5	8	7	40	60
	% of Total	8,3%	13,3%	11,7%	66,7%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 4.

Στη συνέχεια, από τα στοιχεία του Πίνακα 6.5, διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος των συμβάσεων ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών ενέχει επίσης υψηλό ελεγκτικό κίνδυνο (με την έννοια που αναφέρθηκε στην πρότερη ανάλυση), γεγονός το οποίο υποστηρίζεται από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων σε όλες τις βαθμίδες κύριας απασχόλησης. Συγκεκριμένα το σύνολο των Δικαστικών Λειτουργών (100%), το 50% των Επιτρόπων, το 42,9% των τμηματάρχων και το 45% των δικαστικών υπαλλήλων θεωρεί ότι κατά τον έλεγχο των ως άνω δαπανών εντοπίζονται συχνά διάφορα ελεγκτικά ευρήματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.6

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation3]

Κατηγορία Δημόσιας Δαπάνης		Απασχόληση				Total
		Δικαστικός Λειτουργός	Επίτροπος	Προϊστάμενος Τμήματος	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	0	0	1	7	8
	% within \$ Αρκ_Συχνά	,0%	,0%	12,5%	87,5%	
	% within Job	,0%	,0%	14,3%	17,5%	
	% of Total	,0%	,0%	1,7%	11,7%	13,3%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού	Count	0	1	0	4	5
	% within \$ Αρκ_Συχνά	,0%	20,0%	,0%	80,0%	
	% within Job	,0%	12,5%	,0%	10,0%	
	% of Total	,0%	1,7%	,0%	6,7%	8,3%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης	Count	2	3	0	12	17
	% within \$ Αρκ_Συχνά	11,8%	17,6%	,0%	70,6%	
	% within Job	40,0%	37,5%	,0%	30,0%	
	% of Total	3,3%	5,0%	,0%	20,0%	28,3%
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών	Count	0	3	4	8	15
	% within \$ Αρκ_Συχνά	,0%	20,0%	26,7%	53,3%	
	% within Job	,0%	37,5%	57,1%	20,0%	
	% of Total	,0%	5,0%	6,7%	13,3%	25,0%
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας	Count	3	1	2	10	16
	% within \$ Αρκ_Συχνά	18,8%	6,3%	12,5%	62,5%	
	% within Job	60,0%	12,5%	28,6%	25,0%	
	% of Total	5,0%	1,7%	3,3%	16,7%	26,7%
Total	Count	5	8	7	40	60
	% of Total	8,3%	13,3%	11,7%	66,7%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 3.

Από τα στοιχεία του Πίνακα 6.6, διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος των συμβάσεων σημαντικής οικονομικής αξίας ενέχει μέτριο βαθμό ελεγκτικού κινδύνου, ωστόσο και υποστηρίζεται περισσότερο από την βαθμίδα των Δικαστικών Λειτουργών ενώ λιγότερο από τη βαθμίδα των Επιτρόπων. Συγκεκριμένα, η άποψη αυτή ενισχύεται από ποσοστό της τάξεως του 60% εκ του συνόλου των Δικαστικών Λειτουργών, το 12,5% των Επιτρόπων (το υπόλοιπο 25% ενισχύει την κατηγορία δαπανών 6ε), το 28,6% των τμηματάρχων και το 25% των δικαστικών υπαλλήλων (ωστόσο η πλειοψηφία τους, ήτοι το 30%, ενισχύει την κατηγορία δαπανών 6γ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.7

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation4]

Κατηγορία Δημόσιας Δαπάνης		Απασχόληση				Total
		Δικαστικός Λειτουργός	Επίτροπος	Προϊστάμενος Τμήματος	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	0	1	0	5	6
	% within \$Λιγ_ Συχνά	,0%	16,7%	,0%	83,3%	
	% within Job	,0%	12,5%	,0%	12,8%	
	% of Total	,0%	1,7%	,0%	8,5%	10,0 %
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού	Count	1	2	2	12	17
	% within \$Λιγ_ Συχνά	5,9%	11,8%	11,8%	70,6%	
	% within Job	20,0%	25,0%	28,6%	30,8%	
	% of Total	1,7%	3,4%	3,4%	20,3%	28,8%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης	Count	3	2	4	11	20
	% within \$Λιγ_ Συχνά	15,0%	10,0%	20,0%	55,0%	
	% within Job	60,0%	25,0%	57,1%	28,2%	
	% of Total	5,1%	3,4%	6,8%	18,6%	33,9%
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών	Count	0	1	0	6	7
	% within \$ Λιγ_ Συχνά	,0%	14,3%	,0%	85,7%	
	% within Job	,0%	12,5%	,0%	15,4%	
	% of Total	,0%	1,7%	,0%	10,2%	11,9%
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας	Count	1	2	1	6	9
	% within \$ Λιγ_ Συχνά	11,1%	22,2%	11,1%	55,6%	
	% within Job	20,0%	25,0%	14,3%	12,8%	
	% of Total	1,7%	3,4%	1,7%	8,5%	15,3%
Total	Count	5	8	7	40	60
	% of Total	8,5%	13,6%	11,9%	66,1%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 2.

Επίσης, από τα στοιχεία του Πίνακα 6.7, διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος των επιχορηγήσεων και λοιπών χρηματοδοτήσεων των φορέων ενέχει χαμηλό βαθμό ελεγκτικού κινδύνου, ωστόσο δεν υποστηρίζεται από όλες τις βαθμίδες κύριας απασχόλησης των ερωτηθέντων. Συγκεκριμένα, την άποψη αυτή ενισχύει το 60% των Δικαστικών Λειτουργών, το 25% των Επιτρόπων (το υπόλοιπο 25% ενισχύει την κατηγορία δαπανών 6ε), το 57,1% των τμηματάρχων και το 28,2% των δικαστικών υπαλλήλων (η πλειοψηφία, ήτοι το 30,8% ενισχύει την κατηγορία δαπανών 6β). Συνεπώς, η επικρατούσα ως άνω άποψη ενισχύεται κυρίως από τη βαθμίδα των Δικαστικών Λειτουργών (5,1% εκ του συνολικού δείγματος) και των τμηματάρχων (6,8% εκ του συνολικού δείγματος).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.8

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Κατηγορία Δαπάνης *Job [Crosstabulation5]

Κατηγορία Δημόσιας Δαπάνης	Απασχόληση				Total	
	Δικαστικός Λειτουργός	Επίτροπος	Προϊστάμενος Τμήματος	Υπάλληλος		
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	0	1	0	1	2
% within \$Καθ_Συχνά	,0%	50,0%	,0%	50,0%		
% within Job	,0%	12,5%	,0%	2,6%		
% of Total	,0%	1,7%	,0%	1,7%		3,4%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού	Count	4	4	4	19	31
% within \$Καθ_Συχνά	13,3%	13,3%	13,3%	60,0%		
% within Job	80,0%	50,0%	57,1%	47,4%		
% of Total	6,9%	6,9%	6,9%	31,0%		51,8%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης	Count	0	1	2	7	10
% within \$Καθ_Συχνά	,0%	10,0%	20,0%	70,0%		
% within Job	,0%	12,5%	28,6%	18,4%		
% of Total	,0%	1,7%	3,4%	12,1%		17,2%
6δ. Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών	Count	0	0	0	1	1
% within \$ Καθ_Συχνά	,0%	,0%	,0%	100,0%		
% within Job	,0%	,0%	,0%	2,6%		
% of Total	,0%	,0%	,0%	1,7%		1,7%
6ε. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας	Count	1	2	1	12	16
% within \$ Καθ_Συχνά	6,7%	13,3%	6,7%	73,3%		
% within Job	20,0%	25,0%	14,3%	28,9%		
% of Total	1,7%	3,4%	1,7%	19,0%		25,9%
Total	Count	5	8	7	40	60
% of Total	8,6%	13,8%	12,1%	65,5%		100,0%

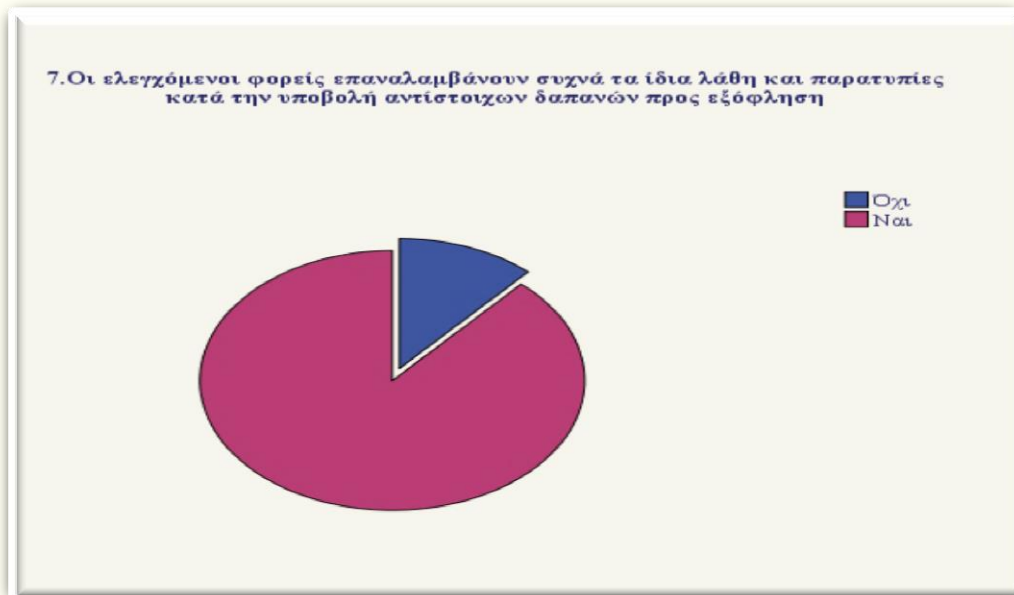
Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Ακολούθως, από τα στοιχεία του Πίνακα 6.8, διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος εξόδων μισθοδοσίας και λοιπών εξόδων προσωπικού ενέχει τον χαμηλότερο ελεγκτικό κίνδυνο, γεγονός το οποίο υποστηρίζεται από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων σε όλες τις βαθμίδες κύριας απασχόλησης. Συγκεκριμένα η άποψη αυτή ενισχύεται από το 80% εκ του συνόλου των ερωτηθέντων Δικαστικών Λειτουργών το 50% των Επιτρόπων, το 57,1% των τμηματάρχων και το 47,4% των δικαστικών υπαλλήλων

Από την πρότερη ανάλυση δεν προέκυψαν ουσιώδεις αποκλίσεις στις απαντήσεις των ερωτηθέντων με βάση τη βαθμίδα κύριας απασχόλησής τους, εκτός από τις περιπτώσεις που αναλύθηκαν στους Πίνακες 6.6 και 6.7, όπου δεν αλλοιώνουν τα συμπεράσματα της παρούσης ανάλυσης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαπίστωση του βαθμού συμμόρφωσης των ελεγχόμενων με τις αδυναμίες και τις παρατηρήσεις του διενεργούμενου ελέγχου από το Ελ.Συν.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.5

Επανάληψη όμοιων λαθών και παρατυπιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων

Στο Διάγραμμα 6.5, απεικονίζεται με τη μορφή ραβδογράμματος ότι, οι ελεγχόμενοι φορείς δεν συμμορφώνονται με τις παρατηρήσεις και τις συστάσεις του ελέγχου και επαναλαμβάνουν τα ίδια λάθη και τις παρατυπίες του παρελθόντος. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται από την συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, (όπως προκύπτει και από τον ακόλουθο πίνακα συχνότητας) ήτοι ποσοστό της τάξεως του 88,3 % ενισχύει την ως άνω άποψη, ενώ μόνο το 11,7% των ερωτηθέντων έχει αντίθετη άποψη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.9

Επανάληψη όμοιων λαθών και παρατυπιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Όχι	7	11,7	11,7	11,7
	Ναι	53	88,3	88,3	100,0
	Total	60	100,0	100,0	

Η μη συμμόρφωση των ελεγχόμενων φορέων, αναδεικνύει ένα σημαντικό πλήγμα του δημοσιονομικού ελέγχου που ασκείται από το Ελ.Συν και μειώνει την αποτελεσματικότητα του έργου του.

Από την ως άνω ανάλυση προέκυψε μια σημαντική αδυναμία του υφιστάμενου ελέγχου και κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω εμβάθυνση της παρούσης ως προς την διερεύνηση τόσο των πλεονεκτημάτων όσο και λοιπών αδυναμιών του ελέγχου, με τη βοήθεια των Πινάκων 6.10 και 6.11.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.10

Πλεονεκτήματα του Δημοσιονομικού Ελέγχου από το Ελ.Συν.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
8α. Συμβολή στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος και στην εξοικονόμηση δημόσιων πόρων	5%	13,3%	13, %3	36,7%	31,7%
8β. Διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δημόσιων δαπανών	0%	8,3%	10%	50%	31,7%
8γ. Η Ετησία Έκθεση και η Διαδήλωση αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου επί της εκτελεστικής εξουσίας	3,3%	15%	30%	28,3%	23,3%
8δ. Διενέργεια στοχευμένων επιτόπιων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου ή ενδιαφέροντος, με βάση το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου του Ελ.Συν.	1,7%	0%	6,7%	48,3%	43,3%
8ε. Ο προληπτικός έλεγχος είναι αποτελεσματικός όταν το σύστημα εσωτερικού ελέγχου των ελεγχόμενων φορέων υπολειτουργεί ή δεν υπάρχει	5%	8,3%	16,7%	43,3%	26,7%
8στ. Η μη θεώρηση μη νόμιμων δαπανών και η υποβολή συστάσεων προς τους ελεγχόμενους φορείς περιορίζουν τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διαφθοράς στη δημοσιονομική διαχείριση	1,7%	8,3%	18,3%	41,7%	30%
8ζ. Υψηλό επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας του υπάρχοντος προσωπικού	1,7%	13,3%	30%	36,7%	18,3%
8η. Τα ευρήματα του ελέγχου αποτελούν εργαλείο ενίσχυσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη δημόσια διαχείριση	0%	6,7%	5%	55%	33,3%

Τα στοιχεία του ως άνω πίνακα προέρχονται από επιμέρους πίνακες συχνότητας του στατιστικού προγράμματος SPSS και αφορούν στο βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας του

δείγματος σε κάθε μια από τις προτεινόμενες προτάσεις, που αντικατοπτρίζουν πιθανά πλεονεκτήματα του υφιστάμενου ελέγχου.

Εν πρώτοις, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι, οι ως άνω προτάσεις αναδεικνύουν τα κύρια πλεονεκτήματα του δημοσιονομικού ελέγχου, ορισμένα εκ των οποίων αποτελούν και ένα τμήμα των επιδιωκόμενων στόχων του.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 76%), θεωρεί ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος συμβάλλει στη διασφάλιση της νομιμότητας και στον περιορισμό φαινομένων κακοδιαχείρισης στη δημόσια διαχείριση, δεδομένου ότι τα ελεγκτικά ευρήματα ενισχύουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια στη δημόσια διαχείριση [Προτάσεις 8^α, 8^β, 8^{στ}, 8^η]. Προς αυτή την κατεύθυνση συμβάλλει τόσο ο προληπτικός έλεγχος (εφόσον το σύστημα εσωτερικού ελέγχου των ελεγχόμενων φορέων υπολειτουργεί ή δεν υπάρχει) όσο και ο στοχευμένος έλεγχος των φορέων. Την άποψη αυτή ενισχύει κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 80,8% εκ του δείγματος της έρευνας, οι οποίοι συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με τις ως άνω προτάσεις [Προτάσεις 8δ και 8ε].

Στη συνέχεια αξίζει να σημειωθεί ότι αν και η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (51,6%), απάντησε μεταξύ κλίμακας «συμφωνώ -συμφωνώ απόλυτα» με το ρόλο που διαδραματίζει η Ετησία Έκθεση και η Διαδήλωση του Ελ.Συν, ωστόσο ένα διόλου αμελητέο ποσοστό της τάξεως του 30% ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί με την ως άνω πρόταση, ενώ οι υπόλοιποι ερωτηθέντες, ήτοι το 18,3%, απάντησαν μεταξύ της κλίμακας «διαφωνώ -διαφωνώ απόλυτα». Όμοιες διαφοροποιήσεις παρουσιάζονται σχετικά με εάν το επίπεδο γνώσεων του προσωπικού αποτελεί ουσιώδες πλεονέκτημα του δημοσιονομικού ελέγχου.

Στην συνέχεια, παρατίθενται οι πιθανές αδυναμίες και τυχόν τρωτά σημεία του υφιστάμενου ελέγχου στη βάση του ίδιου σκεπτικού που αναπτύχθηκε προηγουμένως, με τη βοήθεια τις προτεινόμενες απαντήσεις του πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.11

Αδυναμίες του Δημοσιονομικού Ελέγχου από το Ελ.Συν.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
9α. Δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο	0%	6,7%	6,7%	30%	56,7%
9β. Απουσία στρατηγικής διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων	0%	0%	6,7%	51,7%	41,7%
9γ. Αδυναμία ανταπόκρισης της υπάρχουσας διάρθρωσης των υπηρεσιών στις απαιτήσεις του σύγχρονου ελέγχου	0%	0%	10%	58,3%	31,7%
9δ. Έλλειψη ουσιαστικής πληροφόρησης των τρίτων ομάδων ενδιαφερομένων (Κυβέρνηση, Μ.Μ.Ε, κοινή γνώμη), επί των ευρημάτων του ελέγχου	0%	1,7%	3,3%	48,3%	46,7%
9ε. Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών και εγχειριδίων ελέγχου	1,7%	3,3%	11,7%	43,3%	40%
9στ. Μη εφαρμογή διεθνών ελεγκτικών προτύπων	1,7%	1,7%	13,3%	48, %3	35%
9ζ. Χαμηλός βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων	1,7%	5%	25%	50%	18,3%
9η. Έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού και υποδομών	0%	5%	28,3%	40%	26,7%
9θ. Υποστελέχωση υπηρεσιών λόγω γεωγραφικής διασποράς	0%	8,3%	11,7%	53,3%	26,7%
9ι. Αναποτελεσματικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας	1,7%	0%	5%	45%	48,3%
9ια. Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους	1,7%	0%	6,7%	40%	51,7%

Στον Πίνακα 6.11, αναδεικνύονται πρωτίστως διαρθρωτικές και οργανωτικές αδυναμίες που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα του διενεργούμενου ελέγχου από το Ελ.Συν.

Εν πρώτοις, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι, οι ως άνω προτάσεις αναδεικνύουν τις κύριες αδυναμίες του δημοσιονομικού ελέγχου, ορισμένες εκ των οποίων δυσχεραίνουν το έργο του και περιορίζουν εν γένει την αποτελεσματικότητά του.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 80%), θεωρεί ότι ο ασκούμενος δημοσιονομικός έλεγχος από το Ελ.Συν, αντιμετωπίζει σωρεία εσωτερικών αδυναμιών τόσο ως προς τη στρατηγική διαχείριση και αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων του [Προτάσεις 9^α, 9β, 9γ, 9^η, 9θ, 9ι], όσο και ως προς την υιοθέτηση σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων (μη πλήρους εφαρμογής διεθνών ελεγκτικών προτύπων και τυποποιημένων διαδικασιών – εγχειρίδιο ελέγχου κ.ο.κ) [Προτάσεις 9ε, 9στ, 9ια]. Εκτός των προειρημένων αδυναμιών αναδεικνύεται επίσης από το 95% του δείγματος της έρευνας, η απουσία ουσιαστικής πληροφόρησης των τρίτων ενδιαφερόμενων ομάδων επί των ευρημάτων του ελέγχου, ενώ υπογραμμίζεται από το 92% η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους καθώς και ο χαμηλός βαθμός συμμόρφωσής τους (ποσοστό ύψους 68,3%).

Στον Πίνακα 6.12 αποτυπώνεται ο βαθμός υλοποίησης των νέων αρμοδιοτήτων του Ελ.Συν.(έτσι όπως αυτές ορίζονται από τις διατάξεις του ν.4270/20140), σε συσχέτιση με τις απαντήσεις που δόθηκαν ανά βαθμίδα κύριας απασχόλησης στο Ελ.Συν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.12

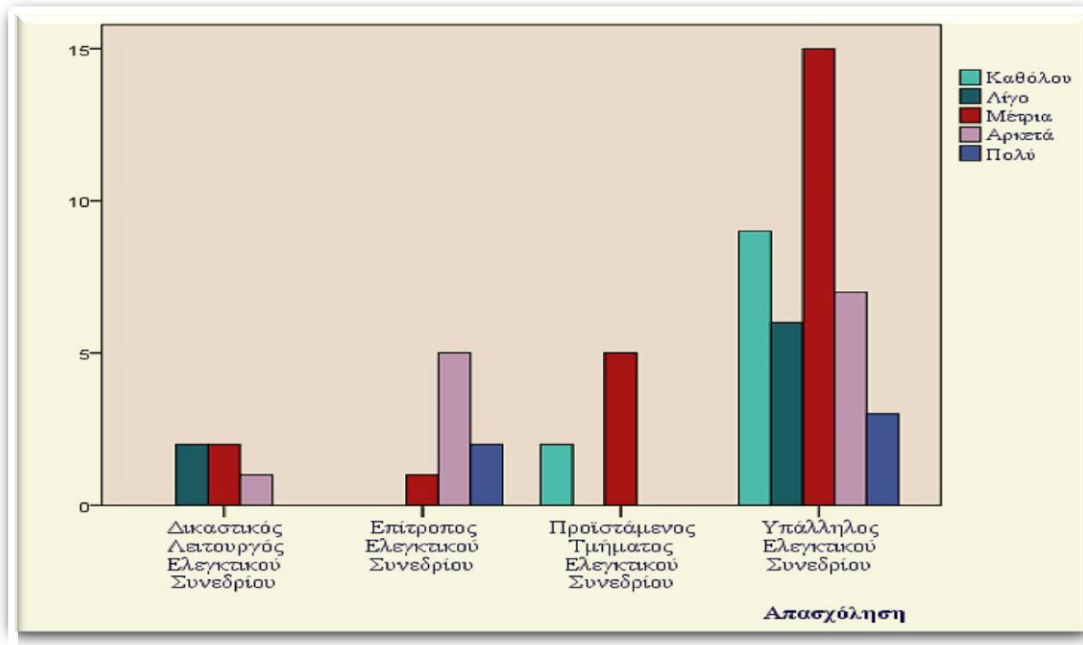
Βαθμός υλοποίησης αρμοδιοτήτων Ελ.Συν. σύμφωνα με το ν.4270/2014 /Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation]

10. Παρακαλούμε συμπληρώστε το βαθμό υλοποίησης, από την υπηρεσία σας, των νέων αρμοδιοτήτων που της ανατέθηκαν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ν.4270/2014		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Πολύ	Total
Δικαστικός Λειτουργός	Count	0	2	2	1	0	5
	% within Απασχόληση	,0%	40,0%	40,0%	20,0%	,0%	100,0%
	% within 10.	,0%	25,0%	8,7%	7,7%	,0%	8,3%
	% of Total	,0%	3,3%	3,3%	1,7%	,0%	8,3%
Επίτροπος	Count	0	0	1	5	2	8
	% within Απασχόληση	,0%	,0%	12,5%	62,5%	25,0%	100,0%
	% within 10.	,0%	,0%	4,3%	38,5%	40,0%	13,3%
	% of Total	,0%	,0%	1,7%	8,3%	3,3%	13,3%
Προϊστάμενος Τμήματος	Count	2	0	5	0	0	7
	% within Απασχόληση	28,6%	,0%	71,4%	,0%	,0%	100,0%
	% within 10.	18,2%	,0%	21,7%	,0%	,0%	11,7%
	% of Total	3,3%	,0%	8,3%	,0%	,0%	11,7%
Υπάλληλος	Count	9	6	15	7	3	40
	% within Απασχόληση	22,5%	15,0%	37,5%	17,5%	7,5%	100,0%
	% within 10.	81,8%	75,0%	65,2%	53,8%	60,0%	66,7%
	% of Total	15,0%	10,0%	25,0%	11,7%	5,0%	66,7%
Total	Count	11	8	23	13	5	60
	% within Απασχόληση	18,3%	13,3%	38,3%	21,7%	8,3%	100,0%
	% within 10.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	18,3%	13,3%	38,3%	21,7%	8,3%	100,0%

Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα, σύμφωνα με την άποψη του ποσοστού του 38,3% καταδεικνύουν ότι σε μέτριο βαθμό έχουν υλοποιηθεί οι νέες διατάξεις ενώ αξίζει να σχολιαστεί η άποψη της μειοψηφίας σύμφωνα με την οποία ένα ποσοστό της τάξεως του 31,6% θεωρεί ότι δεν εφαρμόστηκαν καθόλου είτε εφαρμόστηκαν σε χαμηλό βαθμό. Το υπόλοιπο τμήμα του δείγματος, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 30% θεωρεί ότι το Ελ.Συν. υλοποιεί τις νέες του αρμοδιότητες, ως ανώτατος εξωτερικός ελεγκτής του Κράτους σε αρκετά έως πολύ ικανοποιητικό βαθμό.

Αναλυτικότερα παρατηρείται ότι η επικρατούσα άποψη προκύπτει από ποσοστό του δείγματος του οποίου αναλύεται από το 40% των Δικαστικών Λειτουργών, το 12,5% των Επιτρόπων, το 71,4% των τμηματάρχων και το 37,5% των δικαστικών υπαλλήλων.

Υπογραμμίζεται ότι το υπόλοιπο 40% εκ των Δικαστικών Λειτουργών θεωρεί ότι ο βαθμός υλοποίησης είναι «λίγος» (ήτοι χαμηλός), ενώ οι Επίτροποι με υψηλό ποσοστό της τάξεως του 62,5% (εκ του συνόλου των Επιτρόπων) υποστηρίζουν διαφορετική άποψη θεωρώντας ότι υλοποιούνται «αρκετά» οι νέες διατάξεις από το Ελ.Συν. Οι εν λόγω διακυμάνσεις απεικονίζονται ευκρινέστερα στο Διάγραμμα 6.6, που ακολουθεί.

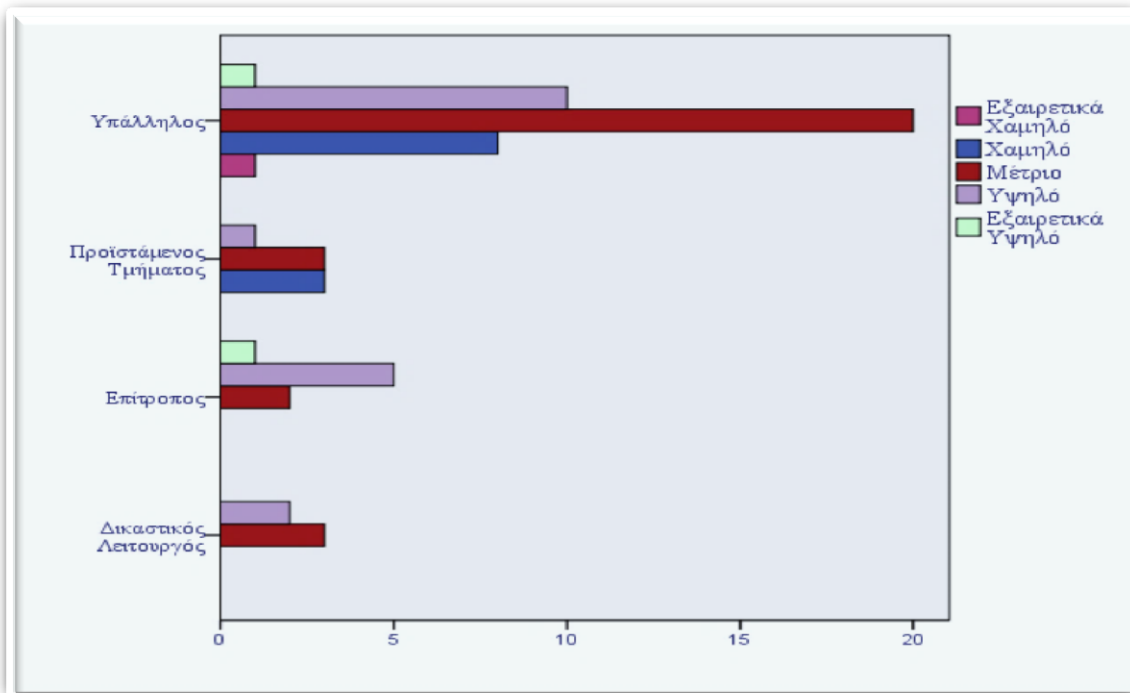

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.6

Βαθμός υλοποίησης αρμοδιοτήτων Ελ.Συν. σύμφωνα με το ν.4270/2014 /Βαθμίδα Απασχόλησης Crosstabulation

Από το ως άνω διάγραμμα, διαπιστώνεται και σχηματικά η προηγούμενη ανάλυση, ενώ αξίζει να υπογραμμιστεί ότι ένα σημαντικό ποσοστό υπαλλήλων, της τάξεως του 22,5% εκτιμά ότι οι νεοεισαχθείσες διατάξεις δεν έχουν εφαρμοστεί καθόλου από το Ελ.Συν.

Σε συνέχεια της ως άνω ανάλυσης το ακόλουθο διάγραμμα απεικονίζει το βαθμό αποτελεσματικότητας του διενεργούμενου δημοσιονομικού ελέγχου σε σχέση με την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και ως τον περιορισμό της διαφθοράς, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν ανά βαθμίδα κύριας απασχόλησης στο Ελ.Συν.

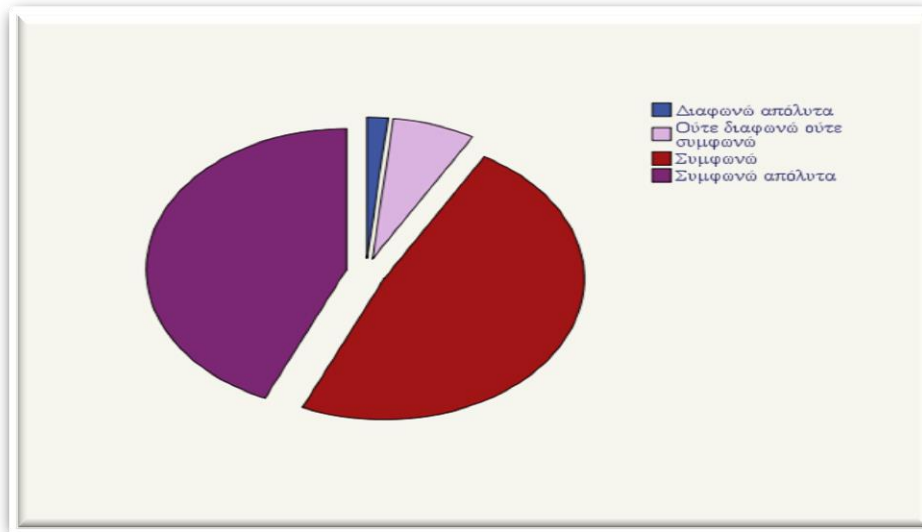
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.7

Βαθμός εξοικονόμησης πόρων και περιορισμός διαφθοράς /Βαθμίδα Απασχόλησης
Crosstabulation

Όπως και στην προηγούμενη ανάλυση η επικρατούσα άποψη του δείγματος της έρευνας υποστηρίζει ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος παρουσιάζει μέτρια αποτελεσματικότητα σχετικά με την πάταξη της διαφθοράς και ως προς τη διασφάλιση του δημόσιου πλούτου από φαινόμενα κακοδιαχείρισης στη λειτουργία του Δημοσίου. Όπως προκύπτει από το ως άνω διάγραμμα σχεδόν όλες οι βαθμίδες συμφωνούν με την ως άνω άποψη, ενώ διαφοροποιείται η άποψη των Επιτρόπων οι οποίοι με ποσοστό της τάξεως του 62,5% (εκ του συνόλου των ερωτηθέντων Επιτρόπων) θεωρούν ότι η αποτελεσματικότητα του ελέγχου σε σχέση με την επίτευξη των ως άνω στόχων είναι υψηλή. Αναλυτικότερα το 60% των Δικαστικών λειτουργών, το 25% των Επιτρόπων, το 42,9% (το υπόλοιπο 42,9% υποστηρίζει ότι το επίπεδο αποτελεσματικότητας είναι χαμηλό) των τμηματάρχων και το ήμισυ (50%) των δικαστικών υπαλλήλων ενισχύει την επικρατούσα άποψη.

Από τις ως άνω περιγραφικές αναλύσεις διαπιστώθηκε ότι η αποτελεσματικότητα του δημοσιονομικού ελέγχου ως προς το βαθμό ενσωμάτωσης των πρόσφατων διατάξεων και της προστασίας του δημόσιου πλούτου καθώς και ως προς την καταπολέμηση των χρόνιων παθογενειών, που διακρίνουν τις συναλλαγές του δημοσίου, παραμένει σε μέτρια επίπεδα.

Η άποψη των ερωτηθέντων αναφορικά με τη σπουδαιότητα των σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων ως προς την εξυγίανση της οικονομίας και της απομείωσης του δημοσίου χρέους αποτυπώνεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.8

Σημαντικότητα υιοθέτησης σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων ελέγχου

Από το Διάγραμμα 6.8 αποδεικνύεται ότι η πλήρης αξιοποίηση των σύγχρονων ελεγκτικών μεθοδολογικών εργαλείων κατά την άσκηση του δημοσιονομικού ελέγχου από το Ελ.Συν. αποτελεί σημαντικό εφόδιο του κρατικού οπλοστασίου σύμφωνα με την άποψη του 91,6% των ερωτηθέντων οι οποίοι απάντησαν μεταξύ της κλίμακας «συμφωνώ – συμφωνώ απόλυτα» ενώ μόνο ένα ποσοστό της τάξεως του 1,7% απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα με την ως άνω διαπίστωση, και το υπόλοιπο ποσοστό της τάξεως του 6,7% υιοθέτησε ουδέτερη στάση.

Σε συνέχεια της ως άνω ανάλυσης προέκυψαν σημαντικά συμπεράσματα σχετικά με τα πιθανά μέτρα τα οποία θα πρέπει να ληφθούν άμεσα από το Ελ.Συν. ώστε να ενισχυθεί η συμβολή του στην ανάκαμψη της οικονομίας και στην όσο δυνατό συντομότερη αποδέσμευση της χώρας από το καθεστώς των μνημονίων. Το σύνολο του δείγματος

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.13

Απεικόνιση Ανάλυσης \$Μέτρα*Proipiresia [Crosstabulation1]

Προτεινόμενα Μέτρα		Προϋπηρεσία				Total
		0 – 5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
15α.Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους	Count	0	2	2	2	6
	% within \$Καθ_Σημαντική	,0%	33,3%	33,3%	33,3%	
	% within Proipiresia	,0%	11,8%	10,5%	11,8%	
	% of Total	,0%	3,3%	3,3%	3,3%	10,0%
15β.Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους	Count	2	3	7	5	17
	% within \$Καθ_Σημαντική	11,8%	17,6%	41,2%	29,4%	
	% within Proipiresia	28,6%	17,6%	36,8%	29,4%	
	% of Total	3,3%	5,0%	11,7%	8,3%	28,3%
15γ. Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.	Count	4	2	3	5	14
	% within \$Καθ_Σημαντική	28,6%	14,3%	21,4%	35,7%	
	% within Proipiresia	57,1%	11,8%	15,8%	29,4%	
	% of Total	6,7%	3,3%	5,0%	8,3%	23,3%
15δ. Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ. και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς	Count	0	5	3	1	9
	% within \$Καθ_Σημαντική	,0%	55,6%	33,3%	11,1%	
	% within Proipiresia	,0%	29,4%	15,8%	5,9%	
	% of Total	,0%	8,3%	5,0%	1,7%	15,0%
15ε.Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου	Count	1	5	4	4	14
	% within \$Καθ_Σημαντική	7,1%	35,7%	28,6%	28,6%	
	% within Proipiresia	14,3%	29,4%	21,1%	23,5%	
	% of Total	1,7%	8,3%	6,7%	6,7%	23,3%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% of Total	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Από την πρώτη ματιά στα στοιχεία του Πίνακα 6.13, διαπιστώνεται ότι για την ανάκαμψη της οικονομίας δεν διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο η παροχή γνωμοδοτήσεων του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων, σύμφωνα με την άποψη του 28,3%, η οποία ενισχύεται κυρίως από τους υπαλλήλους που διαθέτουν εμπειρία μεταξύ 11-20 ετών (36,8%, εκ του συνόλου που κατέχουν την εν λόγω εμπειρία) και από την ανώτερη κλίμακα εμπειρίας ήτοι με προϋπηρεσία άνω των 21 ετών, με ποσοστό 29,4% ενώ ακολουθούν με ελάχιστη διαφορά οι νεοεισερχόμενοι υπάλληλοι με ποσοστό 28,6%, έχοντας προϋπηρεσία μέχρι 5 ετών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η ενδυνάμωση της συνεργασίας το Ελ.Συν. με το Υπ.Οικ. και το Κοινοβούλιο κατέχει το χαμηλότερο

ποσοστό, ήτοι 15% εκ του συνόλου των ερωτηθέντων ανεξαρτήτως της πρότερης εμπειρίας τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.14

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation2]

Προτεινόμενα Μέτρα		Προϋπηρεσία				Total
		0 –5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
15α.Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους	Count	1	3	4	6	14
	% within \$Αιγ_Σημαντική	7,1%	21,4%	28,6%	42,9%	
	% within Proipiresia	14,3%	17,6%	21,1%	35,3%	
	% of Total	1,7%	5,0%	6,7%	10,0%	23,3%
15β.Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους	Count	3	5	3	4	15
	% within \$ Αιγ_Σημαντική	20,0%	33,3%	20,0%	26,7%	
	% within Proipiresia	42,9%	29,4%	15,8%	23,5%	
	% of Total	5,0%	8,3%	5,0%	6,7%	25,0%
15γ. Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.	Count	2	5	6	1	14
	% within \$ Αιγ_Σημαντική	14,3%	35,7%	42,9%	7,1%	
	% within Proipiresia	28,6%	29,4%	31,6%	5,9%	
	% of Total	3,3%	8,3%	10,0%	1,7%	23,3%
15δ. Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ. και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς	Count	0	2	3	4	9
	% within \$ Αιγ_Σημαντική	,0%	22,2%	33,3%	44,4%	
	% within Proipiresia	,0%	11,8%	15,8%	23,5%	
	% of Total	,0%	3,3%	5,0%	6,7%	15,0%
15ε.Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου	Count	1	2	3	2	8
	% within \$Κ Αιγ_Σημαντική	12,5%	25,0%	37,5%	25,0%	
	% within Proipiresia	14,3%	11,8%	15,8%	11,8%	
	% of Total	1,7%	3,3%	5,0%	3,3%	13,3%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% of Total	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Εν πρώτοις, από τον ως άνω πίνακα προκύπτει ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι λιγότερο σημαντικό μέτρο δράσης αποτελεί επίσης η παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους, ωστόσο όπως ήδη αναφέρθηκε η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (28,3%) κατέταξε την πρόταση αυτή ως «καθόλου σημαντική», εν προκειμένω παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η ανάλυση των διαφοροποιήσεων που αποτυπώνονται από τις απαντήσεις του δείγματος της έρευνας. Οι έχοντες τη

μεγαλύτερη εργασιακή εμπειρία άνω των 21 ετών υποστηρίζουν ότι είναι λιγότερο σημαντική η διεύρυνση του αντικειμένου του ελέγχου και σε άλλα πεδία που σχετίζονται με το χρέος ενώ οι υπόλοιποι (κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 29,4% των λοιπών κλιμακίων ετών προϋπηρεσίας) και ιδίως όσοι κατέχουν λιγότερη εμπειρία (έως 10 έτη) θεωρούν ότι η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και η αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου ότι είναι λιγότερο σημαντικό μέτρο δράσης. Για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων πρέπει να αναλυθούν τα στοιχεία των πινάκων που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.15

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation3]

Προτεινόμενα Μέτρα		Προϋπηρεσία				Total
		0 –5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
15α.Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους	Count	4	4	4	1	13
	% within \$Αρκ Σημαντική	30,8%	30,8%	30,8%	7,7%	
	% within Proipiresia	57,1%	23,5%	21,1%	5,9%	
	% of Total	6,7%	6,7%	6,7%	1,7%	21,7%
15β.Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους	Count	1	4	5	6	16
	% within \$ Αρκ_Σημαντική	6,3%	25,0%	31,3%	37,5%	
	% within Proipiresia	14,3%	23,5%	26,3%	35,3%	
	% of Total	1,7%	6,7%	8,3%	10,0%	26,7%
15γ. Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.	Count	1	4	4	4	13
	% within \$ Αρκ_Σημαντική	7,7%	30,8%	30,8%	30,8%	
	% within Proipiresia	14,3%	23,5%	21,1%	23,5%	
	% of Total	1,7%	6,7%	6,7%	6,7%	21,7%
15δ. Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ, και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς	Count	0	3	5	5	13
	% within \$ Αρκ_Σημαντική	,0%	23,1%	38,5%	38,5%	
	% within Proipiresia	,0%	17,6%	26,3%	29,4%	
	% of Total	,0%	5,0%	8,3%	8,3%	21,7%
15ε.Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου	Count	1	2	1	1	5
	% within \$ Αρκ Σημαντική	20,0%	40,0%	20,0%	20,0%	
	% within Proipiresia	14,3%	11,8%	5,3%	5,9%	
	% of Total	1,7%	3,3%	1,7%	1,7%	8,3%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% of Total	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%

Από τα στοιχεία του Πίνακα 6.15 αναδεικνύεται ομοίως ως αρκετά σημαντική δράση, η παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους, με ποσοστό της τάξεως του 26,7%. Εν συνεπεία η εν λόγω πρόταση κατέχει σχετικά χαμηλό βαθμό σημαντικότητας ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από το Ελ.Συν. για την ανάκαμψη της οικονομίας και κυμαίνεται μεταξύ της κλίμακας «καθόλου σημαντική – αρκετά σημαντική». Επίσης, διαπιστώνεται ότι οι προτάσεις 15^α, 15^γ, 15^δ, επιλέχθηκαν από ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό, και θεωρούνται ομοίως ως αρκετά σημαντικές, με το ίδιο μάλιστα ποσοστό (21,7%) εκ του συνόλου των ερωτηθέντων. Οι έχοντες λιγότερη εμπειρία υποστηρίζουν όμοια όσα αναφέρθηκαν στην πρότερη ανάλυση ενώ οι αρχαιότεροι υπάλληλοι προτιμούν τη λήψη μέτρων σχετικά με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Ελ.Συν., Υπ.Οικ. και Κοινοβουλίου.

Στον κάτωθι πίνακα διαπιστώνεται ευκρινώς ότι σημαντικό μέτρο δράσης ανάκαμψης της πολύπαθης ελληνικής οικονομίας αποτελεί η ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των υπό εξέταση φορέων, διότι η συντριπτική πλειοψηφία, ποσοστού της τάξεως του 95% εκ του συνόλου των ερωτηθέντων, που κατέχει εργασιακή εμπειρία από 0-10 έτη, θεωρεί ότι μεταλαμπάδευση γνώσεων και εμπειρίας μεταξύ των, εμπλεκόμενων με τον έλεγχο, φορέων αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα για την επίτευξη κοινών στόχων για την επάνοδο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.16

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation4]

Προτεινόμενα Μέτρα		Προϋπηρεσία				Total
		0 – 5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
15α.Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους	Count	1	4	5	5	15
	% within \$ Σημαντική	6,7%	26,7%	33,3%	33,3%	
	% within Proipiresia	14,3%	23,5%	26,3%	29,4%	
	% of Total	1,7%	6,7%	8,3%	8,3%	25,0%
15β.Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους	Count	0	4	2	1	7
	% within \$ Σημαντική	,0%	57,1%	28,6%	14,3%	
	% within Proipiresia	,0%	23,5%	10,5%	5,9%	
	% of Total	,0%	6,7%	3,3%	1,7%	11,7%
15γ. Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.	Count	0	3	5	6	14
	% within \$ Σημαντική	,0%	21,4%	35,7%	42,9%	
	% within Proipiresia	,0%	17,6%	26,3%	35,3%	
	% of Total	,0%	5,0%	8,3%	10,0%	23,3%
15δ. Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ, και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς	Count	5	4	4	3	16
	% within \$ Σημαντική	31,3%	25,0%	25,0%	18,8%	
	% within Proipiresia	71,4%	23,5%	21,1%	17,6%	
	% of Total	8,3%	6,7%	6,7%	5,0%	26,7%
15ε.Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου	Count	1	2	3	2	8
	% within \$ Σημαντική	12,5%	25,0%	37,5%	25,0%	
	% within Proipiresia	14,3%	11,8%	15,8%	11,8%	
	% of Total	1,7%	3,3%	5,0%	3,3%	13,3%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% of Total	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%

Εξίσου σημαντικές θεωρούνται και οι προτάσεις 15α, και 15γ, από το 25% και 23,3% αντίστοιχα, εκ του συνόλου του δείγματος, οι οποίες ενισχύονται κυρίως από τους υπόλοιπους υπαλλήλους που κατέχουν μικρή εμπειρία (ήτοι 0-5 έτη) και από τους αρχαιότερους υπαλλήλους (21 έτη και άνω).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.17

Απεικόνιση Ανάλυσης \$ Μέτρα *Proipiresia [Crosstabulation5]

Προτεινόμενα Μέτρα		Προϋπηρεσία				Total
		0 – 5 έτη	6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
15α. Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους	Count	1	4	4	3	12
	% within \$Πλ_Σημαντική	8,3%	33,3%	33,3%	25,0%	
	% within Proipiresia	14,3%	23,5%	21,1%	17,6%	
	% of Total	1,7%	6,7%	6,7%	5,0%	20,0%
15β. Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους	Count	1	1	2	1	5
	% within \$ Πλ_Σημαντική	20,0%	20,0%	40,0%	20,0%	
	% within Proipiresia	14,3%	5,9%	10,5%	5,9%	
	% of Total	1,7%	1,7%	3,3%	1,7%	8,3%
15γ. Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.	Count	0	3	1	1	5
	% within \$ Πλ_Σημαντική	,0%	60,0%	20,0%	20,0%	
	% within Proipiresia	,0%	17,6%	5,3%	5,9%	
	% of Total	,0%	5,0%	1,7%	1,7%	8,3%
15δ. Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ, και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς	Count	2	3	4	4	13
	% within \$ Πλ_Σημαντική	15,4%	23,1%	30,8%	30,8%	
	% within Proipiresia	28,6%	17,6%	21,1%	23,5%	
	% of Total	3,3%	5,0%	6,7%	6,7%	21,7%
15ε. Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου	Count	3	6	8	8	25
	% within \$Πλ_Σημαντική	12,0%	24,0%	32,0%	32,0%	
	% within Proipiresia	42,9%	35,3%	42,1%	47,1%	
	% of Total	5,0%	10,0%	13,3%	13,3%	41,7%
Total	Count	7	17	19	17	60
	% of Total	11,7%	28,3%	31,7%	28,3%	100,0%

Η πλέον σημαντική δράση προς την κατεύθυνση για την εξυγίανση της οικονομίας αποτελεί η κατάργηση νομοποιητικών ρυθμίσεων εξόφλησης παράτυπων και μη νόμιμων δαπανών, για την αποτροπή της εκταμίευσης δημόσιων πόρων προς κάλυψη μη νόμιμων ενεργειών της διοίκησης (ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση των κατ'επανάληψη ρυθμίσεων των παράνομων προμηθειών των νοσοκομείων, η ρύθμιση

οδοιοδικών εξόδων παρελθόντων ετών κ.ο.κ.). Η επικρατούσα ως άνω άποψη ενισχύεται από την πλειοψηφία όλων των κλιμακίων προϋπηρεσίας. του δείγματος, με ποσοστό 41,7%.

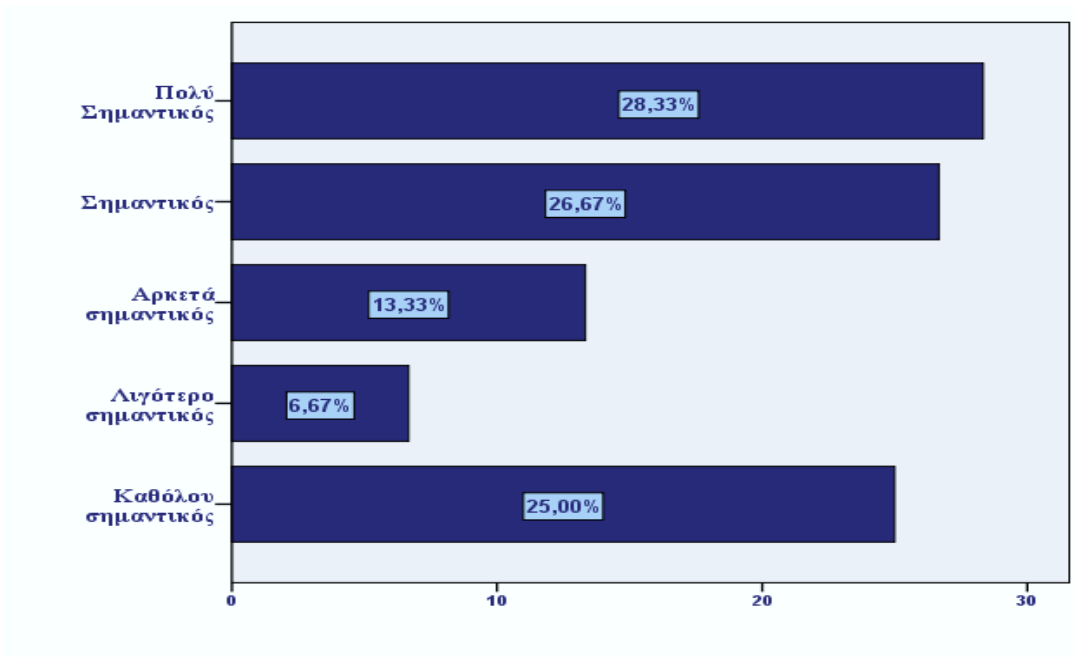
Οι προηγούμενες διαφοροποιήσεις που προέκυψαν κατά την διερεύνηση του βαθμού σημαντικότητας των προτεινόμενων μέτρων ενίσχυσης της οικονομίας από το Ελ.Συν., επί των προτάσεων 15α, 15β, 15γ ταξινομούνται σε χαμηλότερα επίπεδα σημαντικότητας μεταξύ της κλίμακας «καθόλου σημαντικό – αρκετά σημαντικό», ενώ δεν αναδεικνύεται με ακρίβεια το επίπεδο ταξινόμησής τους. Αυτό προκύπτει από τα περιγραφικά στοιχεία του ακόλουθου πίνακα, δεδομένου ότι οι αποκλίσεις των αποτελεσμάτων τους είναι ελάχιστες. Ωστόσο οι περισσότερες σημαντικές δράσεις (15δ, 15ε) που αναδείχθηκαν αδιαμφισβήτητα από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχουν μεγαλύτερη απόκλιση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.18

Περιγραφικά στοιχεία ανάλυσης μέτρων δράσης ανάκαμψης της οικονομίας
(Descriptive Statistics)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
15α	60	1	5	3,22	1,290
15β.	60	1	5	2,47	1,255
15γ.	60	1	5	2,70	1,293
15δ.	60	1	5	3,25	1,361
15ε.	60	1	5	3,37	1,667
Valid N (listwise)	60				

Στη συνέχεια, επιχειρείται η διατύπωση προτάσεων για την ανεύρεση πιθανών μέτρων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της εν γένει ενδυνάμωσης του ρόλου του Ελ.Συν, με την βοήθεια των ακόλουθων διαγραμμάτων.

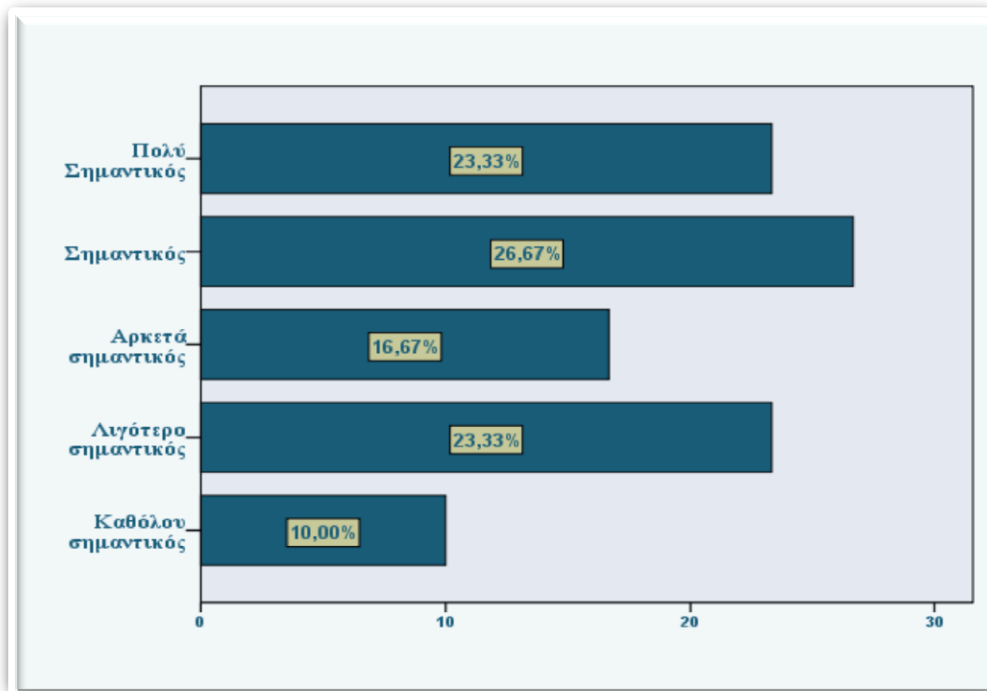

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.9

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value1

Από το Διάγραμμα 6.9, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 55%, θεωρεί σημαντική έως πολύ σημαντική, την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ του Ελ.Συν. και της εκτελεστικής εξουσίας αλλά και με την κοινή γνώμη. Η πληροφόρηση και η ενημέρωση των πολιτών, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι βασική προτεραιότητα της λειτουργίας του Ελ.Συν. αποτελεί η διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και η εξοικονόμηση πόρων για την αξιοποίησή τους προς την εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών.

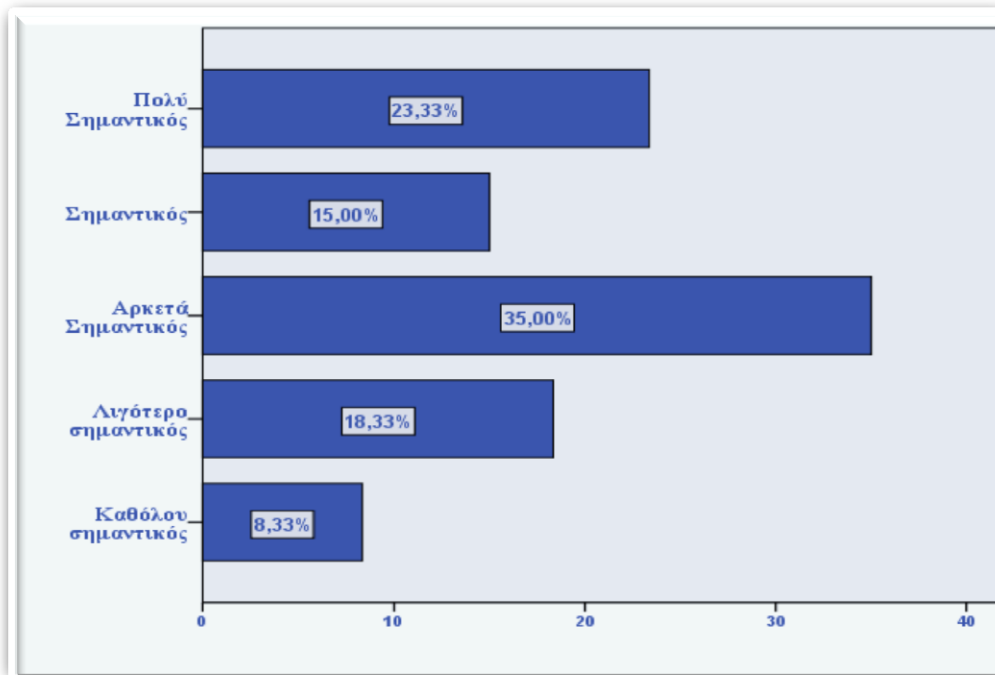
Στο διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζεται η άποψη ποσοστού της τάξεως του 26,7% εκ των ερωτηθέντων, οι οποίοι θεωρούν ότι η αλλαγή της εγχώριας ελεγκτικής κουλτούρας και η εφαρμογή των διεθνών προτύπων ελέγχου αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ενδυνάμωση του ρόλου του Ελ.Συν., μεταξύ των υπολοίπων φορέων που συνθέτουν το σύγχρονο ελεγκτικό μηχανισμό, όπως αναφέρθηκε στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.10

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value2

Από το ως άνω διάγραμμα διαπιστώνεται επίσης ότι το 23,3% του δείγματος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα και στην επικρατούσα άποψη που αναλύθηκε παραπάνω, ήτοι στην ενίσχυση της επικοινωνιακής πολιτικής του Ελ.Συν τόσο με το Κοινοβούλιο και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας όσο και με την κοινή γνώμη. Η σημαντικότητα αυτού του παράγοντα ενισχύεται ακόμη περισσότερο αθροίζοντας τα αποτελέσματα των απαντήσεων μεταξύ της κλίμακας «σημαντικός – πολύ σημαντικός» προκύπτει ότι ποσοστό της τάξεως του 51,66%, θεωρεί ότι η ενδυνάμωση του ρόλου το Ελ.Συν. δύναται να επιτευχθεί εφόσον συμπορευτεί με τις διεθνείς εξελίξεις της ελεγκτικής επιστήμης και ανταποκριθεί επαρκώς στις απαιτήσεις του *σύγχρονου δημοσιονομικού σκηνικού*.

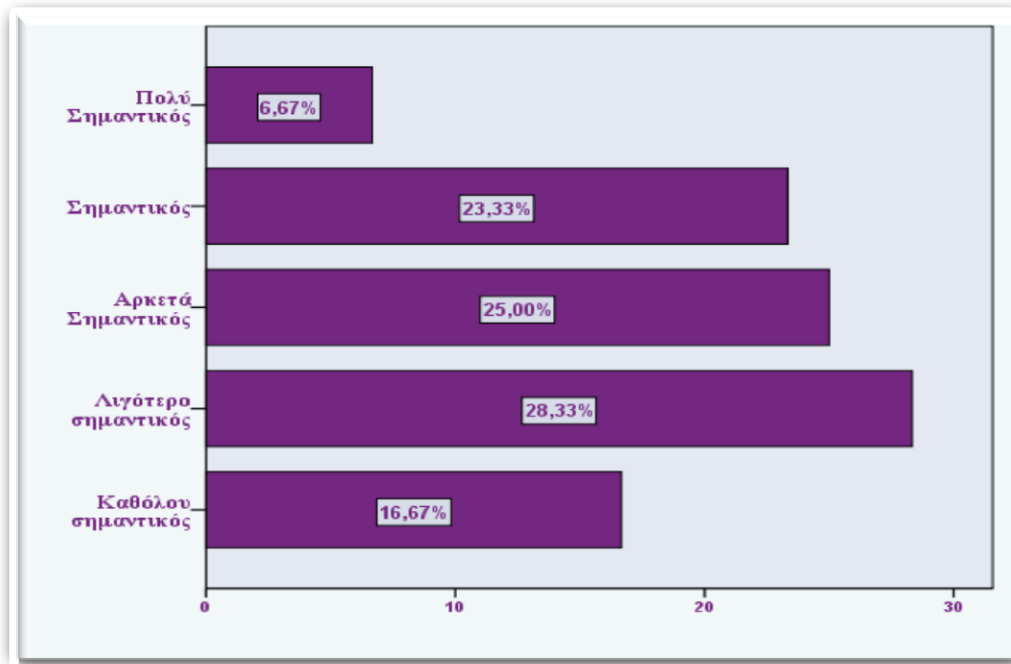
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.11

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value3

Με τη βοήθεια του Διαγράμματος 6.11, αναδεικνύεται σύμφωνα με την άποψη του 35% του δείγματος, ως αρκετά σημαντικός παράγοντας ενδυνάμωσης του Ελ.Συν., η θεσμοθέτηση της ανεξαρτησίας στη δράση των ελεγκτικών οργάνων και η απαγκίστρωσή τους από την πολιτική εξουσία, η οποία προΐσταται του έργου της και επεμβαίνει με τη νομοθέτηση διατάξεων που αφορούν στις ελεγκτικές διαδικασίες και στις αρμοδιότητές τους.¹²⁸

Στο ακόλουθο διάγραμμα απεικονίζεται σχηματικά η πλειοψηφούσα άποψη αναφορικά με το «λιγότερο σημαντικό παράγοντα», η οποία ενισχύθηκε από το 28,3% του δείγματος.

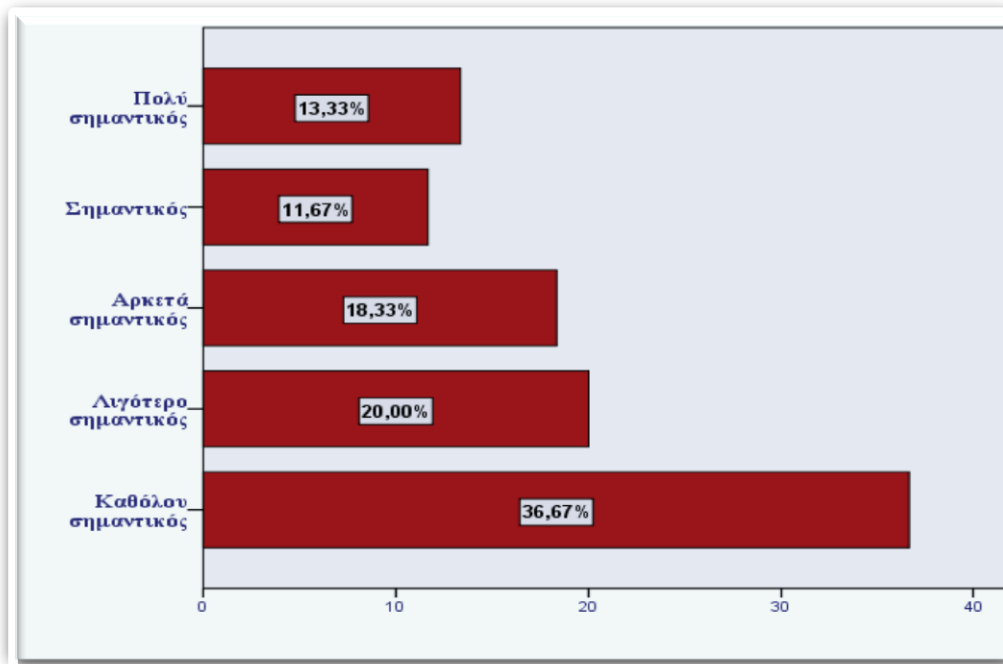
¹²⁸ Ήδη αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η ψήφιση νομοθετικής διάταξης με την οποία καταργείται ο διενεργούμενος από το Ελ.Συν, προληπτικός έλεγχος των δαπανών, δίχως τη σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.12

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value4

Η αξιοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού και η ενίσχυση του επιπέδου των γνώσεων θεωρείται ως ο «λιγότερο σημαντικός παράγοντας», ενίσχυσης του ρόλου του Ελ.Συν., ίσως επειδή το διαθέσιμο προσωπικό κατέχει υψηλό επίπεδο σπουδών και πλούσια εμπειρία (όπως λ.χ. κάτοχοι πτυχίων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κάτοχοι μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων, υψηλό επίπεδο γνώσεων ξένων γλωσσών και διαθέτουν πλούσια εξωσυνεδριακή εμπειρία στους κλάδους της ελεγκτικής, της λογιστικής και της χρηματοοικονομικής διοίκησης).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.13

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου του Ελ.Συν. / Frequency Value5

Η επιβολή αυστηρών προστίμων σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τον έλεγχο, ουσιωδών πλημμελειών και παρανομιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων, δεν θεωρείται καθόλου σημαντική από το δείγμα της έρευνας, ίσως ενδεχομένως επειδή η δράση των οργάνων της δημόσιας διοίκησης δεν πρέπει να εκπληρώνει τους τιθέμενους στόχους υπό τον φόβο επιβολής υψηλών προστίμων σε περίπτωση διαπίστωσης πλημμελειών και λαθών στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, αλλά οφείλουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους, σύμφωνα με τους νόμους και με κύριο γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Οι ως άνω παράγοντες αποτελούν ενδεικτικά μέτρα για την ενίσχυση του ρόλου του Ελ.Συν. και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου. Στον Πίνακα 6.19, αποτυπώνεται η αξιολόγηση του δείγματος, αναφορικά με το βαθμό ανταπόκρισης του Ελ.Συν. στις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.19

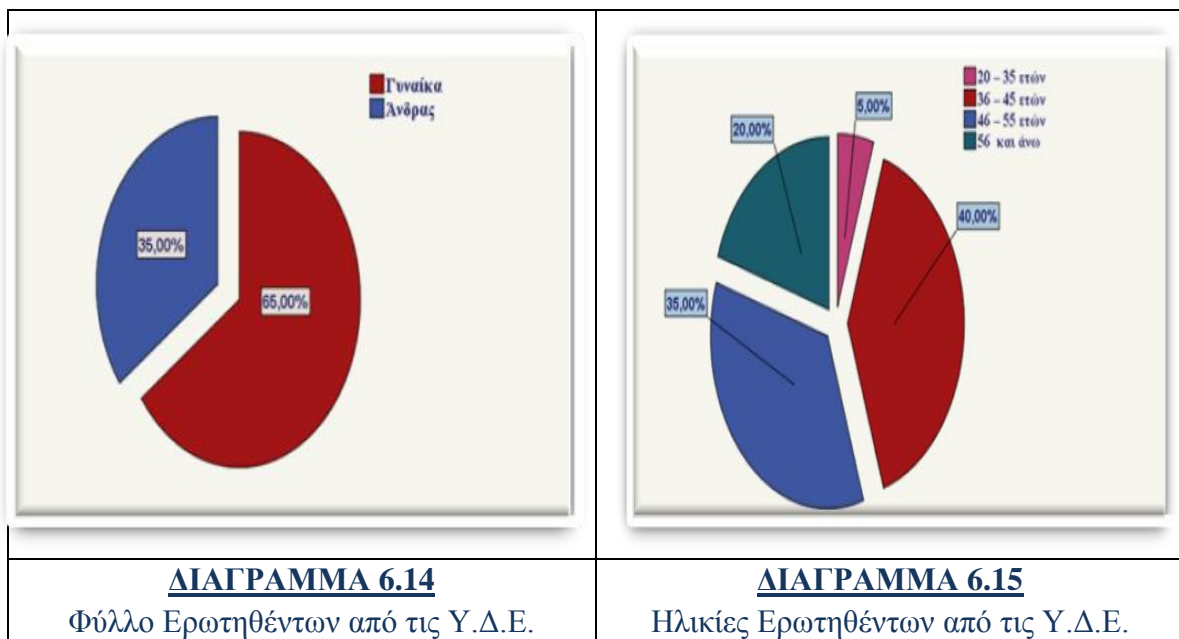
Αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης του Ελ.Συν. στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον

19. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, αξιολογείστε παρακαλώ κατά πόσο η υπηρεσία σας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου;					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	1,7	1,7	1,7
	Λίγο	13	21,7	21,7	23,3
	Μέτρια	31	51,7	51,7	75,0
	Αρκετά	14	23,3	23,3	98,3
	Πολύ	1	1,7	1,7	100,0
	Total	60	100,0	100,0	

Από τα στοιχεία του ως άνω πίνακα συχνοτήτων, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι το 51,7%, θεωρεί ότι ο διενεργούμενος έλεγχος ανταποκρίνεται σε μέτριο βαθμό στις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 23,3% υποστηρίζει ότι η ενσωμάτωση των αρχών και των κανόνων που επιτάσσει το σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον έχει επιτευχθεί σε αρκετό βαθμό από το Ελ.Συν. Ωστόσο ποσοστό του συνολικού δείγματος της έρευνας της τάξεως του 75% απάντησε μεταξύ της κλίμακας «καθόλου –μέτρια», γεγονός το οποίο αποτυπώνει ενδεχόμενες καθυστερήσεις ή δυσχέρειες προσαρμογής στο πρόσφατο νομοθετικό πλαίσιο.

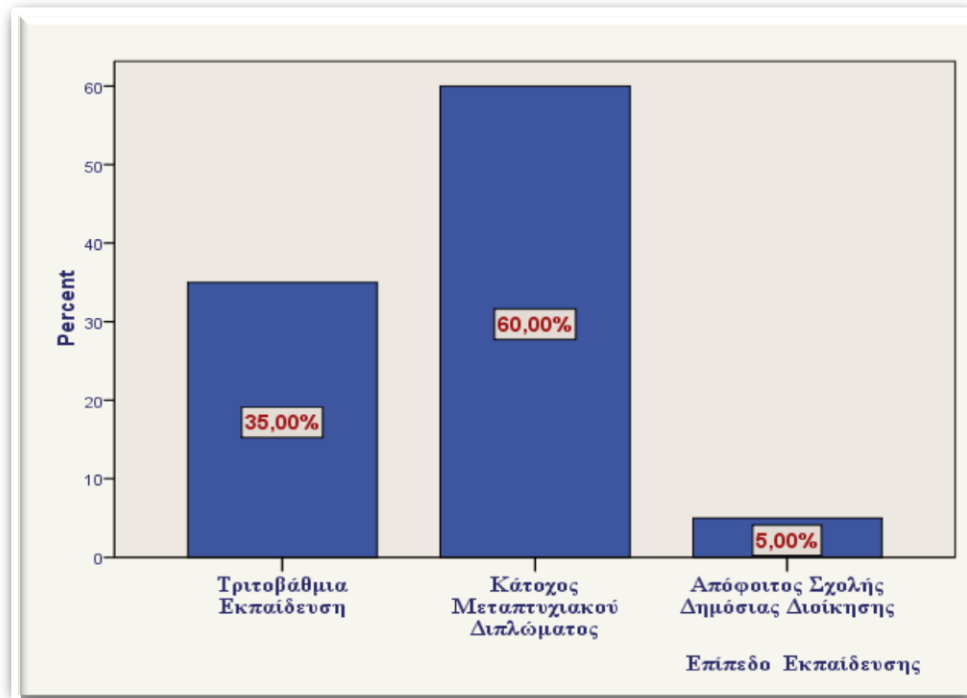
6.4 Προφίλ συμμετεχόντων στην έρευνα στις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών

Η αποτύπωση του προφίλ των συμμετεχόντων, ήτοι το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης την κύρια απασχόληση και τα έτη προϋπηρεσίας τους στις Υ.Δ.Ε., αποτελούν στοιχεία απαραίτητα για τη μετέπειτα επεξεργασία των μεταβλητών και τη διαπίστωση τυχόν διαφοροποιήσεων μεταξύ διαφορετικών φύλων ή επιπέδου σπουδών.

Όπως απεικονίζεται στο Διάγραμμα 6.14, η πλειονότητα των μελών του δείγματος αποτελείται γυναίκες, και ενσωματώνει ποσοστό της τάξεως του 65% επί του συνόλου, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό της τάξεως του 35% αποτελείται από άνδρες.

Στο διάγραμμα 6.15 αποτυπώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία μεταξύ 36 - 45 ετών (40%) ενώ ακολουθεί η κατηγορία μεταξύ 46 - 55 ετών (35%). Από την υψηλότερη ηλικιακή κλίμακα συμμετείχε το 20% ενώ το υπόλοιπο 5% αφορούσε σε μικρότερης ηλικίας υπαλλήλους, μεταξύ 20-35 ετών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.16

Επίπεδο Εκπαίδευσης δείγματος έρευνας στις Υ.Δ.Ε.

Από το Διάγραμμα 6.16 παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 60% ανήκε στην κατηγορία των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και ότι το 5% προέρχεται από τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, γεγονός το οποίο καταδεικνύει ότι το 65% των ερωτηθέντων κατέχει εξαιρετικά υψηλό επίπεδο γνώσεων, ενώ το υπόλοιπο 35% του δείγματος κατέχει Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η παρουσίαση της συσχέτισης μεταξύ της βαθμίδας απασχόλησης των ερωτηθέντων και της αντίστοιχης κλίμακας προϋπηρεσίας τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.20

Συσχέτιση μεταβλητών Απασχόληση *.Προϋπηρεσία [Crosstabulation]

Βαθμίδα Απασχόλησης		Προϋπηρεσία			Total
		6 – 10 έτη	11 – 20 έτη	21 και άνω	
Προϊστάμενος	Count	0	0	4	4
	% within 4.Απασχόληση	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	% within 5.Προϋπηρεσία	,0%	,0%	80,0%	20,0%
	% of Total	,0%	,0%	20,0%	20,0%
Τμηματάρχης	Count	0	6	0	6
	% within 4.Απασχόληση	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within 5.Προϋπηρεσία	,0%	42,9%	,0%	30,0%
	% of Total	,0%	30,0%	,0%	30,0%
Υπάλληλος	Count	1	8	1	10
	% within 4.Απασχόληση	10,0%	80,0%	10,0%	100,0%
	% within 5.Προϋπηρεσία	100,0%	57,1%	20,0%	50,0%
	% of Total	5,0%	40,0%	5,0%	50,0%
Total	Count	1	14	5	20
	% within 4.Απασχόληση	5,0%	70,0%	25,0%	100,0%
	% within 5.Προϋπηρεσία	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	5,0%	70,0%	25,0%	100,0%

Από τα στοιχεία του ως άνω πίνακα συνάγεται ότι η σύνθεση της πλειοψηφίας του δείγματος, ποσοστού της τάξεως του 50%, προέρχεται από υπαλλήλους των Υ.Δ.Ε., ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους τμηματάρχες ανέρχεται στο 30% και των προϊσταμένων στο 20%. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 95%, κατέχει τουλάχιστον δεκαετή εμπειρία (70%) και ποσοστό της τάξεως του 50% κατέχει θέση ευθύνης (τμηματάρχες / προϊστάμενοι).

Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων στοιχείων διαπιστώνεται, ότι το δείγμα της έρευνας αποτελείται από υψηλού επιπέδου - τόσο εμπειρίας, όσο και μόρφωσης - υπαλλήλους και η άποψή τους είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, των οποίων η ανάλυση ακολουθεί στην επόμενη ενότητα.

6.5 Η δράση και η αποτελεσματικότητα των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η αποτελεσματικότητα του δημοσιονομικού ελέγχου που διενεργείται στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων των Υ.Δ.Ε., προκειμένου να καταστεί εφικτός ο εντοπισμός των ωφελειών αλλά και των αδυναμιών του υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου, τα οποία εν γένει επηρεάζουν τη συνολική αποτελεσματικότητά του ελεγκτικού έργου του.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι ως άνω στόχοι, κρίνεται εν πρώτοις αναγκαία η ανάδειξη των επιμέρους κατηγοριών δημοσίων δαπανών, όπου ανακύπτουν συχνότερα παρατυπίες και παραβιάσεις επί της νομιμότητας και της κανονικότητάς τους. Προς αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συσχέτιση του ελεγκτικού κινδύνου (με κριτήριο το επίπεδο συχνότητας εμφάνισης παρατυπιών) που ενέχει κάθε κατηγορία δαπάνης,¹²⁹ με την άποψη του δείγματος ανάλογα με τη βαθμίδα κύριας απασχόλησής τους. Για την ανάλυση αυτή παρατίθενται τα εν λόγω αποτελέσματα στους ακόλουθους πίνακες [crosstabs analysis]

¹²⁹ Κριτήριο επιλογής των προς ανάλυση δημοσίων δαπανών, αποτέλεσε το είδος και το αντικείμενο των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων των Υ.Δ.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.21

Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation1]

Κατηγορία Δαπάνης		Απασχόληση			Total
		Προϊστάμενος	Τμηματάρχης	Υπάλληλος	
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και επιδόματα δημοσίων υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	4	2	5	11
	% within \$Καθ_Συχνά	36,4%	18,2%	45,5%	
	% within Job_Descr	100,0%	33,3%	50,0%	
	% of Total	20,0%	10,0%	25,0%	55,0%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης δημοσίων φορέων	Count	0	2	2	4
	% within \$Καθ_Συχνά	,0%	50,0%	50,0%	
	% within Job_Descr	,0%	33,3%	20,0%	
	% of Total	,0%	10,0%	10,0%	20,0%
6δ. Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	0	1	1	2
	% within \$Καθ_Συχνά	,0%	50,0%	50,0%	
	% within Job_Descr	,0%	16,7%	10,0%	
	% of Total	,0%	5,0%	5,0%	10,0%
6ε. Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας	Count	0	1	2	3
	% within \$Καθ_Συχνά	,0%	33,3%	66,7%	
	% within Job_Descr	,0%	16,7%	20,0%	
	% of Total	,0%	5,0%	10,0%	15,0%
Total	Count	4	6	10	20
	% of Total	20,0%	30,0%	50,0%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Από τον ως άνω πίνακα, διαπιστώνεται ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος δαπανών μισθοδοσίας και επιδομάτων δημοσίων υπαλλήλων / λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο, ενέχει το χαμηλότερο βαθμό ελεγκτικού κινδύνου - από την άποψη του βαθμού συχνότητας των εντοπιζόμενων παρατυπιών - γεγονός το οποίο υποστηρίζεται από όλες τις βαθμίδες κύριας απασχόλησης των ερωτηθέντων. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται κυρίως από το 100% των Προϊσταμένων και το 50% των υπαλλήλων, ενώ η πλειοψηφία των τμηματάρχων θεωρεί ότι τόσο οι δαπάνες μισθοδοσίας (ποσοστό 33,3%), όσο και οι επιχορηγήσεις / χρηματοδοτήσεις (ποσοστό 33,3%) δεν παρουσιάζουν ουσιώδη ελεγκτικά ευρήματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.22

Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation2]

Κατηγορία Δαπάνης		Απασχόληση			Total
		Προϊστάμενος	Τμηματάρχης	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	1	0	0	1
	% within \$\Delta\tau\gamma_Συχνά	100,0%	,0%	,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	,0%	,0%	
	% of Total	5,0%	,0%	,0%	5,0%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και επιδόματα προσωπικού υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	0	3	4	7
	% within \$\Delta\tau\gamma_Συχνά	,0%	42,9%	57,1%	
	% within Job_Descr	,0%	50,0%	40,0%	
	% of Total	,0%	15,0%	20,0%	35,0%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης δημόσιων φορέων	Count	1	1	1	3
	% within \$\Delta\tau\gamma_Συχνά	33,3%	33,3%	33,3%	
	% within Job_Descr	25,0%	16,7%	10,0%	
	% of Total	5,0%	5,0%	5,0%	15,0%
6δ. Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	1	1	0	2
	% within \$\Delta\tau\gamma_Συχνά	50,0%	50,0%	,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	16,7%	,0%	
	% of Total	5,0%	5,0%	,0%	10,0%
6ε. Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας	Count	1	1	6	8
	% within \$\Delta\tau\gamma_Συχνά	12,5%	12,5%	75,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	16,7%	60,0%	
	% of Total	5,0%	5,0%	30,0%	40,0%
Total	Count	4	6	10	20
	% of Total	20,0%	30,0%	50,0%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 2.

Στη συνέχεια, από τα στοιχεία του Πίνακα 6.22, προκύπτει ότι ο έλεγχος των δικαιολογητικών των οδοιπορικών εξόδων των μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας, ενέχει επίσης χαμηλό ελεγκτικό κίνδυνο, άποψη η οποία υποστηρίζεται από το 40% εκ του συνολικού δείγματος και το ποσοστό αυτό ενισχύεται κυρίως από την άποψη ποσοστού της τάξεως του 60% των ερωτηθέντων υπαλλήλων. Υπογραμμίζεται ωστόσο, ότι το 50% εκ των τμηματάρχων κατατάσσει σε αυτήν την κλίμακα κινδύνου τις δαπάνες μισθοδοσίας και λοιπών απολαβών του προσωπικού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.23

Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation3]

Κατηγορία Δαπάνης		Απασχόληση			Total
		Προϊστάμενος	Τμηματάρχης	Υπάλληλος	
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και επιδόματα προσωπικού υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	0	1	0	1
	% within \$Αρκ_Συχνά	,0%	100,0%	,0%	
	% within Job_Descr	,0%	16,7%	,0%	
	% of Total	,0%	5,3%	,0%	5,3%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης δημόσιων φορέων	Count	1	1	5	7
	% within \$ Αρκ_Συχνά	14,3%	14,3%	71,4%	
	% within Job_Descr	25,0%	16,7%	55,6%	
	% of Total	5,3%	5,3%	26,3%	36,8%
6δ. Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	1	2	3	6
	% within \$ Αρκ_Συχνά	16,7%	33,3%	50,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	33,3%	33,3%	
	% of Total	5,3%	10,5%	15,8%	31,6%
6ε. Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας	Count	2	2	2	6
	% within \$Αρκ_Συχνά	33,3%	33,3%	33,3%	
	% within Job_Descr	50,0%	33,3%	22,2%	
	% of Total	10,5%	10,5%	10,5%	31,6%
Total	Count	4	6	10	20
	% of Total	21,1%	31,6%	47,4%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 3.

Στη συνέχεια, από τα στοιχεία του Πίνακα 6.23, προκύπτει ότι ο έλεγχος των επιχορηγήσεων και διαφόρων μορφών χρηματοδότησης των δημόσιων φορέων ενέχει μέτριου βαθμού, ελεγκτικό κίνδυνο, άποψη η οποία υποστηρίζεται από το 36,6% εκ του συνολικού δείγματος και ενισχύεται από το 25% των Προϊσταμένων, το 16,7% των τμηματάρχων και το 55,6% των υπαλλήλων.

Επίσης, παρατηρείται ότι κανείς εκ των ερωτηθέντων, δεν κατέταξε σε αυτή την κατηγορία κινδύνου τις δαπάνες των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, έργων και παροχής υπηρεσιών και ότι η πλειοψηφία, ήτοι το 50% εκ των Προϊσταμένων, υποστήριξε ότι ο έλεγχος των δαπανών μετακίνησης των υπαλλήλων και λοιπών προσώπων ενέχει μέτριο βαθμό κινδύνου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.24

Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation4]

Κατηγορία Δαπάνης		Απασχόληση			Total
		Προϊστάμενος	Τμηματάρχης	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	0	1	0	1
	% within \$ Συχνά	,0%	100,0%	,0%	
	% within Job_Descr	,0%	16,7%	,0%	
	% of Total	,0%	5,3%	,0%	5,3%
6β. Δαπάνες μισθοδοσίας και επιδόματα προσωπικού υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	0	0	1	1
	% within \$ Συχνά	,0%	,0%	100,0%	
	% within Job_Descr	,0%	,0%	11,1%	
	% of Total	,0%	,0%	5,3%	5,3%
6γ. Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης δημόσιων φορέων	Count	2	2	3	6
	% within \$ Συχνά	33,3%	33,3%	33,3%	
	% within Job_Descr	50,0%	33,3%	22,2%	
	% of Total	10,5%	10,5%	10,5%	31,6%
6δ. Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	1	2	6	9
	% within \$ Συχνά	11,1%	22,2%	66,7%	
	% within Job_Descr	25,0%	33,3%	66,7%	
	% of Total	5,3%	10,5%	31,6%	47,4%
6ε. Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας	Count	1	1	0	2
	% within \$ Συχνά	50,0%	50,0%	,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	16,7%	,0%	
	% of Total	5,3%	5,3%	,0%	10,5%
Total	Count	4	6	10	20
	% of Total	21,1%	31,6%	47,4%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 4.

Στην αμέσως επόμενη κατηγορία υψηλού ελεγκτικού κινδύνου, εντάσσονται οι δαπάνες καταβολής αποζημίωσης λόγω υπερωριακής και πέραν του κανονικού ωραρίου απασχόλησης υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο. Παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες σύμφωνα με την άποψη του 47,7% εκ του συνολικού δείγματος, το οποίο ενισχύεται κυρίως από την πλειοψηφία των υπαλλήλων (66,7%), καθώς η πλειοψηφία των Προϊσταμένων (50%) υποστηρίζει τη Πρόταση 6γ και η πλειοψηφία των τμηματάρχων κατανέμεται εξίσου (33,3%) μεταξύ των Προτάσεων 6γ και 6δ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.25

Απεικόνιση Ανάλυσης Απασχόληση * Είδος Δαπανών [Crosstabulation5]

Κατηγορία Δαπάνης		Απασχόληση			Total
		Προϊστάμενος	Τμηματάρχης	Υπάλληλος	
6α. Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών	Count	3	5	10	18
	% within \$Πολ_Συχνά	16,7%	27,8%	55,6%	
	% within Job_Descr	75,0%	83,3%	100,0%	
	% of Total	15,0%	25,0%	50,0%	90,0%
6δ. Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο	Count	1	0	0	1
	% within \$Πολ_Συχνά	100,0%	,0%	,0%	
	% within Job_Descr	25,0%	,0%	,0%	
	% of Total	5,0%	,0%	,0%	5,0%
6ε. Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας	Count	0	1	0	1
	% within \$ Πολ_Συχνά	,0%	100,0%	,0%	
	% within Job_Descr	,0%	16,7%	,0%	
	% of Total	,0%	5,0%	,0%	5,0%
Total	Count	4	6	10	20
	% of Total	20,0%	30,0%	50,0%	100,0%

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 2.

Εν τέλει, η δαπάνη η οποία ενέχει τον υψηλότερο κίνδυνο, η οποία μάλιστα υποστηρίχθηκε από την συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος, ήτοι της τάξεως του 90%, είναι οι δαπάνες σύναψης συμβάσεων προμηθειών / έργων / παροχής υπηρεσιών για την κάλυψη πάσης φύσεως αναγκών των δημόσιων φορέων. Αδιαμφισβήτητα κατά τον έλεγχο των προειρημένων δαπανών, ο ελεγκτικός κίνδυνος είναι ιδιαίτερα υψηλός, καθόσον εντοπίζονται οι πλέον σημαντικές παρατυπίες και αναδεικνύονται πολύ συχνά λανθασμένες ενέργειες της δημόσιας διοίκησης, οι οποίες μάλιστα πολλές φορές υποκρύπτουν αθέμιτες και παράνομες δραστηριότητες στο πλαίσιο των συναλλαγών μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

Ωστόσο οι παρατηρήσεις και οι συστάσεις του ελέγχου επί των εντοπιζόμενων αδυναμιών, δε βρίσκουν το κατάλληλο αντίκρισμα από τους ελεγχόμενους φορείς. Ο βαθμός συμμόρφωσής τους είναι εξαιρετικά χαμηλός, γεγονός το οποίο επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματικότητα του ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε. Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει το βαθμό συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων από τις Υ.Δ.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.26

Βαθμός συμμόρφωσης ελεγχόμενων φορέων

7. Οι ελεγχόμενοι φορείς επαναλαμβάνουν συχνά τα ίδια λάθη και παρατυπίες κατά την υποβολή αντίστοιχων δαπανών προς εξόφληση				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
Ναι	20	100,0	100,0	100,0

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας, τα οποία παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.2.9, ο βαθμός συμμόρφωσης επί των συστάσεων του ελέγχου θεωρείται μηδενικός / ή έστω εξαιρετικά χαμηλός, και ότι οι ελεγχόμενοι φορείς δεν βελτιώνουν τις διαδικασίες διαχείρισης των δημοσίων δαπανών, δεδομένου ότι επαναλαμβάνουν τα ίδια λάθη και παρατυπίες κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το 100% των ερωτηθέντων ανεξαρτήτως του φύλλου, της προϋπηρεσίας, της ηλικίας και της βαθμίδας κύριας απασχόλησής τους.

Το ως άνω συμπέρασμα αναδεικνύει μια από τις μεγαλύτερες αδυναμίες του υφιστάμενου δημοσιονομικού ελέγχου που ασκείται από τις Υ.Δ.Ε. και από το Ελ.Συν., (όπως διαπιστώθηκε από την πρότερη ανάλυση), λοιπές αδυναμίες καθώς και οφέλη από την άσκηση του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, αποτυπώνονται στα δεδομένα των πινάκων 6.27 και 6.28, που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.27

Πλεονεκτήματα / Οφέλη δημοσιονομικού ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
8α. Συμβολή στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος και στην εξοικονόμηση δημόσιων πόρων				30%	70%
8β. Διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δημόσιων δαπανών				40%	60%
8γ. Μεταφορά τεχνογνωσίας προς τους ελεγχόμενους φορείς για την ορθή διαχείριση του προϋπολογισμού τους			10%	30%	60%
8δ. Διενέργεια στοχευμένων επιτόπιων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, με βάση το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου της ΓΔΔΕ			5%	40%	55%
8ε. Η απόρριψη μη νόμιμων δαπανών και η επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων προς τους ελεγχόμενους φορείς περιορίζουν τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διαφθοράς στη δημοσιονομική διαχείριση				50%	50%
8στ. Υψηλό επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας του υπάρχοντος προσωπικού			15%	70%	15%
8ζ. Ο έλεγχος λειτουργεί αποτρεπτικά και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την επανάληψη παρόμοιων παρατυπιών/ παραβάσεων			10%	40%	50%
8η. Ενίσχυση της συμμόρφωσης των ελεγχόμενων με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο		5%	10%	50%	35%
8θ. Τα ευρήματα του ελέγχου αποτελούν εργαλείο ενίσχυσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη δημόσια διαχείριση		5%	10%	50%	35%

Τα στοιχεία του ως άνω πίνακα προέρχονται από επιμέρους πίνακες συχνότητας του στατιστικού προγράμματος SPSS και αφορούν στο βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας του δείγματος σε κάθε μια από τις προτεινόμενες προτάσεις, που αντικατοπτρίζουν πιθανά πλεονεκτήματα του υφιστάμενου ελέγχου.

Εν πρώτοις, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι, οι ως άνω προτάσεις αναδεικνύουν τα κύρια πλεονεκτήματα του δημοσιονομικού ελέγχου, ορισμένα εκ των οποίων αποτελούν και ένα τμήμα των επιδιωκόμενων στόχων του.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 92%), θεωρεί ότι ο δημοσιονομικός έλεγχος συμβάλλει στη διασφάλιση της νομιμότητας και στον περιορισμό φαινομένων κακοδιαχείρισης στη δημόσια διαχείριση, δεδομένου ότι τα ελεγκτικά ευρήματα ενισχύουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια στη δημόσια διαχείριση, μέσω του εργαλείου της δημοσιονομικής διόρθωσης και της προσπάθειας υιοθέτησης των διεθνών ελεγκτικών προτύπων. Ελάχιστες διαφωνίες διατυπώθηκαν σχετικά με τις Προτάσεις 8η και 8θ, ποσοστού της τάξεως του 5% αντιστοίχων. Κατά μέσο όρο το ποσοστό του συμφωνεί με τις ως άνω προτάσεις ανήλθε στο 44%, ενώ το 48% συμφωνεί απόλυτα με αυτές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.28

Αδυναμίες δημοσιονομικού ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.

	1 διαφωνώ απόλυτα	2 διαφωνώ	3 ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	4 συμφωνώ	5 συμφωνώ απόλυτα
9α. Δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του δημοσίου				25%	75%
9β. Απουσία στρατηγικής διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων			5%	5%	90%
9γ. Αδυναμία ανταπόκρισης της υπάρχουσας διάρθρωσης των υπηρεσιών στις απαιτήσεις του σύγχρονου ελέγχου				35%	65%
9δ. Ελλιπής συνεργασία με άλλους εγχώριους και διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς			20%	45%	35%
9ε. Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών και εγχειριδίων ελέγχου			15%	20%	65%
9στ. Μη εφαρμογή διεθνών ελεγκτικών προτύπων			5%	60%	35%
9ζ. Χαμηλός βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων			5%	25%	70%
9η. Έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού και υποδομών			40%	55%	5%
9θ. Υποστελέχωση υπηρεσιών λόγω γεωγραφικής διασποράς			15%	40%	40%
9ι. Αναποτελεσματικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών του Υπ.Οικ.			20%	45%	35%
9ια. Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους			5%	50%	45%

Στον Πίνακα 6.28, αναδεικνύονται πρωτίστως διαρθρωτικές και οργανωτικές αδυναμίες που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα του διενεργούμενου ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.

Εν πρώτοις, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι, οι ως άνω προτάσεις αναδεικνύουν τις κύριες αδυναμίες και τα *τρωτά σημεία* του δημοσιονομικού ελέγχου, ορισμένες εκ των οποίων δυσχεραίνουν το έργο του και περιορίζουν εν γένει την αποτελεσματικότητά του.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (κατά μέσο όρο ποσοστό της τάξεως του 81,36%), απάντησε μεταξύ της κλίμακας «συμφωνώ – συμφωνώ απόλυτα» και θεωρεί ότι ο ασκούμενος δημοσιονομικός έλεγχος από τις Υ.Δ.Ε., αντιμετωπίζει σωρεία εσωτερικών αδυναμιών ενώ ποσοστό, κατά μέσο όρο, της τάξεως του 14% εκ των ερωτηθέντων δεν εξέφρασε με σαφήνεια το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας του με τις ως άνω προτάσεις. Ιδιαίτερα ενισχύθηκαν οι προτεινόμενες αδυναμίες που σχετίζονται με (α) το δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το πλήθος των δημοσίων δαπανών (β) την απουσία στρατηγικής διαχείρισης και αξιοποίησης των διαθέσιμων ανθρωπίνων καθώς και της ενίσχυσής τους με νέο ανθρώπινο δυναμικό και τα κατάλληλα μηχανολογικά εργαλεία / εξοπλισμό. Ακολούθως, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε από το 95% του δείγματος, στην απουσία οργανωμένου συστήματος παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους και στη μη πλήρη εφαρμογή των διεθνών ελεγκτικών προτύπων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.29

Βαθμός Υλοποίησης διατάξεων ν. 4270/2014.

10. Παρακαλούμε συμπληρώστε το βαθμό υλοποίησης, από την υπηρεσία σας, των νέων αρμοδιοτήτων που της ανατέθηκαν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ν.4270/2014					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Λίγο	6	30,0	30,0	30,0
	Μέτρια	11	55,0	55,0	85,0
	Αρκετά	3	15,0	15,0	100,0
	Total	20	100,0	100,0	

Στον Πίνακα 6.29 αποτυπώνεται ο βαθμός υλοποίησης των νέων αρμοδιοτήτων των ΥΔΕ και εν γένει του Υπ.Οικ..(έτσι όπως αυτές ορίζονται από τις διατάξεις του ν.4270/2014).

Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα, σύμφωνα με την άποψη του ποσοστού του 55% καταδεικνύουν ότι σε μέτριο βαθμό έχουν υλοποιηθεί οι νέες διατάξεις ενώ αξίζει να σχολιαστεί ότι κανείς εκ των ερωτηθέντων δεν ενίσχυσε τις δύο ακραίες κλίμακες (ήτοι «Πολύ» / «Καθόλου», καθώς το 30% θεωρεί ότι ο βαθμός υλοποίησης είναι χαμηλός και το 15% θεωρεί ότι οι νέες διατάξεις εφαρμόζονται σε ικανοποιητικό βαθμό.

Στη συνέχεια αποτυπώνεται ο βαθμός αποτελεσματικότητας των Υ.Δ.Ε. αναφορικά με την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και την προστασία του δημόσιου πλούτου, με τη βοήθεια του ακόλουθου πίνακα συχνοτήτων.

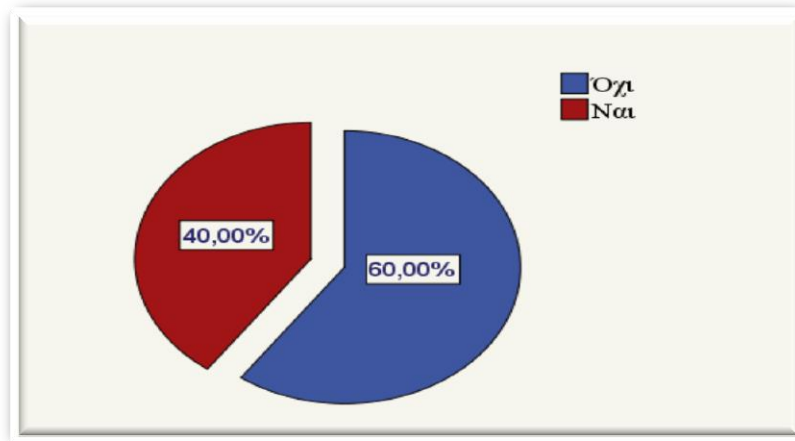
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.30

Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξοικονόμηση πόρων

11. Παρακαλούμε συμπληρώστε το επίπεδο αποτελεσματικότητας της υπηρεσίας σε σχέση με το έργο που αυτή επιτελεί αναφορικά με την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και τον περιορισμό της διαφθοράς					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Χαμηλό	8	40,0	40,0	40,0
	Μέτριο	9	45,0	45,0	85,0
	Υψηλό	3	15,0	15,0	100,0
	Total	20	100,0	100,0	

Από τον Πίνακα 6.30 διαπιστώνεται ότι η αποτελεσματικότητα του δημοσιονομικού ελέγχου ως προς το βαθμό ενσωμάτωσης των πρόσφατων διατάξεων και της προστασίας του δημόσιου πλούτου καθώς και ως προς την καταπολέμηση των χρόνιων παθογενειών, που διακρίνουν τις συναλλαγές του δημοσίου, παραμένει σε μέτρια επίπεδα. Η άποψη αυτή ενισχύθηκε από το 45% των ερωτηθέντων, ενώ ένα καθόλου αμελητέο ποσοστό της τάξεως του 40% υποστηρίζει ότι η συμβολή του ελέγχου στην εξυγίανση της οικονομίας δεν είναι σημαντική («χαμηλός βαθμός αποτελεσματικότητας»).

Η άποψη των ερωτηθέντων σχετικά με το αν τελικά ο υφιστάμενος έλεγχος διενεργείται με αποτελεσματικό τρόπο απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.17

Επίπεδο Αποτελεσματικότητας ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι το 60% του δείγματος θεωρεί ότι ο διενεργούμενος έλεγχος δεν είναι αποτελεσματικός, ενώ το υπόλοιπο 40% διατυπώνει την αντίθετη άποψη. Η σύνθεση των ως άνω ποσοστών του δείγματος σε σχέση με τη βαθμίδα απασχόλησής τους αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

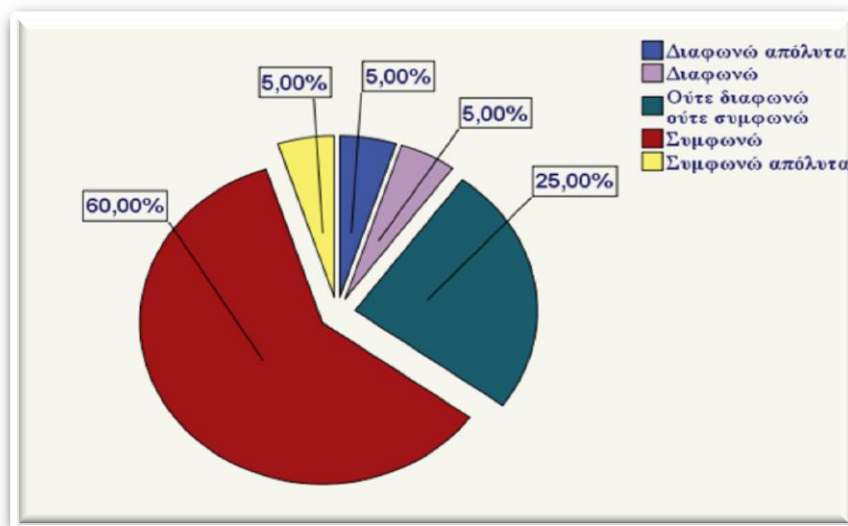
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.31

Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξοικονόμηση πόρων / Βαθμίδα Απασχόλησης [Crosstabulation]

Βαθμίδα Απασχόλησης		Ναι	Όχι	Total
Προϊστάμενος	Count	2	2	4
	% within 4.Απασχόληση	50,0%	50,0%	100,0%
	% within 12.	16,7%	25,0%	20,0%
	% of Total	10,0%	10,0%	20,0%
Τμηματάρχης	Count	5	1	6
	% within 4.Απασχόληση	83,3%	16,7%	100,0%
	% within 12.	41,7%	12,5%	30,0%
	% of Total	25,0%	5,0%	30,0%
Υπάλληλος	Count	5	5	10
	% within 4.Απασχόληση	50,0%	50,0%	100,0%
	% within 12.	41,7%	62,5%	50,0%
	% of Total	25,0%	25,0%	50,0%
Total	Count	12	8	20
	% within 4.Απασχόληση	60,0%	40,0%	100,0%
	% within 12.	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	60,0%	40,0%	100,0%

Από τον Πίνακα 6.31, προκύπτει ότι το συντριπτικό ποσοστό των τμηματάρχων, ήτοι το 83,3%, το 50% των Προϊσταμένων και των υπαλλήλων των Υ.Δ.Ε. υποστηρίζει την ως άνω επικρατούσα άποψη και θεωρεί ότι ο ασκούμενος δημοσιονομικός έλεγχος δεν είναι αποτελεσματικός. Ωστόσο παρατηρείται ότι το 50% των Προϊσταμένων και των υπαλλήλων των Υ.Δ.Ε. υποστηρίζει την αντίθετη άποψη.

Στη συνέχεια της έρευνας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη του δείγματος αναφορικά με την άποψη του για το εάν η επικείμενη κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε., με σκοπό την ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων των δημόσιων φορέων αποτελεί εργαλείο ενίσχυσης του βαθμού συμμόρφωσής τους. Το διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζει το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας των ερωτηθέντων με την ως άνω πρόταση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.18

Επίπεδο Αποτελεσματικότητας ελέγχου από τις Υ.Δ.Ε.

Από το Διάγραμμα 6.18, προκύπτει ότι η πλειοψηφία, ήτοι το 60% των ερωτηθέντων συμφωνεί με την ως άνω πρόταση, ενώ μάλιστα ένα ποσοστό της τάξεως του 5% εξέφρασε την πλήρη συμφωνία του. Επισημαίνεται ότι το 25% του δείγματος δεν εξέφρασε το βαθμό διαφωνίας ή συμφωνίας του με την ως άνω πρόταση. Ωστόσο μόνο το 10% απάντησε μεταξύ της κλίμακας «διαφωνώ – διαφωνώ απόλυτα».

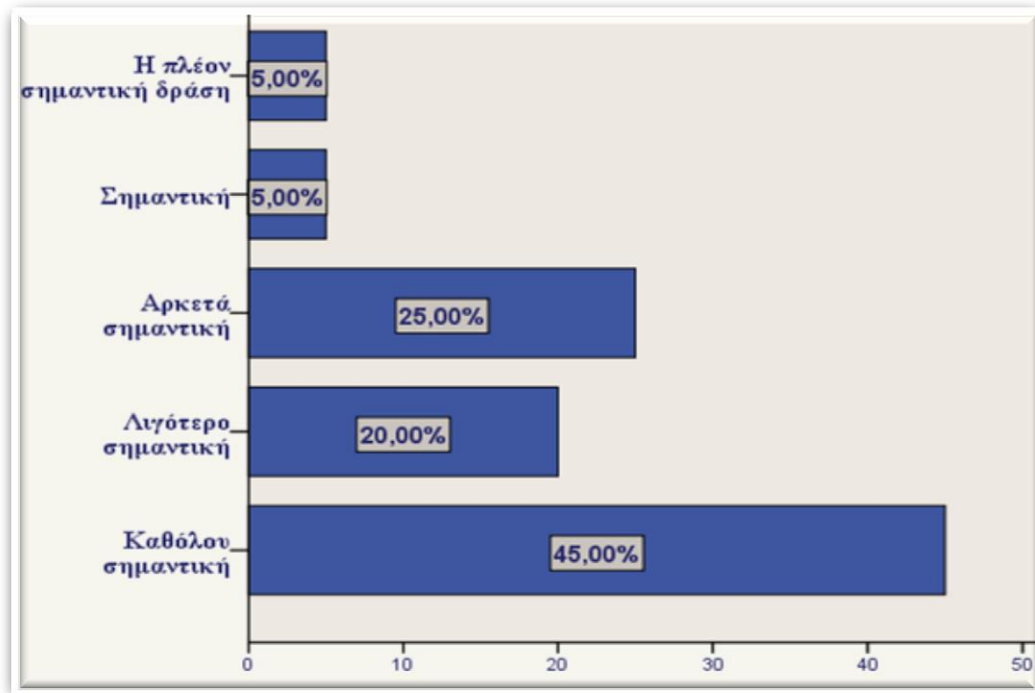
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.32

Βαθμός Αποτελεσματικότητας αναφορικά με την εξυγίανση της οικονομίας

14. Η πλήρης αξιοποίηση των σύγχρονων ελεγκτικών μεθοδολογικών εργαλείων αποτελούν σημαντικό εφόδιο του κρατικού οπλοστασίου για την εξυγίανση της οικονομίας και την απομείωση του δημόσιου χρέους					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Συμφωνώ	15	75,0	75,0	75,0
	Συμφωνώ απόλυτα	5	25,0	25,0	100,0
	Total	20	100,0	100,0	

Από τα αποτελέσματα της έρευνας που αποτυπώνονται ευκρινώς στον ως άνω πίνακα, έτσι όπως διαμορφώθηκε από την άποψη του συνόλου του δείγματος (100%), προκύπτει ότι η συμβολή του δημοσιονομικού ελέγχου στην εξυγίανση της οικονομίας και της απομείωσης του δημόσιου χρέους, καθίσταται εφικτή εφόσον αξιοποιηθούν πλήρως τα σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία ελέγχου (διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, τυποποιημένος έλεγχος βάσει των εγχειριδίων ελέγχου, αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πληροφοριακού συστήματος, κ.ο.κ.)

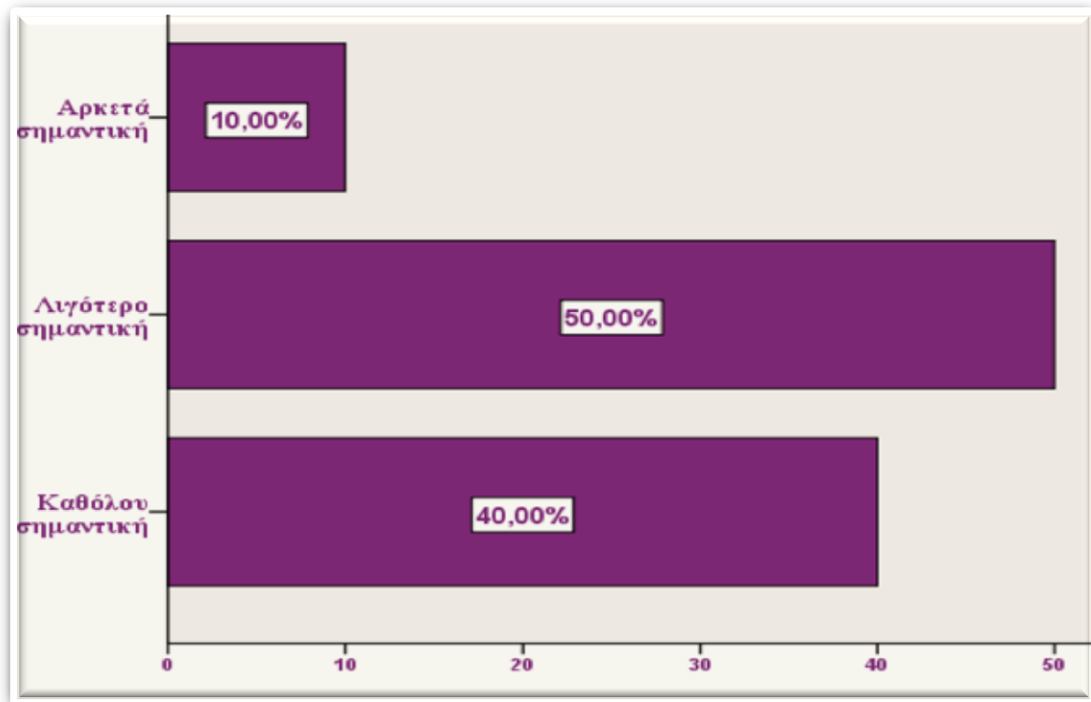
Στη συνέχεια, επιχειρείται η διατύπωση προτάσεων για την ανεύρεση πιθανών μέτρων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της εν γένει ενδυνάμωσης του ρόλου των υπηρεσιών του Υπ.Οικ., με την βοήθεια των ακόλουθων διαγραμμάτων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.19

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value1

Από το Διάγραμμα 6.19, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 65%, θεωρεί λιγότερο έως καθόλου τη διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημοσίου χρέους. Επισημαίνεται ότι ένα ποσοστό της τάξεως του 10% απάντησε μεταξύ της κλίμακας «σημαντική – πλέον σημαντική δράση» για την εν λόγω πρόταση.

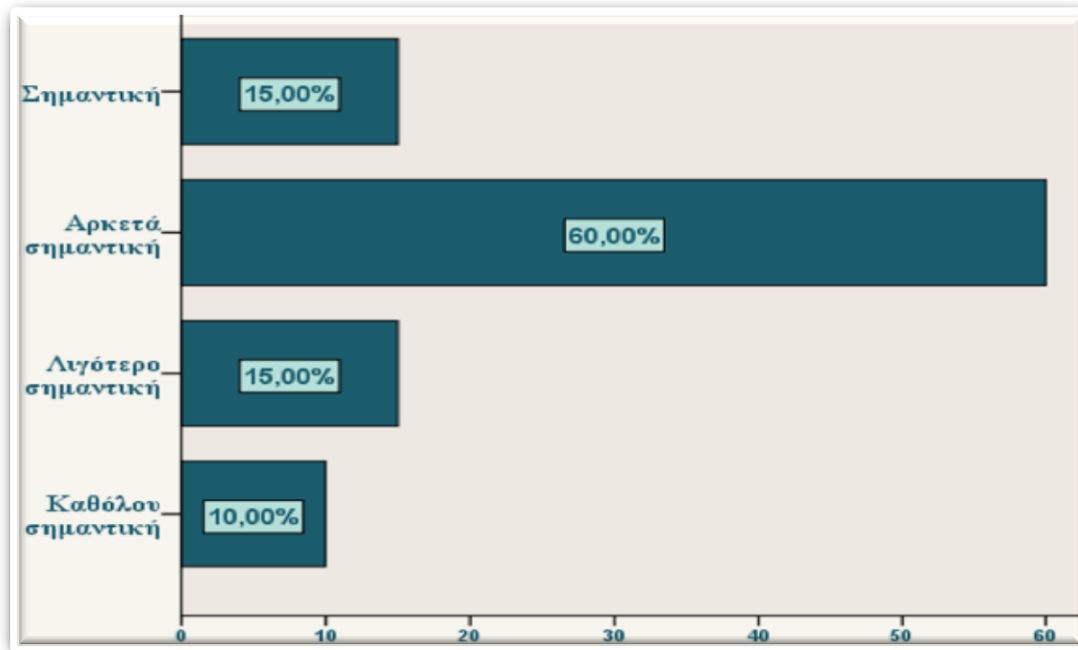

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.20

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value2

Στο διάγραμμα που ως άνω διάγραμμα απεικονίζεται η άποψη ποσοστού της τάξεως του 50% εκ των ερωτηθέντων, οι οποίοι θεωρούν ότι η ενίσχυση της συνεργασίας τόσο με άλλες υπηρεσίες του Υπ.Οικ., όσο και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς είναι λιγότερο σημαντική σε σχέση με τις άλλες προτεινόμενες δράσεις.

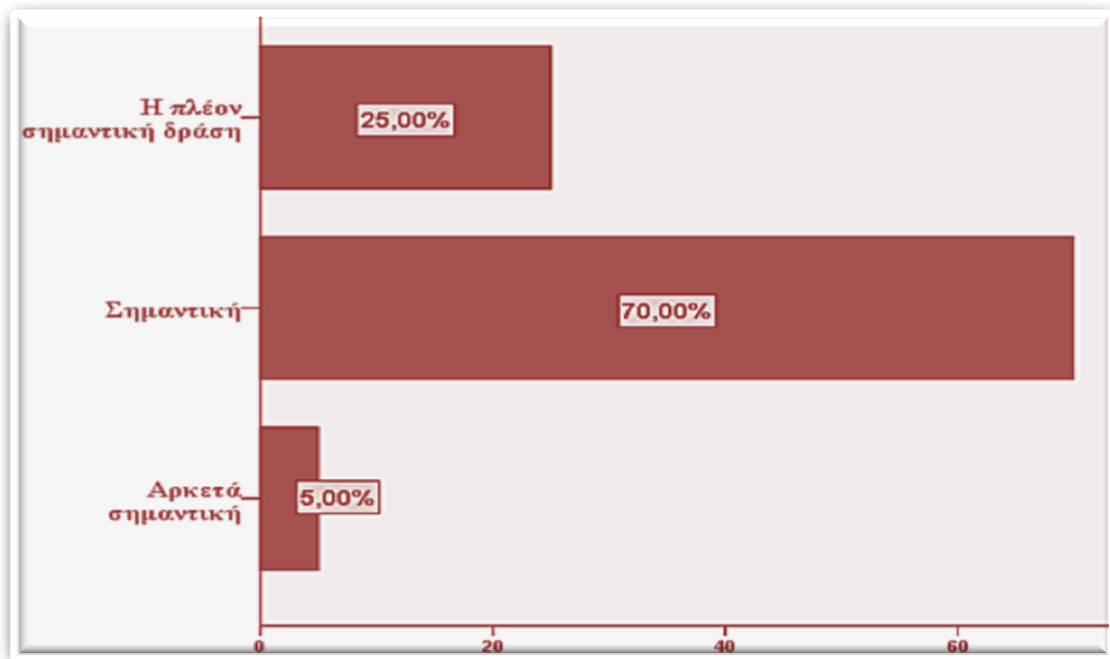
Από το Διάγραμμα 6.20, παρατηρείται επίσης, ότι κανείς εκ των ερωτηθέντων δεν υποστήριξε ότι η βελτίωση της εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών του Υπ.Οικ. και η ανάπτυξη επαφών με τους διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών, εντάσσονται μεταξύ των σημαντικών μέτρων που πρέπει να υιοθετηθούν για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.21

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value3

Από το ως άνω διάγραμμα, προκύπτει ότι ποσοστό της τάξεως του 60% εκ του συνόλου του δείγματος υποστηρίζει ότι αρκετά σημαντικός παράγοντας για την ενδυνάμωση του ρόλου των Υ.Δ.Ε. καθίσταται η ενίσχυση και η αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων, καθόσον κατέχουν υψηλό επίπεδο γνώσεων και πλούσια εμπειρία στον τομέα της ελεγκτικής του δημοσίου, στοιχεία απαραίτητα για τη συγκρότηση του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου. Σημειώνεται ότι ένα ποσοστό της τάξεως του 15% θεωρεί ότι η εν λόγω πρόταση αποτελεί την πλέον σημαντική δράση εκ των λοιπών αναφερομένων.

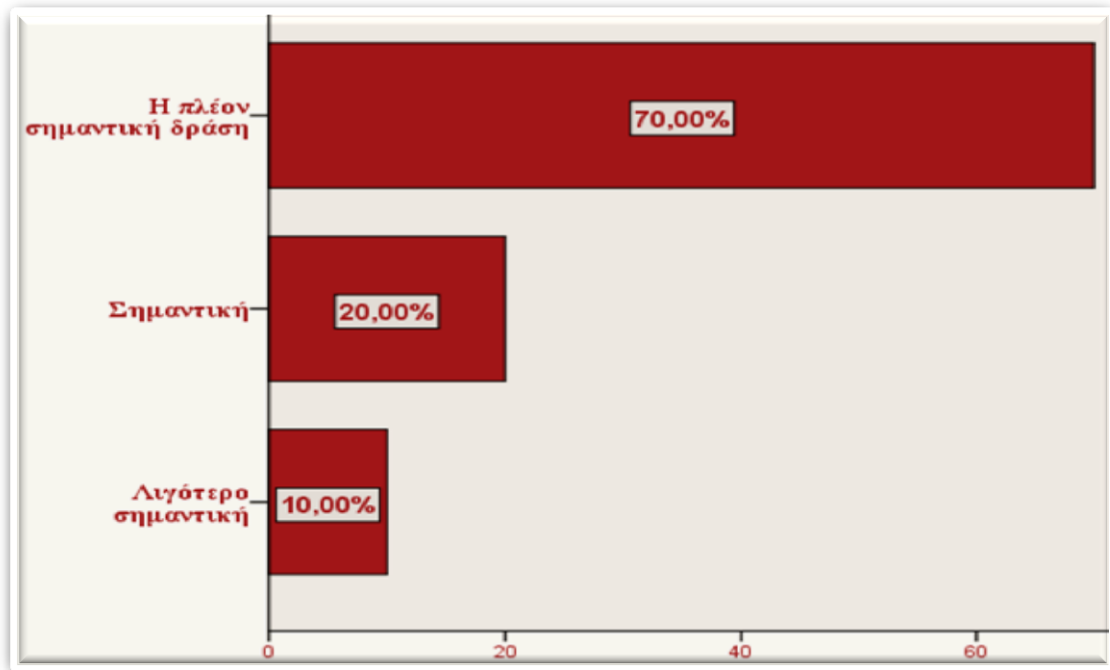

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.22

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value4

Το Διάγραμμα 6.22, απεικονίζει την άποψη των ερωτηθέντων αναφορικά με τη σημαντικότητα του εργαλείου της δημοσιονομικής διόρθωσης και το ενδεχόμενο διεύρυνσης της εφαρμογής της και σε άλλες διαδικασίες του ελέγχου. Η συντριπτική πλειοψηφία, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 95%, εκ των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η ως άνω πρόταση αποτελεί «σημαντική – πλέον σημαντική δράση», η οποία θα πρέπει να υιοθετηθεί άμεσα για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Επισημαίνεται ότι κανείς εκ των ερωτηθέντων δεν ενίσχυσε τη κλίμακα σημαντικότητας μεταξύ «διαφωνώ – διαφωνώ απόλυτα», γεγονός το οποίο ενδυναμώνει ακόμη περισσότερο την εν λόγω πρόταση.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται το ποσοστό της πλειοψηφίας των ερωτηθέντων, η οποία ανέδειξε την αλλαγή της ελληνικής κουλτούρας και της ορθής τήρησης των διεθνών ελεγκτικών προτύπων, ως το πλέον σημαντικό μέτρο δράσης που πρέπει να υιοθετηθεί για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημοσιονομικού ελέγχου και την εξυγίανση της ελληνικής οικονομίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.23

Ιεραρχική ταξινόμηση μέτρων ενδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας ελέγχου των Υ.Δ.Ε./ Frequency Value5

Στο Διάγραμμα 6.23 αποτυπώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος, ήτοι το 70%, ενίσχυσε την ως άνω πρόταση και ένα ποσοστό της τάξεως του 20% τη θεώρησε ως σημαντική δράση, ενώ ως λιγότερο σημαντική θεωρήθηκε από το 10% των ερωτηθέντων.

Συμπεράσματα- Επίλογος

Η χώρα μας διανύει μία κρίσιμη καμπή της σύγχρονης ιστορίας της, και το μέλλον της δεσπόζει αβέβαιο και απειλητικό, καθόσον οι οικονομικές συνθήκες της τελευταίας δεκαπενταετίας οδήγησαν στον εκτροχιασμό του ύψους των δημοσιονομικών μεγεθών και στην ελεγχόμενη χρεοκοπία (από το έτος 2010). Τα δυσβάσταχτα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που επιβλήθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης των μνημονιακών απαιτήσεων, ουδέποτε εφαρμόστηκαν πλήρως από τις ελληνικές κυβερνήσεις και κατά συνεπεία ουδέποτε ικανοποιήθηκαν οι αναμενόμενοι στόχοι.

Η διόγκωση του δημόσιου χρέους ήταν απότοκος της αναποτελεσματικής διαχείρισης των δημοσίων δαπανών και της υστέρησης εσόδων. Από τα χρόνια της μεταπολίτευσης μέχρι πρόσφατα, η υιοθετούμενη πολιτική διαχείρισης των δημοσίων δαπανών αποδείχθηκε αναποτελεσματική ως προς τη διασφάλιση του δημόσιου πλούτου από τα φαινόμενα της σπατάλης, της απάτης και της διαφθοράς, που εκδηλώνονταν κατά τη λειτουργική δραστηριότητα των φορέων της δημόσιας διοίκησης. Το μοντέλο αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αναιμική ανάπτυξη της χώρας, τη διόγκωση των δημοσίων δαπανών και ακολούθως την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος και εν τέλει τη συσσώρευση υπέρμετρου δημόσιου χρέους.

Η ανάλυση της εξελικτικής πορείας των δημοσίων δαπανών κατά την εξεταζόμενη περίοδο ανέδειξε συνολικά ότι παρά την υιοθέτηση των μέτρων περί δημοσιονομικής σταθεροποίησης, το κόστος λειτουργίας του κράτους διατηρήθηκε πάνω - κάτω στα ίδια επίπεδα, σε σχέση με το συνολικό μέγεθος της οικονομίας. Κατά συνέπεια η βελτίωση της παραγωγικότητας της οικονομίας δεν επετεύχθη και η αναπτυξιακή πορεία της παραμένει ακόμη και σήμερα αβέβαιη.

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διαδρομή στην οικονομική πορεία της Ελλάδος από τα χρόνια της απελευθέρωσης της χώρας από τον οθωμανικό ζυγό έως και σήμερα, διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα υποχρεώθηκε πολλές φορές να προσφύγει στο δανεισμό από το εξωτερικό, προκειμένου να διασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους για την κάλυψη των δημοσίων αναγκών της. Εντούτοις, αναδείχθηκαν οι εκτεταμένες διαρθρωτικές αδυναμίες του δημοσιονομικού τομέα, που οφείλονται κυρίως στην κακοδιαχείριση των δημοσίων δαπανών, στην χρηματοδότηση μη παραγωγικών δαπανών και στη σπατάλη δημόσιων πόρων. Όμως, το σπουδαιότερο

συμπέρασμα που προέκυψε από την εν λόγω έρευνα, δεν ήταν μόνο η αδυναμία των εκάστοτε κυβερνήσεων να αποφύγουν τη διαχρονική συσσώρευση του δημόσιου χρέους και της χρεοκοπίας, αλλά πρωτίστως υπογραμμίστηκε ότι, η εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα στην εσωτερική ζωή της Ελλάδας, οικονομικής και πολιτικής, δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο. Η συνεχής διόγκωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του εξωτερικού δημόσιου χρέους ανασύρουν στην επιφάνεια τη διαχρονική ανικανότητα των εκάστοτε κυβερνήσεων επί **(α)** της συγκρότησης ενός επιμελώς οργανωμένου ελληνικού κράτους και **(β)** της εγκαθίδρυσης ενός ισχυρού θεσμικού πλαισίου οικοδόμησης ισχυρών κρατικών δομών, εφοδιασμένου με τα κατάλληλα όργανα (/ή μηχανισμούς) εντοπισμού και αξιολόγησης των επικείμενων δημοσιονομικών ανισορροπιών, με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας.

Ωστόσο, οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες είναι δυνατόν να ανατραπούν και η Ελλάδα να επανέλθει σε τροχιά ανάπτυξης, με την προϋπόθεση ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι, με τη δημόσια διαχείριση, φορείς και πρωτίστως τα θεσμικά ελεγκτικά όργανα του κράτους εφαρμόσουν πλήρως τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις. Για την διασφάλιση της επιτυχούς εφαρμογής αυτών των μεταρρυθμίσεων, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν, το Ελεγκτικό Συνέδριο και οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι στο πλαίσιο άσκησης των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων τους **(α)** αποτρέπουν την εκταμίευση πιστώσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την εξόφληση μη νόμιμων και μη κανονικών δαπανών, **(β)** διατυπώνουν συστάσεις για την ορθή διαχείριση των δημοσίων δαπανών προς τους ελεγχόμενους φορείς και την αποφυγή επανάληψης όμοιων παραλήψεων και μη νόμιμων ενεργειών και **(γ)** ενισχύουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια στη δημόσια διαχείριση, για την αποτροπή φαινομένων κακοδιαχείρισης και διαφθοράς.

Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, (που εισήχθησαν με τις διατάξεις των νόμων 4270/2014 και 4337/2015) αναφορικά με τη φυσιογνωμία του σύγχρονου ελεγκτικού μηχανισμού και την οριοθέτηση του ρόλου που οφείλει να διαδραματίσει το σύστημα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου της δημόσιας διαχείρισης, συνδέονται άμεσα με την σύγχρονη δημοσιονομική πραγματικότητα. Ωστόσο οι εκτιμήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα, αποτυπώνουν μια διαφορετική άποψη καθώς υποστηρίζουν ότι ο υφιστάμενος παραδοσιακός τρόπος ελέγχου δεν έχει ενσωματώσει σε ικανοποιητικό βαθμό τις πρόσφατες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και ότι οφείλει να επαναπροσδιορίσει εκ νέου τον προσανατολισμό του σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά

πρότυπα και την ενίσχυση των στοχευμένων δημοσιονομικών ελέγχων, προκειμένου να καταστεί περισσότερο αποτελεσματικός. Προς την κατεύθυνση αυτή, σύμφωνα με την άποψη του δείγματος της έρευνας κρίνεται αναγκαία η αποτελεσματική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και η αναδιάρθρωση των εσωτερικών δομών του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ. Εν ολίγοις, η αξιοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού, η συνεχής εκπαίδευσή του για την υλοποίηση στοχευμένων ελέγχων και την εμπέδωση των σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων, η παροχή οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών με τη χρήση εγχειριδίων ελέγχου, κρίνονται αναγκαία μέτρα δράσης για την επιτυχή ενσωμάτωση των νέων αρμοδιοτήτων τους και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Επίσης, επισημάνθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ότι, ο βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων ανέρχεται σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα τόσο στο Ελ.Συν., όσο και στο Υπ.Οικ., γεγονός το οποίο περιορίζει τη δυναμική και την αποτελεσματικότητα του ελέγχου, για την αντιμετώπιση της οποίας κρίνονται απαραίτητα πρωτίστως τα εξής: **(α)** ο περιορισμός του δαιδαλώδους νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών **(β)** η κατάργηση των νομοθετικών διατάξεων που είτε *ρυθμίζουν* την εξόφληση μη νόμιμων δαπανών είτε *δεσμεύουν* τους υπό εξέταση ελεγκτικούς μηχανισμούς για την πληρωμή μη νόμιμων δαπανών σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων τακτικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού **(γ)** η σύσταση μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους φορείς και η επιβολή προστίμων σε περίπτωση διαπίστωσης περιπτώσεων μη συμμόρφωσης (follow up).

Είναι γεγονός ότι το Ελ.Συν και οι υπηρεσίες του Υπ.Οικ. αν και επιχειρούν σε διαφορετικά πεδία δράσης, εντούτοις δρουν συμπληρωματικά μεταξύ τους και συμπορεύονται προς την ίδια κατεύθυνση. Βασική τους επιδίωξη αποτελεί ο έλεγχος της δημοσιολογιστικής δράσης των διοικητικών οργάνων και προσώπων που διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα και η επιβολή κυρώσεων σε αυτούς που η συμπεριφορά τους κρίνεται αντίθετη προς τις επιταγές της χρηστής δημόσιας διακυβέρνησης,¹³⁰ με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των δημόσιων φορέων και την προστασία του ευρύτερου δημόσιου συμφέροντος.

¹³⁰ Συλλογικό Έργο Επιμέλεια Γεωργία Μαραγκού (2016), σελ.3

Σε κάθε περίπτωση το Ελ.Συν και οι υπηρεσίες του Υπ.Οικ., με την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και της εμπειρίας τους σε συνδυασμό με την υιοθέτηση των διεθνών ελεγκτικών προτύπων και των σύγχρονων μεθοδολογικών εργαλείων, δύνανται να ανταποκριθούν στις προκλήσεις των διεθνών εξελίξεων και να συνδράμουν καθοριστικά στην αλλαγή της δημοσιονομικής κουλτούρας και στην εξυγίανση της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης, οι οποίες θα οδηγήσουν σταδιακά στην απομείωση του χρέους και στην οικονομική ανάπτυξη της χώρα μας.

Προς αυτή την κατεύθυνση, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του δείγματος της έρευνας, κρίνεται απαραίτητη και η αλλαγή της επικοινωνιακής πολιτικής των υπό εξέταση ελεγκτικών μηχανισμών (ιδίως του Ελ.Συν.) με το Κοινοβούλιο, με τα μέσα μαζικής επικοινωνίας αλλά και με την κοινή γνώμη. Η ενίσχυση της συνεργασίας και η μεταλαμπάδευση γνώσεων και εμπειρίας μεταξύ του Ελ.Συν. και του Υπ.Οικ., αλλά και με λοιπούς διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς, θα αποτελούσε αδιαμφισβήτητα σημαντικό εφόδιο για την αναβάθμιση του υφιστάμενου ελέγχου και την ταχύτερη επίτευξη των στόχων τους.

Εν κατακλείδι, η σοβούσα δημοσιονομική κρίση, τα υψηλά κρατικά ελλείμματα και το υπέρογκο χρέος, ανέδειξαν σημαντικές αδυναμίες του παραδοσιακού ελεγκτικού μηχανισμού. Κατά την εξεταζόμενη περίοδο η εγχώρια ελεγκτική κουλτούρα, παρά τις φιλότιμες προσπάθειές της, δεν κατάφερε να περιορίσει τις ανεπάρκειες και τα τρωτά σημεία της δημόσιας διαχείρισης. Κατά συνέπεια οι νομοθετικές παρεμβάσεις για την αναθεώρηση και την ενίσχυση του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών, πιστοποιούν το γεγονός του ότι ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος, αποτελεί σημαντικό εφόδιο του κρατικού οπλοστασίου για την εξυγίανση της οικονομίας και της προστασίας του δημόσιου πλούτου.

Βιβλιογραφία

1. Γκέοργκ Λούντβιχ Μάουρερ, (2007), *Ο Ελληνικός Λαός*, Αθήνα: Συλλογή
2. Δ.Π. Καραγιωργα, (1981), *Δημόσια Οικονομική 2 – Οι Δημοσιονομικοί Θεσμοί*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 105-139
3. ΕΛΣΤΑΤ, *Η Ελληνική οικονομία*, (2016) Αθήνα, Εκδόσεις ΕΛΣΤΑΤ, σελ. 26
4. *Ιστορική εξέλιξις του θεσμού των Ελεγκτικών Συνεδρίων Ελλάδος και Γαλλίας, πρακτικά διήμερου συζητήσεων αφιερωμένου στην ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Ελεγκτικών Συνεδρίων Ελλάδος και Γαλλίας.* (1993) Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.
5. Μηλιώνης, Ν.Α., (2012α) «*Το Ελεγκτικό Συνέδριο: Σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις*», Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη
6. Μηλιώνης, Ν.Α., (2012β), *Εισήγηση: «Προς μια νέα δημοσιονομική διακυβέρνηση του Κράτους (με αφορμή το ν.3871/2010 και ν.4055/2012) στις 16/3/2012 Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα: www.stasinopoulos-foundation.gr/files*
7. Μηλιώνης, Ν.Α, (2006), *Ο Θεσμικός Ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Σάκκουλα
8. ΟΟΣΑ, (2013), *Επιθεωρήσεις Δημόσιας Διακυβέρνησης ΟΟΣΑ, Ελλάδα, Μεταρρύθμιση των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας*. Επιμέλεια Μετάφρασης: Ένωση Αποφοίτων Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης
9. *Πρακτικά ΙΘ΄ Επιστημονικού Συμποσίου Πανεπιστημίου Πειραιά σε συνεργασία με το Ελ.Συν., 12-12/3/2016* Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα
10. *Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδος του Ελ.Συν. και του Τομέα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιά που πραγματοποιήθηκε στις 10/10/1997*, (1997), Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.
11. *Πρακτικά Ελληνικού Κοινοβουλίου ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΕ - Σύνοδος Α΄ Επιτροπή του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους και έλεγχου της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους, οικονομικού έτους 2011*, (2013), Αθήνα, Γενική Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Έργου, σελ. 19
12. Σαρμάς, Δ.Ι., (2006), *Καλύτερο Κράτος: Η Σπατάλη Η Διαφθορά και ο Σύγχρονος Δημοσιονομικός Έλεγχος*. Αθήνα – Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.
13. Στασινόπουλος Μ., (1966), *Μαθήματα Δημοσιονομικού Δικαίου*, Αθήνα.
14. Συλλογικό Έργο, *Ελεγκτικό Συνέδριο (2016) [Μελέτες - Συμβολές - Διαγράμματα - Νομολογία – Υποδείγματα]* Επιμέλεια: Γεωργία Μαραγκού, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη

15. Συλλογικό Έργο, (2013) *Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο, Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Νικόλαο Ι. Μπάρμπα*, Αθήνα Εκδόσεις Σάκκουλα.
16. *Το Ελεγκτικό Συνέδριο και οι σχέσεις του με τη Βουλή, την Κυβέρνηση και την Κοινωνία*, (2000), Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.
17. *Το Ελεγκτικό Συνέδριο 150 χρόνια από την ίδρυσή του*, (Ιούνιος 1983), Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.

Νομοθετικές διατάξεις

1. Ν.4337/2015 «*Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων*» (ΦΕΚ Α'129)
2. Ν. 4314/14 «*Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'265)
3. Ν.4270/2014 «*Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'143)
4. Ν.4254/14 «*Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'85)
5. Ν.4129/2013 «*Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο*» (ΦΕΚ Α'52)
6. Ν. 4081/2012 «*Περιστολή δημοσίων δαπανών, ρύθμιση θεμάτων δημοσιονομικών ελέγχων και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'184)
7. Ν.4071/2012 «*Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ*» (ΦΕΚ Α'85)
8. Ν.4063/2012 «*Κύρωση της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που τροποποιεί το άρθρο 136 της ΣΛΕΕ, της Συνθήκης για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Συνθήκης για τη σταθερότητα, το συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικο-νομική και Νομισματική Ένωση*» (ΦΕΚ Α'71)
9. Ν.4055/2012 «*Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής*» (ΦΕΚ Α'51)
10. Π.Δ.136/11 «*Καθορισμός κατώτατου ύψους των δαπανών που ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο*» (ΦΕΚ Α'267)
11. Ν.3918/2011 «*Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'31)

12. Ν.3871/2010 «*Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη*» (ΦΕΚ Α'141)
13. Ν. 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης*» (ΦΕΚ Α'87)
14. Ν.3492/2006 «*Οργάνωση συστήματος ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'210)
15. Ν. 2860/2000 «*Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'251)
16. Ν.2362/1995 «*Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 247)
17. Π.Δ. 1225/1981 «*Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου Διατάξεων*» (ΦΕΚ Α' 304)
18. Π.Δ.. 774/1980 «*Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίο κείμενον των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων υπό τον τίτλον «Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου».*» (ΦΕΚ. Α'189)
19. Π.Δ.. 284/1980 «*Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών*» (ΦΕΚ Α'128)
20. Υπ' αριθμ. 2/1897/0020/12 «*Συμπλήρωση απόφασης καθορισμού μειζόνων κατηγοριών δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού.*» Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ Β'44)
21. Υπ' αριθμ. 2/72629/0020/2010/2010 «*Καθορισμός μειζόνων κατηγοριών δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού*» Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ Β'1890)

Εκθέσεις

1. Ειδική έκθεση Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, Αριθ. 19/2015: «*Για να βελτιωθεί η παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα χρειάζεται μεγαλύτερη έμφαση στα αποτελέσματα*», σελ 9. Διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=35302>
2. Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2016, Αθήνα, Νοέμβριος 2015, σελ 127
3. Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «*Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό (ν. 4270/2014)*». Διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο <http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-apred-eis-olo.pdf>

4. Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «*Οργάνωση συστήματος ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων*» (ν.3492/2006) Διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο: www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950...
5. «*Εκθέσεις επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών οικονομικού ετών 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014*». Διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.hellenicparliament.gr/>
6. *Εκθέσεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, των ετών 2011, 2012, 2013, 2014, 2015*. Διαθέσιμες στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος.
7. Ελεγκτικό Συνέδριο (2009-2014) *Ετήσιες Εκθέσεις ετών 2009-2014*. Διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο: <http://elsyn.gr> .Ανακτήθηκαν στις 21/3/2016
8. Ελεγκτικό Συνέδριο (2009-2014) *Διαδηλώσεις ετών 2009-2014*. Διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο: <http://elsyn.gr>. Ανακτήθηκαν στις 21/3/2016
9. Υπουργείο Οικονομικών (2009-2014) *Απολογιστικές Εκθέσεις Υπουργού Οικονομικών ετών 2009-2014*. Διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο: <http://minfin.gr> Ανακτήθηκαν στις 12/4/2016

Ιστότοποι

1. Επίσημος δικτυακός τόπος της Βουλής των Ελλήνων: (<http://www.hellenicparliament.gr>)
2. Επίσημος δικτυακός τόπος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: (<http://www.eca.europa.eu>)
3. Επίσημος δικτυακός τόπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου: (<http://www.elsyn.gr>)
4. Επίσημος δικτυακός τόπος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: (<http://www.minfin..gr>)
5. Επίσημος δικτυακός τόπος του Συμβουλίου της Επικρατείας (<http://www.adjustice.gr/>)
6. Επίσημος δικτυακός τόπος της Τράπεζας της Ελλάδος (<http://www.bankofgreece.gr/>)
7. Επίσημος δικτυακός τόπος της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (<http://www.edel.gr/>)
8. Επίσημος δικτυακός τόπος της Eurostat (<http://www.eurostat.com/>)

9. Επίσημος δικτυακός τόπος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου
(<http://www.imf.com/>)
10. Επίσημος δικτυακός τόπος του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)
(<http://www.oecd.org>)
11. http://www.esm.europa.eu/.../2016_06_26_Greece_Factsheet, «Factsheet: ESM/EFSF programmes for Greece», [26-6-2016]
12. <http://www.esm.europa.eu/.../2015-08-19%20FAQ%20Greece>, «FAQ on ESM/EFSF financial assistance for Greece» [10-8-2015]
13. http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/ameco/index_en.htm, AMECO / European Commission /Directorate General for Economics And Financial Affairs (22 April 2016), «General Government Data, Part I – Tables by Country»
14. <http://www.greklaws.com/pubs/uploads/word/995.doc>
15. <http://www.capital.gr>
16. <http://www.iskra.gr>
17. <http://www.koinignomi.gr/news/politiki/2015/10/20/6o-synedrio-dioikitikon-epistimonon.html>, 20 Οκτωβρίου, 2015 - Άρθρο της Μαρίας Μαυρίκου (Οικονομολόγος, Πολιτικός Επιστήμων), στη διαδικτυακή εφημερίδα «Κοινή Γνώμη», [6ο Συνέδριο Διοικητικών Επιστημόνων ,15-17/10/2015, Καλαμάτα]
18. http://users.uom.gr/~mariap/dim_oik/diafaneies_2011-12.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ****ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ****ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.1: Βασικές Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου**

*Α) Βάσει Συντάγματος όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 27ης Μαΐου 2008
της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων*

**ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ - Οργάνωση και λειτουργίες της Πολιτείας > ΤΜΗΜΑ Ε' - Δικαστική Εξουσία >
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ - Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων
Άρθρο 98: (Ελεγκτικό Συνέδριο)**

****1.** Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως:

- α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.
- β. Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει.
- γ. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται στον προβλεπόμενο από το εδάφιο α' έλεγχο.
- δ. Η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 73, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που ορίζει ο νόμος.
- ε. Η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους κατά το άρθρο 79 παράγραφος 7.
- στ. Η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων, καθώς και με τον έλεγχο των λογαριασμών του εδαφίου γ'.
- ζ. Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για κάθε

ζημία που από δόλο ή αμέλεια προκλήθηκε στο Κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

2. Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται και ασκούνται, όπως νόμος ορίζει.

Στις περιπτώσεις των στοιχείων α' έως δ' της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφοι 2 και 3.

3. Οι αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για υποθέσεις της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Α) Βάσει Νομοθεσίας

Άρθρο 31 (ν.4270/2014)

Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου, το Ελεγκτικό Συνέδριο, ως Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της χώρας:

α. Ασκεί:

[Αρχή Τροποποίησης] «α. Έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν. Από 1.1.2017, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013 (Α'52), δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες του Κράτους.

Από 1.1.2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των προαναφερόμενων λοιπών νομικών προσώπων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατόπιν γνώμης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΥΠΟΠΕΡ. ΑΑ ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 31 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 10 ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]

ββ. έλεγχο νομιμότητας στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών μεγάλης οικονομικής αξίας, που συνάπτει το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό,

γγ. κατασταλτικό έλεγχο σε όλους τους λογαριασμούς ή απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, στον εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού «Ειδικό Λογαριασμό

Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων», καθώς και κάθε φορέα που έλαβε καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

β. Συντάσσει και υποβάλλει έκθεση προς τη Βουλή για τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό του Κράτους κατά το άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος.

γ. Εκδικάζει ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά πράξεων που εκδίδονται κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των ως άνω φορέων.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί και τον προβλεπόμενο από την παρ. 6 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 473/2013 έλεγχο των λογαριασμών του Κράτους και όλων των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης.- (Με το άρθρο 183 του παρόντος νόμου (Ν. 4270/14, ΦΕΚ-143 Α/28-6-14, ορίζεται ότι : “1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1-1-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο”).

Άρθρο 1 (ν.4129/2013 - ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ)

Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου 1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο:

α) Ασκει τον προβλεπόμενο από το άρθρο 98 παρ.1 περίπτωση α' του Συντάγματος έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 33 του παρόντος νόμου, και των άλλων νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν.

β) Διενεργεί υποχρεωτικά κατασταλακτικό έλεγχο σε όλους τους λογαριασμούς ή τους απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και στον εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού λογαριασμό με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων» του άρθρου 26 παρ. 1 του ν. 992/1979 (Α' 280). Σε κατασταλακτικό έλεγχο υπόκειται και κάθε φορέας που έλαβε καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

γ) Παρακολουθεί τα έσοδα του Κράτους.

δ) Παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 52 του παρόντος νόμου.

ε) Αποφαίνεται επί του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους.

στ) Εποπτεύει τους δημόσιους υπολόγους όσον αφορά την τήρηση των διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού.

ζ) Εποπτεύει τις εγγυήσεις που παρέχουν οι δημόσιοι υπόλογοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

- η) Ελέγχει την τήρηση των απαγορεύσεων που προβλέπονται στα άρθρα 1, 3 και 6 του ν. 1256/1982 (Α' 65).
- θ) Ασκεί έλεγχο νομιμότητας στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 35, 36 και 37.
- ι) Διενεργεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση ή σε επί μέρους διοικητικές και διαχειριστικές πράξεις του Κράτους και των νομικών προσώπων και οργανισμών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 85 του ν. 1892/1990 (Α' 101).
- ια) Δύναται να διενεργεί έλεγχο για κάθε έργο, προμήθεια, επιχορήγηση, ενίσχυση κ.λπ. και γενικά για κάθε πρόγραμμα που χρηματοδοτείται είτε ολικά είτε μερικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 16 του ν. 2145/1993 (Α' 88).
- ιβ) Αποφαίνεται για την απαλλαγή από την ευθύνη των υπολόγων που λογοδοτούν ενώπιον του για κάθε απώλεια, έλλειψη ή φθορά χρημάτων, υλικού ή παραστατικών στοιχείων πληρωμής κάθε είδους.
- ιγ) Αποφασίζει οριστικά για την καταχώρηση ή μη σε ειδικά βιβλία του συνόλου ή μέρους ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένων οφειλών προς τρίτους, που έχουν βεβαιωθεί κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90) και θεωρούνται ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 65 του παρόντος.
- ιδ) Κρίνει τις ενστάσεις κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του προς εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή την πληρωμή των συντάξεων γενικά, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν καταλογισμό σύνταξης που εισπράχθηκε αχρεωστήτως.
- ιε) Δικάζει τις υποθέσεις που αναφέρονται στην αστική ευθύνη των πολιτικών και στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. για ζημία που προκλήθηκε στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. ή σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ..
- ιστ) Δικάζει τις αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων.
- ιζ) Δικάζει τις εφέσεις κατά πράξεων καταλογισμού που εκδίδονται ύστερα από τον έλεγχο της περίπτωσης η' του άρθρου αυτού.
- ιη) Δικάζει τις εφέσεις που υπάγονται με βάση τις κείμενες διατάξεις στην αρμοδιότητά του κατά καταλογιστικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται από τους Υπουργούς ή

άλλα αρμόδια προς τούτο συλλογικά ή μη όργανα της διοίκησης και αφορούν τη διαχείριση υλικού ή χρημάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. γενικά.

ιθ) Δικάζει τις εφέσεις: αα) κατά των πράξεων των Κλιμακίων και Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπου αυτές προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, ββ) κατά των πράξεων κανονισμού σύνταξης της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, γγ) κατά των αποφάσεων της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων του άρθρου 1 του α.ν. 599/1968 (Α' 258) και δδ) κατά των πράξεων της Επιτροπής του άρθρου 4 του α.ν. 599/1968.

κ) Δικάζει τις συνταξιοδοτικές υποθέσεις που αφορούν δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι από 1.1.2011 υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

κα) Αίρει την αμφισβήτηση ως προς την πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία υπαλλήλου για την αυτοδίκαιη απόλυσή του λόγω συμπλήρωσης τριακονταπενταετίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 1232/1982 (Α' 22).

κβ) Δικάζει τις προσφυγές κατά αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών περί επιβολής προστίμου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 παρ. 22 του ν. 2166/1993 (Α' 137).

κγ) Δικάζει τις εφέσεις κατά καταλογιστικών αποφάσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 παρ. 15 του ν. 2190/1994 (Α' 28).

κδ) Δικάζει τις προσφυγές κατά καταλογιστικών αποφάσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 50 παρ. 5 του ν. 2725/1999 (Α' 121).

κε) Δικάζει τις εφέσεις κατά αποφάσεων του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τις οποίες διατάσσεται η επιστροφή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι, των ποσών που παρανόμως ή αχρεωστήτως εισέπραξαν σε βάρος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του ν. 2520/ 1997 (Α' 173).

κστ) Αποφαίνεται για υποθέσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 1 του ν. 3213/2003 (Α' 309) και 1 παρ. 1 του ν. 4065/2012 (Α' 77).

κζ) Γνωμοδοτεί, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος, σε νομοσχέδια που αναφέρονται στην τροποποίηση των συνταξιοδοτικών νόμων ή στην απονομή σύνταξης ή στην αναγνώριση υπηρεσίας που παρέχει δικαίωμα σε σύνταξη, εφόσον η σύνταξη βαρύνει το δημόσιο ταμείο ή τον προϋπολογισμό Ν.Π.Δ.Δ..

κη) Γνωμοδοτεί σε θέματα που θέτουν οι Υπουργοί εφόσον, κατά την κρίση του, η ζητούμενη γνώμη του δεν αποτελεί πρόκριμα των πράξεων ή των δικαστικών του

αποφάσεων. Για θέματα μισθών και συντάξεων γνωμοδοτεί μόνο σε ερωτήματα του Υπουργού Οικονομικών.

κθ) Παρέχει υπηρεσίες ελέγχου διαχείρισης διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η Ελλάδα και εκτελεί διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα παροχής ελεγκτικής τεχνογνωσίας σε ελεγκτικούς θεσμούς αντίστοιχους προς αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3038/ 2002 (Α' 180).

λ) Δικάζει τα ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά καταλογιστικών αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών εις βάρος εκκαθαριστών περιουσιών που περιέρχονται στο Δημόσιο λόγω κληρονομιάς, κληροδοσίας ή δωρεάς, καθώς και εκτελεστών διαθηκών, με τις οποίες καταλείπονται στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και σε λοιπά νομικά πρόσωπα, καθώς και σε κοινωφελή ιδρύματα ή σωματεία κληρονομίες ή κληροδοτήματα υπέρ δημόσιων ή κοινωφελών σκοπών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 32, 33, 35, 56, 82, 85 και 102 του α.ν. 2039/1939 (Α' 455).

λα) Ασκήει επίσης και κάθε άλλη αρμοδιότητα, που του ανατίθεται με νόμο.

2. Όλες οι δαπάνες του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. (πρώτου και δεύτερου βαθμού) και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και τα έσοδα αυτών, υπόκεινται σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.2: Βασικές Αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 20 (ν.4270/2014) - Υπουργός Οικονομικών

[άρθρα 4(6) και 14(3) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]

Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου, ο Υπουργός Οικονομικών είναι αρμόδιος για την άσκηση της γενικής διαχείρισης των οικονομικών της Κεντρικής Διοίκησης, για το γενικό συντονισμό και για την εποπτεία των οικονομικών των λοιπών φορέων [Αρχή Τροποποίησης] “του Δημοσίου Τομέα” - ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ “” ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3Α ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης] . Ειδικότερα, ο Υπουργός Οικονομικών έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Παρέχει έγκαιρα στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, επεξηγήσεις μεθοδολογίας, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που ζητείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Μνημόνιο Συνεργασίας που συνάπτεται μεταξύ του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και του Υπουργείου Οικονομικών, δυνάμει του άρθρου 3.

β. Εκδίδει κανονιστικές αποφάσεις και οδηγίες για την εφαρμογή προτύπων και διαδικασιών που διέπουν τη δημοσιονομική διαχείριση. Μεταξύ άλλων, εκδίδει οδηγίες

οι οποίες αφορούν κυρίως μεθοδολογικές και άλλες κατευθύνσεις, καθώς και το συντονισμό των ενεργειών, για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού και του Μ.Π.Δ.Σ..

γ. Υποβάλλει, μεταξύ άλλων, στο Υπουργικό Συμβούλιο τον ετήσιο και, εφόσον απαιτείται, το συμπληρωματικό Κρατικό Προϋπολογισμό, το Μ.Π.Δ.Σ. και την επικαιροποίησή του, τις εκθέσεις και τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους δ' και ε' του παρόντος άρθρου, καθώς και στην παράγραφο στ' του άρθρου 19, πριν την υποβολή τους στη Βουλή.

δ. Υποβάλλει στη Βουλή, κάθε οικονομικό έτος, το Μ.Π.Δ.Σ. και την επεξηγηματική του έκθεση, καθώς και τυχόν επικαιροποιήσεις του.

ε. Υποβάλλει στη Βουλή το προσχέδιο και το σχέδιο του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, την εισηγητική του έκθεση, το σχέδιο του συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού, αν υπάρχει, καθώς και τον Απολογισμό του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, τον Ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

στ. Εποπτεύει την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την οικονομική διαχείριση δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών που υπάγονται στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005 και δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης της ΕΛ.ΣΤΑΤ..

ζ. Εποπτεύει την εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού και μεριμνά για τη συμμόρφωση όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με τους δημοσιονομικούς κανόνες.

η. Εντοπίζει, αναλύει και παρακολουθεί τους μακροοικονομικούς και δημοσιονομικούς κινδύνους οι οποίοι μπορεί να έχουν ουσιαστικές επιπτώσεις στη δημοσιονομική πορεία.

θ. Υπογράφει με τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης μνημόνια συνεργασίας που περιλαμβάνουν τουλάχιστον τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους.

ι. Ασκεί εποπτεία και έλεγχο στη δημοσιονομική διαχείριση, στη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας, έλεγχο στη διαχείριση των εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και στη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις που τα διέπουν.

[Αρχή Τροποποίησης] «α. Διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου και εγκρίνει το άνοιγμα και το κλείσιμο σε τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα λογαριασμών φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3Β ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «β. Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη ή απώλεια εσόδων σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, του προϋπολογισμού φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης που κατά το έτος προώθησης της πράξης επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και σε βάρος του προϋπολογισμού φορέων του δημόσιου τομέα εκτός Γενικής Κυβέρνησης που δεν επιχορηγούνται αλλά των οποίων ο προϋπολογισμός εσόδων ή εξόδων υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσό που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΙΒ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3Γ ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]

ιγ. Παρακολουθεί, αξιολογεί και εισηγείται αλλαγές στην είσπραξη φορολογικών και μη φορολογικών εσόδων από Υπουργεία και λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

ιδ. Καταρτίζει και υποβάλλει σχέδια νόμου στη Βουλή, συνάπτει και υποβάλλει προς κύρωση στη Βουλή διεθνείς συμφωνίες με άλλα κράτη σχετικά με φόρους, τελωνειακά τέλη, εισφορές, πρόστιμα και άλλες χρεώσεις που επιβάλλονται από Υπουργεία και λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

ιε. Υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίνει το πρόγραμμα δανεισμού και διαχείρισης του Δημοσίου χρέους, το οποίο του εισηγείται ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ., συνάπτει τις δανειακές συμβάσεις για λογαριασμό του Δημοσίου, περιλαμβανομένου του προσδιορισμού των κατάλληλων όρων και των προϋποθέσεων, εγκρίνει προτάσεις για την παροχή εγγυήσεων και την ανάληψη άλλων ενδεχόμενων υποχρεώσεων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, καθώς και τα άρθρα 1 έως 12 του ν. 2628/1998 (Α' 151) και 5 έως 13 του ν. 3965/2011 (Α' 113) και μεριμνά για τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους.

ιστ. Εγκρίνει το δανεισμό κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, πλην των φορέων του υποτομέα των ΟΤΑ, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες, με το Μ.Π.Δ.Σ. και με τον προϋπολογισμό του οικείου φορέα.

ιζ. Συγκεντρώνει τα στοιχεία που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και τα οποία του παρέχονται υποχρεωτικά από οποιονδήποτε φορέα του Δημόσιου Τομέα, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που λαμβάνει επιχορηγήσεις, εγγυήσεις ή δάνεια από το Κράτος.

[Αρχή Τροποποίησης] «Οι φορείς, εκτός Γενικής Κυβέρνησης, του δημόσιου τομέα που υποχρεούνται να αποστέλλουν στοιχεία, καθώς και το είδος και η συχνότητα αποστολής των στοιχείων αυτών μπορεί να καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.» - ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. ΙΖ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3Δ ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]

ιη. Έχει την ευθύνη για την ορθότητα, την ακρίβεια και την πληρότητα των στοιχείων όλων των εγγράφων του προϋπολογισμού και των οικονομικών και απολογιστικών εκθέσεων της Γενικής Κυβέρνησης, από κοινού με τους συναρμόδιους Υπουργούς και τους επικεφαλής των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

ιθ. Αναρτά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση των προϋπολογισμών του Κράτους και όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

κ. Υποβάλλει στο Ελεγκτικό Συνέδριο τον απολογισμό του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, τον ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

κα. Υποβάλλει για γνωμοδότηση στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου νομοσχέδια που ρυθμίζουν μείζονος σπουδαιότητας θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

κβ. Καταθέτει, το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, στη Βουλή, για ενημέρωση κατά το άρθρο 30 του παρόντος νόμου, την απολογιστική έκθεση που του υποβάλλει ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ..

κγ. Είναι αρμόδιος για τη διαμόρφωση και υποστήριξη των ελληνικών θέσεων κατά τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης και εκτέλεσης του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και κατά την εξέταση από τα όργανα της Ένωσης θεμάτων δημοσιονομικού περιεχομένου.

κδ. Υποβάλλει στη Βουλή το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39, αφού έχει λάβει την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, και προτείνει την αναστολή του ανωτέρω σχεδίου λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 40.- (Με το άρθρο 183 του παρόντος νόμου (Ν. 4270/14, ΦΕΚ-143 Α/28-6-14, ορίζεται ότι : “1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1-1-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο”).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.3: Βασικές Αρμοδιότητες του Γ.Λ.Κ..**Άρθρο 21 - Γενικό Λογιστήριο του Κράτους****[άρθρα 4(6), 13(1) και 14(3) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]**

Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους επικουρεί τον Υπουργό Οικονομικών στην εκτέλεση των καθηκόντων του με την άσκηση των ακόλουθων αρμοδιοτήτων:

- α. Καταρτίζει το Μ.Π.Δ.Σ. και την επεξηγηματική του έκθεση για κάθε οικονομικό έτος, καθώς και τις επικαιροποιήσεις του.
- β. Γνωστοποιεί, κάθε έτος, με εγκύκλιο, το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης του προϋπολογισμού για το επόμενο οικονομικό έτος και παρέχει οδηγίες κατάρτισης σε όλα τα Υπουργεία και στους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.
- γ. Καταρτίζει τον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό και την εισηγητική του έκθεση.
- δ. Παρέχει έγκαιρα, στον Υπουργό Οικονομικών, προκειμένου να διαβιβασθούν στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο δημοσιονομικές προβλέψεις, επεξηγήσεις μεθοδολογίας, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που ζητείται, και λαμβάνει υπόψη του γνώμες και συστάσεις που παρέχονται από αυτό.
- ε. Αξιολογεί τις επιπτώσεις από τις κύριες πηγές δημοσιονομικού κινδύνου στην επεξηγηματική έκθεση του Μ.Π.Δ.Σ..
- στ. Καταρτίζει, εφόσον απαιτείται, το συμπληρωματικό προϋπολογισμό.
- ζ. Καταρτίζει τον απολογισμό του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, τον Ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

[Αρχή Τροποποίησης] «η. Παρακολουθεί και διαχειρίζεται, κατά το λόγο αρμοδιότητάς του, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Κεντρικής Διοίκησης, συντονίζει τις χρηματικές εκροές από το λογαριασμό του άρθρου 69Α και προγραμματίζει την τήρηση των απαιτούμενων χρηματικών αποθεμάτων για την πληρωμή δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού. Διοικεί και διαχειρίζεται το κεντρικό σύστημα πληρωμών, καθώς και το κεντρικό σύστημα ταμειακής διαχείρισης του Ελληνικού Δημοσίου και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Οικονομικών για την έγκριση ανοίγματος και κλεισίματος τραπεζικών λογαριασμών από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα νόμο.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Η ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4Α ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]

θ. Παρακολουθεί την εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στη δημοσιονομική διαχείριση. Σε περίπτωση μείωσης των δεσμευτικών ορίων ανά Υπουργείο λόγω επικαιροποίησης του Μ.Π.Δ.Σ., η οποία δεν έχει απεικονιστεί στον ετήσιο ή σε συμπληρωματικό Κρατικό Προϋπολογισμό, με ευθύνη του ΓΛΚ, αναπροσαρμόζονται αντίστοιχα τα ποσοστά διάθεσης των πιστώσεων.

ι. Συντονίζει την κατάρτιση των προϋπολογισμών όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, δίνει κατευθύνσεις, παρακολουθεί την εκτέλεσή τους και παρέχει οδηγίες σχετικά με τη μεθοδολογία για την ορθή εξαγωγή στατιστικών στοιχείων και αξιόπιστων δημοσιονομικών εκθέσεων, ενιαίων για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

ια. Καταρτίζει έκθεση επί των εισαγομένων προς ψήφιση στη Βουλή νομοθετικών ρυθμίσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 75 του Συντάγματος. Παρακολουθεί την εφαρμογή των αρχών της δημοσιονομικής πρόβλεψης και αντιστάθμισης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2469/1997 (Α' 38).

ιβ. Αναπτύσσει και διαχειρίζεται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής για τη Γενική Κυβέρνηση.

ιγ. Διαχειρίζεται το λογιστικό σύστημα της Γενικής Κυβέρνησης βάσει του προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 156 του παρόντος νόμου.

ιδ. Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημόσιων επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών, των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ., που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται με οποιονδήποτε τρόπο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του προϋπολογισμού τους ή από τον προϋπολογισμό φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή είναι δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια των παραγράφων 1, 2, 3, καθώς και δημόσιοι οργανισμοί κατά την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, χωρίς να ισχύουν οι εξαιρέσεις του άρθρου 19 του ίδιου νόμου. Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται στους ανωτέρω φορείς εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 του ν. 3492/2006 (Α' 210) και διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Για φορείς που δεν υπάγονται στο προηγούμενο εδάφιο, δύναται να διενεργηθεί έλεγχος βάσει των διατάξεων του ν. 3492/2006, ύστερα από εντολή του Υπουργού Οικονομικών ή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης.

[Αρχή Τροποποίησης] «ιε. Συγκεντρώνει στοιχεία και τυχόν διευκρινίσεις που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, τα οποία υποχρεωτικά παρέχονται από οποιονδήποτε φορέα του δημοσίου τομέα, καθώς και από οποιοδήποτε πρόσωπο που λαμβάνει επιχορηγήσεις, εγγυήσεις ή δάνεια από το κράτος, με την επιφύλαξη των στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικά δυνάμει ειδικών νόμων. Παρέχει στο ελληνικό δημοσιονομικό συμβούλιο τα απαραίτητα στοιχεία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, με την επιφύλαξη των στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικά, δυνάμει ειδικών νόμων. Μεταξύ του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της ΕΛ.ΣΤΑΤ. υπογράφεται μνημόνιο συνεργασίας με το οποίο ρυθμίζονται θέματα αμοιβαίας συνεργασίας και ανταλλαγής

πληροφοριών αναγκαίων για την εκπλήρωση των καθηκόντων των δυο πλευρών, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές καλές πρακτικές.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΙΕ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 22β ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4334/15, ΦΕΚ-80 Α/16-7-15 [Τέλος Τροποποίησης]

ιστ. Καταρτίζει μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Κεντρικής Διοίκησης και των λοιπών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Οικονομικών για την επιβολή κυρώσεων, σύμφωνα με το έβδομο μέρος (άρθρα 171 έως 175), σε Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και σε άλλους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, για τη μη υποβολή στοιχείων.

ιζ. Παρακολουθεί το ύψος των εκκρεμών υποχρεώσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και μεριμνά για την κατά το δυνατό μείωσή τους.

ιη. Εξετάζει και αξιολογεί το συνολικό κόστος λειτουργίας των μονάδων και φορέων της Γενικής Κυβέρνησης σε σχέση με τη δραστηριότητά τους και το προσφερόμενο έργο. Η αρμοδιότητα αυτή ασκείται ανεξάρτητα από τυχόν συντρέχουσα σχετική αρμοδιότητα των οικείων φορέων.

ιθ. Ενημερώνει το Ελεγκτικό Συνέδριο για τους φορείς εκείνους της Γενικής Κυβέρνησης που δεν συμμορφώνονται με τις δημοσιονομικές αρχές και κανόνες του παρόντος νόμου.

[Αρχή Τροποποίησης] «κ. Έχει την εποπτεία και ασκεί έλεγχο επί των δημοσίων δαπανών και παρέχει οδηγίες για την ορθή εφαρμογή των δημοσιολογιστικών διατάξεων σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Κ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4β ΤΟΥ ΑΡΘ. 10 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης] - (Με το άρθρο 183 του παρόντος νόμου (Ν. 4270/14, ΦΕΚ-143 Α/28-6-14, ορίζεται ότι : “1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1-1-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο”).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.4: Στοχευμένοι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Α/Α	ΕΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
1	2012-2013	Δημοσιονομικός Έλεγχος και Έλεγχος Συμμόρφωσης των Διαδικασιών Προμηθειών και της Διαχείρισης Αποθεμάτων έτους 2011	ΓΝΑ Ιπποκράτειο
2		Έλεγχος εσόδων του χρήσης 2011	Δήμος Αγίου Δημητρίου
3		Οικονομικός Έλεγχος και Έλεγχος Συμμόρφωσης επί των χρηματοδοτήσεων που έλαβε ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), για το έτος 2011	ΑΕΙ ΤΤ ΑΘΗΝΩΝ
4		Διαδικασία καθορισμού του ύψους και της απόδοσης από την Κεντρική Κυβέρνηση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' Βαθμού"	ΚΑΠΕ
5	2013-2014	Έλεγχος συστήματος εσωτερικών δικλίδων ως προς τη βεβαίωση και την είσπραξη δημοσίων εσόδων	Δ.Ο.Υ. Αττικής
6		Έλεγχος του Συστήματος Εσωτερικών Δικλίδων των εσόδων από εισφορές οικ. έτους 2013	ΙΚΑ -ΕΤΑΜ
7		Συγκριτικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος και Έλεγχος Συμμόρφωσης επί κατηγοριών δαπανών χρήσης 2012	Δήμοι Νεάπολης – Συκεών, Κορδελιού – Ευόσμου και Ωραιόκαστρου
8		Χρηματοοικονομικός Έλεγχος Εσόδων οικ. έτους 2012	Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ
9		Έλεγχος εσωτερικών δικλίδων στα Επιδόματα Τακτικής Ανεργίας του οικ. έτους 2013	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
10		Χρηματοοικονομικός Έλεγχος και Έλεγχος Συμμόρφωσης επί των Διαδικασιών Καταβολής Αποζημιώσεων οικ. έτους 2012	Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων
11	2015	Έλεγχος επιδόσεων και συστήματος εσωτερικών δικλίδων	Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων
12		Χρηματοοικονομικός Έλεγχος με στοιχεία ελέγχου επίδοσης και συμμόρφωσης	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων

13		<i>Χρηματοοικονομικός Έλεγχος με στοιχεία ελέγχου επίδοσης και συμμόρφωσης για τα έτη 2013-2014</i>	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
14		<i>Αδυναμίες εσωτερικών δικλίδων κατά τη διαδικασία αναγνώρισης, βεβαίωσης και είσπραξης ιδίων εσόδων οικ. έτους 2013</i>	<i>Οριζόντιος έλεγχος των Δήμων Ν. Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Ηρακλείου Κρήτης, Γλυφάδας και Καλαμαριάς</i>
15	2016*	<i>Χρηματοοικονομικός Έλεγχος Δαπανών</i>	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
16		<i>Έλεγχος Συστημάτων Προνοιακής Πολιτικής</i>	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
17		<i>Έλεγχος συμμόρφωσης (follow up)</i>	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
18		<i>Έλεγχος συμμόρφωσης (follow up)</i>	Δήμος Αγ. Δημητρίου

***Σημείωση:** Οι εν λόγω έλεγχοι δεν είχαν ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β:**ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ****ΠΙΝΑΚΑΣ Β.1:**

Αναφορά ελλείμματος / πλεονάσματος, επίπεδο χρέους και παροχή σχετικών στοιχείων
ετών 2009-2012

Στοιχεία σε εκατομμύρια Ευρώ	ΕΣΛ 95 κωδικοί	2009	2010	2011	2012
Έλλειμμα (-)/ Πλεόνασμα (+)	ΔΥΕ Β.9				
Γενική Κυβέρνηση	S.13	-36.166	-23.715	-19.869	-17.414
Κεντρική Κυβέρνηση	S.1311	-35.543	-26.185	-18.839	-15.876
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	S.1313	-84	-569	496	693
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης	S.1314	-539	3.039	-1.526	-2.231
Ενοποιημένο χρέος Γενικής Κυβέρνησης					
Ονομαστικές τιμές στο τέλος κάθε έτους		299.690	329.514	355.141	303.928
<i>Ανά κατηγορία:</i>					
Διαθέσιμα και καταθέσεις	ΑΦ.2	1.477	1.005	820	774
Χρεόγραφα εκτός μετοχών, μη συμπεριλαμβανομένων	ΑΦ.33				
χρηματοπιστωτικών παραγώγων		253.622	253.433	251.998	93.614
Βραχυπρόθεσμα	ΑΦ.331	10.820	9.121	11.844	16.516
Μακροπρόθεσμα	ΑΦ.332	242.802	244.312	240.154	77.098
Δάνεια	ΑΦ.4	44.591	75.076	102.323	209.540
Βραχυπρόθεσμα	ΑΦ.41	1.515	2.765	2.620	2.207
Μακροπρόθεσμα	ΑΦ.42	43.076	72.311	99.703	207.333
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για:					
Ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου	P.51	7.260	5.045	3.585	3.543
Τόκους (ενοποιημένους) κατά ΔΥΕ	ΔΥΕ D.41	11.976	12.855	14.888	9.643
	D.41				
Τόκους (ενοποιημένους) κατά ΕΣΛ 95	(έξοδα)	11.918	13.193	15.017	9.705
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε αγοραίες τιμές	B.1*g	231.081	222.151	208.532	193.749
Έλλειμμα (-) / Πλεόνασμα (+) ως % του ΑΕΠ		-15,7	-10,7	-9,5	-9,0
Ενοποιημένο χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ		129,7	148,3	170,3	156,9

ΠΗΓΗ: ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΛΣΤΑΤ - 22/10/2012, Δημοσιονομικά στοιχεία για την περίοδο 2008-2011
και ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΛΣΤΑΤ -20/10/2016, Δημοσιονομικά στοιχεία για την περίοδο 2012-2015.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.2:

ΑΕΠ, Έσοδα, Δαπάνες, Έλλειμμα, Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ετών 2009-2011

Δημοσιονομικό μέγεθος	2009	2010	2011*
ΑΕΠ (εκατ. ευρώ)	231.081	222.151	208.532
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (-) (εκατ. ευρώ)	-36.125	-23.732	-19.686
/Πλεόνασμα (+)			
ΔΥΕ Β.9 (% του ΑΕΠ)	-15,6	-10,7	-9,4
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης (εκατ. ευρώ)	124.669	114.302	108.003
(% του ΑΕΠ)	54,0	51,5	51,8
Έσοδα Γενικής Κυβέρνησης (εκατ. ευρώ)	88.602	90.232	88.188
(% του ΑΕΠ)	38,3	40,6	42,3
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (εκατ. ευρώ)	299.682	329.513	355.658
(% του ΑΕΠ)	129,7	148,3	170,6

ΠΗΓΗ: ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΛΣΤΑΤ - 22/10/2012, Δημοσιονομικά στοιχεία για την περίοδο 2008-2011

*Τα στοιχεία του έτους 2012 παρουσιάζονται στον Πίνακα XX, λόγω αναπροσαρμογής σε συνεργασία με τη eurostat

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.3

Αναφορά ελλείμματος / πλεονάσματος, επίπεδο χρέους και παροχή σχετικών στοιχείων
ετών 2012-2015

	ΕΣΛ 2010	2012	2013	2014	2015
Στοιχεία σε εκατομμύρια Ευρώ					
	κωδικοί				
Έλλειμμα (-)/ Πλεόνασμα (+)	B.9				
Γενική Κυβέρνηση	S.13	-16.870	-23.503	-6.476	-12.757
Κεντρική Κυβέρνηση	S.1311	-15.926	-27.605	-7.812	-12.714
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	S.1313	622	737	575	501
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης	S.1314	-1.566	3.365	761	-544
Ενοποιημένο χρέος Γενικής Κυβέρνησης					
Ονομαστικές τιμές στο τέλος κάθε έτους		305.094	320.510	319.718	311.452
<i>Ανά κατηγορία:</i>					
Διαθέσιμα και καταθέσεις	AF.2	1.055	1.088	6.374	5.555
Χρεόγραφα	AF.3	93.443	79.205	70.059	61.631
Βραχυπρόθεσμα	AF.31	16.516	11.993	12.826	12.119
Μακροπρόθεσμα	AF.32	76.927	67.212	57.233	49.512
Δάνεια	AF.4	210.596	240.217	243.285	244.266
Βραχυπρόθεσμα	AF.41	359	183	356	199
Μακροπρόθεσμα	AF.42	210.237	240.034	242.929	244.067
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για:					
Ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου	P.51g	4.790	6.188	6.527	6.747
Τόκους (ενοποιημένους)	D.41 (έξοδα)	9.743	7.275	7.181	6.703
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε					
αγοραίες τιμές	B.1*g	191.204	180.389	177.559	176.023
Έλλειμμα (-) / Πλεόνασμα (+) ως % του ΑΕΠ		-8,8	-13,0	-3,6	-7,2
Ακαθάριστο ενοποιημένο χρέος Γενικής					
Κυβέρνησης					
ως % του ΑΕΠ		159,6	177,7	180,1	176,9

ΠΗΓΗ Επεξεργασία στοιχείων ΔΕΛΤΙΩΝ ΤΥΠΟΥ ΕΛΣΤΑΤ- 22/10/2012 και -20/10/2016

*Σημειώνεται ότι η ΕΛΣΤΑΤ πρόβη σε αναθεώρηση των ελλειμμάτων των ετών 2010, 2011, 2012, λόγω αναθεώρησης του ύψους των ληξιπρόθεσμων οφειλών των Υπουργείων, των νοσοκομείων και των ασφαλιστικών ταμείων. Επίσης, το έτος 2012 αναθεωρήθηκε και το ύψος του ΑΕΠ και μεταβλήθηκε η αξία των ομολόγων του ΕΤΧΣ στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των συστημικών τραπεζών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.4

ΑΕΠ, Έσοδα, Δαπάνες, Έλλειμμα, Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ετών 2012-2015

Δημοσιονομικό μέγεθος		2012	2013	2014	2015*
ΑΕΠ	(εκατ. ευρώ)	191.204	180.389	177.559	176.023
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (-) / Πλεόνασμα (+) ΔΥΕ Β.9	(εκατ. ευρώ)	-7.127	-16.228	705	-6.054
	(% του ΑΕΠ)	-3,7	-9,0	0,4	-3,4
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης	(εκατ. ευρώ)	105.675	112.068	89.939	97.419
	(% του ΑΕΠ)	55,27	62,13	50,65	55,34
Έσοδα Γενικής Κυβέρνησης	(εκατ. ευρώ)	88.805	88.565	83.463	84.662
	(% του ΑΕΠ)	46,45	49,10	47,01	48,10
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	(εκατ. ευρώ)	305.094	320.510	319.718	311.452
	(% του ΑΕΠ)	159,6	177,7	180,1	176,9

ΠΗΓΗ: ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΛΣΤΑΤ - 22/10/2012, Δημοσιονομικά στοιχεία για την περίοδο 2012-2015

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.5

Διαχρονική Εξέλιξη Δημοσίου Χρέους της Γενικής Κυβέρνησης
για την περίοδο 2004 – 2016

ΕΤΟΣ	ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (ποσά σε δις €)	ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ως % ΑΕΠ
2004	183.157	98,6
2005	195.421	100,0
2006	225.265	103,4
2007	239.991	103,1
2008	264.627	109,3
2009	301.006	126,8
2010	330.325	146,0
2011	355.977	171,3
2012	304.714	156,9
2013	319.178	175,0
2014	317.094	177,1
2015	312.801	179,9
2016*	327.600	187,8

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος και της ΕΛΣΤΑΤ, ετών 2004-2015

* Απεικονίζονται οι προβλέψεις των εν λόγω μεγεθών έτσι όπως παρουσιάστηκαν από το ΥΠ. Οικ. στην Εισηγητική Έκθεση για τον Π/μό του έτους 2016, σελ 127.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.6

Σύνθεση Χρέους Κεντρικής Διοίκησης (ποσά σε εκατ. ευρώ)*

Στοιχεία Χρέους Κεντρικής Διοίκησης¹		
	31/03/2016	30/06/2016
Υψος Χρέους Κεντρικής Διοίκησης	321.015,79	328.341,00
A. Σταθερού επιτοκίου²	31,3%	30,9%
Κυμαινομένου επιτοκίου^{2,3}	68,7%	69,1%
B. Διαπραγματεύσιμο	23,2%	22,7%
Μη Διαπραγματεύσιμο	76,8%	77,3%
Γ. Σε ευρώ	96,7%	96,8%
Σε νομίσματα εκτός ζώνης ευρώ	3,3%	3,2%

ΠΗΓΗ: ΟΔΔΗΧ, Δελτίο Δημοσίου Χρέους Νο 82 μηνός Ιουνίου 2016

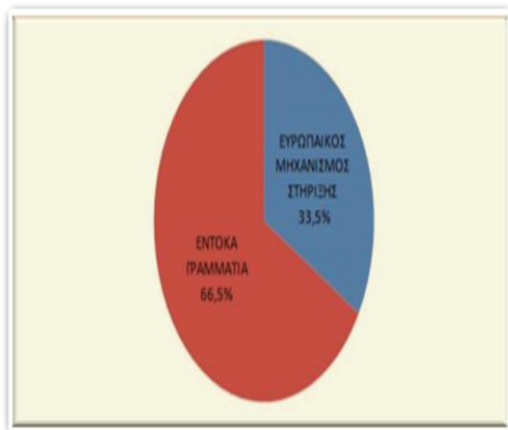
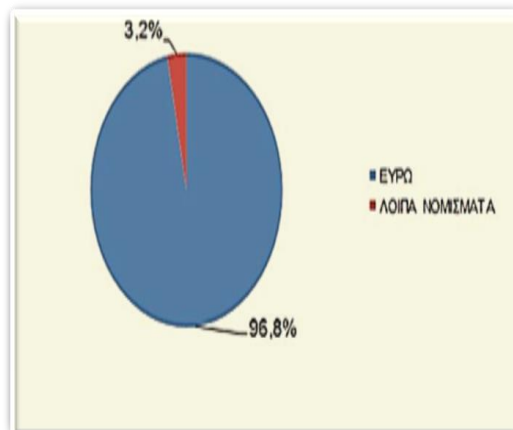
1. Το Χρέος της Κεντρικής Διοίκησης διαφέρει από το Χρέος της Γενικής Κυβέρνησης (Χρέος κατά Μάαστριχτ) κατά το ποσό του ενδοκυβερνητικού χρέους και λοιπών στοιχείων που προβλέπονται από τον ESA.

2. Η σχέση σταθερού/κυμαινομένου συμπεριλαμβάνει τις πράξεις swap επιτοκίου.

3. Τα τιμαριθμοποιημένα ομόλογα περιλαμβάνονται στα κυμαινόμενα ομόλογα.

* Προσωρινά στοιχεία

Στη συνέχεια απεικονίζονται διαγραμματικά η σύνθεση του χρέους ανά κατηγορία δανείου και ανά νόμισμα, έτσι όπως διαμορφώθηκαν στις 30/6/2016.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Β.1:**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Β.2:**

Σύνθεση Χρέους ανά Κατηγορία Δανείου Σύνθεση Χρέους ανά Νόμισμα (μετά swaps)

ΠΗΓΗ: ΟΔΔΗΧ, Δελτίο Δημοσίου Χρέους Νο 82 μηνός Ιουνίου 2016
(Νέος Δανεισμός Ιανουάριος-Ιούνιος 2016, 30/6/2016)

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.7

Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος περιόδου ετών 2009-2015

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	2009Q4	2010Q4	2011Q4	2012Q4	2013Q4	2014Q4	2015Q4³
Α. ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ⁵	224.946	181.902	156.995	242.669	267.900	266.032	260.408
Βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	8.187	1.149	1.762	1.396	1.617	3.139	945
Μέσα χρηματαγοράς	8.187	1.149	1.759	1.396	1.617	3.139	945
Δάνεια	0	0	0	0	0	0	0
Εμπορικές πιστώσεις	0	0	3	0	0	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	216.759	180.753	155.233	241.273	266.283	262.893	259.463
Ομόλογα και γραμμάτια	203.418	140.267	71.558	48.671	43.945	36.109	30.988
Δάνεια	13.338	40.483	83.675	192.602	222.338	226.784	228.475
Εμπορικές πιστώσεις	3	3	0	0	0	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Β. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	49.973	95.917	104.750	98.355	51.606	49.730	94.519
Βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	49.122	95.010	104.750	98.355	51.606	49.730	94.519
Μέσα χρηματαγοράς	0	0	0	0	0	0	0
Δάνεια	0	0	0	0	0	0	0
Καταθέσεις και τραπεζογραμμάτια ⁴	49.122	95.010	104.750	98.355	51.606	49.730	94.519
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	851	907	0	0	0	0	0
Γ. ΛΟΙΠΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	112.861	116.422	91.191	75.502	70.747	74.350	36.266
Βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	75.843	93.363	74.417	63.033	61.686	62.435	33.128
Μέσα χρηματαγοράς	0	0	0	0	0	0	0
Δάνεια	0	0	0	0	0	0	0
Καταθέσεις και τραπεζογραμμάτια	75.843	93.363	74.417	63.033	61.686	62.435	33.128
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	37.018	23.059	16.774	12.469	9.061	11.916	3.138
Ομόλογα και γραμμάτια	1.300	0	0	0	0	1.111	1.150
Δάνεια	6.763	7.318	5.888	5.882	5.966	5.654	918
Καταθέσεις και τραπεζογραμμάτια	28.955	15.741	10.886	6.587	3.095	5.151	1.070
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Δ. ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	24.216	16.691	9.698	13.521	19.001	20.313	22.554

Βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	623	1.253	608	985	738	725	715
Μέσα χρηματαγοράς	0	0	1	0	0	0	0
Δάνεια	0	0	0	0	0	0	0
Καταθέσεις και τραπεζογραμμάτια	0	0	0	0	0	0	0
Εμπορικές πιστώσεις	623	1.233	607	985	738	725	715
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	23.593	15.438	9.090	12.536	18.263	19.588	21.839
Ομόλογα και γραμμάτια	6.144	5.763	2.537	1.769	2.600	2.370	2.295
Δάνεια	17.449	9.675	6.553	10.767	15.663	17.218	19.544
Καταθέσεις και τραπεζογραμμάτια	0	0	0	0	0	0	0
Εμπορικές πιστώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	0	0
Ε. ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	5.717	8.175	7.548	7.411	7.704	7.912	8.039
Υποχρεώσεις σε θυγατρικές εταιρίες			1.847	2.097	2.655	2.059	2.066
Υποχρεώσεις σε άμεσους επενδυτές	5.717	8.175	5.701	5.314	5.049	5.853	5.973
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ	417.713	419.107	370.182	437.458	416.958	418.337	421.786

¹ Περιλαμβάνει μόνο υποχρεώσεις έναντι μη κατοίκων όλων των κλάδων-ιδιωτικού και δημόσιου της Ελληνικής οικονομίας, όπως Νομισματικές αρχές (Τράπεζα της Ελλάδος), Πιστωτικών ιδρυμάτων, Γενικής Κυβέρνησης και Λοιπών Τομέων (περιλαμβανομένων των μη χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων).

² Αναθεωρημένα στοιχεία

³ Προσωρινά στοιχεία και εκτιμήσεις

⁴ Σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία (BPM6) εκτός από τις υποχρεώσεις στο Ευρωσύστημα που σχετίζονται με το TARGET περιλαμβάνονται και οι εκδόσεις τραπεζογραμματίων πάνω από την κλειδα συμμετοχής της ΤτΕ στην ΕΚΤ

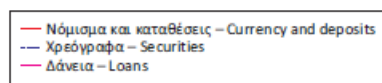
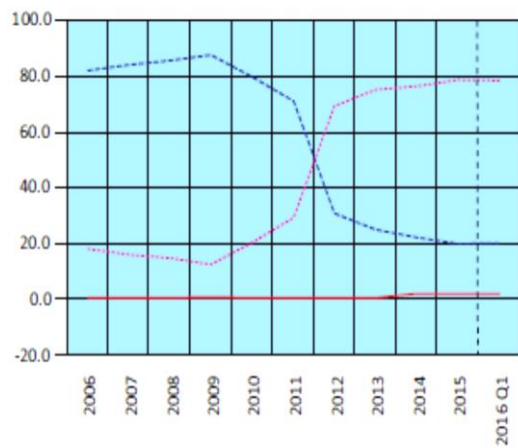
⁵ Το Α και Β τρίμηνο του 2012, διενεργήθηκε το πρόγραμμα ανταλλαγής των ομολόγων έκδοσης Ελληνικού δημοσίου (PSI). Η αποτίμηση των νέων ομολόγων που εκδόθηκαν μετά την ανταλλαγή έχει γίνει σε Τρέχουσες τιμές. Τα ομόλογα όμως που διακρατούν η ΕΚΤ και οι Κεντρικές Τράπεζες του ευρωσυστήματος (SMP+ANFA) αποτιμώνται σε Ονομαστικές τιμές. Το Δ' τρίμηνο του 2012 διενεργήθηκε το πρόγραμμα επαναγοράς (Buy-Back) κεφαλαίου τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου γεγονός το οποίο επέδρασε και στο ύψος των υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι του εξωτερικού. Ωστόσο η επίδραση αυτή δεν απεικονίζεται στην Διεθνή Επενδυτική Θέση διότι τα στατιστικά στοιχεία της αποτιμώνται σε τρέχουσες αξίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.8

Χρέος Γενικής Κυβέρνησης της χρονικής περιόδου 2008 έως 2016 (σε εκατ. €)

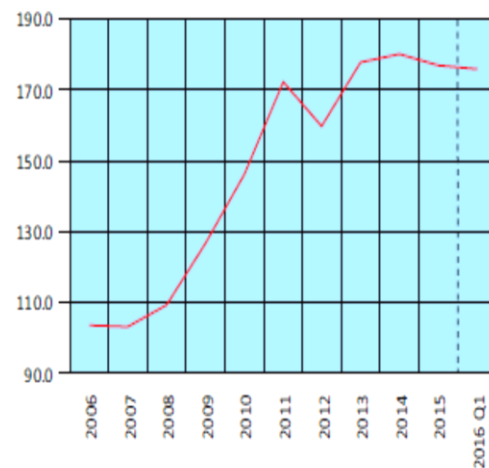
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ονομαστική αξία υπολοίπου χρέους στο τέλος του έτους	264,775	301,062	330,570	356,289	305,094	320,510	319,718	311,452	309,209
Νόμισμα και καταθέσεις	844	1,663	1,203	1,106	1,055	1,088	6,374	5,555	5,863
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, χωρίς χρημ/κά παράγωγα	225,449	262,773	262,555	251,676	93,443	79,205	70,059	61,631	61,515
Βραχυπρόθεσμα (≤ 1 έτους)					16,516	11,993	12,826	12,119	12,094
Μακροπρόθεσμα (> 1 έτους)	219,953	251,953	253,434	239,832	76,927	67,212	57,233	49,512	49,421
Δάνεια	38,482	36,626	66,812	103,507	210,596	240,217	243,285	244,266	241,831
Βραχυπρόθεσμα	852	800	1,004	662	359	183	356	199	313
Μακροπρόθεσμα	37,630	35,826	65,808	102,845	210,237	240,034	242,929	244,067	241,518
<i>(Ως ποσοστό του χρέους)</i>									
Νόμισμα και καταθέσεις	0.3	0.6	0.4	0.3	0.3	0.3	2.0	1.8	1.9
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, χωρίς χρημ/κά παράγωγα	85.1	87.3	79.4	70.6	30.6	24.7	21.9	19.8	19.9
Βραχυπρόθεσμα					5.4	3.7	4.0	3.9	3.9
Μακροπρόθεσμα	83.1	83.7	76.7	67.3	25.2	21.0	17.9	15.9	16.0
Δάνεια	14.5	12.2	20.2	29.1	69.0	74.9	76.1	78.4	78.2
Βραχυπρόθεσμα	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Μακροπρόθεσμα	14.2	11.9	19.9	28.9	68.9	74.9	76.0	78.4	78.1

Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ (Οκτ. 2016), Η Ελληνική Οικονομία, σελ 27

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Β.3

Δομή χρέους Γενικής Κυβέρνησης
ως % του ΑΕΠ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Β.4

Διαχρονική εξέλιξη του χρέους

Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ (Οκτ. 2016), Η Ελληνική Οικονομία, σελ 27

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ:
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2009-2014

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ.1

Ύψος Δημοσίων Δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης σύμφωνα με τη μεθοδολογία GOFOG, για την περίοδο 2009-2014 (ως % επί των συνολικών δαπανών)

ΕΤΗ	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες	12,20	12,30	12,90	10,90	9,80	9,90
Αμυνα	3,31	2,69	2,39	2,41	2,15	2,60
Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια	1,78	1,78	1,73	1,85	1,86	2,13
Οικονομικές Υποθέσεις	5,40	4,50	4,10	6,70	15,00	3,70
Προστασία Περιβάλλοντος	0,88	0,77	0,84	1,12	1,70	1,55
Οικιστικές και Κοινοτικές Διευκολύνσεις	0,37	0,19	0,18	0,22	0,28	0,20
Υγεία	6,77	6,81	6,43	5,79	5,12	4,66
Πολιτισμός, Αθλητισμός, Θρησκεία	0,65	0,55	0,62	0,66	0,66	0,60
Εκπαίδευση	4,11	4,10	4,43	4,50	4,57	4,41
Κοινωνική Προστασία	18,60	18,81	20,63	21,00	19,60	20,09

Πηγή: OECD / General Government Spending. Διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο:
<https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ2

Μείζονες κατηγορίες Δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού

Μείζονες κατηγορίες δαπανών κρατικού προϋπολογισμού		
Μείζονα Κατηγορία	Ονομασία	Κωδικοί Αριθμοί
0001	Αποδοχές και Συντάξεις	0100, 0200, 0300, 0400, 0600
0002	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	0500, 9500
0003	Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες	0700, 0800, 1000, 5000, 9100, 9700, 9800, 9900
0004	Μεταβιβαστικές πληρωμές	2000, 9200
0005	Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	3000
0006	Δαπάνες ΝΑΤΟ	4000, 9400
0007	Δαπάνες εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης	6000
0008	Απαλλοτριώσεις, αγορές ακινήτων, κατασκευές, συμμετοχές	7000
0009	Δαπάνες για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	8000

ΠΗΓΗ: Σχέδιο Λογαριασμών Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ.3

Διαχρονική εξέλιξη δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, στην ΕΕ- 19, στην ΕΕ-28, κατά την περίοδο ετών 2009-2014 (ως % του ΑΕΠ)

Country	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
EU-19	Austria	54,1	52,7	50,8	51,1	50,9	52,7
	Belgium	54,1	53,3	54,4	55,8	55,6	55,1
	Cyprus	42,5	42,4	42,6	42,0	42,1	40,6
	Estonia	44,2	40,4	37,4	39,1	38,3	38,0
	Finland	54,8	54,8	54,4	56,1	57,4	58,2
	France	56,8	56,4	55,9	56,8	57,0	57,5
	Germany	47,3	47,0	44,4	44,0	44,1	44,3
	Greece	54,1	52,5	54,2	52,2	49,2	49,9
	Ireland	47,2	65,6	45,4	41,7	39,5	38,2
	Italy	51,2	49,9	49,1	50,8	51,0	51,2
	Latvia	42,8	43,1	38,8	37,4	37,4	37,9
	Lithuania	43,7	41,2	41,5	35,2	34,7	34,1
	Luxembourg	44,9	43,8	43,3	44,6	43,3	42,4
	Malta	41,9	41,1	41,0	42,4	42,0	43,2
	Netherlands	48,2	48,1	47,0	47,1	46,4	46,3
	Portugal	50,2	51,8	50,0	48,5	49,9	51,7
	Slovak Republic	43,9	42,0	40,5	40,2	41,0	41,6
Slovenia	45,3	46,0	46,1	44,8	54,9	47,4	
Spain	45,8	45,6	45,6	48,0	45,1	44,5	
EU-28	49,6	49,4	48,0	48,4	48,0	47,6	

Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων IMF / World Economic Database Outlook διαθέσιμα στον διαδικτυακό τόπο: www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/. Ανάκτηση στις 27/10/2016

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ:
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.1: Κατανομή Υπηρεσιών Επιτρόπων ανά την Επικράτεια

➤ **Συνολικός αριθμός δικαστικών υπαλλήλων**

Ο συνολικός αριθμός των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανέρχεται σε 613 άτομα. Οι συνολικές εβδομάδες εργασίας που αντιστοιχούν σε αυτό τον αριθμό προσωπικού ανέρχονται σε 23.294 (613 υπάλληλοι * 38 εβδομάδες το έτος) που κατανέμονται στην επικράτεια ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ.1

Απεικόνιση συνολικού αριθμού δικαστικών υπαλλήλων

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		ΠΕ - ΤΕ	ΔΕ-ΥΕ
ΑΘΗΝΑ	362 (60%)	230 (38%)	132 (22%)
ΕΚΤΟΣ ΑΘΗΝΩΝ	251 (40%)	202 (33%)	49 (8%)
ΣΥΝΟΛΟ	613 (100%)	432 (70%)	181 (30%)
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		Ελεγκτές	Διοικ. Υπαλ.
Προληπτικός Έλεγχος Περιφέρειας:		202	49
	Δήμοι	191	47
	Υπουργεία	11	2
Προληπτικός Έλεγχος – ΑΘΗΝΑ		133	39
	Υπουργεία (στην Αττική)	68	22
	Δήμοι Αττικής	42	10
	Νομικά Πρόσωπα Αττικής	23	7
Κατασταλτικός Έλεγχος Κεντρικής Υπηρεσίας¹³¹		97	93
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		432	181

ΠΗΓΗ: Πρακτικά 4^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016

¹³¹

Περιλαμβάνει τις 16 υπηρεσίες επιτρόπου στο κεντρικό κατάστημα και την υπηρεσία επιτρόπου στον ΟΠΕΚΕΠΕ

➤ Προληπτικός έλεγχος δαπανών Υπουργείων

Ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών στα Υπουργεία καταργείται από 1/1/2017. Για το έτος 2016 διεξάγεται με τους περιορισμούς ως προς τα κατώτατα όρια δαπάνης ανά χρηματικό ένταλμα που ετέθησαν με τα π.δ/τα 136/2011 και 87/2014. Για τον προληπτικό έλεγχο στα υπουργεία (συμπεριλαμβανομένων και των υπουργείων στην περιφέρεια Μακεδονίας-Θράκης και Ναυτιλίας-Αιγαίου) απασχολούνται 103 υπάλληλοι (79 ΠΕ και 24 ΔΕ), που κατανέμονται στις κάτωθι υπηρεσίες:

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ.2

Υπηρεσίες Επιτρόπων στα Υπουργεία

Υπ. Αγροτ. Ανάπτυξης	Υπ. Ανάπτυξης (Εθν. Οικονομίας)	Υπ. Ναυτιλίας & Αιγαίου	Υπ. Τουριστικής Ανάπτυξης
Υπ. Ανάπτυξης	Υπ. Δικαιοσύνης	Υπ. Εξωτερικών	Υπ. Πολιτισμού
ΓΓ Εμπορίου	Υπ. Εθν. Άμυνας	Υπ. Εσωτερικών	Υπ. Υγείας
Υπ. Εργασίας	Υπ. Δημ. Τάξης	Υπ. Μεταφορών	ΥΠΕΚΑ (ΠΕΧΩΔΕ)
Βουλή	Υπ. Παιδείας	Υπ. Οικονομικών	
Υπ. Μακεδονίας & Θράκης	Υπ. Ναυτιλίας & Αιγαίου		

ΠΗΓΗ: Πρακτικά 4^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016

➤ Προληπτικός Έλεγχος δαπανών ΟΤΑ

Το Ελ.Συν. ελέγχει, μέσω των υπηρεσιών επιτρόπων, όλους τους δήμους της χώρας. Συγκεκριμένα, απασχολεί σε 54 υπηρεσίες επιτρόπων στην περιφέρεια 238 υπαλλήλους (191 ΠΕ και 47 ΔΕ), ενώ στην Αττική λειτουργούν 8 υπηρεσίες επιτρόπων για το σύνολο των δήμων της Αττικής και απασχολεί 52 υπαλλήλους (42 ΠΕ και 10 ΔΕ). Συνολικά απασχολούνται με τον προληπτικό έλεγχο των δήμων 290 υπάλληλοι, που κατανέμονται στις κάτωθι υπηρεσίες:

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ.3

Υπηρεσίες Επιτρόπων στους Ο.Τ.Α.

Αττικής:			
Δημ. Αγίας Παρασκευής	Δημ. Αμαρουσίου	Δημ. Καλλιθέας	Δημ. Πειραιώς
Δημ. Αθηναίων	Δημ. Ηλιουπόλεως	Δημ. Νίκαιας	Δημ. Περιστερίου
Περιφέρεια:			
Δήμος Θεσσαλονίκης	Ευβοίας 2η	Κιλκίς	Πρεβέζης
Δήμος Καλαμαριάς	Ευρυτανίας	Κοζάνης	Ρεθύμνης
Αιτωλοακαρνανίας	Ζακύνθου	Κορινθίας	Ροδόπης

Αργολίδος	Ηλείας	Κυκλάδων	Σάμου
Αρκαδίας	Ημαθίας	Λακωνίας	Σερρών
Άρτας	Ηρακλείου 1η	Λάρισας 1η	Τρικάλων
Αχαΐας 1 ^η	Ηρακλείου 2η	Λάρισας 2η	Φθιώτιδας
Αχαΐας 2 ^η	Ν. Θεσσαλονίκης	Λασιθίου	Φλώρινας
Βοιωτίας	Θεσπρωτίας	Λευκάδας	Φωκίδας
Γρεβενών	Ιωαννίνων	Μαγνησίας	Χαλκιδικής
Δράμας	Καρδίτσας	Μεσσηνίας	Χανίων
Δωδεκανήσου	Καστοριάς	Ξάνθης	Χίου
Έβρου	Κερκύρας	Πέλλης	
Ευβοίας 1η	Κεφαλληνίας	Πιερίας	

ΠΗΓΗ: Πρακτικά 4^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016

➤ Προληπτικός Έλεγχος δαπανών σε Δημόσια Νομικά Πρόσωπα:

Για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των λοιπών, πλην ΟΤΑ, δημόσιων νομικών προσώπων λειτουργούν 6 υπηρεσίες επιτρόπων στην Αττική και απασχολούνται 30 υπάλληλοι (23 ΠΕ & 7 ΔΕ)

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ.4

Υπηρεσίες Επιτρόπων στα Ν.Π.Δ.Δ.

ΕΟΤ	ΠΡΩΗΝ ΟΕΕΚ
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΑΕΔ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΗΓΗ: Πρακτικά 4^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016

➤ Κατασταλτικός Έλεγχος

Ο κατασταλτικός έλεγχος του Ελ.Συν. είναι οργανωμένος και διαμορφωμένος σε Υπηρεσίες Επιτρόπων, των οποίων το αντικείμενο έχει οριστεί με αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου. Περιγραφικά οι υπηρεσίες που ασχολούνται με τον κατασταλτικό έλεγχο είναι οι παρακάτω:

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ.5

Υπηρεσίες Επιτρόπων στην Κεντρική Υπηρεσία

1η Υπηρεσία - Έλεγχος Ταμειακών Υπολόγων
2η Υπηρεσία - Έλεγχος υπολόγων λογαριασμών διαχείρισης Υλικού
4η Υπηρεσία - Έλεγχος λοιπών Δημοσίων Υπολόγων
5η Υπηρεσία - Έλεγχος Προληπτικού ελέγχου δικ/κών ΧΕΠ & λογ/σμών δευτερευόντων διατακτών
6η Υπηρεσία - Έλεγχος Απολογισμών ΟΤΑ Αττικής
7η Υπηρεσία - Έλεγχος καταχώρησης αποτελεσμάτων ελέγχου λογ/σμών Ταμειακών Υπολόγων & Υπολόγου Συμψ/σμών & ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ
8η Υπηρεσία - Έλεγχος Απολογισμών ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ

9^η Υπηρεσία - Έλεγχος Απολογισμών Ασφαλιστικών
13^η Υπηρεσία - Έλεγχος Πολυμισθίας Πολυαπασχόλησης
14^η Υπηρεσία - Έλεγχος Κονδυλίων Ε.Ε.
15^η Υπηρεσία - Έλεγχος Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
16^η Υπηρεσία - Έλεγχος Απολογισμών Νομικών Προσώπων
Υπηρεσία στον ΟΠΕΚΕΠΕ - Έλεγχος Ειδικού Λογ. Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.Γ.Ε.Π.)

ΠΗΓΗ: Πρακτικά 4^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ.Συν. της 30^{ης} Μαρτίου 2016

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.2: Καθορισμός κατώτατου ύψους των δαπανών που ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Π.Δ. 136/11 (ΦΕΚ 267 Α/31-12-2011) : Καθορισμός κατώτατου ύψους των δαπανών που ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 27, παρ. 2 του ν.2362/1995 «Περί Δημό-σιου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α.247), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 του ν.3871/2010 (Α.141).β) του άρθρου 90 του Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» (Α.98).2. Την αριθ. Υ.25/6-12-2011 απόφαση του Πρωθυπουργού «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών Φίλιππου Σαχινίδη και Παντελή Οικονόμου» (Β.2792).3. Τη σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως διατυπώθηκε στα Πρακτικά της 28ης Γενικής Συνεδριά-σεως της Ολομέλειάς του της 7ης Δεκεμβρίου 2011.4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προ-ϋπολογισμού.5. Την 323/2011 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Αναπληρωτή Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώ-πινων Δικαιωμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Κατώτατο ύψος ελεγχόμενων δαπανών

1.α. Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.) προληπτικός έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις ισχύ-ουσες διατάξεις και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα επί δαπανών που

υπερβαίνουν κατά χρηματικό ένταλμα τα όρια τα οποία καθορίζονται κατά κατηγορία ελεγχόμενων φορέων ως ακολούθως:

[Αρχή Τροποποίησης] «ι) Δαπάνες Κεντρικής Διοίκησης (άρθρο ΙΒ παρ. 4 ν. 2362/1995). Από του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και άνω. Δαπάνες Κεντρικής Διοίκησης για πληρωμές που διενεργούνται στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών (άρθρο πρώτο, παρ. Ζ ν. 4152/2013): Από του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ και άνω». - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Ι ΤΗΣ ΠΑΡ. ΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ Ι ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ Ι ΤΟΥ Π.Δ. 87/14, ΦΕΚ-131 Α/10-6-14 [Τέλος Τροποποίησης]

ii) Δαπάνες ΝΠΔΔ (όπου ασκείται προληπτικός έλεγχος): Από του ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ΕΥΡΩ και άνω

[Αρχή Τροποποίησης] «Για τις δαπάνες των νοσοκομείων του ΕΣΥ από το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ και άνω.» - ΠΡΟΣΘ. ΕΛΔΑΦΙΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΟΠΕΡ. ΙΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ Ι ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. Ι ΤΟΥ ΑΡΘ. 55 ΤΟΥ Ν. 4075/12, ΦΕΚ-89 Α/11-4-12 [Τέλος Τροποποίησης]

iii) Δαπάνες ΟΤΑ α' βαθμού (Δήμων): Από του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000) ΕΥΡΩ και άνω.

iv) Δαπάνες ΟΤΑ β' βαθμού [Περιφερειών, μετά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 275 του ν.3852/2010 (Α.87)]: Από του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ΕΥΡΩ και άνω.

β. Στα ποσά της προηγούμενης παραγράφου συμπεριλαμβάνεται και ο αναλογών Φ.Π.Α. 2.α. Κατ' εξαίρεση, δαπάνες, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις εκτέλεσης δημόσιων έργων, μελετών ή προμηθειών και υπηρεσιών με συμβατικό προϋπολογισμό που υπερβαίνει τα όρια της προηγούμενης παραγράφου, ελέγχονται προληπτικά, κατά την υποβολή του πρώτου λογαριασμού και μόνο, ανεξαρτήτως του ύψους αυτού. Κατά τον ίδιο τρόπο ελέγχονται και οι τυχόν παρατάσεις και ανανεώσεις των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, καθώς και οι συμπληρωματικές συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και έργων.

β. Ελέγχονται, επίσης προληπτικά, ανεξαρτήτως ποσού οι δαπάνες για: i) μισθοδοσία του πάσης φύσεως προσωπικού και μόνο όσον αφορά στο πρώτο χρηματικό ένταλμα, ii) πρόσθετες αμοιβές (υπερωρίες και αποζημιώσεις για κάθε αιτία) και iii) επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν καταλαμβάνουν δαπάνες οι οποίες, με ειδικές διατάξεις, έχουν εξαιρεθεί από τον προληπτικό έλεγχο του Ε. Σ.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από 1.1.2012. Στον Υπουργό Οικονομικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.3: Προληπτικός έλεγχος Ελ.Συν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 του πδ.774/80:

«1. Ο προληπτικός έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής των δαπανών των Υπουργείων ως και των Επιτροπικών ενταλμάτων δι' ών μεταβιβάζονται πιστώσεις, κατά τα υπό του Κώδικος περί Δημοσίου Λογιστικού οριζόμενα, εις τους Επιτρόπους των Υπουργών, ασκείται υπό Παρέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου εδρευόντων εις τα καταστήματα των Υπουργείων.

Ο προληπτικός έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής των δαπανών των Υπουργείων των εκδιδόμενων εις βάρος πιστώσεων μεταβιβαζομένων εις τους Επιτρόπους των Υπουργών (Δευτερεύοντας Διατάκτας) ασκείται, υπό Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου εδρευόντων εις την έδραν των Επιτρόπων των Υπουργών (Δευτερευόντων Διατακτών) εφ' όσον κατά τας κειμένας διατάξεις εν τη έδρα ταύτη δεν εδρεύει Πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ο κατά τας κειμένας διατάξεις προληπτικός έλεγχος των ενεργουμένων δαπανών υπό των δια του άρθρου 1 του Ν. 1337/1973 καταστάντων κυρίων διατακτών Νομαρχών ως και υπό των κατά το άρθρον 18 του Ν.Δ/τος 1265/1972 Ν.Π. . . και Ο.Τ.Α. ασκείται υπό των κατά τον προηγουμένην παράγραφον Παρέδρων και Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Ως Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου ορίζονται δι' αποφάσεως του Προέδρου, υπάλληλοι αυτώ επί βαθμώ 5ω ή 4ω του Κλάδου ΑΤ Διοικητικού. Δύναται επίσης να ορίζονται ως Επίτροποι δι' αποφάσεως του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και υπάλληλοι αυτού επί βαθμώ 3ω ή 2ω.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε:
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ε1.º Ερωτηματολόγιο Έρευνας (Ελεγκτικό Συνέδριο)

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το παρόν ερωτηματολόγιο συντάχθηκε στο πλαίσιο της επιστημονικής έρευνας που διεξάγεται για την εκπλήρωση των στόχων της μεταπτυχιακής εργασίας του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Προγράμματος Σπουδών του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά, «Δημόσια Οικονομική και Πολιτική». Μέσω αυτού επιχειρείται μια εκτενής ανάλυση της δράσης και της αποτελεσματικότητας των κύριων ελεγκτικών μηχανισμών των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, για την χρονική περίοδο 2009 - 2014. Τα δεδομένα που συλλέγονται είναι εμπιστευτικά και εξυπηρετούν αποκλειστικά εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η συμμετοχή σας αναμένεται να συμβάλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σχετικά με τη δράση και την αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Εντούτοις, παρακαλείσθε όπως αφιερώσετε λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σας για την συμπλήρωση του παρακάτω ερωτηματολογίου. Η συμπλήρωσή του είναι ανώνυμη και αποτελεί εύκολη και σύντομη διαδικασία.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για το χρόνο και τη συνεργασία σας.

Με εκτίμηση,

Ελένη Χρυσίλη

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά

Α' ΜΕΡΟΣ – ΠΡΟΦΙΛ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

(Απαντήστε βάζοντας ένα X στο αντίστοιχο κουτάκι)

1. Φύλο

- Άνδρας
 Γυναίκα

2. Ηλικία

- 20 – 35 ετών
 36 – 45 ετών
 46 – 55 ετών
 56 και άνω

3. Επίπεδο Εκπαίδευσης

(Στο πεδίο "Άλλο" συμπληρώστε παρακαλώ την εξειδίκευση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σας ή τυχόν άλλο πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης που διαθέτετε).

- Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
 Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος
 Απόφοιτος Σχολής Δημόσιας Διοίκησης
 Άλλο:

4. Κύρια Απασχόληση

(Στο πεδίο "Άλλο" συμπληρώστε παρακαλώ την τυχόν διαφορετική απασχόλησή σας από τις κάτωθι αναφερόμενες).

- Δικαστικός Λειτουργός Ελεγκτικού Συνεδρίου
 Επίτροπος Ελεγκτικού Συνεδρίου
 Προϊστάμενος Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου

Υπάλληλος Ελεγκτικού Συνεδρίου

Άλλο:

5. Έτη Προϋπηρεσίας

0 – 5 έτη

6 – 10 έτη

11 – 20 έτη

21 και άνω έτη

B' ΜΕΡΟΣ – ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

6. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, σε ποιες κατηγορίες δημοσίων δαπανών ανακύπτουν οι περισσότερες παρατυπίες και παραβιάσεις επί της νομιμότητας και της κανονικότητας της εκάστοτε δαπάνης.

[Ταξινομήστε από το 1 έως το 5 τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών που πιστεύετε ότι διαπιστώνονται περισσότερες παρατυπίες ή νομικές παραβιάσεις, [Ιεραρχική Βαθμολόγηση με βάση το επίπεδο συχνότητας]. (5= Πολύ συχνά 4= Συχνά, 3= Αρκετά συχνά, 2= Λιγότερο συχνά και 1= Καθόλου συχνά.)]

Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών

Δαπάνες μισθοδοσίας και διάφορα έξοδα / αποζημιώσεις προσωπικού

Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης φορέων που δραστηριοποιούνται εκτός της κεντρικής της δημόσιας διοίκησης

Συμβάσεις ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών

Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών σημαντικής οικονομικής αξίας

7. Οι ελεγχόμενοι φορείς επαναλαμβάνουν συχνά τα ίδια λάθη και παρατυπίες κατά την υποβολή αντίστοιχων δαπανών προς εξόφληση;

Ναι

Όχι

8. Παρακαλούμε, σημειώστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με τις ακόλουθες προτάσεις, οι οποίες εκφράζουν τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα του υφιστάμενου ελέγχου, βάζοντας X στο αντίστοιχο τετράγωνο.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
Συμβολή στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος και στην εξοικονόμηση δημόσιων πόρων					
Διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δημόσιων δαπανών					
Η Ετησία Έκθεση και η Διαδήλωση αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου επί της εκτελεστικής εξουσίας					
Διενέργεια στοχευμένων επιτόπιων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου ή ενδιαφέροντος, με βάση το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου του Ελ.Συν.					
Ο προληπτικός έλεγχος είναι αποτελεσματικός όταν το σύστημα εσωτερικού ελέγχου των ελεγχόμενων φορέων υπολειτουργεί ή δεν υπάρχει					
Η μη θεώρηση μη νόμιμων δαπανών και η υποβολή συστάσεων προς τους ελεγχόμενους φορείς περιορίζουν τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διαφθοράς στη δημοσιονομική διαχείριση					
Υψηλό επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας του υπάρχοντος προσωπικού					
Τα ευρήματα του ελέγχου αποτελούν εργαλείο ενίσχυσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη δημόσια διαχείριση					

9. Παρακαλούμε, σημειώστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με τις ακόλουθες προτάσεις, οι οποίες εκφράζουν πιθανές αδυναμίες του υφιστάμενου ελέγχου, βάζοντας X στο αντίστοιχο τετράγωνο.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
Δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο					
Απουσία στρατηγικής διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων					
Αδυναμία ανταπόκρισης της υπάρχουσας διάρθρωσης των υπηρεσιών στις απαιτήσεις του σύγχρονου ελέγχου					
Έλλειψη ουσιαστικής πληροφόρησης των τρίτων ομάδων ενδιαφερομένων (Κυβέρνηση, Μ.Μ.Ε, κοινή γνώμη), επί των ευρημάτων του ελέγχου					
Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών και εγχειριδίων ελέγχου					
Μη εφαρμογή διεθνών ελεγκτικών προτύπων					
Χαμηλός βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων					
Έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού και υποδομών					
Υποστελέχωση υπηρεσιών λόγω γεωγραφικής διασποράς					
Αναποτελεσματικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας					
Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους					

Γ' ΜΕΡΟΣ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

10. Παρακαλούμε συμπληρώστε το βαθμό υλοποίησης, από την υπηρεσία σας, των νέων αρμοδιοτήτων που της ανατέθηκαν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ν.4270/2014;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

11. Παρακαλούμε συμπληρώστε το επίπεδο αποτελεσματικότητας της υπηρεσίας σε σχέση με το έργο που αυτή επιτελεί αναφορικά με την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και τον περιορισμό της διαφθοράς;

- Εξαιρετικά Υψηλό
- Υψηλό
- Μέτριο
- Χαμηλό
- Εξαιρετικά Χαμηλό

12. Με βάση την εμπειρία σας, παρακαλούμε να αναφέρετε επιγραμματικά τους λόγους / πεδία ελέγχου όπου ο δημοσιονομικός έλεγχος είναι αποτελεσματικός.

.....
.....

13. Με βάση την εμπειρία σας, παρακαλούμε να αναφέρετε επιγραμματικά τους λόγους / πεδία ελέγχου όπου ο δημοσιονομικός έλεγχος δεν είναι αποτελεσματικός.

.....

14. Παρακαλούμε, εκφράστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με την παρακάτω πρόταση:

«Η πλήρης αξιοποίηση των σύγχρονων ελεγκτικών μεθοδολογικών εργαλείων αποτελούν σημαντικό εφόδιο του κρατικού οπλοστασίου για την εξυγίανση της οικονομίας και την απομείωση του δημόσιου χρέους».

(Βάλτε στο κουτάκι τον αριθμό που αντιπροσωπεύει την απάντησή σας).

ή Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι

1	2	3	4	5
διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα

15. Αν συμφωνείτε με την ως άνω πρόταση παρακαλώ σημειώστε ποιες από τις ακόλουθες δράσεις θα πρέπει να υιοθετηθούν από το Ελ.Συν για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας

[Ταξινομήστε από το 1 έως το 5 τις παρακάτω δράσεις που πιστεύετε ότι είναι πιο σημαντική. (5= Η πλέον σημαντική δράση 4= Σημαντική, 3= Αρκετά σημαντική, 2= Λιγότερο σημαντική και 1= Καθόλου σημαντική).]

- Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους (όπως λ.χ. εποπτεία και έλεγχος της διαδικασίας των αποκρατικοποιήσεων)
- Παροχή γνωμοδότησης του Ελ.Συν. στη ψήφιση νομοσχεδίων που αφορούν στη διαχείριση και στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους
- Κατάργηση του προληπτικού ελέγχου και αποδέσμευση ανθρώπινων πόρων με στόχο την αξιοποίηση αυτών στη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού κινδύνου.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με το Υπ.Οικ, και με άλλους διεθνείς ελεγκτικούς οργανισμούς
- Κατάργηση νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν πλήγμα στο κύρος και στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου (όπως λ.χ. συνεχής έκδοση νομοθετικών ρυθμίσεων για την εξόφληση μη νόμιμων δαπανών – προμήθειες νοσοκομείων, επιβάρυνση του Τακτικού Προϋπολογισμού εξαιτίας της εξόφλησης μη νόμιμων δαπανών λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού από τα τακτικά δικαστήρια)

16. Εκτός από τα ως άνω αναφερόμενα μέτρα [Ερώτηση 15], παρακαλούμε αναφέρετε συμπληρωματικά κάποιο άλλο μέτρο δράσης που θα έπρεπε κατά τη γνώμη σας, να υιοθετηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο για την ενίσχυση του ρόλου του, σχετικά με την υπέρβαση της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας.

.....
.....

17. Δεδομένης της αδήριτης ανάγκης για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, ποιά από τα ακόλουθα προτεινόμενα μέτρα πρέπει να ληφθούν άμεσα για την βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του και ενδυνάμωση του ρόλου του;

[Βαθμολογήστε από το 1 έως το 5 τους παρακάτω παράγοντες που πιστεύετε ότι είναι πιο σημαντικός. (5= Ο πλέον σημαντικός παράγοντας, 4= Σημαντικός, 3= Αρκετά σημαντικός 2= Λιγότερο σημαντικός και 1= Καθόλου σημαντικός.)]

- Ενδυνάμωση του επιπέδου συνεργασίας και συνεννόησης της υπηρεσίας με το Κοινοβούλιο και την Κυβέρνηση, τα Μ.Μ.Ε. και την κοινή γνώμη
- Ενίσχυση και αξιοποίηση των διαθέσιμων υλικών και ανθρώπινων πόρων
- Θεσμοθέτηση της ανεξαρτησίας στη δράση των οργάνων του ελέγχου της δημόσιας διαχείρισης
- Αλλαγή της ελληνικής ελεγκτικής κουλτούρας και ορθής τήρησης των διεθνών ελεγκτικών προτύπων ελέγχου
- Επιβολή αυστηρών προστίμων σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τον έλεγχο, ουσιωδών πλημμελειών και παρανομιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων

18. Εκτός από τα ως άνω αναφερόμενα μέτρα [Ερώτηση 17], παρακαλούμε αναφέρετε συμπληρωματικά κάποιο άλλο μέτρο δράσης που θα έπρεπε κατά τη γνώμη σας, να υιοθετηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο για την ενίσχυση του ρόλου του, ως ανώτατος εξωτερικός ελέγκτής της δημοσιονομικής διαχείρισης.

.....
.....

19. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, αξιολογείστε παρακαλώ κατά πόσο η υπηρεσία σας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε2:**Ε2.ο Ερωτηματολόγιο Έρευνας (Υπηρεσίες Υπ.Οικ.)****Εισαγωγικό Σημείωμα**

Το παρόν ερωτηματολόγιο συντάχθηκε στο πλαίσιο της επιστημονικής έρευνας που διεξάγεται για την εκπλήρωση των στόχων της μεταπτυχιακής εργασίας του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Προγράμματος Σπουδών του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά, «Δημόσια Οικονομική και Πολιτική». Μέσω αυτού επιχειρείται μια εκτενής ανάλυση της δράσης και της αποτελεσματικότητας των κύριων ελεγκτικών μηχανισμών των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα, για την χρονική περίοδο 2009 - 2014. Τα δεδομένα που συλλέγονται είναι εμπιστευτικά και εξυπηρετούν αποκλειστικά εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η συμμετοχή σας αναμένεται να συμβάλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σχετικά με τη δράση και την αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού έργου των Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Εντούτοις, παρακαλείσθε όπως αφιερώσετε λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σας για την συμπλήρωση του παρακάτω ερωτηματολογίου. Η συμπλήρωσή του είναι ανώνυμη και αποτελεί εύκολη και σύντομη διαδικασία.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για το χρόνο και τη συνεργασία σας.

Με εκτίμηση,

Ελένη Χρυσίλη

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Α.Ε.Ι. Τ.Τ. Πειραιά

Α' ΜΕΡΟΣ – ΠΡΟΦΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

(Απαντήστε βάζοντας ένα X στο αντίστοιχο κουτάκι)

1. Φύλο

- Άνδρας
 Γυναίκα

2. Ηλικία

- 20 – 35 ετών
 36 – 45 ετών
 46 – 55 ετών
 56 και άνω

3. Επίπεδο Εκπαίδευσης

(Στο πεδίο "Άλλο" συμπληρώστε παρακαλώ την εξειδίκευση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σας ή τυχόν άλλο πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης που διαθέτετε).

- Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
 Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος
 Απόφοιτος Σχολής Δημόσιας Διοίκησης
 Άλλο:

4. Κύρια Απασχόληση

(Στο πεδίο "Άλλο" συμπληρώστε παρακαλώ την τυχόν διαφορετική απασχόλησή σας από τις κάτωθι αναφερόμενες).

- Προϊστάμενος Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών
 Τμηματάρχης Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών

- Υπάλληλος Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών
- Άλλο:

5. Έτη Προϋπηρεσίας

- 0 – 5 έτη
- 6 – 10 έτη
- 11 – 20 έτη
- 21 και άνω έτη

Β' ΜΕΡΟΣ – ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

6. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, σε ποιες κατηγορίες δημοσίων δαπανών ανακύπτουν οι περισσότερες παρατυπίες και παραβιάσεις επί της νομιμότητας και της κανονικότητας της εκάστοτε δαπάνης.

[Ταξινομήστε από το 1 έως το 5 τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών που πιστεύετε ότι διαπιστώνονται περισσότερες παρατυπίες ή νομικές παραβιάσεις, [Ιεραρχική Βαθμολόγηση με βάση το επίπεδο συχνότητας]. (5= Πολύ συχνά 4= Συχνά, 3= Αρκετά συχνά, 2= Λιγότερο συχνά και 1= Καθόλου συχνά.)

- Συμβάσεις προμήθειας / έργων / παροχής υπηρεσιών
- Δαπάνες μισθοδοσίας και επιδόματα προσωπικού υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο
- Επιχορηγήσεις και διάφορες μορφές χρηματοδότησης δημοσίων φορέων Υπερωριακή απασχόληση και πάσης φύσεως πρόσθετες αποδοχές υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο
- Οδοιπορικά έξοδα μετακινούμενων προσώπων εντός και εκτός επικράτειας (υπαλλήλων και λοιπών προσώπων αμειβόμενων από το δημόσιο)

7. Οι ελεγχόμενοι φορείς επαναλαμβάνουν συχνά τα ίδια λάθη και παρατυπίες κατά την υποβολή αντίστοιχων δαπανών προς εξόφληση;

Ναι

Όχι

8. Παρακαλούμε, σημειώστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με τις ακόλουθες προτάσεις, οι οποίες εκφράζουν τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα του υφιστάμενου ελέγχου, βάζοντας X στο αντίστοιχο τετράγωνο.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
Συμβολή στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος και στην εξοικονόμηση δημόσιων πόρων					
Διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δημόσιων δαπανών					
Μεταφορά τεχνογνωσίας προς τους ελεγχόμενους φορείς για την ορθή διαχείριση του προϋπολογισμού τους					
Διενέργεια στοχευμένων επιτόπιων ελέγχων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, με βάση το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου της ΓΔΔΕ					
Η απόρριψη μη νόμιμων δαπανών και η επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων προς τους ελεγχόμενους φορείς περιορίζουν τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διαφθοράς στη δημοσιονομική διαχείριση					
Υψηλό επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας του υπάρχοντος προσωπικού					
Ο έλεγχος λειτουργεί αποτρεπτικά και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την επανάληψη παρόμοιων παρατυπιών/ παραβάσεων					

Ενίσχυση της συμμόρφωσης των ελεγχόμενων με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο					
Τα ευρήματα του ελέγχου αποτελούν εργαλείο ενίσχυσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη δημόσια διαχείριση					

9. Παρακαλούμε, σημειώστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με τις ακόλουθες προτάσεις, οι οποίες εκφράζουν πιθανές αδυναμίες του υφιστάμενου ελέγχου, βάζοντας X στο αντίστοιχο τετράγωνο.

	1	2	3	4	5
	διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
Δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του δημοσίου					
Απουσία στρατηγικής διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων					
Αδυναμία ανταπόκρισης της υπάρχουσας διάρθρωσης των υπηρεσιών στις απαιτήσεις του σύγχρονου ελέγχου					
Ελλιπής συνεργασία με άλλους εγχώριους και διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς					
Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών και εγχειριδίων ελέγχου					
Μη εφαρμογή διεθνών ελεγκτικών προτύπων					
Χαμηλός βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων					
Έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού και υποδομών					
Υποστελέχωση υπηρεσιών λόγω γεωγραφικής διασποράς					
Αναποτελεσματικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών του Υπ.Οικ.					
Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των συστάσεων από τους ελεγχόμενους					

Γ' ΜΕΡΟΣ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

10. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, αξιολογείστε παρακαλώ κατά πόσο η υπηρεσία σας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

11. Παρακαλούμε συμπληρώστε το επίπεδο αποτελεσματικότητας της υπηρεσίας σε σχέση με το έργο που αυτή επιτελεί αναφορικά με την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και τον περιορισμό της διαφθοράς;

- Εξαιρετικά Υψηλό
- Υψηλό
- Μέτριο
- Χαμηλό
- Εξαιρετικά Χαμηλό

12. Με βάση την εμπειρία σας, παρακαλούμε απαντήστε αν ο υφιστάμενος δημοσιονομικός έλεγχος που ασκείται από την υπηρεσία σας είναι αποτελεσματικός.

- Ναι
- Όχι

13. Παρακαλούμε, εκφράστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με την παρακάτω πρόταση:

«Η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών με σκοπό την ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων των δημόσιων φορέων, αποτελεί εργαλείο ενίσχυσης του βαθμού συμμόρφωσης των ελεγχόμενων».

(Βάλτε στο κουτάκι τον αριθμό που αντιπροσωπεύει την απάντησή σας).

ή Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι

1	2	3	4	5
διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα

14. Παρακαλούμε, εκφράστε τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με την παρακάτω πρόταση:

«Η πλήρης αξιοποίηση των σύγχρονων ελεγκτικών μεθοδολογικών εργαλείων αποτελούν σημαντικό εφόδιο του κρατικού οπλοστασίου για την εξυγίανση της οικονομίας και την απομείωση του δημόσιου χρέους».

(Βάλτε στο κουτάκι τον αριθμό που αντιπροσωπεύει την απάντησή σας).

ή Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι

1	2	3	4	5
διαφωνώ απόλυτα	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα

15. Αν συμφωνείτε με την ως άνω πρόταση παρακαλώ σημειώστε ποιες από τις ακόλουθες δράσεις θα πρέπει να υιοθετηθούν από την υπηρεσία σας για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας

[Ταξινομήστε από το 1 έως το 5 τις παρακάτω δράσεις που πιστεύετε ότι είναι πιο σημαντική. (5= Η πλέον σημαντική δράση, 4= Σημαντική, 3= Αρκετά σημαντική, 2= Λιγότερο σημαντική και 1= Καθόλου σημαντική).]

- Διεύρυνση του ελεγκτικού αντικειμένου, σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους (όπως λ.χ. εποπτεία και έλεγχος της διαδικασίας των αποκρατικοποιήσεων)
- Ενίσχυση και αξιοποίηση της δυνατότητας επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων στους προϋπολογισμούς των φορέων, σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τον έλεγχο, ουσιωδών πλημμελειών και παρανομιών εκ μέρους των ελεγχόμενων φορέων
- Ενίσχυση και αξιοποίηση των διαθέσιμων υλικών και ανθρώπινων πόρων
- Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των Υπ.Οικ. και με τους άλλους διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς
- Αλλαγή της ελληνικής ελεγκτικής κουλτούρας και ορθής τήρησης των διεθνών ελεγκτικών προτύπων ελέγχου